

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

DE FRIVILLIGE

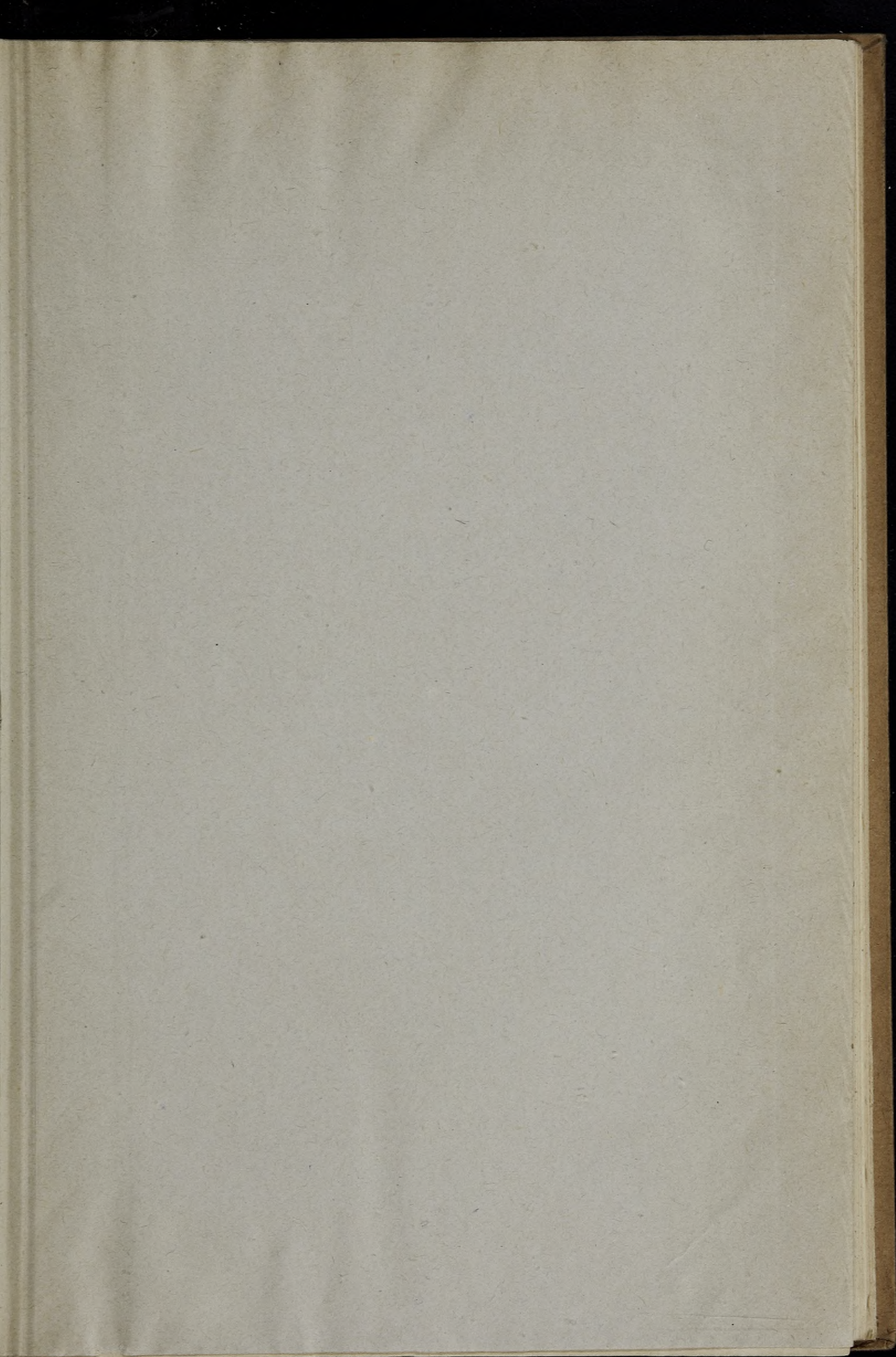

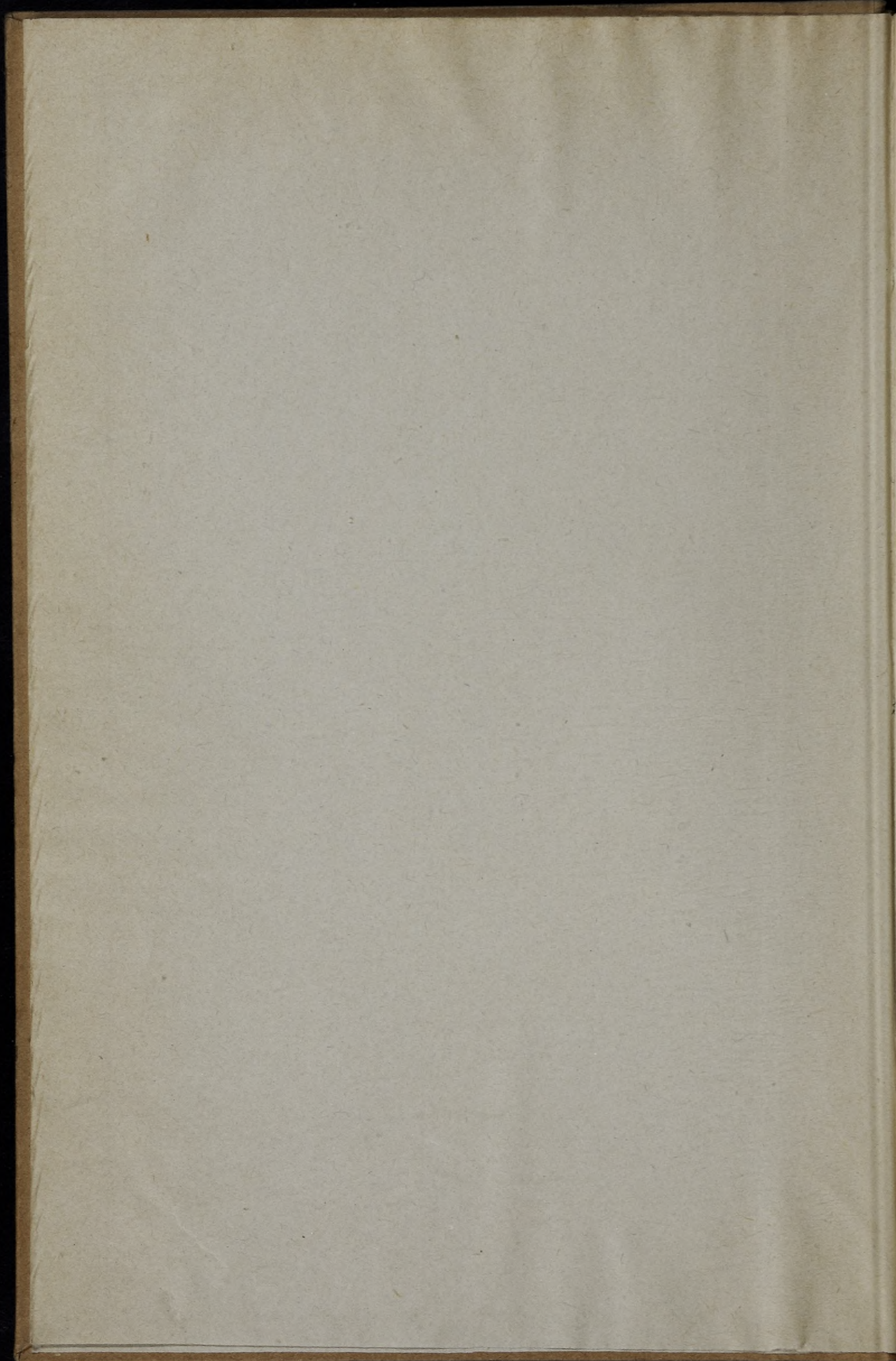
I. O. ÅBERG.

STOCKHOLM,
NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

Pris: 2 kr. 25 öre.

Vitt
Lu.

DE FRIVILLIGE

HISTORISKT-ROMANTISKA SKILDNINGAR FRÅN
DANSKA KRIGET 1864

AF

J. O. ÅBERG

STOCKHOLM

NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION 1883

DE FRIVILLIGE

HISTORISKT ROMANTISKA SKILDNINGAR FRÅN
DANSKA KRIGET 1808

L. O. ÅBERG

STOCKHOLM,

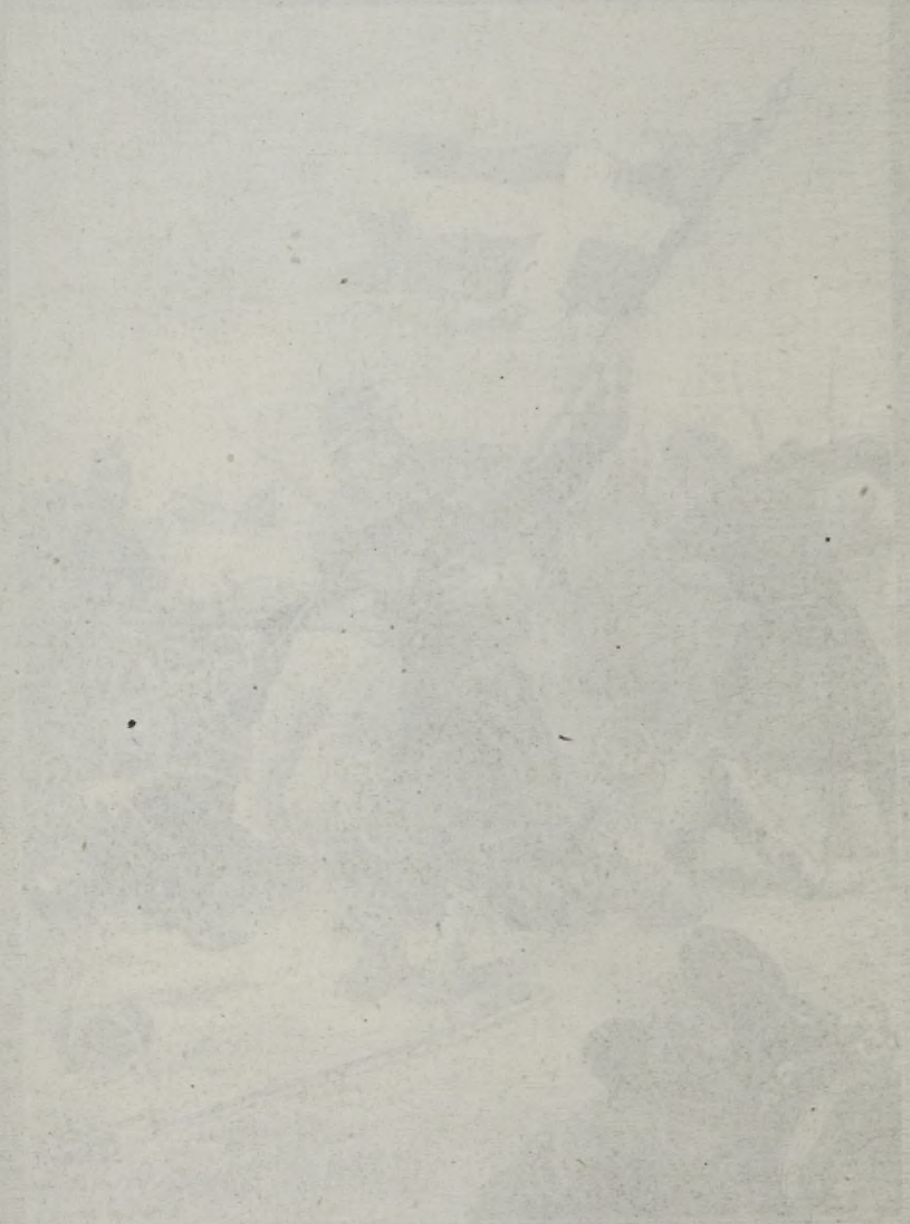
TRYCKT HOS A. L. NORMANS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1883.

DE FRIVILLIGE

I. O. ÅBERG.

DE FRIVILLICE

DE FRIVILLICE

FÖRSTA DELEN.

I.

Vid Dybböl.

Natten var mörk. Ej en enda stjerna syntes på den dunkla himmelen. En kall blåst ilade genom luften och höll på att stelna allt som kom i beröring med den. Ett dystert lugn utbredde sig småningom öfver hela naturen, ett sådant lugn, som alltid plägar föregå en annalkande storm. Naturen var nästan död. Dess pulsslag knappast hördes. Den då och då kommande ilen var det enda ljud som afbröt den så att säga hemska tystnaden. Och i sanning hade naturen ej allt skäl att kläda sig i sorgflor, för att slippa se hvad som denna natt skulle hända.

Den förfärligaste af den Allsmäktiges straffdomar, kriget, flammade nu med förfärlig låga öfver Danmarks landamären, uppslukande tusentals människolif, hvilka skulle uppoftas utan annat ändamål än att tillfredsställa grymma despoters vinstbegär. Det sig kallade mest bildade folk i verlden nemligen preussarne, hade kastat sina ögon på Schleswig-Holstein, som de i sin vishet menade skulle tillhöra das grosse Vaterland och ej det lilla Danmark. Burdus rycka på kunde de för sin heder ej, utan måste de söka en giltig orsak för sitt anfall, och en sådan fingo de lätt; ty den som vill göra ondt finner lätt orsak dertill. Preussarne hade dragit österrikarne med i affären och de anföllo sedan gemensamt Danmark, hvilket de trodde sig lätt kunna krossa.

Men detta gick ej så lätt som tyskarne föreställde sig. De fåtalige danskarne försvarade sig käckt och modigt och då det kom till batalj fingo de förre dyrt köpa hvarje fotsbredd jord, och blefvo ofta tillbakaslagne.

Men förräderiet hade sin hand med i spelet och mot detta vapen kunde ej mycket uträttas. Dannevirke, Danmarks starkaste förpost, uppgafs af Meza, en man som ej visste hvar han nog säkert skulle kunna gömma sig för att vara i säkerhet. Dannevirke, starkt befästadt och soldaterna väl försedde med allt, skulle kunnat mota röfrarne, hvilka voro illa utrustade och oftast saknade det nödvändigaste, hvartill kom den starka kölden och ovanan vid ett vinterfälttåg; men då, just som fienderne voro bragte till det yttersta och sågo sig tvungne till ett nesligt återtåg, då uppgafs fästningen med förråd och allt.

Derefter började danskarnes missöden. De trängdes undan allt längre uppåt och i denna berättelses början finna vi dem vid fästningen Dybböl, hvilken tyskarne belägrade.

I en af bastionerne suto den förut omtalade qvällen trenne unga män insvepte i sina kappor, vid den muntert flammande lägerelden och samtalade, under det de rökte sina cigarrer. Bredvid dem visade sig fyra stora, jättelika mörsare på sina lavetter, färdige att sprida död och förstörelse i en annalkande fiendes leder. Öfver allt voro soldater posterade, hvilkas brinnande blickar esomoftast irrade i fjerran bort åt fiendernas läger. De knutna händerne och tysta ederna vittnade om den känsla som brann i desse söners hjertan mot de tyska horderna, deras fosterlands plundrare.

Nära den plats der de tre unge krigarne suto, stodo två soldater af jättelik växt, samtalande med undertryckta röster för att ej störa officerarne, hvilka tyckte svilja vara ensamme i att utbyta sina tankar.

»Nå Jens», sade den ene soldaten, en man med vackra, starkt markerade anletsdrag och ett öppet, ärligt ansigte, till sin kamrat, som var nästan lika lång som den förre, men hade ett mera fränstötande yttre, hvil-

ket likväl försvann då man närmare betraktade honom; »nå, Jens, hvad säger du om de här förbannade tyskarne? Jag kan inte få i min skalle annat än att förräderi varit med i spelet vid Dannevirke. Vi hade ju ammunition och lifsmedel tillräckligt. Mod och förtröstan fattades oss inte heller och likväl måste vi som fege stackare rymma fältet för desse fördömde räfvar! Man kan bli galen då man tänker derpå!» fortfor han och hotade med sin knutna hand mot det fiendtliga lägret. »Men vänta ni! Ni ska' min lif och själ snart få känna hvad gamle Peders näfve duger till.»

»Kamrat», hviskade Jens, »ä' vi ensamme här? Hör ingen oss?»

»Åhnej, det kan du lita på. De der» och i det samma pekade han på officerarne, »märka oss inte. De ha' nog att sjelfve samtala om.»

»Nå, då ska' jag säga dig något i förtroende», och härvid lutade han sig till kamratens öra och hviskade något ord.

»Guds död!» utropade Peder förfärad, »är det så? Och du tror verkligen att han är den som vill förråda oss åt desse förb — öldrinkare, dem Gud fördöme?»

»Jag ej allenast *tror*, utan jag *vet* att så är. Den der löjtnanten har alltid förefallit mig vara en slipad sate och i stånd till att begå hvilket bofstreck som helst. Han har nu fått ordres att hålla vakt vid yttersta redutten. Fan vete hvad de ämna göra! Jag blir inte klok på't; men något sattyg är det, så sannt jag heter Jens Jespersson.»

»Ja, det kan du nog allt vara säker på, min gosse. Något är i görningen, men du ska' se att vi ska' lura de karnaljerne och det med besked ändå. Vi få lof att säga till officerarne, så att vi få ta' våra mått och steg.»

»Ja, men vore det inte bäst att vi först förvissade oss om huruvida det är sanning eller ej, annars bli vi utskrattade allesammans, och det vore f-n så skamligt, tycker jag?»

»Vänta, och medan vi stå här och vänta, så ha vi dem öfver oss! Nej pass du! Att slåss duger du till, men ej att bruka hufve't.»

»Nu ska' vi slåss, och väl inte me' skallen heller?» frågade Jens i en enfaldig ton.

»Ha, ha, du förstår inte! Nå lika godt. Stå stilla här medan jag går bort, och viker du från din plats, så ska' djefvulen taga dig med hull och hår.»

»Var lugn du. Der jag står, der står jag.»

Peder lemnade kamraten och gick åt det håll der de tre officerarne suto samspråkande. Vi vilja göra ett besök hos dem innan soldaten hinner fram.

Den längste af dem, Axel Stolpe, var en vacker yngling om 24 år. På hans mörka hår och skägg skulle man tagit honom för en sydländing, om man ej vid betraktandet af dessa mörkblå, vackra ögon igenkänd nordbon. Både han och de två andre, den mindre, ljuse Fredrik Ask, och den med den sistnämnde jemnstore August Lind, voro svenskar och hade såsom underlöjtnanter ingått i danska arméen, för att pröfva sin lycka. Den innerligaste vänskap förenade dessa tre ynglingar och slöt dem närmare till hvarandra, ju mera de lärde känna hvarandras karakterer.

»Jag begriper inte», sade Fredrik i det han fästade en uttrycksfull blick på sine vänner, »hvad som kommer åt mig i dag. Jag har varit så nedstämd och ledsen. Någon olycka kommer väl att hända kan jag tro.»

»Den största olycka». svarade Axel, »vore väl att vi skulle skiljas och ej mera få återse hvarandra. Man är aldrig säker i krig. Den ena minuten jublar man, den andra är man ett lik, prisgifvet åt råde fienders roflystnad, och hvad värre är, att falla i händerne på preussarne, ty de uppföra sig ej som civiliserade mot sine fångar.

»Du har rätt, Axel», genmälde August med en melodiskt klingande stämma. »Desse preussare borde inför hela verlden brännmärkas med föraktets outplånliga stämpel för sitt ohumana beteende mot de olycklige, som falla i deras händer. Skulle jag bli fången, så ger jag mig tusen gånger hellre åt österrikarne. Det är en verklig glädje att se med hvilken humanitet de behandla fångarne, officerare så väl som soldater, danskar så väl som svenskar.»

»Rätt sagdt, August», utropade Axel. »Desse våra

fiender äro hvarandra mycket olika. Preussarne äro ena fege stackare, och jag har många gånger märkt hur de för att skydda sig sjelfve, skjutsat sine förbundne i första leden för att kläda skott. Preussarne hafva visst teoretisk skicklighet, det kan ej nekas, men någon personlig tapperhet ha de aldrig vetat af. Men om ni vilja som jag, så lemna vi dem tills vi få ett bastant nappatag, öga mot öga och bröst mot bröst, för att tala om vårt kära fosterland och hvad vi der lemnat.»

»Ja, ja!» utropade de begge andra. »Vi instämma med dig!»

»Om förlåtelse», invände Peder, i det han stannade framför dem och förde handen till mössan, »jag skulle vilja tala med löjtnant Stolpe i ett ämne som ej tål något uppskof.»

»Tala, min redlige Peder, men tala högt. Jag har ej några hemligheter för desse mine kamrater.»

»Nå väl, herr löjtnant, fienderne ämna i natt öfverrumpla vår skans. En förrädare finnes ibland oss och denne har fått i uppdrag att underlätta stormningen.»

»Fått i uppdrag», mumlade Axel mellan tänderne. Högt tillade han: »Du tror då att förräderiet är gånget från högre ort?»

»Ja, hvad vet jag; men det anar mig. Hur gick det ej vid Dannevirke? Guds död, om jag släpper en enda mickel in i denna bastionen, så ska' jag vara ett får.»

»Bra, min tappre gosse. Gå nu och fördubbla posterne och ålägg dem dubbel vaksamhet. Det är kanske blindt allarm, men det skadar ändå inte att vara försiktig.»

»Blindt allarm! Nej, löjtnant, det är nog förberedt till stormningen, jag vet det.»

»Jaså. Ja gör då som jag säger, och låt äfven ladda kanonerna med kartescher.»

»Ja, herr löjtnant.»

Soldaten lemnade stället. De tre ynglingarne försjönko i tyst grubbel. Plötsligen väcktes de ur sina funderingar af Peder, som bestört utropade:

»Ha, hvad är detta! Gud!»

»Hvad är det?» ropade Axel, i det han bestört

sprang fram, åtföljd af sine kamrater, till soldaten, hvilken stod vid den ena kanonen med vidt uppsparad mun.

»Ser ni, ser ni! Kulan är tagen ur kanonen. Säg nu om jag ej är viss på min sak.»

»Jo, min redlige Peder. Men se efter om så är förhållandet med de andra. Denna kanon har kanske af misstag förblifvit oladdad.»

»Nej, herr löjtnant. Jag vill ge mig blank den onde på att här är förräderi med i spelet. Dessutom har jag sjelf laddat kanonerna, och se här! Krutet ligger kvar.»

»Sannt, men se efter öfverallt.»

Resultatet af undersökningen blef att alla kanonerna befunnos laddade utan kula.

»Ja, så ska' jag, dj-n annamma, ge dem en svart-soppa som ej ska' bekomma dem väl!» utropade Peder ursinnig, under det han beredde sig till att ladda kanonerna med kartescher. »Jag vill se om ni, mine herrar förrädare, ska' öfverlista mig», och med dessa ord knöt han handen åt yttersta redutten, hvarest de förmodade rebellerne skulle finnas. Derefter ställde han tre soldater vid hvarje kanon med tillsägelse att om de afveko en enda tum och ej hade korppluggarne öppna, skulle han (Peder) med egen hand hissa upp dem i galgen. Soldaterne, som kände den gamles stränghet, lofvade att vara så vaksamme som möjligt.

Klockan var 2 på natten. Vinden hade tilltagit i styrka och häftighet, och hvirflade upp en ofantlig mängd jord, hvilken nära nog fördunklade synkretsen. Ett tjockt mörker inhöljde alla föremål.

På en kanon i den åt tyskarne vettande yttersta redutten satt en officer, djupt insvept i sin kappa för att skydda sig mot den skarpa nattkylan. Hans ansigte var blekt och bar spår efter häftiga passioner. Endast de små blixtrande ögonen voro de enda som visade tecken till något lif. Ett rött skägg omgaf med sin ram detta bleka anlete.

Tidt och ofta kastade han sina spejande ögon ut i rymden, liksom han sökte något föremål, men blicken träffade allenast mörker.

»Förbannelse!» mumlade han mellan tänderne! »De fege stackrarne derborta ha kanske besinnat sig! Död och afgrund om äfven nu min hämd skulle gå om intet; den hämd för hvilken jag offrat allt: rikedom, kärlek och ära. Bah! Ära! Bara ett tomt ord af ingen betydelse. En officer kan handla hur han behagar bara han, så att ingen märker det, utför sina planer och ej öppet stöter sig med sine kamrater. För mig må gerna äran löpa sin kos endast jag kan få en fullkomlig hämd på desse danskar. Och målet är nära. Ha! Hvad jag ska' jubla, då jag får se dem med nesa vika härifrån och allt längre och längre bort! För att tillfredsställa denna ljufva känsla, som man kallar hämd, gick jag in i mine fienders led och min plan ska' lyckas. Den är så fint anlagd att ingen kan utfundera den och därför måste den lyckas! Anders!» ropade han med qväfd stämma till en soldat, som stod lutad mot sitt gevär ej långt ifrån honom.

»Hvad vill herr löjtnanten?» frågade denne och trädde fram till sin förman, visande ett riktigt bofansigte af elakhet och list.

»Allt är väl förberedt? frågade löjtnanten i låg ton. »De hundarne ska' väl ej undgå oss?»

»Nej, herre. Ingen mensklig makt förmår nu mera att rädda dem. Jag har sjelf kratsat ur kanonerna, så att i dem finnes intet annat än löst krut.»

»Bra, bra! Gå till din post och varsko mig om du ser något från preussiska lägret. Preussarne ä' väl underrättade om att de ingenting ha' att frukta?»

»Ja!»

»Och hvilket blir tecknet?»

»En lägerelds uppgörande här kl. 4.»

»Godt. Vi ha' ännu en god stund dertill. Sedan... sedan blir vår hämd ljuf. Anders, tänk dig hvad vi af våra landsmän i Holstein ska' bli hedrade, då vi så väl tjena dem i deras intressen.»

»Ja, Gud fördöme desse danskar», svarade An-

ders i det han med en hotande åtbörd svängde bajonetten emot fästningen. »Jag vill gifva mitt lif, blott jag kan få en förskräcklig hämnd på dessa odjur.»

De värde stallbröderne skiljdes åt, och märkte ej att ett par brinnande ögon sett dem och att någon hört deras samtal. Då de båda förrädarne aflägsnat sig, framkröp under en kanon i närheten, en atletiskt byggd soldat nemligen vår bekante Jens, mumlande: »Jag kunde väl tro att något sattyg skulle vara å färde, eftersom den der rödskäggige löjtnanten var här. Men vänta, min gosse, ännu är inte klockan fyra». Med dessa ord smög han sig, utan att bemärkas, ut ur redutten, och var snart hos de sina, der han för Peder omtalade allt, hvilket hade till följd de bekanta åtgärderna. Han nämnde dock ej förrädaren vid namn, menande att han nog skulle taga reda på honom, hvar han än gömde sig.

Den förrädiske officeren, hvikens namn var Conrad Muntze, gick efter samtalet med Anders in i sitt tält. Han försökte slumra, men förgäfves. Hemska gyckelbilder föresväfvade hans fantasi i olika gestalter. Förrädarens hjerta var en tummelplats för de mest stormande lidelser, som finnas inom ett människobröst.

»Ha!» utropade han i det han sprang upp. »Nu är då hämndens timme slagen för dig, du stolta folk. Mitt sköna Holstein ska' blifva fritt och oafhængigt och ingen fiende ska' mer sätta sin fot på vår nacke. Och ni, svenske frivillige, ni skola i dubbelt mått få känna min och vår hämnd. Fall er någon utaf er i preussarnes händer, så ska' ni grymt lida för eder delaktighet i striden. Akta er! — — Men något faller mig sinnet. Månn' tro hvar min sköna kusin Agnes Bille vistas? Förbannelse! Den flickan kan göra mig galen genom sitt envisa mostånd mot min böjelse, och hennes inrotade idéer och svärmande föreställningar om våra fiender, danskarne. Men hon *måste*, hon *skall* blifva min, om jag också med våld måste bortföra henne, och nu i krigets larm passar det ju bra att öka mina hjeltedater äfven med denna! Ha, ha, ha!»

»Danskarna ä' missledde. De anse mig vara dem af själ och hjerta tillgifven och märka ej att da-

moclessvärdet hänger öfver deras' hufvud, färdigt att på min vink nedstörta.»

»Och preussarne! O, jag afskyr vida mera dessa öltunnor, som för resten visat en sådan feghet, och för att skydda sig alltid skjuta sine medbröder, österrikarne, i spetsen, under det de sjelfve gömma sig hvar de komma åt. Dock, nu gynna de våra planer och man måste hafva öfverseende med dem. Men snart slår äfven deras stund. De ska' se att de misstagit sig på de hederlige holsteinarne, om de tro, att vi till tack för deras medverkan ska' blifva deras undersåter. Aldrig! Förr döden än en sådan nesa!»

Trött kastade han sig på sängen och föll snart i en kort orolig slummer.

Conrad hade nyss inslumrat då en manlig gestalt, helt och hållet insvept i en soldatkappa, med smygande steg trädde in i tältet.

Försigtigt såg han sig omkring, men då han märkte att löjtnanten sof, slog han tillbaka kappkragen och Anders, löjtnantens medbrottsling, stod framför honom med gnistrande blickar och en lång, hvass dolk i högra handen. Hans ansigte var ohyggligt förvridet. De små ögonen sprutade eld af hat och vrede då han utbrast:

»Nu kunde stunden vara kommen för dig, du nedrige förförare, du min ljufva Annas baneman. Men först må du rusa från brott till brott. Hämnens timme slår väl en gång också för dig. O, du kortsynte, du som skryter af din skarpa blick som kan läsa i människors hjertan, du har ändå inte kunnat läsa i mitt hjerta. Du vet inte att den af dig till förtrogne valde Anders, deltagaren och befrämjaren af dina bofstreck, är din dödsfiende. Min dotters skam och olycka ropar hämnd, hämnd öfver dig, usling, öfver dig för hvars nedrighet ej det heligaste är heligt. Du, som med kallt hån, som en leksak trampar dygden under fötterna, du skulle ega den ljufva, oskuldsfulla fröken Bille! Nej, vid Gud, du ska' det inte! Förr ska'denna klinga borra sig djupt i ditt bröst och ditt svarta blod blifva ett försoningsoffer åt Annas skugga. Ännu är ej din timme

slagen, bof, men jag vakar öfver dig som en tiger öfver sitt rof. Min måste du bli! Jag ville dricka ditt hjertblod —», och vid dessa ord uttryckte hans ansigte ett sådant djefvulskt hat, att till och med den mest förhärdade skulle hafva bäfvat. Skyndsamt uppdrog han kragen öfver ansigtet, smög ut ur tältet lika tyst som han kommit in, och försvann i redutten.

I den skans, der Axel Stolpe kommenderade, var allt i rörelse. Vapnen fejades; bajonetterne påskrufvades; kanonerna omsågos och riktades åt yttersta redutten, för att helsa de stormande välkomne med sina svarta, hårda piller. Men allt detta försiggick under en dyster tystnad. Alla visste att här var rådighet af nöden och att endast uppmärksamhet kunde rädda dem. De tre ynglingarne gingo uppmuntrande omkring bland soldaterna, hvilka betraktade dem med glada blickar ty de tre svenskarne hade vunnit allas aktning och kärlek genom sin tapperhet och sitt humana beteende.

Klockan felades en quart i fyra. Mörkret var ännu lika tjockt. Soldaterna hade lagt sig ned vid kanonerna och låtsade sofva, under det de krampaktigt omfattade sina vapen. Skyldtvakterne likaså, under det de sömniga och trötta nickande hängde öfver skanskorgarne.

Då syntes vid skansens ingång en ensam karl. Med spejande blickar öfverfor han skansen och då han såg att allt var tyst och stilla glänste hans ögon till och ett demoniskt leende spelade kring hans läppar under det han mumlade:

»Lycka till ljuft uppvaknande, kamrater. Jag har åt er kokat en soppa som jag tror ska' smaka bra nog, fastän den blir något bitter. Lycka till!»

Han hade knappast försvunnit, förrän en soldat, som legat gömd straxt bakom honom, skyndsamt ilade fram till gamle Jens, der denne nickande stod lutad mot en kanon med luntan instucken mellan benen.

»I rappet är det tid! Klockan är genast fyra.

Du såg gestalten vid ingången. Det var Conrad. Han väntar nu på mig för att fullborda sin nedriga gerning. Han ville dock först öfvertyga sig om att ni sofvo. Var lugn, allt ska' gå bra. Hämnden är vår, ty nu han är fast. Visst får jag offra mycket för den skurken, men hämnas, hämnas, se der min lösen. Hållen er beredde. I rappet uppgör jag lägerelden och då komma de.»

»Bra, Sven», så var hans rätta namn, det antagna var Anders, »du är fördömdt slug. Jag är beredd och alla ä' beredde att möta fienden med kallt stål och hårda piller.»

»Farväl då, broder!» sade Sven med en tår i sitt öga. »Gud vare med dig. Kanske att vi ej mera träffas, men hvilken af oss som öfverlefver den andre ska' utkräfva hämnd på det odjuret! Svär det!»

»Jag svär vid Gud och mitt svärd att ej låta denna arm hvila, förr än jag sett den uslingens blod. Tro mig, broder, hos mig ropar hämndens röst lika högt som hos dig. Han har väl ej känt igen oss?»

»Nej!» sade Sven, i det han snabbt aflägsnade sig.

I ett nu voro på ett tecken af Jens alla soldaterna på benen, och beredde att modigt möta faran.

Axel hade med sina två vänner tagit plats vid den utgång, som ledde åt det hotade stället. Hela lägret slumrade, som om det ej anade den fara, som i nästa ögonblick skulle sväfva öfver detsamma. Många skulle denna natt insöfvas till den eviga hvilan.

II.

Anna.

I sydligaste delen af Holstein ligger ett slott, vid namn Oldhaus, omgifvet af lummiga skogar och brusande strömmar. Den gamla borgen, en relik från fordna tidens prakt, reste sig majestätiskt på en höjd,

och tycktes liksom med förnäm värdighet nedblicka på de oansenliga kojor, som lågo spridda här och der i dalen, och yfvas öfver sitt prunkande läge.

Den då residerande borgherren, en gammal man med gammaldags seder, i sitt uppförande fullkomligt liknande de föreställningar vi så ofta gjort oss angående forutidens adel, var grefve Conradin Leopold Muntze, härstammande från en hög sachsisk adelsätt, hvilken vid Karl X Gustafs krig mot Danmark följt denne konung och för sin trohet emot honom erhållit Oldhaus såsom bevis af hans nåd. Den nuvarande grefvens stamfader hade varit öfverste för ett regemente svenska dragoner och utmärkt sig genom snille och tapperhet, hvilket gjorde att Karl Gustaf, som omkring sin person ville se krigarsnillen, och som i Muntze fann en god krigare och kamrat, gaf honom sin vänskap och återgäldades i rikt mått af grefven, hvilkens förebild af manlig fullkomlighet den svenske konungen var. Sine söner hade han uppfostrat med all den stränghet de då gällande adelsreglerna fordrade, och inplantat i deras bröst nästan såsom en grundsats, att alltid vörda svenskarne och att i allt hvad de kunde, bistå dem; ty ifrån dem, plögade han alltid säga, hafva vi fått hvad vi ega. Ifrån dem hafva våra skönaste bragder hunnit till en beundrande efterverld.

Den nu lefvande manlige afkomlingen af denne frejdade krigare, grefve Conradin Leopold Muntze, hade i allt följt sin föregångares och stamfaders grundsats. Med beundran fäste han sig vid svenska nationen, hvars ädelhet och okuffiga tapperhet han beundrade, och var ifrig att hos sin son, den unge Conrad, inplanta dessa grundsatser, hvilka äfven skulle slagit djupa rötter i den unge ädlingens själ, om ej något inträffat, som för alltid vände hans sinne från desse hans faders hjeltar.

Grefven var gift med etatsrådet Nils Billes syster, den sköna Margaretha, och lefde med henne ett lyckligt äktenskap, ty de båda makarne voro hvarandra af själ och hjerta tillgifna, samt hyste samma grundsatser. Mot danskarne var hvarje holsteinares hjerta förbittradt och äfven den gamle grefven följde

med sine landsmän. Dock kufvade han sitt hat emot sin hustrus landsmän och visade det sällan. Men inom honom brann begäret efter frihet och oafhängighet. Så uppstod tvisten mellan Danmark och de tyska stormakterna, hvilken tvist utbröt i låga år 1864.

Straxt nedom slottet låg en liten koja, undanskymd af vackra, välputsade häckar. Sjelfva stugans yttre vittnade om fattigdom men ordning. De hvita gardinerna och det alltid rent putsade golvet lemnade intet öfrigt att önska.

I denna stuga bodde grefvens trädgårdsmästare Sven Jespersson, en medelålders man med ett godt ärligt uttryck i sitt ansigte. Han härstammade från Danmark och var äfven dansk till själ och hjerta. Sin äldste bror hade han i Köpenhamn, der han låg i garnison, ty han var soldat. Han hette Jens.

Utom den gamle trädgårdsmästaren fanns äfven i hans stuga en annan menskelig varelse, en flicka, bildskön och god. Vackra Anna var hela traktens förtjusning, och många friare kommo ifrån alla håll för att antända rökelse till hennes ära och beveka hennes hjerta. Men alla blefvo afvisade. Hon hade ej betänkt sig. Hon ville ej gifta sig. Hon var för ung. Dessa svar satte myror i hufvudet på de unga kavaljererne, som förgäfves knäfölla för henne. Med leende mine bad hon dem ej göra sig så stort besvär, ty hon hade sagt sin mening.

Häraf uppkom slutligen hat emot den unga flickan, och allmänt tadlades hon på det oförskämdaste. De värsta af hennes fiender voro tvenne gamla käringar, hvilkas söner fått ett snöpligt afsked och nu uppretade sina mödrar till hämnd på den oskyldiga flickan, som ej anade något ondt.

En dag hade Anna varit med sin far i trädgården på slottet. Hon skulle gå hem den korta vägen som ledde till deras stuga, emedan fadren hade att bestyra der han var.

Med gladt och förnöjdt sinne vandrade hon gångstigen framåt, sjungande en munter visa. Hon hade ej gått långt förrän ur buskarne framsprang en krokig figur med rödt tofvigt hår och vilda ögon. Hans kläd-

sel var vårdad och tillkännagaf att han var vida höjd öfver de fattige och vanlottade. Han var son af ortens rikaste bonde, Jens Mattsson, och hette Matts.

Med lifliga åtbörder sprang han emot Anna, som förundrad stannade vid hans åsyn, häpen öfver hvad som nu skulle hända. Ty Matts var af ett vildt lynne, och dessutom en af dem, som förgäfves knäböjt för henne.

»Hvad vill du, Matts?» frågade den förskräckta flickan, då den förre sprang henne rakt på lifvet.

»Hvad jag vill? Åh se, jungfru Anna!» grinade han med ett vederstyggligt skratt, som kom hans gula tänder att visa sig. »Hvad jag vill? Det var en fråga! Tror du att jag gått ifrån mitt arbete bara för att promenera och sola mig i solskenet», fortfor han, oändligt belåten med sin, som han tyckte, förträffliga harang.

Anna skrattade med full hals åt den värdige sprättens misslyckade artighet och ville fortsätta sin väg, då denne ställde sig med hotande blickar i vägen för henne.

»Hvad nu! Får jag inte gå?» ropade Anna förbluffad.

»Nä-ä! Hon ska' höra mig, jungfru lilla», sade Matts och försökte fatta hennes små händer, hvilka hon dock snabbt drog undan.

»Söta lilla mitt hjertegryn, var ej så hård, fastän jag ej just ser så bra ut utvändigt, så må hon tro att det står bra till inne. Och pengar har jag mö'et, så att hon ska' få må som perlor bland guld!»

Anna, som knappt kunde afhålla sig ifrån att le åt hans kostliga tal, utbrast dock vid hans sista ord i ett skallande skratt, som lät hennes vackra elfbenshvita tandrad synas i fullkomlig glans.

»Som perlor bland guld! Käre Matts, hvad är meningen dermed. Jag förstår dig ej!»

»Ack, du förstår mig nog, bara du vill. Si du, far har sagt att jag snart ska' få öfvertaga hemmanet om...»

»Om! Hvad för om?»

»Om jag gifter mig!» frampustade älskaren.

»Om du gifter dig», svarade flickan, som nogsam-
t förstod hvartåt det lutade men ville drifva litet. »Det
kan du väl få, här finnes så många vackra flickor att
du nog får dej en hustru.»

»Dej vill jag ha!» skrek Matts, som tydde hennes
svar till sin fördel och i sin förtjusning ville omfamna
henne, »du ska' bli min!»

»Aldrig!» svarade Anna allvarligt, i det hon undan-
drog sig sin friares omfamning, »du har hört mitt ord
en gång, och dervid blir det. Adjö med dig.»

»Nej tack, min dufva!» ropade Matts i det han
med hotande åtbörder ställde sig framför Anna, »så
lätt slipper du ej undan. Jag ska' visa dig med hvem
du har att göra.»

»Skäms Matts!» ropade den unga flickan i det
hon stolt kastade sitt vackra hufvud tillbaka och såg
på ynglingen med en fast blick, »du borde blygas att
förfölja en ensam flicka, fy! Låt mig nu gå, jag har
brådtom hem, förstår du!»

»Anna!» ropade Matts med jemmerlig röst, »hör
min bön. Du skall må...»

»Tig med dig. Du har en gång hört mitt svar,
att jag aldrig blir din!»

»Du måste!» skrek Matts uppretad af hennes en-
visa motstånd, »jag skall tvinga dig.»

Och med detsamma rüsade han på den stackars
flickan, och slående sina knotiga armar om hennes lif
böjde han hennes hufvud tillbaka och fästade på henne
en rofgirig blick.

Anna försvarade sig med förtviflans mod, men
hvad förmådde hennes späda krafter emot den starke
mannens, och redan närmade han sin mun mot An-
nas kind, då en jernfast näfve grep honom i kragen
och kastade honom handlöst till marken.

»Skurk, vill du ej låta folk gå i fred!» ro-
pade en dundrande röst i den förskräckte Matts' öra.
»Om jag gjorde rätt skulle jag krossa skallen på dig.
Men för denna gången skall du slippa. Träffar jag
dig en annan gång stadd i sådana här företag, så
krossar jag dig som ett äggskal!»

»Grefven!» mumlade Matts förbluffad, under det

han än stirrade på sin tuktare än på Anna, hvilken vid den unge grefvens uppträdande blifvit förlägen, och ej förmådde yttra ett enda ord till sin räddare.

»Bort med dig!» ropade Conrad, ty det var han, till Matts, som låg på marken, helt snopen öfver den vändning hans frieri tagit. Han var ej heller sen att vid Conrads uppmaning taga till benen men ej långt; ty kommen in i småskogen stannade han bakom en buske för att spionera.

»Du kan nu utan hinder gå hem, vackra Anna!» sade Conrad med blickarne slukande den vackra flickans gestalt. Den stackars flickan märkte ej hökens blick på sitt byte, utan stod helt försagd. Men hon spratt till då hon kände någon fatta sin hand och trycka en brinnande kyss derpå.

Förskräckt lösryckte hon sin hand och ilade hem, utan att tacka den som räddat henne.

»Hon måste blifva *min*», utbrast grefven med ett ondskefullt leende. »Denna flicka är för schön att kastas i armarne på hvilken bondlurk som helst. Nej det får ej ske! Hon måste blifva min.»

»Aha!» mumlade Matts för sig sjelf, då han såg handkyssningen, »det blir sådant af. Nej stopp min stolte grefve. Ännu har du ej fått med Matts att göra. Akta dig», fortfor han och knöt sin väldiga näfve åt det håll der grefven försvunnit. »Hon är till och med för god åt en sådan som du är.»

Rangskillnaden tog här råda på kärleken. Allt annat försvann för bondsonens blick. Blott hämnd, en outsläcklig hämnd glödde inom hans bröst emot den, som vågat göra intrång i hans stånd och han beslöt att till hvad pris som helst rädda Anna ur förförarens klor.

Den unga flickan var förskräckt öfver hvad som händt. Hon tordes ej omtala det för sin far utan teg för att afbida kommande händelser. En djup tack-samhetskänsla emot grefven, som räddat henne undan Matts förföljelser, intog hennes hjerta. Hon anade ej att just detta var det, som skulle blifva källan till alla hennes olyckor och lidanden.

En vacker afton satt Anna vid fönstret i den

lilla stugan och sydde. Hennes ljusa lockiga hår låg i rika vågor öfver den alabasterhvita halsen och skulderna. De blå, svärmande, ögonen tycktes liksom drömma om något oändligt skönt och ljuft, ty hon märkte ej att en högväxt man, iklädd en lätt jagtdrägt, stannade utanför fönstret och med glödande blickar betraktade henne, under det ännu en låg gömd tätt bakom grefven, äfven denne med glödande ögon. Men dessa fästades på mannen framför honom med all den ilska och förbittring, som kunde rymmas inom ett människobröst.

Plötsligen slog Anna upp sina ögon och de träffade mannens utanför. En glödande rodnad uppsprang på hennes kinder och med blixstens hastighet ilade hon ifrån fönstret.

Matts kunde knappast qväfva ett glädjrop då han af Annas rörelse såg att hon var rädd för grefven. Men plötsligt blef han hvit i ansigtet då den sednare med ett hopp var vid dörren och inne i stugan. Tyst som en katt smög han sig ned under fönstret och fick höra hvad som talades.

»God afton, mitt vackra barn», sade grefven till den bäfvande flickan. »Din far är ej hemma?»

»Nej, herr grefve», stammade Anna i ångest, »men gå er väg. Om far skulle komma så . . .»

»Så, så, hvad då?»

»Så blir jag olycklig!»

»Hvarför då, min vackra flicka?» frågade grefven i det han försökte fatta hennes hand. »Det är väl ej farligt skulle jag tro. Jag vill dig inte illa.»

Matts gnisslade af raseri der han låg. Upplyfta hufvud och se in vågade han ej. Ty då kunde han blifva röjd, då han ej ville det.

»För Guds skull, herr grefve, gå!» bad Anna.

»Jag blir olycklig om far kommer och finner er här!»

»Bah!» sade grefven med ett spotskt leende, »det är ej så farligt, som du tror. Han må till och med finna sig smickrad öfver att jag besöker hans stuga. Du kan således vara lugn.»

»Men ni känner ej far. Han är så sträng, så sträng . . .»

»Det är inte farligt. Jag skall väl blidka din far om han blir hård emot dig.»

»Nej, gå, gå!» ropade flickan i högsta ångest, under det hon sköt ifrån sig den hand, som grefven räckte henne.

»Hvarför så hård, Anna», fortfor grefven, hvilken på ömhetens väg ville ernå hvad han ej kunde få med våld. »Jag vill dig väl, var säker på det. I mig har du en beskyddare mot alla de frestelser du kommer att utstå. Tro på mig!»

»Satan!» mumlade Matts och sammanbet läpparne så att blodet sipprade fram. »Jo, du är ljus, du!»

Hvad Anna svarade på grefvens granna tal kunde han ej höra. Men straxt utkom den sednare med ett triumferande leende på läpparne och tog vägen åt slottet.

Då vågade Matts upplyfta hufvudet och fick se Anna sitta vid bordet, tankfullt stödjande handen mot kinden. Bröstitet häfdes långsamt och jemnt. Inga sinnesrörelser stodo att läsa på hennes lugna, klara panna. Tvertom var blicken lugn och klar och ofta framsköt en stråle af glädje ur de vackra ögonen.

Hon märkte ej den spejande utan syntes fördjupad i sina tankar och glömde allt.

I handen höll hon någonting hvilket Matts ej riktigt kunde se. Men vid en plötslig rörelse med handen tappade hon det och en ring rullade utåt golvet.

Snabb som blixten kastade sig Matts ned. Han hade sett nog.

»Förbannelse öfver den skurken», mumlade han. »O de qvinnorna. För guld kan man få dem att sälja till och med sin salighet. Farväl Anna. Nu är det slut med dig. Men på honom skall jag hafva mina ögon, om jag än skall vandra här omkring ifrån solens upp- till dess nedgång.»

Emellertid vandrade den unge grefven fram till slottet. Ett stolt segerleende sväfvade på de aristokratiska läpparne och i sin fröjd gnolade han på en munter jagtvisa.

»Hon är min», jublade han. »Guldet kan ingen motstå! O, jag visste det väl. Qvinnohjerta, du är

ändå svagt emot guld. Med guld kan man vinna så många kvinnors kärlek man vill, och guld har jag. Skulle jag också kläda den der bondlollan deri så måste hon bli min. Det är en nyck. Jag *vill* det.»

Så talade den stolte. Men i den lilla anspråkslösa hyddan satt hans offer, den oskyldiga, unga flickan och tänkte på all den herrlighet grefven förespeglat henne. Den arma flickan tänkte i sin menlöshet ej på de faror hon gick till mötes. Hon var så obekant med världen, så oerfaren i allt.

En stund sedan grefven aflägsnat sig inkom trädgårdsmästaren och berättade för sin dotter att han dagen derefter skulle resa bort på ett par dagar åt gamle grefven, samt lade henne på hjertat att noga vakta huset och ibland se till trädgården.

Den följande aftonen var mörk och ruskig. Regnet strömmade ned, och åskan mullrade i det täta blixtar genomkorsade den svarta rymden och delade itu de väldiga molnmassor, som hopat sig öfver jorden.

Tätt insvept i sin kappa smög den unge grefven ut ifrån det ståtliga slottet ned till trädgårdsmästarens enkla koja. Hans svarta sinne rufvade på mörka gerningar.

»Fadren är borta. Hon måste nu eller aldrig blifva min, ty i morgon reser jag till Köpenhamn. Men hvarför det? Jo, derigenom kan jag bäst tjena mitt fosterland och hjälpa till att afskudda oss det hatade oket. Men nu är jag vid min dufvas bo.»

Vid grefvens inträde sprang Anna upp, blossande röd och betäckte den halfblottade barmen med en näsduk.

Grefven, som såg hennes rörelse, förmådde knappast att dölja den hemliga glädje hans själ erfor vid denna syn. Hans blickar voro blygsamt fästade på jorden, då han med inställsam röst närmade sig den unga flickan.

»God afton, Anna. Hur är det med dig i afton? Du ser så nedstämd ut, mitt barn. Har du någon sorg på ditt samvete, så lätta det genom att bekänna den

för mig, jag skall försöka så godt jag kan, att hjälpa dig.»

»Åhnej, herr grefve», svarade Anna med darrande röst. »Jag är visst ej ledsen. Min far har rest bort på begäran af eder herr fader, och tänk om han vore ute i detta vädret. Gud!» utropade hon i det en klar blixtränträngde i rummet. »O, jag är så rädd, så rädd!»

»Var ej rädd, mitt barn!» tröstade henne Conrad, hvilken vid blixten ej kunde afhålla sig från en rysning. »Det är ju öfver nu!»

Och verkligen afstannade ovädret. Blixtarne blefvo allt mattare och mattare och åskan mumlade blott på afstånd. Men det stackars barnet, tjusadt af förförarens blick föll, och . . . brottet var fullbordadt.

Med ett demoniskt segerleende rusade grefven på dörren, ej aktande på den armas klagan. Men vid det han trädde ut hvön en kula tätt bredvid hans öra och afskar några hårlockar. Conrad, som ej var någon hjälte, rusade i full fart upp till slottet der han instängde sig på sina rum och kastade sig pustande på sängen.

»Det var ett förb— väder. Men hvem det var som sköt efter mig manne?»

I ursinne sprang han upp, knöt krampaktigt händerne, utbristande:

»Ve den, som vågat skjuta på mig. Han skall lida tiodubbelt straff om jag ock skall våga aldrig så mycket. Den uslingen råder jag att snart packa sig bort, eljest . . .»

»Ussling sjelf!» hväste en röst vid fönstret. Vid detta hemska ljud bleknade den brottslige ofrivilligt och måste stödja sig vid en stol för att ej falla. Hans onda samvete ropade äfven sitt echo; usling, och med fasan målrad i sina drag nedföll han halft vanmäktig på sängen.

Då aflyftades sakta fönstret och Matts' röda hufvud tittade försigtigt omkring åt alla håll. Vigt hopade han in, fattade en penna och skref:

»Bäfvva, niding. Hämn den skall träffa dig, du nedrige förförare. En svensk vet att hämnas.»

Sedan hoppade han ut, stängde fönstret efter sig och var försvunnen i den kolsvarta natten.

Då grefven vaknade föll hans blick på papperet. Likblek grep han det och svimnade.

Som en ursinnig rusade Matts, med håret i oordning, ögonen blodsprängda och kläderne i trasor i fullt språng åt det håll der Annas hem var beläget. Ovädret hade ånyo börjat att rasa med fördubblad häftighet. Regnet piskade honom i ansigtet. Men han kände det ej. Han hade blott ett mål nemligen att fort komma ifrån denna fasans ort.

Just som han var nära hyddan fick han se en smärt gestalt med kring hufvud och axlar upplöst fladdrande hår skynda nedåt strömmen som låg i grannskapet.

En bäfvan genomilade Matts. Han såg att det var Anna. Han stod stum. Ropa förmådde han ej ty stormen öfverröstade honom. Han sprang som en galning för att kunna upphinna henne. Men förgäfves. Hon hade för stort försprång.

Vid floden stannade hon ett par sekunder och höjde händerne öfver hufvudet, derpå . . .

»Anna! Anna!» ropade Matts med förtviflan. »Gud, Anna, hvad är på färde. Stanna, jag besvär dig! För Guds skull, tänk på din arme far!»

Vid hans rop vände sig Anna om. Matts stod som förstenad. Vansinnet hade gripit henne och de glanslösa ögonen, förr så sköna, stirrade hemskt på honom. Hon kände honom ej igen.

»Hvad vill du?» sporde hon honom med dof röst. »Jag ser något vackert glimma der nere på botten. Ack se, det är en så vacker guldring. O, hvad far skall bli glad öfver att jag hittat den. Vet du», sade hon förtroligt lutande sig intill honom, »far har sagt att om jag kunde uppfiska en guldring, som skulle ligga här, så skulle jag bli en mycket förnäm grefvinna . . . ha, ha, ha! grefvinna!» Matts ryste

vid det vansinniga skrattet. »Vet du», fortfor hon, »att det var en gång en liten gosse som kom till mig och var så vacker, så vacker. Han sade att en guld-ring skulle ligga här, och der är han...!»

Ett doft plaskande och allt var tyst. Den sköna Anna var ej mera.

Matts stod förstenad. Han var ur stånd att röra så mycket som ett finger en gång. Men plötsligt såg det ut som om vansinnet äfven gripit honom.

Som en galning dansade och tjöt han vid strömbrädden. Hans röda, tofviga hår reste sig som borst. Han var förfärlig att skåda. Plötsligt sprang han upp på en sten med en vighet som man ej skulle kunnat tilltro denna otympliga figur, höjde de sammanknäppa händerne mot den tunga natthimmelen och frampressade med hes röst:

»Hämnd! En blodig, en förfärlig hämnd svär jag dig, du nedrige förförare, dig, denna sköna flickas baneman! Säg», ropade han med vildhet, »finnes det någon straffande Gud, som kan låta sådana brott ostraffadt begås? Hämnd, hämnd, hämnd!»

En klar blixst slog den olycklige i ansigtet och han nedföll med ett anskri sanslös på den slippriga sanden.

Blixten hade ej träffat honom. Den hade sönderslitit ett ungt träd som stod straxt bredvid.

Ett par timmar derefter vaknade Matts, genomvåt af det myckna regnet och tack vare det, blef han snart återställd. Han uppreste sig och strök med ena handen öfver pannan, liksom ville han återkalla något i minnet som passerat.

Ovädret hade upphört. Strömmen forsade åter sakta fram, melodisk sjungande en vaggsång för det lidande hjerta som der funnit sin graf. Det var en herrlig morgon. Solen upptågade på firmamentet i all sin prakt och belyste de tusen milliarder dagdroppar, som gungade i gräset. Vädret var friskt.

»Ha!» utbrast slutligen Matts. »Allt är en grym verklighet. Anna är död! Död!» mumlade han med hes röst, »död som vansinnig. Gud, låte mig ej också bli det. Gud, ja du finnes, det såg jag i går, du är, du blir. Olycklige fader, hvad skall du säga då du

får veta din ännu olyckligare dotters sorgliga öde. Står du emot?»

Vacklande närmade han sig huset, då han såg den gamle trädgårdsmästaren stå på tröskeln och med glasar-tade ögon stirra på ett papper, som han höll i handen. Då han fick se Matts, vinkade han honom till sig och sade i det hans fasta stämma darrade af rörelse:

»Matts, läs!»

Denna biljett var af följande lydelse:

»Älskade fader!»

Innan vansinnet fattar mig vill jag säga dig mitt sista farväl! Jag är förförd. Gud! Förföraren är»

Här hade vansinnet tagit öfverhanden så att hon ej hann utsätta den nedriges namn.

»Vet du, hvem förföraren är?» frågade den arme fadren, i det stora tårar rullade öfver hans kinder.

»Ja, fader Sven, det är grefve Conrad Muntze.»

Tillintetgjord sjönk den hårdt pröfvade mannen ned.

»Grefve Conrad, grefve Conrad», mumlade han.

»Min egen herres son. Gud, rättvisa åt den betryckte anropar jag dig om. Gif mig rättvisa! Låt den nedrige bofven känna alla de qval ett skuldbelastadt samvete gifver, och gif mig styrka att utföra hvad jag går att göra.»

Derefter omtalade Matts Annas olyckliga slut. Fadren gret som ett barn. Slutligen uppreste han sig. Hans ansigte tog allvar och bestämdhet, och han fattade Matts vid handen i det han med bruten röst stammade:

»Tack Matts för ditt bistånd. Du älskade min olyckliga dotter jag vet det. Vill du följa mig, vi skola hämnas?»

»Ja», ropade Matts, »jag följer er, fader Sven, hvart det än bär, blott det går till hämnd på den nedrige. Här har ni min hand. Jag älskade er Anna, och om också min olyckliga häftighet mången gång förledde mig att bära mig dumt åt, så hade jag ingen ond mening med det. Sagdt, fader Sven. Jag har pengar, och vi skola genast bege oss af. Hela min förmögenhet, ja tusen lif om jag hade, vill jag gifva för att hämnas.»

»Tack pojke. Det är bra. Men vet du om grefven är hemma?»

»Nej han har rest. Det hörde jag af betjenten. Han reste i dag kl. 4 på morgonen till Köpenhamn.»

»Ja så, allt går således bra. Kriget är utbrutet emellan Tyskland och Danmark. Vi gå till Danskarne. Der träffas vi, du bof.»

Då Conrad af betjeningen fick underrättelse om den olyckliga flickans slut bäfvade hans svarta själ. Guds röst ropade förbannelse till honom genom hans samvete. Men han hemtade sig snart och svarade skrattande:

»Hon har väl dränkt sig därför att det tjurhufvudet trädgårdsmästaren ej lät henne få den hon ville!»

Den lättsinnige anade icke att ett damoclessvärd hängde öfver hans hufvud.

III.

Öfverfallet.

De barske krigarne behöfde ej vänta länge på signalen. Straxt efter sedan Sven försvunnit upplågade en eld från det förut angifna stället mot den dystra himmelen och spred sitt klara ljus öfver alla föremål.

Med dæmonisk glädje betraktade Conrad stående med dragen värja i tältdörren signalen och spanade ifrigt åt det håll hvarifrån fienderne skulle komma. Plötsligt lifvades hans ansigte. Han hade sett ett likadant tecken i det fiendtliga lägret, ett bevis på att de voro färdige der.

»Nu, nu», jublade bofven, »nu får jag hämnd! Mitt sträfvande kröntes med framgång, och»

I detsamma erhöll han ett förfärligt slag af en bösskolf från sidan, så att han afdånad sjönk till marken utan att yttra ett enda ord.

»Bevaka honom väl», hviskade Axel till ett par soldater, och se till att den förrädaren ej undkommer.»

Mörka massor syntes nu nästan ljudlöst skrida

framåt mot fästningen. I dunklet liknade de en flock spöken, hvilka uppstått ur sina grafvar för att i nattens dunkel vandra på den jord de som lefvande så ofta trampat.

»Rikta kanonerna», hviskade Fredrik till Peder som stod honom närmast, »och låt se att ni ä' flinka gossar. I rappet gäller det lif eller död.»

Då kanonerna blifvit i ordning voro Preussarne blott ett par hundra steg ifrån bröstvärnet, och tågade, säkra genom signalen, obekymrade uppför, då plötsligen på Axels vink alla kanonerne urladdade sitt fruktansvärda innehåll. Ett förfärligt skrån skallade från de preussiske leden. De vacklade och störtade tillbaka i ursinnig flykt. Men en annan skara hade obehindradt lyckats komma upp ända till bröstvärnet och några hade redan klättrat öfver det, då Fredrik som i tid varnade faran, med en hop ilade till den hotade punkten.

Ett förfärligt slagande uppstod. Danskarne försvarade sig som lejon. Men preussarne mångdubblades och de fåtalige skulle snart blifvit öfvermannade af mängden, om ej förstärkning i rätt tid anländt.

Genast vid skottens lossande hade hela fästningens trupper vaknat ur sin dvala, och en trupp afsändes för att understödja de anfallande.

Preussarne, som lågo under danskarne så snart det kom till handgemäng, måste slutligen, med kvarlemnande af en stor mängd döde och sårade, retirera. Men det gick ej så lätt, ty en mängd danskar gjorde ett utfall och togo preussarne i ryggen. En het strid upplågade. Preussarne blefvo totalt slagne och flydde i oordning tillbaka till sitt läger.

Under stridens larm hade en mängd fiender lyckats inkomma der den sanslöse Muntze låg. Troligtvis var han känd af dem ty de bemäktigade sig honom sedan hans vaktare stupat och förde honom med sig.

Axel som märkte detta ilade dit, men kom försent. Fienderne voro försvunne.

»Förbannelse!» utbrast han. »Att den förrädaren skulle undkomma! Men vi träffas nog, Conrad

Muntze, och då skall du stå mig till ansvar för ditt bedrägeri.»

Ofverallt lågo lik af vänner och fiender blandade om hvarandra i en ryslig förvirring. Axel trodde sig igenkänna en af dem och gick till honom. Det var August.

Med matt röst bad han Axel föra sig bort, hvilket denne gjorde och öfverlemnade honom i fältskärens händer, hvilken förklarade, sedan han undersökt såret, att det ej var lifsfarligt.

Glad genom denna underrättelse lemnade Axel sin sårade vän och återvände till skansen, der man var sysselsatt med att bortskaffa de olycklige.

»Hvart tog Conrad Muntze vägen?» frågade Fredrik den honom mötande Axel. »Jag har sökt honom, men är ej i stånd att få reda på honom.»

Axel omtalade hvad som händt honom.

»Dumt!» utbrast Fredrik förbittrad, »att en sådan skurk skulle undkomma oss. Men hvar är hans förtrogne, Anders?»

»Också borta! Du vet hvad han har att hämnas och han har troligtvis följt med till preussarne endast för att få vara sin dödsfiende nära och förlänga hans qval, hvilka i sanning ej kunna blifva nog svåra åt en sådan förhärdad brottsling. Men vi träffa väl honom vidare, och då skola vi ställa honom hans nedriga bofstreck för ögonen. Kom så gå vi härifrån, ty vi äro aflöste.»

De soldater, hvilka bemäktigat sig Conrad, buro honom varsamt till ett tält och nedlade honom der sedan en läkare blifvit tillkallad.

Såret var svårt. Det hade snuddat hufvudet och träffat venstra axeln, hvilket förorsakade den sårade svåra plågor. Han var så matt, att han knappt förmådde öppna ögonen. Den svåra blodförlusten hade alldeles uttömt hans krafter.

Hans ansigte var blekt. Ej en muskel rörde sig deri. Han låg som död. Plötsligt uppslog han ögonen och fästade dem matt på de omgifvande föremålen. Nattens

tilldragelser började komma honom i tankarne och ett vildt leende spelade på hans läppar.

»De ha' fått nog», tänkte han. »Preussarne ha' nog gjort sin sak bra. Men hvar är Anders?» Han försökte ropa, men omöjligt. Han var så matt att han ej kunde skilja läpparne ifrån hvarandra. Nu först blef han varse förbindningen och märkte således att han var i säkerhet. Men hvar? I preussiska eller danska lägret? Hans själ bäfvade vid tanken på att han var i de sednares våld, då visste han att vedergällningens timme snart vore slagen. Ty han insåg att hans plan var röjd och att slaget kommit från dansk hand, emedan preussarne ej vore framme då han föll.

Nu öppnades dörren och Anders inträdde smygande. Då han såg att Conrad var vaken framgick han till hans bädd och frågade huru han mädde.

Conrad förmådde ej att svara. Han blott pekade på förbindningen hvaraf Anders förstod att Conrad ville veta hvadan detta kom.

Anders berättade honom om striden och om preussarnes flykt. Conrads förhoppningar voro alltså kullslagna.

Med ofantlig ansträngning försökte han att resa sig upp. Men förbindningen sprang upp och med ett qvidande läte nedföll han sanslös på sin bädd. Anders sprang efter en fältskär; såret blef ånyo förbundet och patienten strängeligen tillsagd att hålla sig stilla, eljest ansvarades ej för hans lif.

Med raseri i sina blickar och med sammanbitna tänder låg Conrad oförmögen att röra sig. Hans planer voro tillintetgjorda. Hvad hade han nu för gagn af sitt förräderi? Jo, ett nästan obotligt sår.

Ensam med sin smärta fick han nu tid att till fullo öfvertänka sin belägenhet. Men i stället för att ångra sitt handlingssätt började han att uttänka nya svarta anläggningar, hvilka han menade skulle hafva till följd hans fienders fall och sin egen upphöjelse.»

Det var en skön natt. Vädret var lugnt. Hela naturen hvilade. Allt tillkännagaf frid och lugn, och

såsom en fridens apostel nedblickade månen från det blå, skymd af intet moln.

Himmelen strålade af milliarder glänsande stjernor, hvilkas sken något fördunklades af månens.

I en af Dybböls skansar stod en lång, smärt yngling, spejande utåt rymden och på de omgifvande föremålen, hvilka klart belystes af månens silfversken.

Hans blickar tycktes ej hafva något bestämdt mål, ty än sväfvade de hit, än dit, än hvilade de på det fiendtliga lägret, hvilket låg utbredt framför honom, än stannade de på danskarnes forskansningar och Dybböls fasta befästningar.

Ett vemodigt drag låg öfver hans hela anlete, ett drag som troligen härledde sig från några smärt samma hågkomster.

»O min älskade, min dyra mor», talade Axel, ty det var han, »om du visste att din ende älskade son nu stode här omhväld af tusen faror, då skulle du sända mig många, många helsningar. Många böner skulle uppstiga till Guds thron för din sons lycka. Hur lugn, hur sorgfri var ej min ljufva barndom, då jag, obekymrad om allt, jollrade i min moders famn, sprang och lekte i den lilla täppa som omgaf huset, min stackars mors enda egendom från en kanhända forntida välmåga? Hvad vet jag. Det anar mig att min mor fordom haft det annat; ty hennes bleka, men innerliga drag bära vittne om att hon ej är född i det stånd dit hon nu räknar sig. Gud! Dessa tvifvel martera mig! Skall jag då ingenting få veta? Skall jag falla utan att af din mun, älskade moder, erfara hvad som så trycker dig? Nej, jag skall lefva; jag skall återse dig du dyra, du för mitt hjerta så kära fosterland och dig, moder. Men hvad är det? En menniska! Wer da!»

»Herr löjtnant; tyst, väck ingen. Jag måste tala med er ensam», hviskade den tillropade, som kom ifrån fiendtliga lägret och var iklädd en bonddrägt.

»Hvad vill du? Hvem är du? Stanna, eljest skjuter jag.»

»Det skulle ej gagna er mycket att skjuta en värnlös man, som är ensam», svarade mannen, hvil-
kens röst Axel ville påminna sig ha hört förr. »Tillåt
mig att komma upp till er, så gör ni väl. Jag har
något att yppa för er.»

»Förrän du säger mig ditt namn, får du ej komma
ett steg längre.»

»Sven», hviskade bonden, »eller som jag också
kallas, Anders.»

»Förrädare», hviskade en röst inom Axel och
mekaniskt spände han hanen på sin pistol. Men plöts-
ligt sänkte han den. »Kom upp», hviskade han.
»Hvad! Du bär ju ej uniform?»

»Nej, herr löjtnant», svarade Sven, som vigt svingat
sig upp öfver bröstväret och stod framför Axel. »Jag
vågade ej hafva den, emedan jag skolat utsätta er för
en stor fara, om man märkt er samtala med en preus-
sisk soldat.»

»Hvarför har du öfvergått till våra fiender?» frå-
gade Axel, hvilkens vrede ånyo uppblossade mot öfver-
löparen. »Du är i sanning bra djerf. Vet du inte att
du är i mitt våld?»

»Det vet jag alltför väl», svarade Sven med sta-
dig röst, »men jag vet äfven, att på samma gång ni
tar mig till fånga blir der borta en gård uppbränd
och en ung flicka bortförd af en bof.»

»Hvad säger du?» ropade Axel förvånad. »Hvad
är din mening?»

»Kort sagdt herr löjtnant Stolpe. Conrad Muntze
ämnar i natt, med 50 dragoner öfverfalla Horsens herre-
gård och med våld bortföra den sköna fröken Agnes
Bille, hans kusin.»

»Aha!» mumlade Axel. »Ett litet äfventyr för
en flickas skull. Men hvad kunna vi göra? Flickan är
hans släkting och således hans vän och vår fiende.»

»Ni bedrar er. Flickan är danska och dotter af
etatsrådet Bille, och bör således ej lemnas till pris åt
desse förb... tyskar.»

»Hvad! Är hon dotter till Bille, den redlige
mannen! Ha, den Conrad, han hopar då brott på brott,
utan att tänka på följderna, men min käre Sven»,

tillade Axel i det han drog honom ned på en kanon, »berätta mig om anledningen till ditt hat emot löjtnant Muntze. Jag har visserligen hört det helt obetydligt, men af din egen mun vill jag veta det.»

Sven satte sig och berättade hvad läsaren redan känner om den vackra Annas öden, samt slutade med dessa ord: »Ni inser nog nu, herr löjtnant, att jag har största skäl i verlden att förfölja den nidingen, och ska' förfölja honom om det må bära ända ned i nedersta helvetet.»

»Arme, olycklige far!» utbrast Axel, förstenad öfver ett sådant brott. »Min redlige Sven, tillåt mig att vara dig behjelpig i din hämnd.»

»Tack herre», svarade Sven i det han med tårade ögon fattade Axels hand, hvilken han varmt tryckte. »Bedöm mig ej hårdt. Jag är dansk till lif och själ, fastän jag måste visa mig i preussisk uniform, för att uppnå min afsigt.»

»Men min gode Sven, du döljer ett annat utseende under det der. Visa mig ditt verkliga ansigte. Du har alltid förefallit mig så besynnerlig.»

I ett var rödhåringen försvunnen och den man vi sett i trädgårdsmästaren på Oldhaus stod framför den förvånade Axel.

»Men säg mig, hvar är den Matts du talade om?»

»Jag vet inte, herr löjtnant. Vid krigets utbrott skiljdes vi åt för att handla på hvar sitt håll, och jag har sedan ej hört något af honom. Men han är säker. Ett oförsonligt hat till grefven bor äfven i hans hjerta; men nu måste jag tillbaka. För att ej väcka löjtnant Muntzes misstankar måste jag vara med om det nattliga äfventyret. Till all olycka har jag ej hunnit varna Horsens innevånare. Dock tror jag att det onda uppsåtet skall misslyckas. Kommer ni? Tag 50 grenadierer med er, det är tillräckligt. Preussarne ä' fege stackare så snart de möta allvarsamt motstånd.»

»Jag kommer», hviskade Axel, och Sven försvann.

En stund stod den vackre ynglingen i tyst begrundande. Han tänkte troligtvis på den unga vackra fröken, som Sven nämnt. Slutligen skyndade han in

i fästningen och ilade till befälhafvande kommendantens tält, dit han, ej utan svårighet fick inträde.

Efter ett kort samtal med general Steinmann erhöll han den äskade styrkan och skyndade glad att rusta sig till aftåg.

Ungefär en fjerdedels mil från Dybböl låg i en vacker trakt det ståtliga herresätet Horsens, etatsrådet Billes fäderneegendom. Sjelf var han i Köpenhamn för att deltaga i regeringsärenderna, hvilka under nuvarande kritiska tider behöfde fosterlandsälskande män, som insågo det rätta. Bille var aktad och värderad af sine landsmän för sin redlighet och sin omutliga karakter. Han hade gerna velat hafva sin hustru och dotter med sig; men dessa ville heldre stanna qvar på egendomen, ej anande att fienderne skulle framtränga så långt. Ännu hade dock ej någon fiende varit synlig vid gården ty den låg undanskymd för alla nyfikna blickar och var ej så lätt att upptäcka, hvadan dess invånare kunde vara temligen säkra, såvida ej någon förrädare visade fienden vägen till ett rikt byte.

I stora salongen suto samma afton Sven besökte Axel tvenne fruntimmer och blickade med vemod bort till Dybböl, hvars lägereldar framskymtade här och der. Det fiendtliga lägret var ej synligt, emedan tät skog undanskymde det.

De två fruntimren suto tysta och nedslagna. Tankarne irrade till maken och fadren, hvilken pligten kallat ifrån de sina just då han bäst behöfdes hemma.

Det äldre fruntimret var af medelmåttig längd, med ädla, rena anletsdrag och vackra mörkblå ögon, ur hvilka mildhet och godhet strålade. Ett sorgset uttryck låg utbredt öfver hennes ädla ansigte. Här och der syntes spår efter tårar.

Det andra föremålet för våra blickar var en ung flicka, den vackra Agnes Bille. Hon var modrens afbild, blott ljusare och något längre samt smärtare. Hennes vackra guldgula hår ringlade sig i lockar omkring hennes sköna friska anlete och nedfölla på

den snöhvita halsen och de runda axlarne; de ljusa blå ögonen blickade vemodsfyllt ned, och i en ljuf harmoni med allt stod den lilla förtjusande munnen med sina läppar, liknande mogna drufvor. Hennes profil var ädel; hennes växt smärt men ändå fyllig.

Bröstets jemna höjning och sänkning var det enda, som förrådde att det fanns lif i den unga flickan. Slutligen bröt modren tystnaden i det hon, fästade en lång blick på sin dotter, med en melodisk välklingande röst yttrade:

»Det är således din bestämda föresats, min Agnes, att gifva Conrad afslag, då du vet att en förening med honom skulle göra både din fars och min, och ej nog dermed, äfven Conrads föräldrars, högsta glädje? Min dotter betänk dig noga, innan du svarar honom för sista gången. Du får handla som du vill sjelf; men får äfven sjelf taga skulden på dig.»

»O, tack min goda mor», sade den unga flickan, i det hon sprang upp och tryckte en innerlig kyss på modrens hand. »Var säker min älskade mor att jag afser nog min egen sällhet, men med Conrad måste jag för dig bekänna att jag aldrig skulle blifva lycklig. En fruktan, hvarför jag ej kan göra reda, intager mig alltid i hans sällskap, jag råår ej för det.»

»Godt min dotter, kan du ej älska Conrad så vill jag ej tvinga dig till en förbindelse, som skulle blifva din olycka, utan får du då följa din egen böjelse. Ej heller tror jag att din far skall sätta sig emot din välfärd.»

»Tusen tack, älskade mor!» ropade Agnes, i det hon slingrade sina vackra, fylliga armar om modrens hals och öfverhöljde henne med kyssar.

»Nå, nå, nå, nå», hotade denna, alldeles förbryllad af dottrens glädje. »Ej så häftig mitt barn. Du vet ju att Conrad skall komma hit i afton. Kanske att du ändrar dig till dess.»

»Aldrig», mumlade Agnes. »Jag blir aldrig hans.»

En stund suto de båda fruntimmerna försänkta i tystnad. De hade så mycket att öfvertänka, hade två deras tankar så värdiga föremål, fader och foster-

land. För båda bäfvade de. För den förre, emedan de fruktade hans öfveransträngande verksamhet med sin klena helsa; för det andra emedan de intogos af oro hur den kommande striden skulle aflöpa. Den natt, då Conrads svarta förräderi höll på att blifva så olyckligt för danskarne, hade mor och dotter varit i en beständig ångest. Intogo fienderne Dybböl, så voro de förlorade. Nu skyddades de af fästningen och ingen mer än Conrad visste vägen till det ensamma stället. De visste, de anade icke att just denne Conrad, hvar på de förtröstade, emedan han var deras släkting, skulle bringa olycka öfver dem.

Nattkylan blef emellertid allt skarpare, och mor och dotter svepte sina kappor omkring sig. Modren var orolig för att Conrad ej kom, dottren glad för samma orsak.

I preussiska lägret var allt stilla. Ingenting tycktes förebåda en utflykt. De trötte krigarne njöto en behöflig hvila.

Då månan började kasta allt längre skuggor ned på jorden syntes en preussisk officer, insvept i kappa, med tysta steg smyga sig ur ett tält beläget vid lägrets norra ända, och försigtigt seende sig omkring, närma sig den plats der dragonernes läger var uppslaget. För att nå detta, måste han gå förbi kommanderande befälhafvarens tält, och smög med så ljudlösa steg som möjligt fram på den hårda marken. Här och der syntes poster, men de märkte ej den vandrande. Sömnen hade blifvit dem öfvermäktig och de slumrade som om intet fanns som kunde oroa dem.

»Djefvulen anamma de posterne», mumlade officeren, hvilken var Conrad. »Hur lätt kunde ej nu hela preussiska hären blifva nedgjord, och vi således befriade från denna landsplåga.» Han stannade tankfull. Men snart fortsatte han sin smygande gång under det han mumlade: »Nej, kommer jag till Dybböl, så anamma de mig och storma här, och det går ej in i min plan. Raskt till verket! Min är hon.»

Han hade nu anländt till dragonerne, hvilka voro de enda som voro vakna; ty de gladdes åt byte. Hästarne stodo tysta. Intet ljud afbröt den nattliga tystnaden.

»Wer da!» ropade posten vid lägret, hvilken var den ende, som hållit sig vaken. Vid hans rop började de andra posterne att röra på sig, troende att någon fara var för handen, men snart märkande sitt misstag, öfverlemnade de sig åter i Morphei armar.

Conrad nämnde sitt namn. Posten skyldrade och den förre inträdde i lägret.

»Femtio dragoner till häst!» kommenderade Conrad och utvalde sig sjelf en af de bästa springarne, en kolsvart hingst med eld i hvarje lem och ledande honom ut svingade han sig lätt i sadeln och red ut med sitt följe.

»Att det inte kan bli mörkt!» knotade han. »Månen låter ju danskarne se oss och då bli vi röjda. I alla helvetets makter stå'n mig bi!» ropade han och hans af sjukdomen ännu bleka anlete förvredts på ett ohyggligt sätt. »Jaså, det var du Axel Stolpe, som gaf mig slaget. Jaha. Det ska' jag komma ihåg. Du är invigd åt min hämnd. Först den ene och se'n den andre.»

De voro nu nära Dybbölskansarne, hvilka de måste kringrida för att komma på andra sidan. Vid lägereldarne kunde de räkna de danska soldaterne, hvilka dels slumrade, dels putsade sina vapen.

»Stilla!» ropade Conrad med undertryckt röst, då ett par dragoner gjorde min af att sända fästningens försvarare en varm helsning. »Vi ä' olycklige om vi genom något buller förråda oss. Betänk att vi ä' blott femtio och der finnas hundratals. Vi skola lätt blifva öfvermannade och tillfångatagne.»

»Men vi äro preussare, och de äro bara danskar!» svarade en ung underofficer, hvilken förgäfves arbetade på att få annat än litet tunnt fjun på öfverläppen.

»Det hjälper inte, om vi äfven voro djeflar!» utbrast Conrad. »En hel armé mot femtio dragoner.» Tyst mumlade han: »Du storskräflande tysk, vi få se hur pass karl du är när det gäller.»

Lyckligt hade ryttarskaran kommit förbi posterne. Men de märkte ej att en hop danskt fotfolk tågade ut ur fästningen ifrån motsatta sidan och försvann i skogen. För att leda preussarnes blickar derifrån hade Anders,

som red i spetsen för tåget, fört dem in på en annan väg, men som ändå förde fram till Horsens.

Så snart ryttarne inkommit i skogen uttågade en trupp danskar bakom dem, och spridde sig i kedja i skogsbrynet. Axel anförde den truppen, som först tågat ut, August den sednare.

Utan att finna något motstånd hade ryttarne framkommit ända till gården och stannade i skydd af ladugården. Endast Conrad hoppade af sin häst och gick med snabba steg fram mot boningshuset, hvarest allt var tyst och stilla.

De obekymrade ryttarne hade emellertid stigit af hästarne och slagit sig ned i en krets, under det en ring af danskar i hemlighet drogs omkring dem, hotande dem med död eller fångenskap.

Då Agnes kom in i sitt rum fann hon en biljett ligga på bordet. Nyfiken, hvad det kunde vara kastade hon en snabb blick derpå, då hon vid genomläsandet studsade tillbaka. För att öfvertyga sig om att hon sett rätt upptog hon papperet och höll det mot ljuset under det hon med skälfvande läppar läste följande med redig stil skrifna rader:

»Akta er fröken. En fara hotar er och er mor. Var på er vakt. Misstro ej den som skrifvit detta, ty han är er vän och skall försöka att skydda er så godt han kan».

»Gud i himmelen», ropade Agnes förfärad. »En fara! Det är väl från preussarne. Ack om Conrad vore här ändå; han kunde väl i det närmaste försvara oss.»

Med blixstens hastighet ilade hon in till sin mor åt hvilken hon meddelade biljettens innehåll. Denna blef lika förskräckt som dottren, men viste ej något råd i sin öfvergifna belägenhet. Tusen gånger ångrade hon nu att hon ej följt sin man. Men nu var det försent. Något beslut måste fattas, men hvilket? De båda fruntimren stodo försagda, betraktande hvarandra med oroliga blickar och af förskräckelsen hade deras kinder blifvit likbleka.

Slutligen kommo de dock till det beslutet att vaka, för att åtminstone kunna se när faran nalkades, så att de ej voro alldeles oberedda. Ända till kl. 2 höllo de sig troget vid fönsterna, spejande åt alla håll. Men då nu de utskickade tjenarne kommo tillbaka med den försäkran, att allt var lugnt i trakten och några berättade att de varit gömda vid fästningen utan att upptäcka någon fiende, då läto de öfvertala sig att gå till hvila. Tjenarne skulle nog varsko dem om någon fara hotade, menade de. Men äfven desse dukade under för sömnen och snart lågo alla försänkta i djup sömn.

Då Sven lemnade Axel på bastionen hade han i fullt språng ilat till Horsens och med tillhjälp af en liten stege inpraktiserat sig i ett rum, som han, vid betraktande af inredningen funnit vara frökens, och der skrifvit den förut omnämnda biljetten, hvarefter han skyndat tillbaka till preussiska lägret, dit han ankommit just som ryttarne voro färdige att aftåga.

På Conrads fråga hvar han varit, uppgaf han att han rekognoscerat danskarnes linie och funnit allt vara tryggt, hvilket oändligt glädde den förre.

Då Conrad kom fram till stora dörren fann han den stängd innanför. Ingen hörde hans bultningar. Han rasade.

Hastigt ilade han bakom huset, urtryckte ett fönster på nedre botten och skyndade in, tagande vägen åt Agnes' sängkammare. Innan han inträdde dit framdrog han en svart mask, hvilken han satte för ansigtet, insvepte sig noga i sin kappa att ej uniformen skulle synas och lade handen på låset. Dörren sprang upp och han inträdde.

Hvilken syn mötte honom ej! Hans svarta själ, lika svart som den mask han bar jublade vid Agnes' åsyn der hon slumrade ljuft och stilla omedveten om någon fara. Med glödande blickar och flämtande bröst lutade han sig ned öfver den unga flickan, och ville trycka en kyss på hennes läppar, dessa läppar, så rena, så jungfruliga, men ett osynligt hinder trädde

emellan nemligen masken. I sin häftighet hade han ej kommit ihåg att han hade den på sig. Aftaga den vågade han icke af fruktan för att Agnes skulle vakna och igenkänna honom, och det ville han icke. Han ville vara okänd.

Här var dock icke tid att betänka sig, hur han skulle göra. Snabbt tog han flickan i armarne och ville upprycka henne, då hon vaknade. Hon kunde ej ropa. Tungan nekade henne sin tjänst och hon satt förstenad.

Conrad som märkte det fattade en näsduk, band den omkring hennes hufvud, så att hon omöjligt kunde skrika, insvepte henne i täcket och ilade ut. Inom några ögonblick stod han på marken och riktade kosan dit der dragonerna väntade.

Allt detta hade varit några sekunders verk. Agnes var afsvimnad och hängde medvetslös på hans armar.

»Till häst!» dundrade Conrad, glömmande sin försigtighet, och satt i nästa ögonblick i sadeln med sitt sköna byte framför sig.

»Nej! Håll qvinnoröfvare!» ropade en stark stämma bredvid honom. »Först skola vi uppgöra räkning med hvarandra.»

»Hvar kommer du ifrån! Gå du hem och lägg dig! Hej, dragoner! Här är en dansk. Knip honom, så ha' vi ändå något för vårt besvär?»

Dragonerne gjorde sig redo att störta på den oförvägne, som ensam vågade trotsa dem, då hundra bajonettspetsar glänste emot dem och ur hvarje buske, bakom hvarje träd syntes den röda uniformen.

Conrad rasade. Äfven nu såg han att hans byte skulle frånräfvas honom, och det af den hatade svensken. Icke desto mindre beslöt han att försvara sig till det yttersta. Ty fölle han i danskarnes händer, så hade han intet annat att vänta än galgen.

»Framåt kamrater!» ropade han åt ryttarne, som voro obeslutsamme om de skulle försvara sig eller ej. Ty hvart de riktade sina blickar sågo de de hotande gevärsmynningarne. På anförarens uppmaning störtade de likväl emot de blanka bajonetterne, svängande sina tunga sablar.

Conrad sjelf rusade förbittrad på Axel, som fattat en bajonett och försvarade sig käckt. Ett blodigt handgemäng började. Det såg ut som om ryttarne i början skulle vinna något alldenstund danskarne i första ögonblicket ryggade af tyngden från de påträngande hästarne; men lugnet återkom snart och förgäfvessporrade fienderne sina hästar så att blodet rann af sporrhuggen, fotfolket stod orubbadt, bajonetterne borrade sig in i hästarnes bringor och störtade dem till jorden. Preussarnes nederlag blef fullkomligt. Hvert de sökte en utväg stängdes de af bajonetter. De blefvo modfällde och tänkte att gifva sig.

Striden emellan Conrad och Axel höll på att utfalla till den sednares nackdel i det hans bajonett brast och han stod vapenlös. Conrad, som såg detta, sporrade sin häst och störtade med lyftad sabel emot honom, och hans slut hade varit gifvet, då i samma ögonblick en kula genomborrade hästens hals, så att han stegrade sig och afkastade sin ryttare tillika med hans byte.

Snabb som blixten störtade Axel öfver honom, bemäktigade sig Agnes och förde henne, som nu vaknat upp, in i soldaternes led, der en bår af bajonetter bildades och hon nedlades derpå. Derpå återvände han till Conrad, hvilken han trodde sig skola finna på samma ställe. Men han var försvunnen. Med raseri högg Axel in på de modfällde ryttarne i hopp att finna honom der. Men han såg honom ej.

I stridens häftighet, och genom Agnes bortförande af Axel fick Conrad tid att göra sig lös från sin sårade häst och svinga sig upp på en annan stupad kamrats ännu osårade springare. I spetsen för några man lyckades det honom att bryta sig en väg och med lösa tyglar rusade de bort. Trettio dragoner blefvo dels dödade dels fångna, och fingo således sota för sitt oförvägna tilltag. Bland de fångne var äfven den skrytande underofficeren, som vid stridens början öfverlemnade sig fången utan att utdela ett enda hugg.

Vid skogsbrynet mottogos de flyende af en salfva från Augusts der dolde soldater och voro endast åtta

när de anlände till preussiska lägret. Conrad och Anders hade undgått fångenskapen, den förre med ett lätt sår i armen.

Conrad var blek af raseri. Hans byte hade frånryckts honom då han var så säker om att hafva det i sitt våld. Han betedde sig ej som en menniska; han svor, han rasade på allt möjligt sätt.

»Det är din skull, din skurk!» gnisslade han åt Anders, som red vid hans sida, och gjorde mine af att gripa sabeln. Men slidan var tom. Då han genombrutit lederne och sporrade sin häst, slogs den ur hans hand och en bösskolf snuddade hans kind. Detta hade han i sitt raseri ej kommit ihåg.

»Min skull!» ropade Anders. »Det bär nog detta såret vittne om. Det är knappt att jag kan hålla mig på hästen tills vi komma till lägret. Och dessutom, hvarför skickade ni ej ut kunskapare för att se om vägen var fri?»

»Var du ej ute i detta ärende?» röt Conrad i sitt blinda raseri.

»Jo, det var jag men jag kunde väl ej vara öfverallt på en gång!»

Dermed slöts samtalet. Anders sände en blick af dödligt hat till sin dödsfiende, hvilken nu, sedan raseriet någorlunda lagt sig, intogs af en dyster förtviflan. Tala kunde han ej. Men man kunde höra af tändernes gnidande mot hvarandra att det kokade inom honom. Masken hade han tappat i striden.

Tysta såsom de rident ut, redo de äfven in i lägret med blodbestänkta ansigten och sargade lemmar. Stor uppståndelse blef ibland de andre dragonerne då endast åtta af femtio återkommo, och desse i så betänkligt tillstånd.

»Hvar har ni varit, löjtnant Muntze?» frågade honom en dragonofficer, som hade posternes aflösning om hand.

»På rekognoscering vid Dybböl, herr löjtnant. Men de förb— danskarne voro vakna och släppte ej fler än oss åtta ifrån sig, och ni må tro att *vi* hade ett arbete innan vi kommo ut.»

»Jag ser det. Danskarne slås som djeflar med sina långa bajonetter.»

»Åh det är inte farligt. Men nu voro de oss dubbelt öfverlägsne, så att vi blefvo alldeles kringrända.»

Hvarföre tog ni ej flere dragoner med er!»

»Jag trodde detta var nog!»

Vakthafvande officeren gick. Conrad lemnade sin häst och vandrade med raseri i hjertat, till sitt tält. Lyckligt för honom hade ej någon af de med honom återkomne ryttarne sett att han hade företagit ströftåget för att rövva en flicka, ty då hade han varit olycklig om det blifvit veterligt.

Då preussarne flydde kom fru Bille rusande ur huset, upphäfvande höga jemmerop. Min dotter, min dotter hvar är du, Agnes! Den förtviflade modren hade först blifvit väckt genom stridsbullret och då rusat upp på dottrens rum. Men då hon ej funnit henne der, hade hon lupit igenom hela våningen, under det hon ref sitt hår och upphäfde höga verop.

»Här min fru!» sade Axel i det han trädde den förtviflade modren till mötes, »är er dotter frisk och sund. Intet ondt har vederfarits henne.»

Den arma modren, som i hvarje officer såg upphofvet till den hemska nattens elände, sprang utan besinning emot Axel med vildt flammande ögon, ropande:

»Mördare! Du har mördat min dotter! Förbannelse öfver dig!»

En mörk sky af vrede öfverfor den ädle ynglingens vackra ansigte, då han med stadig röst svarade:

»Jag mördat er dotter, säger ni? För det första är hon ej mördad, och för det andra så...»

»Moder, moder!» ropade Agnes, som vaknat ur sin domning och sansat sig då hon såg sig i sina landsmäns led, »moder, kom hit och omfamna din dotter. Jag lefver!»

Modren störtade in i leden, hvilka öppnades på en vink af Axel. Konvulsiviskt slöt hon den återfunna i sina armar; derpå reste hon sig upp, fattade sin dotters hand, och sade i det hon pekade på Axel, som stod stödd mot sin sabel.

»Och den der?»

Agnes kastade en blick på Axel och igenkände honom genast. En flyktig rodnad uppsprang på den unga flickans kind,

»Hvem är det?» frågade modren åter, då dottern ej svarade. Den förras blickar uttryckte hat. Hon misstog sig på personen ty hon trodde att han hade velat bortröfva Agnes och därför tagit hjälp med sig, men blifvit frånryckt sitt byte, af hvem visste hon ej.

»Det är ju min och vår räddare, min mor. Han är anförare för desse soldater och hade han ej varit, så hade jag varit borta. Se min mor, desse ville rövva bort mig!»

»Preussarne!» mumlade fru Bille då hon såg de fallne.

»Framåt marsch!» kommenderade Axel. »Fem man bära in båren med fröken, och hålla vakt tills i morgon.»

»Herr löjtnant!» ropade modren, och ilade efter Axel. Men hon hann honom ej.

Denne, för hvilket uppträdet mellan mor och dotter och sig sjelf såsom tredje person, började falla besvärligt, beslöt, hur svårt det än var att skiljas från den sköna flickan utan att säga henne ett enda tröstens ord, att aftåga, hvilket beslut han äfven verkställde, och ankom med sina fångar till Dybböl just som generalen gjorde sin rond. För denne berättade han nattens uppträde, samt att han befallt Fredrik hålla vakt med ett kompani i skogen tills morgonen inbröt.

Generalen gillade hans anordningar och berömde honom för hans tapperhet, hvilket beröm talades för alldeles döfva öron, i det alla hans tankar voro hos den sköna flickan.

»Är det etatsrådet Billes maka, sade ni?» fortfor generalen.

»Ja, herr general!» svarade Axel.

»Godt, då skola de ha' vakt. Ett kompani skall aflösa hvarandra i vaktgöringen. Hur står det till med knektarne i er skans?»

»Bra, herr general, de äro vid godt mod!»

»Bra! Farväl.»

Generalen gick och Axel återvände till sitt tält, der han utmattad nedsjönk, tänkande på Conrads vackra kusin, de gyllene lockarne och de underbara ögonen. Slutligen insomnade han.

Då fru Bille såg att hon ej kunde hinna de af-tågande soldaterna skyndade hon förtviflad tillbaka till sin dotter, som emellertid blifvit inburen.

»Gud, hvad har jag gjort», ropade hon och vred händerne. »Vår räddare affärdad på ett sådant sätt. O! om jag hade honom här, jag skulle på mina knän tacka honom för vår räddning. Men i det stället får jag säga er hela min tacksamhet.» Hon fattade de omkring stående soldaternes grofva händer och tryckte dem med tårar i sina ögon. »Helsa er anförare och frambär min innerliga tacksägelse till honom, och bed honom ej vara ond på mig för mitt beteende mot honom. Jag var så förvirrad. Den första karl jag fick se var han och i min sorg tog jag honom för röfvaren.»

»Oroa sej inte öfver så'na småsaker, nådi fru», sade Peder i det han förde handen till kasken, »utan se ni till att er dotter får vård ty hon är skrämnd staccars liten. Löjtnant Stolpe såg nog i hvilket tillstånd ni var och derföre ansåg han bäst att retirera. Han är så ädel, så ädel. Han misskänner er inte. Var ni lugn, nådi fru, och...»

Troligtvis hade den gamle krigarn hållit på att prata i evighet om Axel, som var hans älskling, ty Agnes tycktes höra honom med mycket nöje, i det ros och lilja omvexlade på hennes kind, om ej modren afbrutit hans ordsvall sägande:

»Stolpe, det är ej danskt namn?»

»Nej, nådi fru. Axel Stolpe är svensk.»

»Svensk!...» Kom nu go vänner», sade hon till soldaterna, »ska' ni få er litet till bästa, efter hvad ni utstått.»

Och soldaterna följde henne, glade öfver den utlofvade förtäringen.

Emellertid hade Agnes, som snart hemtat sig, rest sig upp och gått till en soffa, der hon nedsjönk i djupt begrundande. Axels blick hade som en blixträffat

hennes hjerta, och der upptändt en låga, som visserligen ej ännu flammade upp, men dock fick näring. Den unga flickan såg för sin blick den vackre ynglingen då han med nästan öfvermenskliga krafter försvarade sig emot preussarne. Mannens mod är den bästa nyckel till ett qvinnohjerta och det hade nu blifvit öppnadt af Axel. Detta hans mod, i förening med hans deltagande, såsom svensk frivillig, i striden för hennes landsmäns bästa gjorde att hans bild med outplånliga elddrag fästades i hennes hjerta.

»Hvem var den som ville bortföra mig», tänkte hon. »Jag såg en person inkomma i mitt rum och bortföra mig. Jag kände att jag satt på en häst och sedan lades på en af bajonetter förfärdigad bår. Men hvem kunde mannen vara? Det får jag väl aldrig veta. Det är nog att jag vet min räddares namn: Axel Stolpe.» Och vid dessa ord, hvilka vunno genklang i hennes bäfvande själ, spred sig en skär rodnad på den jungfruliga kinden. Hon älskade. Älskade *första* gången rent och innerligt, så som man älskar vid 18 år.

IV

Fru Stolpe.

I en naturskön trakt af medlersta Sverige låg en liten oansenlig koja, dold för nyfikna blickar af en tät björkdunge. Ett litet stycke derifrån flöt en liten å sakta och fredligt fram genom grönskande ängar och böljande åkerfält. Den lilla stugan med sitt lilla blomsterqvarter låg der så täck, att vandraren ofrivilligt stannade för att beundra den. På ena sidan den friska gröna björkdungen, på den andra den evigt grönskande granskogen, som höjde sina smärta raka stammar mot det blå, och emellan dessa båda partier den lilla ån. Se der det ställe der Axels mor, den allmänt aktade fru Stolpe, bodde. Stiga vi in i hennes hem, så se vi den skönaste ordning vara rådande derinne. Allt ifrån det minsta till det största var prydligt utan prål. Det hvita golvet renskuradt;

den hvita duken på bordet framför fönstret otadlig. På ena sidan af väggen fanns en bokhylla med många värderika böcker. Ty fru Stolpe hade *bildning*, och älskade gerna att läsa. På den andra sidan, midt emot bokhyllan hade en vacker väggklocka fått sin plats. Äfven den var ren och fin.

I en gammaldags ländstol med hög karm satt fru Stolpe och läste. Ett mildt godt leende låg utbreddt öfver hennes vackra öppna drag. Hon hade i sin ungdom varit verkligt skön, ty ännu — hon var nu 56 år — syntes spår af stor skönhet. Sonen Axel var i allt hennes afbild utom det att han var mörk och hade mera bestämda drag än modren.

En ungefär femtonårig flicka satt bredvid den gamla på en pall och lutade sitt vackra ljuslockiga hufvud i hennes knä. Hon var Axels syster, allmänt kallad, den vackra Gertrud, och hon förtjenade till fullo denna benämning.

»Goda mamma!» sade den unga flickan och såg upp till sin mor med sina ljusblå vackra ögon, »kommer ej Axel hem snart? Jag begriper inte hvarför han skulle ge sig ut i krig der de bara slåss.»

»Mitt goda barn», svarade modren med en halft leende, halft sorglig ton, »du vet väl att Axel alltid haft en afgjord fallenhet för krigarens bana, och att jag i allt har låtit honom följa sin böjelse öfvertygad om att han på den banan kommer att slå sig bäst ut. Ty det man har lust för det går som en dans. För det andra så äro ju de anfallne danskarne våra bröder och det är en kristens pligt att hjälpa hvar han kan. Tro mig mitt barn, att många Danmarks barn uppsända varma böner för de frivilliges väl, så väl som för sine egne landsmäns, och de betrycktes suckar förmå mycket hos vår Gud. För det tredje kämpar Axel för en rättvis sak och det bör hvarje menniska göra. Oroa dig således inte för honom så mycket mitt barn. Han kommer nog åter bara vi ha tålmod att vänta tills kriget blir slut. Jag är ju ej så ledsen.»

Ett par stora tårar, som nedrullade utför de bleka kinderna, motsade hennes försäkringar. Men hon aftorkade dem hastigt utan att dottren märkt det.

»Ja, men mamma lilla, om nu tyskarne taga Axel och föra bort honom, då få vi ej mera återse honom, den snälle Axel?»

»Åhjo, mitt barn. Alla fångar frigifvas vid krigets slut, då hvar och en får återvända hem till sitt.»

»Ja, men . . .» längre hann hon icke. Tårarne stodo klara i hennes blå ögon och hon gömde snyftande sitt lilla hufvud i modrens knä.

Denna, som anade hvad dottren ville säga, bäf-vade till vid tanken på den älskade sonens död. Men hennes förtröstan till den Allgode var så stark att hon snart uppreste sitt hufvud och upplyftande den gråtande dottrens ansigte mot sig, tryckte hon en innerlig kyss derpå i det hon sade:

»Lugna dig min flicka. Vi skola hoppas att vi snart få se Axel åter.»

»Ja, det säger alltid mamma. Men ändå kommer han inte», svarade Gertrud i det hon ånyo gömde hufvudet i modrens knä.

»Kära mitt barn; jag kan ju ej annat än trösta dig, och af Axels sista bref veta vi ju att han är kry och rask. I tidningarne som vi få låna af kyrkoherden, den ädle mannen, kunna vi ju se att Axel är vid lif. Ty skulle han falla, så kommer det nog genom dem till vår kunskap. Var därför lugn mitt älskade barn. Vi vilja troget innesluta honom i våra böner till Gud.»

»Ja, mamma lilla, jag vill bedja den gode guden att han bevarar Axel och låter honom komma hem till oss, så bli vi så glada, icke sant?» Och härvid såg hon upp till den älskade modren med sina barnafromma ögon och med en sådan blick som endast oskulden förmår höja.

»Jo, mitt barn. Axels hemkomst skall blifva oss en högtid »

En stund efter detta samtal finna vi Gertrud ute på fältet i fullt språng efter en fjäril som ej ville låta fånga sig. De ljusa rika lockarne fladdrade som ett moln omkring den älskade flickan.

Men derinne i den vänliga stugan, der satt den gamla vördnadsvärda med hopknäppta händer och med hufvudet nedsjunket emot bröstet. Hon bad, bad en

varm bön för sin älskling, sin Axels lycka, och småningom spred sig ett klart skimmer öfver hennes anlete. Det nedböjda hufvudet upprestes och en lätt suck uppsteg ur hennes bröst.

»Gud har hört min bön», hviskade hon för sig sjelf. »Försoningens hvita engel skall nederslå hatets svarta demon och frid och lugn skall återvända till detta qualda bröst. Mina barn skola se en bättre framtid och jag skall lugn och nöjd lägga mitt trötta hufvud till hvila.»

Vi gå nu att med några ord teckna den åldrigas fordna lif.

Margaretha Blom var enda dottren till kyrkoherden Blom i X... af Kronobergs län. Genom sin bildning och skönhet hade hon fånglat den unge, rike löjtnant Silfverskölds hjerta och en vacker dag anhöll han hos flickans fader om hennes hand. De unga älskade hvarandra. Föräldrarne älskade ömt sin dotter och gäfvo sitt samtycke till deras förening, men med det vilkor att gamle major Silfversköld äfven skulle gifva sitt. Men här stötte Edvard — så hette majorens son — på öfvervinnerliga hinder. Förgäfves bönföll sonen; förgäfves använde han hotelser. Fadren var kall. Kort svarade han sonen att han skulle hafva en maka efter sitt stånd, och ej en simpel prestdotter.

Edvard som ömt och innerligt älskade Margaretha, älskades lika ömt af henne tillbaka. Många hemliga möten höllos mellan de älskande och allt närmare slöto de sig till hvarandra. Intet förmådde rubba deras kärlek.

En dag öfverraskade fadren sin son med den underrättelsen att han åt honom nu utsett en värdig brud, hvilken det var hans bestämda vilja att han skulle gifva sig med.

Edvard vägrade. Nu skred fadren till böner och hotelser. Men sonen var lika ståndaktig. Han vägrade alltjemt.

»Du måste om jag rätt skall släpa dig fram till altaret!» utropade den gamle fadren i högsta raseri.

»Till altaret skall jag gå sjelf. Men der säger jag nej, så mycket min far vet det», svarade sonen

med fast stämman. »Jag älskar Margaretha och ingen menisklig makt skall kunna förmå mig att bryta mitt löfte till henne.»

»Vet du inte att ett barn bör lyda sina föräldrar?» frågade gubben med undertryckt vrede.

»Det vet jag ganska väl, och vördar mina föräldrar. Men i de saker som skola bereda min olycka, är det min *pligt* att strida emot.»

Fadren svarade ej, utan gick.

Kort tid derefter lyste det för fröken Stjerneld och löjtnant Silfversköld. Bröllopsdagen kom. Bruden var strålande; brudgummen allvarsam och dyster. Kärleken kämpade en hård kamp med pligten. Men slutligen segrade den förra. Paret trädde fram till altaret. Men på tillfrågan om han ville hafva denna fröken Stjerneld till maka, svarade den unge mannen ett högt och kraftigt »nej!»

Villervallan blef förfärlig. Bruden och Edwards mor svimmade; fadren var nära att få slag. Edvard sjelf vacklade, och var nära att falla ty det kostade på honom att göra sina föräldrar emot.

Kort derefter, då sonen var på en resa utrikes, dog fadren, i sin dödsstund ej erkännande den för sitt barn, som så hade brutit emot hans vilja.

Edvard hemkom, fick modrens förlåtelse och omfamnade efter ett år sin älskade Margaretha som sin maka. De unga njöto en sällhet, som få ega. De egde hvarandra och voro nöjda.

Ett år efter deras förening föddes Axel och nio år derefter Gertrud.

Olyckor hade emellertid börjat hemsöka de unga. Först dog den gamla majorskan välsignande sina barn. sedan kommo ekonomiska bekymmer, förorsakade af Edwards mäktiga släktingar, hvilka ej kunde tåla Margaretha för hennes ofrälse börd. Hennes finkänsliga sinne led mycket. Men hon dolde sin smärta och omfattade man och barn med en med hvarje dag tillväxande kärlek.

Slutligen kom sista slaget. Släktingarne fordrade Edwards sättande i cession. Detta grep den älskande mannen så hårdt att han nedlades på sjuksängen och

inom kort gick till ett bättre lif. Af det lilla som blef öfver vid konkursen, tillika med ett litet arf efter sina föräldrar köpte enkan det ofvannämnda lilla stället, antog namnet Stolpe och uppfostrade der sina barn i redlighet och gudsfruktan. Axel, hvars högsta önskan det var att blifva militär, lyckades få en friplats vid Karlberg, der han utmärkte sig genom kunskaper, god karakter och mildt sinne, hvadan han snart vann kamraternes kärlek och sine förmäns aktning. Året före det utbrutna kriget hade han tillika med sina två vänner, Fredrik Ask och August Lind blifvit utexaminerad och desse tre vänner ingingo på ett och samma regemente, för att få vara i hvarandras närhet. Sedan följdes de åt till Danmark, der vi funnit dem. Ej utan sorg skiljdes Axel från sin älskade mor, som han nästan afgudade. Men hans hjerta var så fullt af förtröstan och mod att han snart lugnade den älskade. Ömt älskades han af Gertrud och med möda kunde han lösslita sig från det stackars barnet, hvilket fasthängde vid hans hals och utbrast i en krampaktig gråt.

Snart lugnades både modren och systemen genom Axels första bref, i hvilket han berättar dem om händelserna, samt att han var frisk och kry; och uppmuntrad af den älskade sonens framgångar på den blodbestänkta bana han valt, började hon att hoppas att allt skulle bli bra, och hennes hopp slog ej fel. Hon förtröstade på Gud, och derutaf hemtade hon sin själs styrka.

Efter detta lilla korta mellanrum återvända vi till den gamla, der vi lemnade henne stadd i en innerlig bön om sina barns lycka.

Den gamla märkte ej att i hennes stuga inträdt en gammal vördnadsvärd man, omkring hvars hufvud hvita lockar fladdrade. Det var socknens lärare, den allmänt aktade och älskade kyrkoherden Hultgren.

Tyst stannade han vid dörren och fästade innerliga blickar på den gamla och hans läppar liksom rörde sig, uttalande en välsignelse öfver den hårdt pröfvade.

»Ah se kyrkoherden!» utropade slutligen fru Stolpe,

i det hon med ett gladt leende gick emot den gamle mannen och, fattande honom vid handen, förde honom fram och nödgade honom sätta sig i ländstolen.

»Mitt ärende till er fru Silfversköld», sade gubben, ty han kunde ej förmås att säga fru Stolpe, »är att helsa er med att Axel, den rare pojken mår bra. Han har mycket utmärkt sig i striden vid Dybböl.»

»Axel!» utropade den gamla rörd. »Har ni bud från Axel? Gud välsigne er!»

»August Lind har skrivit hem till mor, fru Lind på Helgås. I hans bref var en helsning från Axel till alla hemmavarande, samt till lilla Gertrud. Han fick ej tid att sjelf skriva, emedan han blifvit kallad till trägen tjänstgöring just som August skref. Men hans varma helsning har August ändå skickat till er.»

»Tack för glädjebudet, herr pastor. Jag vet att ni deltar i min glädje; ty äfven ni håller af min son.»

»Skulle jag ej hålla af honom, den raraste gossen på långt håll, och dessutom min flitige och uppmärksamme lärjunge.»

»Ni slösar alltför mycket beröm på den stackars gossen. Men det är sannt, hade ni ej varit, så hade han aldrig varit hvad han nu är. Både min och hans innerliga tacksamhet skall alltid följa er, ädle man.»

Ingen tack, min goda fru Silfversköld. Jag älskar Axel och deltar lika djupt som ni i hans välgång och sorger. Hvad jag gjort för honom var af en ren kärlek till er, och jag vill således ej höra mera talas om någon tacksamhet, såvida ni vill att jag mera skall besöka er.»

»Förlåt, gode man. Ert ädla handlingssätt finnes upptecknad hos den som ser och känner allt. Vi tala nu ej mera derom; utan om något annat. Hvad skref August Lind för slag?»

»Han hade så brådtom att han ej hann berätta de minsta detaljerna. Tjensten kallade honom och han skref helt kort. Men han nämnde om att han vid ett nattligt öfverfall på Dybböl blifvit lätt sårad. Det var förräderi med. En officer, hvars namn han ej ut-

satte, försökte underlätta preussarnes stormning. Med företaget gick det olyckligt. Preussarne blefvo slagne och togo förrädaren med sig. Anfallet skedde just på den skansen der våra tre landsmän hade kommandot, så att de fingo utstå en hård dust; men allt gick bra.»

»Gud jag tackar dig att du vakar öfver min älskling och hans kamrater», sade modren i det hon med sammanknäppta händer riktade en tacksam blick mot höjden. »Men, herr kyrkoherde, kan ni ej vänja er af med att kalla mig vid mitt ursprungliga namn?»

»Nej, min goda fru, ni vet att jag var er ädlemans vän och lärare; skulle jag då ej vörda hans maka och benämna henne så, som hon förtjenar? Var lugn. Ingen mer än jag och min hustru veta att ni är hans maka.»

»Ni skall ha tack för er grannlagenhet.»

»Men mitt andra ärende är, att jag skall få taga Gertrud med mig hem på ett par dagar. Mina döttrar längta efter henne, den snälla flickan, och äfven min hustru. Ger ni er ert samtycke dertill?»

»Med nöje, herr kyrkoherde. Det är mig en verklig glädje då min dotter någon gång får vistas i ert hem. Gertrud!» ropade hon till den yra flickan, som med fladdrande lockar kom springande.

Då hon kom i dörren och fick syn på den gamle mannen, störtade hon fram till honom, hoppade upp i hans knä, och slog sina armar om hans hals.

»Flicka, flicka!» ropade modren. »Är det skick att så bära sig åt.»

»Det gör ingenting, farbror blir inte ond på sin flicka ändå, eller hur?» sade hon i det hon såg den gamle trohjertadt i ögonen.

En mera skön och betecknande tafla af lifvet kunde man aldrig se. En målares pensel skulle här funnit ett föremål fullt värdigt hans möda. Den gamle vördnadsvärde med de hvita lockarne fladdrande kring den höga jemna pannan; den på den unga flickan fästade innerliga blicken; den unga flickan i hans knä, blandande sina guldgula lockar med den gamles silfver och med sina ljufva oskuldsfulla ögon skälmskt blickande på den gamle, se der en tafla, som knappast

får sin like. Det var ålderdomen och barndomen i ljuf förening.

»Rätt så min snälla flicka», sade gubben i det han smekande strök de rika lockarne ur flickans ansigte. »Men nu har jag två saker att berätta dig. Först skall jag tala om för dig att Axel är frisk och kry. August Lind har skrivit hem.»

»Och ej Axel», sporde Gertrud, litet missnöjd öfver brodrens förmenade köld.

»Min snälla Gertrud. En officer har ej tid att skriva när han vill. August skrifer att Axel gerna velat skriva, men var hindrad af sin tienst.»

»Jaså», svarade flickan, glad öfver att brodern var frisk. »Och det andra då?»

»Jo, att du nu ska' följa mig hem. Flickorna vänta på dig.»

»Om jag får för mamma», sade Gertrud och kastade en bedjande blick på sin mor, som leende sade i det hon hotade henne med fingret:

»Jaså, du vill lemna mig nu, stygga flicka? Jag kunde nog tro att flickorna Hultgren skulle hafva platsen före mig.»

»Nej, goda, älskade mamma!» ropade den vackra flickan i det hon slog sina armar om modrens hals. »Du är mig kärast, det vet du nog, fast du bara vill skämta. Säg mamma, var det inte bara gyckel af dig att säga så?»

»Jo, mitt älskade barn. Jag ville bara höra hvad du skulle svara vid min fråga.»

»Ack det vet du nog, mamma lilla, att jag älskar dig högst.»

»Högre än Gud?» frågade kyrkoherden med sin djupa allvarliga stämma.

»Nej, goda farbror!» sade Gertrud och hoppade ånyo upp i gubbens knä. »Gud är min första tanke när jag stiger upp, och min sista när jag lägger mig, eljest mamma och Axel.»

»Och inte mig?»

»Jo visst! Nej nu ä' ni stygga båda två och vill bara göra mig ledsen», sade Gertrud i det en tår hängde i hennes långa franslika ögonhår.

»Kom nu min flicka, så ska' vi gå», fortfor gubben och steg upp.

»Genast, farbror lille!» Och i ett var den ystrungen försvunnen och inkom straxt derefter, iklädd hatt och kappa. De ljusa lockarne voro nu i fängelse. En och annan försökte väl att göra sig fri från hattens tvång, men instufvades genast af Gertruds späda händer.

Vid fönstret stod modren och såg efter de bortgående. Nu vände sig den unga flickan om och då hon varseblef den älskade gamla nickade hon småleende och kastade till henne en slängkyss.

»Gud beskydde dig för alla frestelser, du oerfarna barn!» hviskade den åldriga och försvann inåt rummet der hon nu var ensam, ensam med sina tankar fästade vid de älskade barnen. En och annan suck höjdes till den affidne maken för hans eviga väl.

På landsvägen, som gick emellan Malmö och Helsingborg färdades en ensam fotvandrare fram med snabba steg. Han tycktes hafva gått långt, ithy att den rensel han bar på ryggen jemte hans kläder voro alldeles hvita af dam. Det var Matts. Sedan vi sist sågo honom hade han förändrats betydligt. Hans förut krokiga gestalt hade blifvit mera lutande, men det tofviga håret var ännu sig likt. De små, djupt liggande ögonen hade en hemsk glaus och mer än en gång flammade de till såsom eld. I handen bar han en tjock knölpåk, på hvilken han stödde sig.

»Sven tror väl att jag svikit min ed!» mumlade han för sig sjelf, »men det är ej så. Fastän du ännu ej hört af mig, så ska' du ej tro att jag är en sådan usling heller. Du känner inte Matts. Hvad han satt sig i sinnet ska' också utföras om alla djeffarne satte sig emot. Först vill jag uppsöka min farbror, som lär bo här emellan Malmö och Helsingborg, och sedan, sedan bär det af på jagt efter en af människoslägtets största bofvar. Ha, Anna, du ska' blifva hämnad, gruffigt hämnad.»

Försänkt i djupa tankar fortsatte han sin väg, då han var nära att blifva öfverkörd.

»Se opp! menniska!» röt en grof stämma till Matts, som knappt hade så mycken tid att han hann springa ur vägen.

»Det skulle allt vara skönt att få åka», tänkte Matts, »men jag kan ju fråga honom om han vet hvar farbror min bor.»

»Hör på, min kära ni!» sade den på vagnen sittande mannen, en stor, groflemmad gestalt med öppna ärliga drag. »Hvar är ni ifrån?»

»Ifrån Danmark!» sade Matts i det han fattade i halfhäcken för att underlätta gåendet. Mannen, som märkte att han var trött bad honom, tvert emot de svenske böndernes sed, att sitta opp »fast det var ett skralt åkdon».

»Tack!» sade Matts i det han vigt klättrade upp i häcken och satte sig på bondens uppmaning bredvid honom på den, tvärs öfver häckbräderna lagda brädan »Hvar är ni ifrån, kära far? Ni talar inte skånska?»

»Neej!» svarade bonden. »Jag är från Småland och har bott i Skåne endast en månad. Men hur går det med tyskarne? De få ju smörj?»

»Ja, ibland, men de ä' så förbaskadt många, så att om man slår ihjel en, så kommer det tio igen.»

»Åh Helsicke!» utropade mannen med gapande mun. »Då ä' de trull.»

»Nej vasserra! Men de ä' så många, så om en dör, så skicka de fram tio andra i stället.»

»Jäkeln de ä' inte goa å ta's me' då.»

»Åhjo, bara man slår och sticker på dem, så springa de snart sin väg.»

»Det skulle va' fanken så roligt att få ta' ett *kravetag* med dem, tycker jag», sade bonden och visade med stor förnöjelse sina muskelstarka armar. »Tror ni att ja' inte' skulle kunna slå en i backen så han skulle bli bara en våter fläck?»

»Det tror jag nog, ni ser så stark ut, att ni åtminstone skulle kunna ta' tre, eller fyra preussare i hvardera handen», svarade Matts, som märkte att den gamle gerna tyckte om smicker, och det förfelade ej

heller sin verkan på honom; ty ett gladt småleende krusade hans läppar.

»Tror ni det? Nåja, kan så va'. Det är allt vår Herre vi ha' te' å tacka för hva' vi fått.»

»Rätt sagdt; men förlåt mig att jag är näsvis och frågar hvad ni heter. Ni har bevisat mig en verklig välgerning då ni lät mig åka ty jag har gått ända ifrån Malmö i dag.»

»Åh, tacka inte. Det är hvars och ens skyldighet att hjälpa sin nästa, säger vå'n kyrkherre och de' ä' allt sannt. Jag heter Peter Mattsson, och ni?»

»Peter Mattsson!» ropade Matts och hade så när ramlat af vagnen af pur glädje att han så oförmodadt träffat den han sökte. »Jag heter Matts Mattsson, och ni är min farbror.»

»Jag! Hvad säger ni? Skulle du vara Jönnes son, han som flyttade till Danmark?»

»Ja. Det är riktigt. Far lät helsa er så mycket. Han är frisk och kry.»

»Fördöme mig om jag ännu regalt vet hva' jag ska' tänka!» utropade bonden och gned sig med afviga handen i ögonen. »Det låter otroligt. Far din bor ju i Danmark?»

»Ja!»

»Och du är här!» Hur f-n kommer det sig?»

»Det ska' ni få veta se'n farbror. Ni helsar mig ej en gång välkommen.»

»Topp pojke!» sade farbrodern och kramade Matts' hand så att det knakade i lederna. Men denne behöll dock sitt mod och såg helt obesvärat ut, ehuru det sved erbarmeligt.

»Du ser mig just ut att vara en duktig pojke du. Ruter har du i dig det märker jag nogsam. Det ska' bli roligt när vi kommer hem. Hur länge vill du bli kvar?»

»Bara ett par dagar om farbror tillåter», svarade Matts.

»Ja, gerna! Hör du!» fortfor farbrodern och såg helt förnuftig ut. »Har du inte lust att qvarstanna i Sverige och bli hos mig. Du må tro att jag har *ka-tiga* flickor. Håcken vill du ha!»

Matts skrattade hjertligt åt farbrodrens rättframma sätt. Planen var god och ett sådant anbud var ej att förkasta; men hämnden stod som ett hemskt spöke emellan. Med ens var tanken på hvila försvunnen. Men för att ej bedröfva sin hederlige slägting med ett afslag lofvade han att tänka på saken. Först hade han angelägna göromål att utföra i Danmark, sedan sade han sig vilja återkomma till Sverge.

Farbrodren gillade hans plan. Under detta och dylika samtal hade de ändteligen hunnit fram till dennes gård, som låg framför dem och såg så ståtlig ut, att Matts nästan ångrade att han gifvit Sven något löfte. Nu kunde han ej qvarstanna, pligten kallade honom annorstädes.

Ekipaget körde upp på den rymliga stenlagda gården. Mor och flickorna, hvilkas skarpa ögon varsnat en främmande med far, samt att de voro goda vänner, stodo på förstugubron och gjorde den ena bocken efter den andra, mor med köksknifven i ena handen och en gåshalfva i den andra, flickorna med nystpinnar och blåntuttar, hvilka de i brådskan ej haft tid att kasta ifrån sig.

»Fram med smör och brö' och bränvin, mor», kommanderade fadren i det han pustande trädde in. »Här ha' vi en pojke, som ta mej racken inte ger efter för nå'n. Det är min brorson ska' ni veta. Nå töser, hvad stå ni och gapa om! Gå och slå'n i näfven. Fast han är från Danmark behöfver ni inte va' rädda för honom», och härvid grinade den hederlige mannen högst förnöjd med sitt tal.

De unga kusinerna, i synnerhet flickorna, voro till en början förlägna. Matts kom sig först för och helsade dem på sin brutna svenska så godt han kunde, hvarefter det bar af in der »flaskan» vänligt blänkte på den hvita duken. Gubben söp Matts till. Mor och flickorna skulle också göra detsamma ty eljest menade de att gästen ej skulle komma att trifvas; men de bara läppjade på drycken.

Fadren, som blifvit helt upprymd, dels af supen — han hade tagit fyra i staden — och dels deraf, att han fått helsningar från sin bror, som han hjertligt höll

af, genom hans egen son, samt dels emedan han hade ett parti i perspektiv med sin rike systerson, började att smått gyckla med sina döttrar om fästmän och dylikt, hvarvid de blygt slogo ned ögonen och förlägna tummade förklädessnibbarne, menande att far pratade tokeri alltihop; men kastade dock förstulna blickar på kusinen.

Slutligen då »tersen» gick steg fadrens raljeri till sin höjd, i det han med allvarsam min sade:

»Den utaf er flickor, som vill ha' honom ska' komma hit och ge honom förlofningspussen!»

Usch hvad det blef lif i töserna. Liksom på ett gifvet tecken störtade alla tre upp och flögo med hiskelig fart på dörren. De unnade knappast hvarandra att komma ut, i det hvar och en ville komma först. Två utaf dem tappade träskorna, den tredje halsklädet. Men slutligen kommo de ut och smällde igen dörren så att rummet darrade.

»Det var tusan», utbrast Peter förvånad. »Ingen vill ha' dig, min gosse. Ja då kan ingen hjälpa det men det blir nog bra med tiden.»

Inom sig tänkte Matts: »Det skulle jag verkligen önska om ingen ville. Jag har annat att tänka på än flickor, och dessutom bor Annas ljufva bild ännu i min själ. Ingen annan får uttränga den.»

Snart kom qvällen och Matts, som var ganska trött, lade sig med glädje för att riktigt få sofva ut och hemta krafter till återfärden. Och här, hos sin hederlige farbror Peter, lemna vi honom nu, för att återvända till Danmark. Längre fram återfinna vi honom nog och då i fullt arbete med att utföra hvad han lofvat den hederlige trädgårdsmästaren Sven.

V.

De unga.

En vecka efter de på Horsens timade händelser, hvilka, utan Axels eller rättare sagdt Svens mellan-

komst, kunnat hafva så menliga följder med sig, satt den vackra Agnes Bille djupt nedbäddad i en ländstol och lutade begrundande det lockiga hufvudet i handen. Genom illdådet hade hon blifvit häftigare angripen än hon sjelf trodde. Hennes svaga nerver kunde ej motstå skakningarne, som brottet förorsakade hos henne. Hon blef allvarsamt sjuk. Men genom en från fästningen anländ skicklig läkares outröttliga bemödande blef hon snart återställd så pass att hon kunde sitta uppe. Gå ut förmådde hon ännu inte.

Hennes tankar voro sysselsatta med att utleta anledningen till hennes bortröfvande. Men hon kom ej långt, ty hon hade ej det minsta igenkändt mannen. Detta var för henne dunkelt. Masken hade blifvit hittad morgonen efter striden, men ej heller den kunde leda till något resultat. Att rövaren var preussare det visste hon. Men hans namn... hans namn?... Längre än så kom hon icke. Hvilken var då slutsatsen af hennes funderingar? Jo, att hon var lika klok nu, som då anfallet skedde.

»Om jag bara kunde få träffa min räddare», tänkte hon, »han kanske kunde lemna mig några upplysningar. Det är besynnerligt», fortsatte hon, »att han ej låtit se sig här sedan den der rysliga natten. Männe han är ond på oss för min mors handlingssätt emot honom. Men nej, så kan det ej vara. Han bad ju herr Lind i går då han hade vakten här, att han skulle framföra hans ödmjuka helsning till oss och således är det en annan orsak hvarför han ej kommer. Han har kanske strängt tjenstgöring. O, det kriget, det kriget, det skiljer då grymt många åt... men hvad säger jag!... Dock här för mig sjelf må jag gerna kunna ransaka mitt hjertas känslor.»

En djup rodnad spred sig öfver den bleka kinden och med handen på hjertat, liksom ville hon hämma dess stormande slag, hviskade hon sakta, som en susning i den milda sommarqvällen: »Axel! Axel! »Ja, jag älskar dig, hvarför förtiga det nu, då jag är ensam med mina tankar och... min smärta. Min smärta», fortfor hon, och den förra blekheten hade vid sista ordet intagit rodnadens plats. »Min

smärta. Hvarför smärta? Hvarför lida? Kanske *han* älskar mig? Men nej! Hur skulle han kunna det! Han har ju ej sett mig mer än den der natten, då han som en räddande engel kom till min hjälp. De sekunder jag då såg honom voro tillräckliga för att i mitt bröst upptända den kärlek, som måhända skall göra mig olycklig.»

En djup suck trängde vid dessa ord fram ur den unga flickans bröst. En suck från djupet af ett älskande hjerta. En aningens suck till den sällhet hon måhända var dömd att evigt försaka.

»Hur skön, hur stolt var han ej, då jag såg honom», fortsatte den unga flickan sin monolog. »Han ensam tycktes vara ämnad att herrska öfver alla, och... han är svensk, svensk», upprepade hon långsamt och allvarligt i det hon lade högra handen på den bländande pannan, »han älskar kanske en flicka i sitt fosterland, en flicka värdigare hans kärlek än jag, en dotter af det arma betryckta Danmark. O, desse svenskar, de äro alla hjeltar. Hvad jag älskar och vördar dem. Hvad deras historia är rik på bragder, och Axel är en svensk, han är en af det stolta Sveriges söner, hvilkas namn beundradt och älskadat trängt ända till de aflägsnaste delar af jorden. Sjelfve indianerne känna deras store konung Carl XII. Men jag undrar hvem som skall hafva vakten i morgon. Ack, om det vore *han!*»

Sakta sjönk hennes hufvud ned mot bröstet. De långa ljusa lockarne insvepte henne som i en slöja. Hon *tycktes*, nej hon *glömde* allt omkring sig. Hon lefde endast i tankarne på den älskade, och märkte ej att modren, som dold bakom en dörr och afhört hennes sjelfbekännelse, leende smög sig bort.

Plötsligt spratt den unga flickan till. Hon hörde kommande soldaters taktmässiga steg. Hon sprang upp, ilade till fönstret och..... rodnade starkt. Hvad hade hon då sett, som kunde åstadkomma denna rörelse.

I spetsen för soldaterna såg hon Axel marschera upp på gården, afdela manskapet och sjelf taga plats i skogs-

brynet. Dold bakom gardinen såg Agnes allt detta och hennes hjerta bultade som om det ville spränga bröstet. Med en ljuf suck lade hon handen derpå, och ett ljuft leende krusade hennes vackra läppar, ty hon såg ynglingens blickar oafåtligt riktade på byggnaden.

I ett förbyttes hennes svaga rodnad till en blodröd, då hon såg honom med snabba steg skynda sig till stora dörren. Hon hann knappast sätta sig ned, förrän dörren gick upp och Axel stod rodnande och bugande på tröskeln. Hans rodnad spred sig äfven öfver hennes kinder. Ett ögonblick sänkte sig blickarne djupt i hvarandra men sedan han någorlunda hemtat sig ifrån den första öfverraskningen, nalkades han den unga flickan med en ledig bugning och frågade efter hennes mor.

Denna, som var i ett rum näst intill, hade hört hans fråga och inträdde till de båda unga just som Agnes var beredd att svara.

»Är det etatsrådinnan Bille jag har den äran att se?» frågade Axel med en djup bugning.

»Ja, min herre!»

»General Gerlach utber sig den äran att få aflägga ett kort besök här i afton.»

»Generalen är välkommen.»

Axel, som med en bugning ville aflägsna sig, hindrades af den gamla, som rörd fattade hans hand, i det hon med tårar i sina vackra ögon sade:

»Er, min herre, hafva vi att tacka för mycket. Utan er behjertade handling skulle vi varit förlorade. Emottag således här vår innerliga tacksamhet. Jag vet nog att jag uppförde mig ganska ohöfligt emot min och mitt barns ädle räddare, men ni bör ej döma mig för hårdt. Faran i hvilken Agnes sväfvade kom mig att i er se min dotters bortförare, emedan det var er jag först fick se. Men...»

»Min fru», sade Axel i det han bugade sig, »anse det som en obetydlighet, hvarför jag ej är någon tack värd. Det skulle verkligen mycket glädja mig, om mitt uppträdande i någon mån kunde afvända faran.»

»Säg ej så, vår ädle räddare», sade Agnes under en skär rodnad. »Ni måste emottaga vår innerliga tacksamhet för ert uppträdande här till vårt försvar, och det skulle vara både min och min mor en verklig glädje om vi finge räkna er såsom en vän. Ty i annat kunna vi ej afbörd oss den skuld vi äro skyldiga er.»

»Min fröken», svarade Axel, tjusad af den unga flickans melodiskt klingande röst, »jag är oändligt tacksam för eder välvilja emot mig, en ensam utlänning, känd af ingen här, och det skulle således vara ganska förmätet af mig att uppträda med några prentioner.»

»Tvärtom, herr löjtnant», svarade modren. »Ej allenast ert ädla handlingssätt den der fasansfulla natten, utan äfven ert uppträdande såsom en försvarare emot våra fiender, ehuru ni kunnat uteblifva, berättigar er till alla mine landsmäns tacksamhet. Men sitt ner. Ni har väl ej så brådtom?» frågade hon då han med en djup bugning gjorde sig redo att afträda.

»Jag måste afskicka ett bud till generalen med svar angående hans tillärnade ankomst hit.»

»Sedan torde ni vara god och göra oss den äran att, såvida det roar er, tillbringa en stund i vårt sällskap.»

Axel lofvade att komma tillbaka, hvartill ej litet bidrog Agnes bedjande blickar. I ett rus af lyckalighet vandrade han ut och märkte ej fyra vackra ögon som följde honom. Två med ett uttryck af moderlig kärlek, de andra två med en älskarinnas ljufva, trånande eld.

Axel älskade Agnes med sin första kärlek. Under hennes sjukdom hade han hvarje dag genom de posterande soldaterna vid Horsens låtit efterfråga hennes tillstånd och räknade med feberaktig otålighet dagarne, som återstodo till hans tur kom att föra befälet öfver vakten.

Nu hade han sett henne, talat med henne. Han var hänryckt, och det var ej utan att han i sitt hjerta tackade Conrad, som ställt till spektaklet, hvarigenom han kommit i tillfälle att få lära känna denna ljufva

flicka. Han trodde sig till och med hafva märkt af hennes blickar att hon var mer än tacksam. Men denna tanke förjagades straxt i det han ställde för sina blickar sitt låga obemärkta stånd och ofrälse namn, då hon, den älskade var af adel, och hennes far i stort anseende. Icke skulle han tillåta en förbindelse emellan den obemärkte svenske underlöjtnanten Stolpe och sin dotter, den högättade fröken Bille.

Af dessa tankar sjönk han betydligt från sin sällhetshöjd och med vemodiga känslor inträdde han åter i det rum han nyss lemnat och fann der sina tankars föremål i samma ställning och med samma ljufva leende, som då han först kom.

Den unga flickan gjorde med den snöhvita, nu betydligt afmagrade handen, en rörelse åt Axel att taga plats i en soffa, som stod straxt bredvid der hon satt.

»Ack, min fröken», sade Axel sättande sig, »er godhet emot mig sträcker sig allt för långt. Dock skall jag alltid varmt bevara minnet af dem, som åt en fattig yngling skänkte sin vänskap. Minnet af er skall alltid blifva mig en ljuf känsla och mina böner skola alltid följa er, höjda för er välgång.»

»Tack, löjtnant Stolpe», sade Agnes med ett ljuft leende. »Vill ni äfven gifva oss er vänskap, så äro vi tacksamma. Och om en dansk flickas vänskap kan skänka er någon tröst, så är jag tillräckligt belönad.»

Axel betraktade den älskliga flickan med hänyrckta blickar. Han älskade henne ju mer han betraktade henne. Men han kufvade sina häftigt svalande känslor och svarade med vemodig röst:

»Er vänskap skall alltid blifva mig helig. O, hvad min älskade mor skall fröjdas då hon får veta, att två ädla menniskor omfatta mig med sin vänskap. Hon skall anse det som en högtid.»

»Ack berätta mig något om er mor», bad Agnes med en varm blick på den vackre ynglingen, hvilken, när han talade om sin mor, blef dubbelt vacker.

»Gerna, min fröken, om det roar er att höra.»

Derpå talade han om sin älskade mor, sin lilla älskade syster och det i så eldiga ordalag att Agnes

ljuft småleende fästade på honom sina sköna ögon med ett eget uttryck, ett sådant som endast älskande förstå. Han omtalade äfven så mycket han visste om sin barndom. Skogen, hyddan, strömmen, kamraterne, allt. Hans ögon strålade af hänförelse.

Då han slutat flög en lätt suck fram ur den unga flickans bröst. Hon hade så gerna velat höra honom tala ännu längre. En suck kom äfven ur hans bröst, och förenade sig med hennes.

En stund suto de unga tysta, försänkta i tankar men snart aflägsnade sig Axel, för att vara på sin post, då generalen anlände. Denne kom eskorterad af ett kompani dragoner, och mottogs af fru Bille, hvilken i varma ordalag tackade honom för den uppmärksamhet han visat henne. Agnes hvarken såg eller hörde någonting af de gamlas samtal. Hon var hos sin Axel. *Sin* kallade hon honom, ty hon hade tyckt sig märka blickar, hvilka talade annat språk än väl-talighetens. Hon var lycklig, ty han hade lofvat att så snart han kunde skulle han återkomma. Han hade tagit med sig hennes hjerta och i utbyte gifvit henne sitt utan att de ens anade det.

Generalens besök blef helt kort, ty han vågade ej länge vara ifrån fästningen. Om det hände någon olycka under hans bortvaro, ådrog han sig ett stort straff. Innan han reste tröstade han de begge fruntimmerna efter bästa förmåga och lofvade att om fästningen komme i fara, genast sända dem bud derom.

Axel lade han strängt på hjertat att vara uppmärksam och ej tillåta någon nalkas i fiendtlig afsigt. Hans uppmaning dertill var onödig. Ty Axel hade sin älskling att försvara. Han föresatte sig att heldre stupa än tillåta någon våldsamhet mot hennes person.

Natten var i antågande och skuggorna blefvo allt längre. Qvällen inbröt. Det var i april. Kölden var visserligen ej så stark, men ändock var det rätt kallt. Lägereldar uppgjordes öfverallt i skogen och en dubbel ring soldater var dragen rundt omkring Horsens.

Vid en af de närmast byggnaden belägna bivua-kerne satt Axel, stödjande hufvudet i händerne, och

såg med allvarsam mine in i elden. För hans sinne stod den unga tjugusende flickan i all sin skönhet. Han tyckte sig aldrig hafva sett en skönare syn. Plötsligt spratt han till liksom han hört fotsteg bakom sig, hvilka försigtigt närmade sig byggningen. Han spejade med hela sin synförmåga, men kunde ej upptäcka något misstänkt. Elden gjorde att det bakom honom rådande mörkret blef tjockare.

Öfvertygad om att han hört fel och att allt endast var ett verk af hans fantasi, beredde han sig att lägga sig, och var i begrepp att utbreda sin kappa på marken, då han ganska tydligt hörde sitt namn hviskas ur en närbelägen buske.

Dragande sabeln skred han med tysta fjät åt det håll, hvarifrån han hört ljudet, och vikande undan grenarne upptäckte han en gestalt, som halft hopkrumpen satt på marken. Han igenkände genast Sven.

»Hvad vill du här och hvarför kommer du ej fram till mig, utan kryper här som en spion omkring?»

»Jag ville vänta tills ni blef ensam, herr löjtnant», svarade Sven, som vid Axels fråga reste sig upp. »Ni vet hvarför jag ej vill visa mig för soldaterna.»

»Jag vet det, men kom nu fram till bivuaken, så får du värma dig litet. Du fryser, märker jag.»

»Inte utan, herre. Men jag måste skyndsamt uträtta mitt ärende till er, och sedan bege mig åstad, så att ej min bortvaro märkes i lägret.»

»Men först en fråga? Hur kom du igenom posterne?»

»Åh, det är ganska lätt. Bror min, Jens, är ju post derborta.»

»Ah, jag förstår, ni äro i komplott.»

»Ja, och om jag skulle falla, så hämnar han mig. Men det var det jag ville säga: Matts är i grannskapet. Jag har i qväll talat med honom. Jag ville bedja herr löjtnanten vara af den godheten att vara hans förespråkare hos frun deruppe. Jag vet att hon vill ha' en betjent, och jag ansvarar med mitt hufvud för Matts' ärlighet. Endast för att vara sin fiende nära är han angelägen om att få platsen. Kan ni

skaffa honom den, så gör ni både mig och honom en stor tjenst.»

»Jag skall försöka», sade Axel i det han svepte kappan tätare omkring sig.

»Tack, herre», ljöd i detsamma en dämpad röst bakom dem och den omtalade framträdde, snyggt klädd.

Axel betraktade honom några minuter tigande, liksom han ville läsa i hans hjerta. Men Matts uthärdade lugnt hans forskande blickar.

»Bra!» sade Axel slutligen. »Jag ser på dina ögon att du är ärlig och jag skall försöka uppfylla din begäran. Du kan hvila dig här. I morgon vill jag tala med fru Bille.»

»Farväl herr löjtnant», sade Sven i det han rustade sig till affärd samma väg han kommit, nemligen att krypa genom buskarne på det de öfrige posterne ej skulle märka honom. »Behöfver ni oss någon gång, så var säker om att vi af uppriktigt hjerta och af den varmaste erkänsla skola tjena er.»

»Tack för det löftet, redlige Sven! Farväl med dig. Haf ögonen på Conrad.»

»Var lugn; han är min.»

Derpå försvann han så tyst att ej ett enda ljud hördes.

Sedan Axel och Matts samtalat en stund, lade båda sig ned och insomnade snart lugnt och stilla.

I första gryningen var Axel på benen och inspekterade posterne. Allt hade förflutit lugnt och stilla. Vid niotiden skulle han aflösas, och dessförinnan ville han tala med etatsrådinnan angående Matts' upptagande som betjent. Kl. åtta inträdde han i det rummet han förut varit, och möttes der af modren, som med stirrande blickar kom emot honom.

»Gud hvad har händt?» utropade Axel vid åsynen af henne. »Fröken...?»

»Är bortförd, min herre. Är det så ni håller vakt?»

»Omöjligt min fru!» utropade han förskräckt. »Ingen har sluppit igenom posterne. »Jag har sjelf visiterat dem. De voro orörde.»

»Hon har ej sjelf flytt.»

Axel stod stum. Agnes bortförd och det så godt som inför hans egna ögon.

»Var lugn min fru», sade han, fattande modrens hand. »Jag skall, så sannt jag är officer, ej hvila, förrän jag återfört henne i edra armar. Lita på mig. Hon skall komma tillbaka!»

»Ack dåra mig ej med ett falskt hopp. Jag vet nog att hon ej kommer.»

Utan att svara störtade Axel ut. Då han fick se Matts, som väntade på hans återkomst, blef han helt förskräckt af hans bleka utseende.

»Hvad har händt? Kan jag ej bli antagen?»

Utan att svara fattade Axel honom i armen och hviskade:

»Fröken är bortförd. Du måste vara mig behjelpig att få reda på henne. Försök att finna hennes spår och en stor belöning skall blifva din. Till din efterrettelse kan jag säga dig att jag tror det både din och Svens fiende Conrad är den som röfvat henne.»

»Conrad!» hväste Matts mellan de tätt sammanbitna tänderne. Derefter frågade han. »Är flickan vacker?»

»En engel!»

»Ja, då är hon fast. Den bofven släpper henne inte förrän han förfört henne. Anna var också en engel.»

Axel ryste. Han visste alltför väl att en sådan bof kunde vara i stånd till allt. Men han svor honom en blodig hämnd ifall de träffades.

Matts försvann för att börja sina spaningar efter sitt byte och Axel tågade åter tillbaka till Dybböl sedan han gifvit den djupt bedröfvade modren ett heligt löfte att ej hvila förr, än Agnes var återfunnen eller också straffa förföraren.

VI.

Kajsa.

Vid samma tid som generalen lemnade Horsens red en i kappa omsorgsfullt insvept man ut ur preussiska lägret, och tog vägen åt ofvannämnde egendom. Ryttaren tycktes orolig och blickade ofta ängsligt omkring sig. Men ingenting upptäckte hans spanade öga. Allt var stilla. Vid skogens början band han hästen, och dolde honom väl i buskarne, samt smög sig dels gående dels krypande fram till herregården. Men då han såg soldaterna på sin post, stannade han och tycktes öfverlägga om han skulle fortsätta, eller vända tillbaka.

»Aha!» utbrast Conrad, ty det var han, i det han noga betraktade danskarnes poster, »de hederliga kräken tro väl på försåt eftersom de fördubblat posterne. Guds död! Två poster på ett ställe. Det är omöjligt att komma igenom! Jag undrar hvem som för befälet här! Det är väl någon af de fördömde svenskarne, ty hvart jag än går så skall jag ha' en utaf dem i härlarne. Förbannelse öfver dem! De kunde, tycker jag, gerna hålla sig hemma hos mamma och låta män handla.»

Efter denna monolog smög han tyst och varsamt med öfver öronen uppdragen krage fram till danska förposterne och spanade noga om ej något ställe, der han lätt utan att bemärkas kunde komma igenom, skulle finnas. Men till sitt hemliga raseri fann han öfverallt två man. Att angripa dem var vådligt ty om han rätt lyckades afväpna och binda den ene, skulle dock den andre med rop kalla sine kamrater till hjälp.

Utstötande undertryckta eder af hat och raseri, såg han sina förhoppningar äfven den gången stanna vid blotta tanken. Hade han haft preussare med sig så hade i sitt blinda raseri med våld utfört sitt företag, men nu fick han blott på afstånd se det föremål han åstundade ega.

Plötsligt blixtrade hans öga af helvetisk glädje.

Han hade sett en ensam post och denne stod just vid den väg han måste gå för att komma till sitt mål.

»Försigtigt», mumlade han. »En falsk stöt och jag är förlorad. Men framåt!»

Som en katt, hvilken smyger på sitt rof, kröp Conrad på händer och fötter fram till den plats der soldaten, obekymrad stod lutad mot sitt gevär, ej anande den fara som sväfvade öfver hans hufvud. Mörkret gynnade Conrad, så att han utan att bemärkas framkom ända till posten.

Vigt kastade han sig öfver den oförberedde och borrade en bredbladig dolk djupt in i den olyckliges rygg. Med ett qväfdt rop störtade denne till marken, för att aldrig mer resa sig. Dolken hade inträngt mellan skulderbladen och genomborrat lungorna.

Gynnad af mörkret kom Conrad ända fram till byggningen, upprepade samma manöver som förra gången och stod snart vid sin häst med den skälfvande Agnes i sina armar.

Förgäfves vred hon sig konvulsiviskt under hans fasta omarmning. Förgäfves talade hennes blickar det mest bönfällande språk. Han var stum och ej ett ord kom öfver hans läppar. Vigt svingade han sig med sin sköna börda i sadeln och var inom några ögonblick försvunnen från platsen för sina illgerningar.

För att skydda den af köld darrande flickan insvepte han henne i sin vida kappa, tryckte hatten djupt ned öfver ögonen och fortsatte sin vilda flykt, liksom förföljd af tusen demoner.

Han red förbi preussiska lägret ungefär en fjerndedels mil och stannade slutligen den af lödder drypande hästen vid en gammal stuga, långt ifrån allmänna vägen. Vid hans bultande på dörren öppnades den och en gammal vederstygglig käring visade sitt skrynkliga anlete i dörren.

»Hvem är det?» hväste den gamla och fästade sina brinnande blickar på mannen i kappan.

»Djefvulen!» hviskade han med nästan ljudlös röst, hvarvid dörren öppnades och Conrad trädde in, bärande den sanslösa Agnes i sina armar.

Den gamla gick före honom till ett litet rum, be-

läget på stugans norra ända, öppnade dörren och lät Conrad stiga in. Derefter drog hon sig tillbaka med ett ondskefullt leende i det hon mumlade:

»Denna lilla affär inbringar mig 100 riksdaler! Skönt! På lättare vis hade jag aldrig kunnat förtjena dem, men rike herrar betala bra. Undrar hvad han är för en. Att han hör till preussarne kan jag nog samt se. Ty . . . den gamla är vis. Hvad han ämnar företaga med flickan är också lätt att förstå. Ja de store, de store, de äro mäktige! Jag skulle bra gerna vilja veta hvad det är för en flicka. Hon måste naturligtvis vara ung och vacker, ty eljest hade han ej gjort sig så mycket besvär för hennes skull. Vidare säger mig min skarpsinnighet att hon ej besvarar hans böjelse, ty i sådant fall hade han ej behöft att bortföra henne. Men vi få väl se hur det går. Kanske jag kan förtjena något af henne också, det skulle vara skönt», och vid dessa ord gnuggade den gamla förnöjd sina händer vid tanken på de väntade penningarne.

Då Conrad inkom i den lilla kammaren, som var ganska snyggt möblerad, fast enkel, nedlade han den afsvimmade flickan på den vid ena väggen stående soffan och betraktade henne några ögonblick med hånande blickar under det han mumlade:

»Nu är du min! Hvarken Gud, eller satan förmår rycka dig ur min makt.»

Så hädade bofven och döf för samvetets anklagelser, betraktade han ännu några ögonblick sitt offer med gnistrande blickar hvarefter han skyndade ut.

»Vakta henne väl, Kajsa», sade han till gumman, som emellertid satt sig spiseln för att värma sig, »och din lön skall blifva riklig, ty jag har pengar, mycket pengar», fortfor han då han såg den gamlas ögon glänsa vid den utlovade belöningen.

»Var lugn ni, jag skall nog vakta er sköna fogel, så att den ej undkommer», sade hon och hotade med handen åt det rummet der Agnes låg. Conrad gick, kastade sig på sin häst, störtade i vildaste karrier till preussiska lägret, kom obemärkt in och smög sig tyst in i sitt tält, der han, trött af ridten och ansträng-

ningar kastade sig på sängen och insomnade snart, öroad af hemska gyckelbilder.

»Han lemnade mig ingenting nu», mumlade Kajsa då Conrad försvunnit. »Men han kommer väl snart tillbaka och då.... Men hvad är det, jag tror att hans sköna dufva vaknat.»

Hon gick till dörren, öppnade den och såg Agnes med stirrande blickar sitta på soffan. Hennes ljusa hår svallade öfver axlarne. Blicken var stirrande och hon darrade i alla leder.

»Gud!» utropade hon och höjde de sammanknäppta händerne mot himmelen. »Gud förbarma dig öfver mig, arma, värnlösa flicka, gifven till pris åt råa människors hämndlystnad! O, Axel, om du visste hvar din Agnes nu är, så skulle du säkerligen ej gifva dig ro förrän du utspanat min vistelseort!» Vid dessa ord dolde hon snyftande sitt hufvud i händerne.

Den gamla, som ej kunde reda något af hvad den olyckliga flickan framstammad hade förvånad stannat i dörren vid den sköna flickans åsyn.

»Så vacker!» mumlade hon. »Hon är för skön till byte åt honom. Men pengarne, pengarne, de uppväga alla betänkligheter. Jag blir ju rik och blir jag rik, blir jag mäktig, och blir jag mäktig, blir jag.... ja, hvem vet... kanske något högt.»

»Befaller min nådiga något?» sade hon derefter i det hon med ett sötsurt leende gick fram till den unga flickan.

Vid denna röst uppreste Agnes sitt hufvud och kastade en lång pröfvande blick på den gamla, som med svårighet uthärdade den. Den oskyldiga flickans rena blickar tycktes för en stund beröfva den gamla hennes frimodighet. Hon kände sig träffad, men penningen klingade i hennes öra och med ens var all vekhet försvunnen.

»Hörde ni hvad jag frågade?» fortfor hon med hes röst, hvars vederstygglighet åstadkom att den unga flickan började darra. »Var ej rädd», fortfor hon. »Min röst är väl inte så vacker som er, eller någon annans», och härvid blinkade hon med ett slugt leende, som kom den unga flickan att oaktadt sin

rädsla, rodnande nedslå ögonen. Men vi få allt tåla oss ändå med den röst, som vår Herre gifvit oss.»

»För mig bort härifrån och ni skall erhålla en belöning, stor nog att kunna bereda er välgång. Men fort, fort. Jag vill ej dröja här en minut längre! Hu, jag fryser.»

»En belöning, stor nog att bereda min välgång», mumlade Kajsa och vacklade. »Det vore allt något det. Men jag vill först höra hur mycket *han* ger mig. Dessutom törs jag inte släppa henne, ty då har han hotat att bränna upp min stuga och mig med, och ännu *vill* jag inte dö! Nej!» Derefter vände hon sig till den unga flickan, hvilken, skälfvande af köld, hade krupit upp i ett hörn af soffan, betraktande den gamla med oroliga blickar, och sade: »Det smärtar mig att jag ej kan tillfredsställa edra önskningsar. Men ser ni jag... jag...»

»Är lejd af en bof», svarade Agnes i det hon, full af förtviflan vred de små händerne. »Men det säger jag er, att händer mig någon olycka, så var säker om att en förskräcklig hämnd skall drabba er, både här och i evigheten. Jag har vänner som veta att hämnas en liden oförrätt!»

»Hå, ha!» hånade den gamle, »det blir nog råd för det min lilla mamsell, eller fröken hur hon kallas. Jag är temligen lugn. Ser ni, jag har äfven en mäktig beskyddare, som kanske förmår mera än er.»

»Har ni mäktigare beskyddare ni? En bof är den ende försvarare ni har. Det är ett krent beskydd. Ty förr eller sednare skall både han och hans verktyg få sitt straff.»

»Hon talar bra, lilla sötunge», sade Kajsa med ett rätt skratt, »men låt oss förblifva vänner. Kanske jag kan göra någonting för henne. Det beror på huru hon uppför sig, mitt lilla sockergryn.»

Med afsky stötte Agnes hennes hand tillbaka.

»Bort nedriga qvinna!» ropade hon. »Du är lika nedrig, som den du tjenar. Din åsyn uppväcker min afsky!»

»Ni skall nog blifva spak med tiden!» ropade Kajsa, vredgad öfver den skymf henne vederfors. »Jag

förstår mig på att tämja så'na der lamm jag. Ni är ej den första.»

»Nej det kan jag nog tro, du mensklighetens afskum», svarade Agnes uppretad.

»Afskum! Det ordet skall ni sota för, stolta dam. Jag skall nog veta att böja er nacke, jag.»

»Ut härifrån, odjur!» ropade Agnes, som blef modig genom gummans visade feighet. »Kom ej mera för mina ögon, ty du är mig förhatlig.»

»Kommer snart igen, och då inte ensam. Har då en med mig som skall klappa om er. Hi, hi, hi, det skall bli' lustigt att se på. Mat skall ni få, men komma ut! Nej pass!» Och med dessa ord linkade Kajsa ut, och riglade dörren efter sig.

Då den gamla gått nedföll den unga flickan på soffan, konvulsiviskt vridande de hvita händerne. En flod af tårar strömmade ur hennes ögon och hon vred sig krampaktigt under bitter gråt.

»O, min Gud!» utropade hon i sin smärta, »låt mig ej blifva ett byte för mine fienders råhet! Låt mig komma härifrån lika ren som jag kom hit! O, att Axel ej höll bättre vakt!... Dock, jag förebrår ej honom. Han har gjort allt hvad han kunnat. Han har ju till och med utsatt dubbla posteringar på det att den ene skulle kunna försvara sig om den andre blefve öfverfallen. Men kanske att de varit två. Jag såg likväl blott en. Men han hade ej någon mask såsom den förre, dock voro de till gestalt lika. Och Conrad? Hvar i all verlden kan han vara? Han är väl ej fången heller? Han är den ende hvarpå jag förtröstar näst Axel. Ack om jag kunde komma ut!»

Härvid började hon att undersöka de föremål som funnos i rummet. Men fåfängt, intet räddningsmedel erbjöd sig. Fönstret var så litet att en menniska ej kunde komma ut genom det, och var dessutom så fast genom tvenne jerngaller att det var omöjligt, åtminstone med en svag flickas krafter, att sönderbryta det. Hon rusade mot dörren men den var stängd. Men utanför hörde hon ett rått skratt och skyndsamt drog hon sig tillbaka, med handen hämmande hjertats stormande slag. En enkel soffa tillika med ett bord och en stol

voro de enda föremål i rummet. Allt annat hade Conrad visligen låtit borttaga. Den unga flickan stod rådlös. Hvad skulle hon göra? Förtviflad nedsjönk hon på soffan och brast ånyo ut i våldsam gråt. De blytunga ögonen slöto sig ändteligen och hon inslumrade ljuft oakadt de stora faror hvaraf hon hotades.

VII.

Matts' efterspaningar.

Då Axel ankom till fästningen skyndade han ofördrojligen med snabba steg till generalens tält, dit han genast insläpptes.

Generalen satt lutad mot ett bord hvarpå Dybböl och dess fästningsverk lågo, aftecknade af en ingenjör-officer. Med begrundande blickar betraktade han kartan under det hans hand tidt och ofta berörde den höga, hvälfda pannan, liksom han der velat finna svar på sina tysta frågor. Måhända öfverlade han om bästa sättet att försvara den belägrade fästningen eller hvad veta vi! Säkert är att hade man kunnat läsa såväl i denne mans, som i hans föregångares hjerta, skulle man der kanske funnit känslor för hvilka hvarje redlig man bordt blygas. Efterverlden får afkunna sin dom öfver honom; den kanske dömer honom rättvist.

Vid Axels inträdande reste generalen sitt hufvud men studsade förskräckt tillbaka vid åsynen af det bleka ansigte han såg framför sig.

»För Guds skull, hvad har händt, löjtnant Stolpe!» utropade generalen och blef nära nog lika hvit som Axel. »Ni kommer från Horsens! Det har väl ej händt dess invånare någon skada?»

»Jo, herr general. En stor förlust har träffat den ädla fru Bille!»

»Gud, hennes man är väl ej död!»

»Nej herr general, men hennes dotter, den vackra fröken Agnes har blifvit bortröfvad i natt.»

»Hvad säger ni min herre!» utropade generalen med af vrede flammande blick. »Är det så mina befallningar åtlydas? Är det så ni håller trogen vakt? Svvara herre!» återtog generalen då han såg Axel blek stödjade sig för att ej falla. »I sanning jag börjar nu att få helt andra föreställningar om er. Förut hade ni min aktning. Men nu»

»Håll general!» ropade Axel i det han rätade ut sin höga gestalt och såg på den vredgade förmannen med en fast, klar blick. »Döm ej förrän ni får höra sakens sammanhang. Ni vet att jag utsatt dubbla poster. Der måste således vara förräderi med i spelet, och jag har nu kommit hit för att bedja er om tillstånd att få med all den makt jag kan åstadkomma, efterspana fröken Billes vistelseort. Jag har lofvat den ädla frun på min krigareära, att ej förr hvila, än jag återfört dottren i hennes armar och med Guds hjälp skall det lyckas. Dessutom tror jag mig känna den bofven som röfvat henne.»

»Hvem är det?» frågade generalen, lugn genom det öfvertygande beviset om Axels oskuld, som låg i hans klara, lugna blick och hans sunnda försvar. »Hvem är den skurken?»

»Förlåt mig general men på blotta misstankarne vågar jag ej anklaga någon. Men får jag reda på honom, så skall ni vara den förste, som får del af mina upptäckter.»

»Godt löjtnant! När kommer er vakttur i skansen?»

»Den börjar i morgon och räcker fyra dagar», svarade Axel bugande.

»Jag skall genast utfärda ordres om att en annan officer får vakten i ert ställe. Gå genast och börja edra efterforskningar och måtte ni lyckas. Vi äro skyldige den ädle Bille detta.»

»Oändligt tack general», svarade Axel och aflägsnade sig med snabba steg för att med all makt försöka få rätt på sin Agnes.

Då han kom ut ur tältet fick han se en person, som trots soldaternes vägran försökte komma in i fäst-

ningen. Axel igenkände genast Matts och vinkade åt knektarne att draga sig tillbaka, hvarigenom främlingen fick komma in.

»Kan jag få tala med er, löjtnant?» frågade Matts.

»Ja, kom in i mitt tält, der äro vi ostörde.»

Vid deras inträdande möttes Axel genast af den frågan om det var sannt att den vackra fröken Bille var bortröfvad.

»Ja», svarade Axel modfälld. »Förbannelse öfver den skurken. Nu faller hela ansvaret på mig därför att jag hade vakten. Men förr eller sednare skola vi väl finna henne.»

»Ett bofstreck är föröfvadt», sade den närvarande Fredrik. »En soldat har blifvit mördad med en bredbladig dolk.»

»Hvad säger du?» utropade Axel förskräckt. »Har dolk blifvit begagnad.»

»Ja, läkaren påstår att såret är af ett dolkstyng. Det hade inträngt emellan skulderbladen, och således har anfallet skett bakifrån.»

»Ja, men förräderi har det varit med i spelet. Jag utsatte ju dubbla poster. Har en blifvit öfverfallen, så måste väl den andra kunnat ropa.»

»Nej, ser du. Du misstar dig fullkomligt. Mer än *en* post var ej på stället der inbrottet föröfvades. Gamle Peder har sjelf berättat det.»

»Nå men, då var det hans skull att ej äfven der blef dubbel post!» ropade Axel förbittrad. »Ah, om jag kunnat ana detta.»

»Hvem är den personen du har med dig?» frågade August, hvilken satt på en huggkubbe, tjänande till stol, och slipade sin sabel.

Axel, som nu först ihågkom Matts, vinkade åt honom att taga plats, hvarefter han frågade honom hvad han hade att förtälja.

Matts blickade skyggt på de båda officerarne, hvilka han ej kände.

»Var lugn, du», sade Axel, som märkte hans blickar. Derefter vände han sig till de båda vännerna, i det han sade: »Här, mina vänner, ser ni en af Conrads fiender, han som älskade den olyckliga Anna.

Han vill nu vara oss behjelpig att få reda på mördaren.»

»Bra!» utropade de båda tilltalade på samma gång. »Tala öppet, gode man. Vi äro dine vänner och skola i allt hvad vi kunna understödja dig.»

»Tack, gode herrar», svarade Matts och torkade sig i ögonen med afviga handen. Ett hjertligt tilltal var aldrig utan verkan på honom.

»Tala nu», uppmanade Axel och satte sig bredvid honom.

»Jag har ej mycket att säga, herrar. Men om ni vilja anförtro er åt mig, så skall jag försöka att få reda på dem båda, eller åtminstone henne. Han är väl ej så lätt att knipa nu då han öfvergått till våra fiender.»

»Skaffa oss endast reda på hvar fröken Bille vistas, så skola vi nog i sinom tid få reda på *honom*. Han kan ej undgå oss.»

»Jag ämnar nu genast begifva mig ut på efterforskning. Jag endast fruktar för att han känner igen mig. Jag skulle vilja hafva en förklädnad, och det var om den saken jag ville tala med löjtnant Stolpe.»

»Ja, hur skola vi få en peruk och ett lösskägg!» utropade Axel. »Att man ej skall hafva en perukmakare här!»

»Fråga gamle Peder, kanske han vet råd!» sade August.

En stund derefter inträdde den efterskickade, gjorde ställningssteg vid dörren och frågade hvad officerarne befallde.

»Min käre Peder», sade Axel i det han fattade hans hand, »du begick i natt ett fult knep, då du försummade att utställa dubbla poster på den farligaste punkten. Derigenom blef, som du vet, tjufven i tillfälle att komma åt sitt rof. Men nu vill jag ej banna dig för det som är skedt, öfvertygad om att det skedde utan din vilja, utan får jag nu säga dig att du möjligtvis kan reparera den genom ditt förvällande åstadkomna skadan.»

»Gud är mitt vittne», svarade Peder och torkade

sig i ögonen, »att det skedde mot min vilja, och om det gifves något sätt att återupprätta min försummelse så var säker om att jag med begärlighet skall omfatta ett sådant tillfälle.»

»Ett sådant tillfälle gifves nu!»

»Nämn det!» sade Peder ifrigt.

»Du skall genast skaffa en svart peruk och dito skägg.»

Peder kilade ut med blixstens hastighet och kom inom några ögonblick tillbaka med det önskade.

Förklädnaden var bra. Det var omöjligt att igenkänna Matts i sin nya kostym, helst som han fått låna en af Axels ytterrockar.

För att ej väcka misstankar hos soldaterne gömde Matts väl sina persedlar vid utgåendet, försvann i skogen, der han genast iklädde sig sin nya dräkt, gömde den gamla emellan ett par stora stenar och lagade sig till affärd.

Just som han skulle gå, lades en tung hand på hans skuldra, hvarvid han bestört vände sig om men igenkände till sin glädje Sven, hvilken från ett gömställe åsett hans förrättningar.

»Bra, Matts», ropade Sven. »I den kostymen är det omöjligt att någon kan känna igen dig. Ej en gång jag skulle ha gjort det, ifall jag mött dig sådan.»

»Ja, då är det bra», svarade Matts glad. »Då är jag lugn för att äfven han, den vi söka, skall känna igen mig. Men hvart går er väg, fader Sven?»

»Den går nu till preussiska lägret. Jag har varit ute och försökt snoka upp hvar Conrad håller fröken Bille fången. Men det är omöjligt. Den der Conrad är en slipad sate, och Gud vet om han inte misstänker mig. Jag har trott mig märka det. Men skräp, det är inte farligt. Skulle han vilja antasta mig, så har jag nog vapen emot honom, som skola gifva honom svåra sår.»

»Ja, men fröken, fröken!» ropade Matts otålig. »Vet ni något om henne?»

»Nej, inte mer än du. Men vi få väl reda på henne, skulle jag tro, bara vi tåla oss.»

»Tåla! Hvad pratar ni för slag? Under det vi tåla oss, så går det kanske med henne, som med Anna. Kom ihåg det, fader Sven.»

»Anna. Ja, du sa' ett ord, pojke, så godt som två. Låtom oss skynda. Gå du och snoka igenom trakten här, ty långt borta kan hon inte vara. Du vet att hon bortfördes samma natt du och jag voro vid Horsens hos löjtnant Stolpe. Om morgonen var likväl Conrad hemma. Han kunde således inte ha' hunnit så långt.»

»Ni vet kanske inte, fader Sven, att det finnes snabbfotade hästar hos preussarne.»

»Du har rätt, pojke. Men han må ha ridit ända till Oldhaus med henne, så ska' jag dock ha' reda på henne, så sannt jag heter Sven.»

Dervid skiljdes de åt, sedan de lofvat att mötas på samma ställe den följande natten.

Matts vandrade, stödjande sig på en knölpåk, utåt vägen, som förde på sidan om preussarnes läger. Han var försjunken i djupa tankar. Hur skulle han bära sig åt? Han visste ej en gång hur Agnes såg ut. Inga upplysningar kunde gifvas. Slumpen måste således föra honom till det mål han ernade, och den har ofta varit den bästa ledsagaren på vandringen efter upptäckter.

Vid preussiska lägrets vestra sida gingo tvenne vägar åt hvar sitt håll. Matts stod villrådlig, hvilken han skulle gå, då en preussisk soldat, som stod på post litet derifrån, och tyckte att den enslige vandraren såg misstänkt ut, ropade an honom.

»Hvart ska' du gå din landstrykare!» ropade han med den preussarne medfödda oförskämdheten och öfversittaretonen.

»Landstrykare sjelf», mumlade Matts, som, vare sig af verklig eller tillgjord rädsla, tog ett högt hopp åt sidan vid soldatens barska fråga. Högt tillade han: »Usch, så ni skrämde mig, herr preussare. Ni kan aldrig tro hvad ni skrämde mig!» Och med dessa ord lade han handen på hjertat till bekräftande på hvad han sade.

Ett belåtet småleende krusade preussarens läppar vid tanken på sin betydanhet, och han svarade:

»Var ej rädd ni. Jag vill er intet ondt. Hvar ifrån är ni?»

»Jag är ifrån Holstein och önskar allt ondt åt dessa förb— danskar. Klå dem bara hvar ni träffar dem.»

»Ja, var lugn du. Vi ska' nog lära dem, att de ha' med oss att göra. Jag tänker vi ska' snart få fästningen i vårt våld.»

»Ja, det vore bra det», svarade Matts med en så ömklig uppsyn att preussaren började skratta med full hals.

»Hvad skrattar ni åt?» frågade Matts och försökte att se så dum ut som möjligt.

»Jag skrattar åt dig. Du ser så kostlig ut.»

»Hur då?»

»Du är så dum rent ut sagdt.»

Detta var hårda piller att smälta. Men Matts kufvade sin vrede och fortfor:

»Hur långt ämna ni fortsätta er väg om ni få hållas?»

»Om vi få hållas! Jag råder dig till att ej säga om det ordet en gång till, ty då...!»

»Hvad då för slag! Ni måtte väl aldrig vilja slå mig heller?»

»Åh nej! Du är för dum att få stryk! Men efter som du frågade mig hur långt vi skola gå, så ska' jag säga dig, att vi ska' snart vara i Köpenhamn.»

»Du storskräflare!» tänkte Matts för sig sjelf. Högt tillade han: »lycka till, herr preussare, lycka till. Men säg mig, finnes ej här i grannskapet någon stuga, så att man kunde få hvila sig litet?»

»Nej, jag vet inte!»

»Jaså, tackar för upplysningen», sade Matts och vände sig om för att fortsätta sin väg.

»Stanna, eljest skjuter jag!» ropade preussaren, som började misstänka att Matts möjligtvis var en spion.

»Ja, i morgon», grinade Matts. »Du storskräflande tyske rackare ska' då åtminstone inte komma till Köpenhamn.» Och med dessa ord höll han fram en pistol. Preussaren, som troligtvis hade lika myc-

ket mod som hans skrytande kamrater, skyndade att gömma sig bakom en sten.

Då han såg upp var Matts försvunnen. Med en ed såg han efter den, som var ifrån Holstein.

Emellertid fortsatte Matts sin väg, spanande åt alla sidor. Aftonen började redan skymma. Plötsligt hörde han en galopperande häst bakom sig, sprang åt sidan och gömde sig bakom en buske.

Då ryttaren kom närmare igenkände han Conrads förhatliga ansigte och handen flög blixtnabbt till pistolen.

»Nej», mumlade han, »jag vill utforska den skurken. Kanske han nu rider till henne. Jag måste följa honom.»

Nu var ryttaren, som mycket riktigt var Conrad, bredvid honom. Så fort han kunde, följde han dennes raska traf, ej aktande smärtan, förorsakad derutaf att törnen sönderslet hans händer och ansigte. Här gällde det att ej svigta, och Matts höll ut. Hans bemödanden kröntes med framgång, just som han var nära att af trötthet digna ned, och till sin outhärliga glädje fick han se Kajsas stuga, dit ryttaren äfven ställde sin färd.

»Aha», mumlade Matts. »Här är det således. I detta näste har den vackra goda fröken Bille blifvit inspärrad såsom en brottsling, för att mot sin vilja tvingas tillfredsställa en förhärdad bofs djuriska begär. Men vänta, min stolte grefve! Du har i dina hälar en spårhund, som inte släpper dig så lätt.»

»Jag är säker!» mumlade samtidigt Conrad för sig sjelf. »Ingen hittar vägen till denna koja, det har Kajsa sjelf sagt. Men hur ska' jag bli af med den gamla hexan? Ur vägen måste hon, ty hon kunde blifva ett farligt vittne emot mig. Men nu har jag ej tid att tänka på så prosaiska saker. Nu ilar jag att njuta kärlek i min sköna fogels armar.»

Då Matts såg att Conrad inkommit i stugan smög han försigtigt fram till det lilla fönstret i Agnes rum, lutade sig ned der och afbadade hvad som komma skulle. Han kunde mycket väl höra hvad som komme

att talas derinne, ty väggen var ganska tunn. Sjelf darrade han af köld ty det var i Mars, men trotsande alla besvärligheter låg han dock qvar.

VIII.

Conrad och hans offer.

Då Conrad kom in i stugan satt Kajsa i spiseln och åt sin tarfliga qvällsvard, bestående af sill och bröd. I sin snålhet hade hon ej råd att bestå sig något annat. Innan Conrad gick in hade han dock påsatt sig en mask lik den han i striden vid Horsens tappat.

»God afton, Kajsa!» helsade Conrad. »Hur står det till med den sköna fogeln?»

»Som det kan, herre!» sade Kajsa i det hon neg djupt för den maskerade.

»Hur så? Berätta. Det har väl intet ondt vederfarits henne?»

»Åhnej, men hon larmar jemt så förfärligt, att jag ibland börjar bli' rädd. Tänk om någon vandrare förirrade sig hit och finge höra henne.»

»Då sade du att det vore din dotter, som blifvit vansinnig», svarade Conrad med kallblodighet.

»Men om de då ville ha' in henne på ett dårhus?»

»Derom skulle nog jag draga försorg. Du kan vara lugn; här har du litet mynt», och i detsamma kastade han en pung för hennes fötter.

»Pengar!» jublade den gamla och med gnistrande ögon kastade hon sig öfver dem och tryckte dem mot sitt bröst, liksom hon trott att någon ville beröfva henne dem. Den olyckliga! Guldets var hennes Gud.

»Har du förberedt henne på min ankomst», frågade masken i det han med hånlöje betraktade den gamla.

»Ja, herr... herr... herr... jag vet inte hvad jag ska' säga.»

»Du behöfver ej heller veta det. Har hon ej velat förmå dig att släppa ut henne?»

»Jo, många gånger. Men ser ni. Den som förtröstar på gamla Kajsa, han kan vara säker. Hon har många gånger erbjudit mig mycket pengar om jag ville släppa ut henne!»

»Har hon det», utbrast Conrad. »Tro henne inte, Hon är fattig, mycket fattig till och med, så att hon ej förmår hålla hvad hon lofvat dig.»

»Jag kunde just tro det», mumlade den gamla för sig sjelf. »Hon har alltid förefallit mig lömsk.»

»Och ännu en sak», fortfor masken. »Kommer hon lös förrän jag vill det, så anmäler hon dig hos domstolen, och då är du förlorad.»

»Ja, jag vet det, och förrän hon ska' komma härifrån, ska' hon få göra bekantskap med denna», och härvid visade hon, under ett ondskefullt leende, en stor, bredbladig knif.

Conrad kunde ej, hur förhärdad han än var, afhålla sig från en rysning, då han betraktade denna djefvul i qvinnogestalt. »Så långt får det dock ej gå», tänkte han, »ehuru det kanske vore det aldra bästa sättet att fria mig från all skuld. Men hon känner mig ju ej igen. Masken döljer mig, och den förställer äfven min röst. Framåt då!»

Då Conrad inträdde till Agnes, låg hon på knä framför soffan och bad innerligt till Gud om kraft att kunna manligt strida, ty Kajsa hade beredt henne på Conrads ankomst.

Då hon slog upp sina ögon föll hennes blick på honom. En fasa bemäktigade sig henne, då hon såg två brinnande ögon lysa emot sig och hon föll vanmäktig ned på golvet.

Conrad, som trodde henne vara afsvimnad, utstötte en mustig ed och ville fatta tag i henne; men med förtviflans krafter sprang hon åter upp och stötte till honom med sådan kraft för bröstet att han raglade baklänges.

»Vet ni hvad ni gör?» ropade Conrad i raseri.

»Jag vet att ni är en bof, och att en sådan ej

förtjenar annat än förakt. Och mitt förakt har ni i högsta grad.»

»Hvad hjälper det att ni är vred. Ni slipper ändå inte ut.»

»O, hvad ni är en ädel riddare, som så beskyddar den svaga», sade Agnes i hånande ton. »Ni är en verklig typ för vårt stolta adelskap.»

»Månne hon känt igen mig», tänkte Conrad. Högt tillade han: »Gör er ej så mycket besvär med att håna, ty det gagnar er intet, tvärtom försämrar det er sak. Då jag sist var här sade jag att nästa gång *måste*, betänk väl det ordet, *måste* ni blifva *min*.»

»Aldrig!» svarade Agnes med fast röst, ehuru hjertat bäfvade. »Aldrig blir jag er.»

»Det ska' vi väl se!» utropade Conrad och försökte slå sina armar om hennes lif.

Förtviflad slet hon sig lös från honom, upplyfte sina armar mot himlen och utropade med tårar i ögonen, och med en röst som kunnat röra en tiger:

»Gud förbarma dig öfver mig, och låt mig ej falla i denne uslings händer.»

Men vi veta att ett förhärdadt människohjerta är grymmare och hårdare än tigerns.

»Är det inte slut snart!» ropade bofven otåligt. »Ni torde upphöra med edra klagovisor; ty de tjena till ingenting.» Derefter rusade han fram, fattade den unga flickan om lifvet och tryckte henne med våld i sina armar. Hon gjorde förtviflade ansträngningar för att komma lös och upphäufde hjertslitande rop.

»Skrik så mycket ni vill, *min* skall ni ändå blifva.»

Den unga flickan hade fallit på knä för honom och sträckte bönfällande sina armar mot honom. Men detta retade bofven ännu mer; ty hennes skönhet blef bländande i hennes förtviflan. På nytt fattade han henne i sina armar. Hon var halft vanmäktig och kunde endast framstamma:

»Nåd, nåd!»

Förgäfves vädjade hon till hans samvete. Förgäfves försökte hon att med hela den kraft förtviflan skänker, afrycka den skändlige hans makt. Förgäfves rusade

hon till dörren. Den var riglad utanför. Den äreförgätnes armar omfattade henne och nu hade det varit slut med henne ty hon hade fast beslutit att ej öfverlefva vanäran, då i samma ögonblick som brottet skulle föröfvas, en sten, stor som en knuten hand, med förfärlig fart slungades in genom det lilla fönstret och hven straxt förbi Conrads hufvud, slående i väggen med den häftighet, att märken syntes efter den.

Låga själar äro alltid fega så snart någon allvarsam fara hotar. Så var det också med Conrad.

»Förbannelse öfver den som störde mig», utropade han, gnisslande med tänderne af raseri, och den som kunnat se hans ansigte hade fått se det hvitt som krita.

Agnes låg afdånad på soffan. Med vilda blickar betraktade Conrad henne och drog sig några steg tillbaka.

»I morgon min sköna», mumlade han, »är äfven dag och då måste du om jag sjelf ska' binda dig här. Men hvem kastade stenen? Ha, jag är således röjd! Förbannelse att jag ej ska' kunna föra henne med mig! Intet ställe vet jag. I lägret duger inte. Men i morgon qväll vill jag afhenta henne. Det finnes väl någon mera aflägsen tillflyktsort.»

Med dessa ord gick han ut. Kajsa satt på sin vanliga plats i spiseln. Hur förhärdat hon än var kunde hon ej afhålla sig från en rysning då han trädde ut. Hon tänkte att brottet var begånget.

»Nå?» frågade hon.

»Äfven denna gången blef jag hindrad. Förbannelse! Någon måste känna denna ort», och dervid omtalade han hur han blifvit afbruten. »I natt», fortfor han »kan jag ej taga henne med mig, men i morgon vill jag hemta henne. Vakta henne väl och jag fördubblar er belöning fyra gånger. Adjö!»

»Var lugn, herre!» skrek hon efter honom i dörren. »Ingen mensklig själ ska' komma till mig. Ni kan vara lugn!»

»Fyra gånger till så mycket!» jublade käringen sedan Conrad gått. »Skönt, jag blir då rik, mycket rik!»

Då Conrad kom ut såg han sig varsamt omkring. Ingen syntes. Allt var tyst. Men då han kom till sin häst såg han emellan hästryggen och sadeln en bit

papper instucket. Snabbt ryckte han det till sig och läste under det hans knä darrande:

»Bäfvä usling! Ditt mått är snart rågad. En svensk vet att hämnas!»

»Vid alla djeflar! Hvem kan den svensken vara!» mumlade Conrad i det han svingade sig på hästen och i vildt karrier flög bort. »En gång förut har jag sett samma stil. Bah, hvad kan han vilja dermed. Det är bara skrämskott. Det finnes ingen svensk mer än de tre på Dybböl och de komma minsann' ej ifrån. Men hvem kastade stenen? Troligtvis densamme som skrifvit ett så artigt bref. Men hvem är det?»

Hans frågor blefvo obesvarade. Framtiden skulle lösa gåtan.

Vi lemnade Matts der han nedkrupen låg gömd under fönstret. Då tumultet inne i kammaren började blifva häftigare repade han mod, höjde sig och såg hela striden, osedd af de kämpande, hvilka ej gáfvo sig tid att se ut. Hans hår reste sig nära nog på ända. Hans tänder gnisslade. Hans ögon sprutade eld, och, fattande tag i en sten, som låg vid hans fötter, slungade han den med hela sin kraft mot nidingens hufvud. Verkan deraf veta vi.

Snabbt skyndade Matts till ett gömställe sedan han först slitit upp ett papper och en blyertspenna, saker som han alltid bar hos sig, och tecknat de ofvan nämnda orden, samt instuckit dem på det ställe der Conrad funnit den. Äfven tänkte han på att bemäktiga sig hästen, men då kom den tanken på honom att Conrad, då han fann hästen borta, skulle tillbringa natten i stugan och det gick ej in i hans plan emedan han samma natt ville befria Agnes.

Under det han stod och funderade på hur han skulle komma nog fort till Dybböl fick han se ett par hästar, hvilka gingo i bete ej långt ifrån honom. Genast bemäktigade han sig en, svängde sig på ryggen och red i sträckande galopp bort. Vid preussiska lägret sände posterne honom ett par kulor, hvilka lyckligtvis ej träffade. Han kom oskadad in i fästningen och ilade genast att uppsöka de tre vännerna.

Då Agnes vaknade ur sin domning och fann sig

vara ensam nedföll hon på sina knä och tackade innerligt Gud för sin räddning. »Men min Gud hvad ska' det blifva af mig», suckade den arma flickan. »Han, den förfärlige, kommer väl igen.»

Slutligen insomnade hon; drömde om Axel att han kom för att befria henne, sträckte ut sina armar och . . . omfattades af den älskade.

IX.

Den dubbla räddningen.

Då Sven och Matts skiljdes åt vid förklädningsstället tog den förre raka vägen till preussiska lägret. Utan hinder slapp han in; ty han var allmänt känd der. Då han inkom i Conrads tält dånade dennes stämma emot honom, så att han förskräckt spratt till:

»Hvar har du varit, din usling?»

»Med hvad rättighet kallar ni mig så? Jag har endast utfört edra befallningar och detta är tacken jag har därför. För resten tycker jag att vi ä' lika goda begge två.»

»Hvad säger du, skurk!» ropade Conrad i vredesmod, ty han var adelsdryg och såg med förakt ned på dem som råkade vara af ofrälse börd, liksom vore han vida upphöjd öfver dem.

Sven sammanbet tänderne af raseri öfver att han måste förödmjuka sig inför sitt barns förförare. Men äfven nu kufvade han sin vrede och svarade med lugn röst:

»Herr löjtnant. Hästen är färdig. Men säg, hvar för låter ni ej er trogne tjenare åtfölja er på edra spatserridter. Tänk om någon olycka hände er; jag skulle då bli förtviflad. Ni vet att jag hyser tillgifvenhet för er.»

»Bra, min käre Anders», svarade Conrad blidkad. »Men nu kan du ej få följa mig. Det ärende i hvilket jag rider fordrar endast min närvaro.»

»Hm, hm», sade Sven och försökte se så menlös ut som möjligt. »Då är det väl nå't finurligt som

ska' te å' bli. Löjtnanten har så roligt han vill som får fara å roa sej, me'n en annan stackars sate får sitta hemma och sutta fingrarne.»

»Hvad menar du?» frågade Conrad, smickrad af Anders' tal.

»Jo, jag menar som så att välborne herr löjtnanten väl har nå'n liten affär te' å pussas och klappas, å... å... å...» fortfor han förlägen... »ble' pussad igen utå' en sötunge», hviskade han i Conrads öra.

»Förb... rätt sagdt min gosse», sade Conrad, som alltid fann en ära uti att skryta med sina dåd. I följd af sitt till ytterlighet gående lättsinne var han väl *tåld* af alla, men *älskad* af ingen. Ingen hade han, som han *verkligen* kunde kalla vän.

»Men hit nu med min kappa, och led fram hästen.»

Snart satt Conrad i sadeln och red i galopp ifrån lägret. Anders stod en stund och såg efter den bortilande under det han mumlade:

»Stackars fröken Agnes. Fördöm mig inte om ni visste att det var jag, som åstadkom ert bortförande. Hade jag ej lurat ett kvarter bränvin i den ena posten, så hade detta dådet varit ofullbordadt. Den stackars Peder fick för min skull förtret derföre att han — som man sade — glömt att utställa dubbla poster; men det hade han ej glömt, fast han i förvirringen bekände det! Han glömde det, stackars gubbe. Ej heller visste Conrad om att jag skaffat honom en sådan näpen tillgång. Men nu vill jag gå till löjtnant Stolpe och bekänna allt för honom, samt bedja om förlåtelse. Jag har ingen ro hvarken natt eller dag, förrän jag får afbörda mig hvad som trycker mitt samvete. Han red till henne. Gud låte henne bara ha styrka att uthärda i ståndaktighet denna gången, så ska' hjälp sedan bringas henne.»

Med dessa ord smög sig Sven till Dybböl och inträdde i de frivilliges tält, då de just höllo på att gå till hvila efter dagens ansträngande arbeten.

»Förlåt herrar», sade Sven bugande sig, »men jag har något som trycker mitt samvete och som jag vill afbörda mig. Förr får jag ingen ro.»

»Yppa det min gode man», sade August och bjöd honom taga plats.

»Men först en fråga» tillade Fredrik. »Huru kom ni in hit? Känner ni lösen?»

»Nej, herr löjtnant. Men jag visste hvar bror min Jens, vid herrarnes regemente, hade sin plats och lyckligtvis hade han just nu post.»

»Fortfar då att berätta hvad som fört dig hit.»

»Sven omtalade hvad läsaren redan känner af hans monolog, och slutligen tillade han:

»Gör nu med mig hvad eder godt synes. Jag öfverlemnar mig i edra händer.»

»Men», utbrast Axel, uppbragt öfver en sådan djerfhet, »hur vågade ni att tillåta ett brott, då ni ej kunde ana dess slut?»

»Jag visste att Gud skulle beskydda den goda flickan. Jag visste det, säger jag; ty i bönen till *Honom* kände jag mig underligt styrkt.»

»Visserligen är det godt och väl att förtrösta på honom, ty derförutan kommer man ej långt, men man bör likväl ej *fresta* honom, såsom du nu gjort, Sven. Emellertid inser du väl sjelf att vi ej kunna tillåta dig gå nu, förrän vi fått närmare reda på dessa intrasslade saker. Återfinna vi fröken Bille ren och oskuldsfull, som då hon bortröfvades, då ska' du komma lös, men till dess är du vår fånge. Dock ska' ej ett hår krökas på ditt hufvud tills hon blifvit återfunnen, och det beror, som sagdt var på om hon är kränkt, ty då måste du svårt umgälla ditt minst sagdt, dåliga beteende att lägga hyende under lasten, och utsätta en ung, oskyldig flicka för en sådan bofs misshandlingar med det straff krigslagarne bjuda.»

Axel hade talat i en allvarsam, nästan hotande ton och den stackars Sven, som aldrig kunde ana att hans bekännelse skulle leda till detta resultat, stod handfallen med bleknade kinder.

»Och min hämnd!» stammade han slutligen tillintetgjord.

»Den ska' nog Matts utföra. Dessutom ha vi lofvat att vara dig behjelpige och gifva dig ånyo det heliga löftet att, så framt du skulle bli dömd att mista lifvet, taga hämnd på din dotters förförare. Är du nöjd då?»

»Ack ja!» utropade Sven med verklig glädje. »Ni ä' ädle unge män allihop och jag tröstar på er. Gud välsigne er!»

»Tack Sven!» ropade de tre ynglingarne gemensamt. Derpå tillade August med sin milda, rena stämma, i det han fattade gubbens hand, den han varm tryckte:

»Käre Sven. Jag hoppas att du till oss ej hyser något agg; ty du inser nog, om du noga tänker på saken, att vi ej kunnat handla annorlunda, då du såsom Axel sade, lagt hyende under lasten. Och hvilket var då motivet till detta ditt handlingssätt, som du aldrig kan försvara hvarken för Gud eller människor? Jo, låga begär efter hämnd. Du ville att Conrads brott skulle blifva många och stora för att sedan hafva så mycket större skäl till att straffa, och till medel härför uppoffrade du en ung, oskyldig flicka, hvars hela diktan och traktan endast gick ut på att göra godt. Kan du försvara en sådan handling inför ditt eget samvete? Nej, min vän, det kan du inte. Ditt samvetes röst ropar högt inom dig, att du är brottslig och det är ett förfärligt vittne, min käre Sven. Utom det att ditt beteende är straffvärdt inför både Guds och människors ögon, så är det ej öfverensstämmande med en kristens pligt att handla så. Du borde i stället för att taga en yttlig hämnd på din fiende, visa honom all vänskap, ehuru det i början torde falla sig svårt, och derigenom samla glödande kol på hans hufvud, och, tro mig, denna hämnd är den säkraste, han skall snart mjukna och då, Sven, kan du glädja dig öfver att du, på samma gång du fått hämnd på honom, utfört en god gerning, som skall höja dig både i Guds och människors ögon. Och då skall din olyckliga dotter ifrån sin himmel bedja för dig och vara din gode skyddsengel i alla de faror du måhända komma att utstå.»

Stora, heta tårar runno utför gubbens fårade kinder. Han kände sig träffad af Augusts milda, till hans hjerta gående ord, och med af tårar qväfd röst utbrast han:

»Stor tack, ädle unge man. Ni har gjort hvad

ingen människa före er kunde: Ni har uppmjukat mitt stenhårda hjerta. O, min Anna!» fortfor han, upplyftande händerne mot himlen. »Du ser nu din ångersfulle far. O bed Gud om förbarmande, bed honom ej tillräkna mig de brott jag begått. Med hans hjälp vill jag blifva en annan människa. Jag vill segra öfver frestelserna och om de någon gång komma öfver mig, så vill jag fly till dig, du allsvåldige.»

Han stod ett par ögonblick stum. Derefter vände han sig till officerarne som med tårade ögon betraktade den ädle gubben, och framsträckande sina armar sade han:

»Fängslen mig. Jag öfverlemnar mig åt eder.»

»Nej, Sven!» sade Axel med rörd stämma och fattade gubbens framsträckta händer. »Du skall ej fängslas. Du skall gå fritt omkring. Du skall få bo här hos oss, blott utom fästningen får du inte komma förrän vi återfunnit den vi söka, och då beror det på om du alldeles blir fri eller ej. Vi kunna ej handla annorlunda. Följ Augusts råd och du skall få se, att lifvet blir dig en lätt börda att bära. Tro mig, träffas vi om några år, något som står i den allsmäktiges hand, skall du då af hela ditt hjerta välsigna denne ädle yngling, som ur djupet af sitt hjerta hemtade de ord han talade »

»Ej allenast honom, utan äfven er allesammans skall jag ända in i min dödsstund välsigna, ty ni äro mine räddare.»

Derefter tryckte Sven varmt och innerligt ynglingarnes händer.

I detsamma instörtade Matts andtruten i tältet.

»För Guds skull fort upp!» ropade han. »Om vi dröja är fröken Bille evigt förlorad.»

Härefter omtalade han sitt äfventyr.

»Är du säker på att Conrad ej hann fullborda sitt brott?» frågade Axel.

»Ja, så säker, som att en Gud lefver och ska straffa mig om jag ljuger.»

»Bra!» svarade Axel och en omätlig glädje intog hans hjerta. Han skulle nu frälsa den älskade och återföra henne till sin mor lika ren som hon förut varit. Skyndsamt gäfvos ordres åt 50 dragoner att

sitta upp. Tysta och allvarsamma redo de ut och voro snart vid Kajsas stuga. De försökte att utan buller öppna dörren, men förgäfves. Ej ett enda ljud hördes, utom en sofvandes tunga andedrägt. Det var Kajsa, som tungt hade insomnat, drömmande om guld och gröna skogar.

Tvenne dragoner, som varseblefvo en långbalk litet derifrån, togo med sine kamraters hjälp uti den och med ett slag krossades dörren. Med Axel i spetsen instörtade de och sågo den gamla, beredd till försvar, med en bred knif i handen sitta upprätt i sängen.

»Nu, du gamla hexa!» ropade Matts, »är du gripen. Hvad tjenar nu dina penningar dig till? Du ska' straffas.»

Blotta tanken på att hon skulle förlora sina afgudade skatter gjorde den gamla ursinnig.

Med det vildaste raseri tecknadt i sitt ohyggliga ansigte och en hvit fragga omkring de af raseri darrande bleka läpparne, störtade hon sig på Matts och försökte ränna knifven i hans bröst; men just i det afgörande ögonblicket flög en dragons sabel emellan och den gamla nedsjök blodig och upphäfvande eder, för hvilka till och med de bistre krigarne fasade. Plötsligt kom hon ihåg Agnes. Med otroliga ansträngningar lyckades hon resa sig och störtade till dörren, under ett vansinnigt utrop:

»Hon ... hon, ... dödas ... mördas ... jag ... förtjena ... pengar ...!»

Hon hindrades dock af dragonerne, hvilka af hennes förvirrade tal förstodo att hon ville mörda den unga flickan, och detta satte sig de gamle krigarne emot för två orsakers skull. Först, emedan det ej var enligt med en rätt krigare att se den värnlösa mördas midt framför hans ögon utan att försöka hindra det; och för det andra, emedan Agnes var allmänt älskad af desse krigets bistra söner, för sin godhet emot dem, då de höllo vakt vid Horsens. Då ordres hade kommit att aftåga, och de fått veta hvart resan gällde, anmälde sig hela regementet, af kärlek till den unga flickan. Endast 50 man utsågos.

Emellertid hade Axel störtat in i rummet, som

Matts visat honom vara Agnes' fängelse. Den syn som här mötte hans blickar kom hans blod att rusa snabbare genom ådrorna. Hans andedrägt hämmades. Hans ögon bländades. Han stod som en staty.

Skön som en af sagans Houris låg den unga flickan, ljuft slumrande på sitt hårda läger. Hennes yfvigt rika lockiga hår svallade omkring bröst och axlar. Munnen, den förtjusande munnen, log; bröstet häfde sig under jemna andedrag och högra armen låg på täcket, visande för den hänrycktes ögon en bild af en fullkomlig harmonisk skönhet.

»Och denna engel skulle blifva Conrads byte», mumlade Axel för sig sjelf under det han knappast hade mod att betrakta den sköna uppenbarelsen. »Nej! Heldre tusen dödar än tillåta honom kröka ett enda hår på hennes hufvud.»

Med dessa ord skred han fram till sängen, knäföll bredvid den, tog en af den älskades lockar mellan sina händer och tryckte en glödande kyss derpå. Agnes log, log i sömnen ett ljuft leende och utsträckte sina armar, mumlande:

»Gud . . . Gud . . . Axel . . . älsk . . . rädda . . . mig . . .»

I detsamma vaknade hon, slog upp sina ögon och mötte hans, som med utesäglig kärlek voro fästade på henne. Rodnande ville hon slingra sig ur sitt fängelse, då hon vid Axels bedjande stämma, att hon skulle vara stilla, ty han ville rädda henne, lät honom hållas med att svepa täcket omkring sig. Vare sig med vilja, eller af en händelse, hennes hufvud föll ned på ynglingens skuldra och en helig känsla genombäfvade honom.

»Agnes», hviskade han, då han kände hennes kropp darra. »Var ej rädd, jag räddar dig, eller dör med dig! Var lugn. Snart skall du vara hos den du älskar.»

»O, det är jag ju redan. Jag är hos dig!» hviskade den unga flickan, ur stånd att längre kunna återhålla sina känslor. »Nu i denna stund, Axel, måste jag bekänna för dig min kärlek, att jag älskade dig ifrån första ögonblicket jag såg dig. Förlåt mig

om jag sårat dig. Men det var mig omöjligt att längre tåga.»

»Tusen tack, dyra älskade Agnes!» ropade Axel i öfvermåttan af sin förtjusning. »Du älskar mig. O, det är en himmel bara denna din ljufva bekännelse. Ifrån första gången jag såg dig älskade jag dig. Du är min första, min enda kärlek och dig tillhör den för evigt.»

Axel lutade sig ned mot den älskade. Hennes läppar mötte hans och en kyss, kärlekens första, innerliga kyss, föreningen mellan tvenne älskande själar, brann på deras läppar. De voro sälla, de voro lyckliga Nej »lyckliga och sälla» äro ord af svag betydelse för ett sådant ögonblick som detta. Den mest öfverjordiska hänryckning stod att läsa i deras blickar der de, slutna intill hvarandra, blott sågo hvarandra och ej märkte att Fredrik och August inkommit och med leenden af innerlig vänskap betraktade dem. Först vid Augusts undertryckta hostning vände sig Axel bestört om och en mörk sky öfverfög hans ansigte. Agnes, som märkte detta, gaf till ett anskri. Hon trodde att hennes fiende kom.

På en gång störtade de båda vännerna fram, fattade den lycklige Axels hand och bad honom förlåta dem, emedan de stört honom.

»Men vi måste skynda», utbrast Fredrik. »Det börjar snart dagas och då är vägen stängd.»

»Du har rätt!» utropade han till Fredrik som talat, tog Agnes i sina armar och störtade ut. Dragonerne stodo vid sina hästar, väntande på signal att bryta upp.

De fingo ej vänta länge. Snabbt kastade sig Axel på sin häst med Agnes i famnen, och på en vink af honom störtade skaran bort utan att höra de förfärliga eder som ljödo efter dem ifrån stugan. De kunde ha ridit ungefär en åttendedels mil, då plötsligt en salfva dånade från sidan om vägen, och sträckte 10 ryttare till marken.

»Framåt», dånade Axels starka stämman och med fördubblad fart ilade de framåt, då vid en krökning af vägen, de på afstånd sågo en massa soldater med fälld bajonett vänta på dem.

»Slå er igenom, kamrater. Jag måste rädda fröken Bille kosta hvad det kosta vill. Säg generalen att jag räddar henne, eller stupar!»

Med dessa ord sprängde han i spetsen för ryttarne med blixstens hastighet på de blanka spetsarne. En kula hven så tätt förbi hans öra att han trodde sig vara sårad. En annan genomborrade täcket hvaren unga flickan var insvept dock utan att sára henne. Axel kände hur hon med nästan öfvermenschliga krafter tryckte sig intill honom, och han omfattade henne med hela styrkan af sin arm.

Hästen gjorde ett hopp då den kom tätt framför spetsarne, och nedföll bland fiendernes skaror, som vacklade. Anfallet hade lyckats. Truppen var sprängd ty danskarne slogos som förtviflade. Axels sabel efterlemnade djupa märken i preussarnes hufvuden. Snabbt störtade ryttarne framåt, då de till sin bestörtning hörde allarm slås i fiendtliga lägret.

De stodo rådlöse. Framom dem en hel armé; bakom dem en rasande fiende som hade att hämnas fallne kamrater.

»Gossar!» utbrast Axel med tårar i ögonen. »Tack för eder tapperhet. Men nu måste vi skiljas. Jag törs ej utsätta fröken Bille för en sådan fara som att ånyo komma i strid. Begif er till Dybböl på hvad sätt I kunnen, berätten generalen tilldragelserna och bed honom ej vara orolig öfver min bortovaro. Bara jag får fröken Bille i säkerhet, så skall jag nog taga mig fram.»

Derpå vände han sin häst, helsade de andra med handen och störtade in på en biväg.

Han hade ej ridit långt förrän han hörde hofslag bakom sig. Han lyssnade och de kommo närmare. Man hade märkt honom. Hvad skulle han nu göra? Hästen var uttröttad och orkade ej länge att bära två bördor. Här var således intet ögonblick att förlora, och lyckligtvis voro sidorna om vägen beväxta med tät björkskog. Snabbt kastade han sig af hästen och gaf honom med flata sabeln ett slag öfver länden, så att han i karrier störtade framåt, då han kände sig fri. Axel skyndade in i skogen, utvalde åt sig en säker plats,

der han var skyddad för alla blickar, men kunde sjelf se hvad som tilldrog sig. Allt närmare och närmare hördes de förföljande komma, och slutligen upptäckte han dem med Conrad i spetsen. Denne syntes blek och de små ögonen blixtrade af hat. Axel kunde ej afhålla sig från en darrning, som genomför hans leder. Upptäckte Conrad honom, så vore Agnes förlorad.

»Ah, se Conrad! Vi äro hos vänner!» utropade Agnes glad, men hejdades att åter ropa i det Axel med vild häftighet lade sin hand på hennes mun. Hade hon fått ropa, så hade de blifvit röjda, ty förföljarne voro nu midt utanför dem.

»För Guds skull, älskade Agnes!» hviskande han var tyst. »Får Conrad se oss så äro vi förlorade.»

Med en förvånad blick betraktade honom Agnes. Hon tycktes ej förstå hvad han sade.

Ryttarne voro nu förbi och med förundran frågade den unga flickan hvarför hon ej fick ropa på Conrad.

»Öfver hans gerningar hvilat en förfärlig slöja», sade Axel och tryckte en kyss på hennes svällande läppar, glad öfver att hafva undslupit den öfverhängande faran.

Agnes återgäldade i rikt mått honom hans kyss och så förflöt för de älskade en stund af onämbar sällhet. Slutligen bad Agnes bevekande att han skulle berätta om Conrad hvad som var så förfärligt.

»Har du styrka att höra det, älskade?» frågade Axel.

»Ja.»

»Men om du ej med dig sjelf känner att du har mod att höra något så förfärligt att den modigaste menniska skulle bäfva, så låt mig tåga.»

»Gud, hvad kan det vara! Tala, älskade! Jag har mod.»

»Du fryser, dyra Agnes, och det är ej underligt. Vi äro ju i slutet på Mars. Se här, jag måste svepa in dig i min kappa. Vi hafva visst vackra och rätt varma dagar, men det är ändå menligt för dig du dyra älskade Agnes.»

En innerlig kyss och ett ännu innerligare famn-

tag kommo dem att glömma köld, fara, allt, utom hvarandra.

Då de omsider vaknade från sitt kärleksrus fästade Agnes sina vackra ögon bedjande på Axel och bad honom säga hvad han visste om Conrad.

Axel, som ej kunde motstå den älskades ord berättade Annas historia, förräderiet och förrädarens öfvergång till fienden och slutade med att fråga den bäfvande Agnes:

»Anar du ej nu hvem som är orsaken till din nuvarande belägenhet?»

»Store Gud!» utropade den unga flickan och smög sig närmare intill den älskade. »Skulle det vara Conrad?» Rösten stockade sig i halsen, hon kunde ej fortsätta längre, utan föll afdånad i Axels armar.

Förtviflad såg han sig omkring efter hjälp. Ingenstädes fanns någon sådan. Plötsligt fick han på ett afstånd se en rök uppstiga. Han tog den afdånade Agnes i sina armar och skyndade åt det håll röken syntes. Det hade nu blifvit dag och solen var i sin uppgång.

Axel klappade på dörren. En vänlig stämman frågade hvem det var.

»En olycklig, som söker en tillflykt här. För Guds skull låt upp!»

»Genast», svarade stämman och dörren öppnades. Axel rusade in, utan att se eller ens så mycket som tacka qvinnan som öppnade, nedlade Agnes på sängen och började att bada hennes tinningar med kallt vatten. Hans bemödanden kröntes med framgång. Hon uppslog ögonen med en tacksam blick till sin räddare, men i detsamma kom hon ihåg Conrad och sjönk ånyo ned på bädden.

»Gud i himmelen!» ropade Axel förtviflad. »Hvad skall jag göra?»

»Lemna den unga flickan i min vård!» sade den nu framträdande qvinnan, husets egarinna, och den samma som öppnat dörren, »och jag skall försöka att återkalla henne till lifvet.»

»Ja, ja, gör hvad ni vill bara hon kommer sig!»

utbrast Axel och sprang upp med förtviflans krafter.
»Er lön skall bli stor, om ni lyckas!»

»Jag begär ingen lön. Ni äro olyckliga och det är nog för att hjälpa.»

»Tack ädla qvinna», sade Axel och tryckte hennes hand. »Ni återger mig glädjen om ni räddar den unga flickan. Det är etatsrådets Billes dotter. Vi äro förföljda af preussare», och Axel berättade derefter omständigt förhållandet.

»Store Gud!» utropade husets egarinna. »Har hon varit i den usla qvinnans våld! O, ni må tro, att den qvinnan är en djefvul. Hon skyr inga medel så snart det gäller att sammanskrapa penningar. Många, många oskyldiga flickor hafva blifvit förda till henne och men jag ryser för att tala om det, ni förstår nog ändå!»

»Ja, jag förstår», sade Axel bäfvande. »Den nedriga! Men hvem är ni min goda qvinna, åt hvilken vi äro skyldiga så mycken tacksamhet?»

»Tala ej om tacksamhet herre ty jag gör endast hvad min pligt ålägger mig, Gud ser mina handlingar!»

»Och Gud skall äfven belöna dem», sade Axel och tryckte den gamlas hand.

Denna qvinna var ej mera ung. Åren hade visserligen föga skrynkladt ansigtet, men de togo ändå ut sin rätt. Ett mildt godmodigt leende bodde på hennes läppar och de mörka, blixtrande ögonen talade det goda hjertats språk. Hennes stuga var snygg. Allt vittnade om egarinnans ordningssinne.

»Ni sysselsätter er med att bedja», sade Axel och betraktade en uppslagen bibel på bordet.

»Ja herre! Jag beder dagligen till Gud för vårt fosterlands räddning från utländskt förtryck, samt för min man, hvilken kanhända nu är i evigheten.»

»Hur så? frågade Axel förundrad.

»Min man är soldat vid Dybböl.»

»Soldat, och vid hvilket regemente?»

»Vid 4:de linieregementet?»

»Ah, och han heter?»

»Peder, herre!»

»Peder», utropade Axel glad. »Min redlige Peder. Lofvad vare Gud att jag kommit till hans hem!»

»Känner ni Peder, herre?» frågade den gamla. »Visst ser jag att ni är dansk officer. Men jag trodde ändå att.... Också talar ni så besynnerlig danska!»

»Jag är svensk frivillig min goda gumma!» sade Axel.

»Svensk frivillig!» utropade gumman. »Ni är kanske då löjtnant Stolpe vid samma regemente som Peder?»

»Rätt gissadt», utropade Axel. »Men huru känner ni mig?»

»Ack Peder hur många gånger med värme talat om tre svenske frivillige, som han mycket håller af, och deribland mest löjtnant Stolpe.»

»Det gläder mig obeskrifligt», sade Axel och fattade den gamles hand, »att fröken Bille råkat i sådana händer. Vårda henne väl, göm henne för alla blickar, ty det torde hända att hennes fiende söker henne äfven här. Till yttermera visso skall jag säga er att han är en preussisk officer, med rödt skägg och små blixtrande ögon, en något lång karl, dock ej fullt ut så lång som jag.

»Var lugn herr löjtnant», sade den gamla. »Den unga fröken skall ej komma i några ovärdiga händer, det kan ni lita på, ty förrän det sker så....» och vid dessa ord pekade hon med en betecknande åtbörd på en lång dubbelpistol, som hängde öfver sängen.

»Ni är en modig qvinna», sade Axel och betraktade den gamla med vördnad. »Åt ert skydd kan jag nog säkert öfverlemna Agnes.»

»Ja det kan ni!»

»Huru långt har jag till Dybböl härifrån?»

»Ungefär en mil tvärs igenom skogen. Ni skall gå åt söder. Vik ej af åt venster, ty då kommer ni rakt på preussiska lägret.»

»Tack för upplysningen goda gumma», sade Axel och tryckte varmt hennes hand. Derpå gick han fram till Agnes som emellertid kommit sig före:

»Farväl så länge, älskade Agnes», hviskade han och slöt henne i sina armar. »Du är nu hos en god,

ädel qvinna, och hon skall skydda dig. Jag måste till Dybböl och till din mor för att lugna henne.»

»Jag tänkte nog att du skulle blifva hos mig i dag» svarade Agnes och såg på honom med en innerlig blick. »Men min mor behöfver tröst och mitt fosterland kallar dig. Gå min Axel. Gå, din Agnes skall uppsända varma böner för ditt väl. Min kärlek skall *alltid* följa dig!»

»Ädla, högsinnade flicka!» utropade denne och slöt henne med hänförelse till sitt öfversälla hjerta. »Du är, näst min mor, den ädlaste qvinna jag känner. Farväl älskade. Gud vare med dig.»

»Farväl älskade! Guds hand beskydde dig», svarade Agnes och omslingrande Axel med sina armar, mötte hon hans afskedskyss. De älskande sågo ej någon annan. De sågo ej att den gamla gumman rörd hopknäppte sina händer och med leende blickar betraktade de sälla.

Nästan med våld måste Axel slita sig ur Agnes' armar. Hon ville betrakta honom för att i sitt unga hjerta för evigt inrista hans älskade bild. Då Axel försvunnit spred sig en dödlik blekhet öfver hennes ansigte och med ett qväfdt rop nedföll hon på sin bädd, men vaknade snart, tack vare den gamlas outtröttliga omsorger. Lugnet återvände snart i hennes upprörda själ och hon insomnade snart, glömmande *allt*. Hon drömde om sin älskling, sin Axel. Ett ljuft leende hvilade på hennes läppar.

Med vörndnad och kärlek betraktade henne gumman. Hon knäföll vid sängen och bad, bad för de älskandes lycka. Ett saligt småleende öfverfor hennes redliga anlete ty hon trodde sig bönhörd och hon var det äfven.

X.

Dybböls första stormning.

I preussiska lägret var allt i rörelse. Det var aftonen före påskdagen. Något utomordentligt förhades. En stormning skulle följande dagen vågas mot Dybböl. Vapnen fejades och tal höllos för att lifva krigarne till blodsarbetet. Många skulle ej en gång till se solen nedgå. De skulle finna sin graf, belyst af marssolens föga lifgifvande strålar, långt ifrån fader, moder, syskon, älskarinna, make, fosterland. En främmande jord skulle famna krigarens stoft. Ingen tår skulle gjas på grafven. Okände hade de kommit hit; okände skulle de hvila här. Dystra aningar, förebild till en olycka intogo mångas sinnen då de tänkte på den kommande dagens fasor. Man tror allmänt att krigaren ej har något hjerta, öppet för medlidande, för vemod, för tanken på ett slut. Man tror att han är hård som granit, men det är en falsk tro. Just i det ögonblick, då han står beredd att gå döden till mötes, för ovilkorligen tanken honom till hänsvunna tider då han var lycklig, då han ej visste af sorg, tvedrägt, hat och dylika människans förfärliga passioner, hvilka uppröra människohjertat och göra det till en valplats för de mest ursinniga strider. Krigare! Då du står vid en fallen kamrats stympade kropp. Då han, marterad af förfärliga plågor, upphöjer sitt bleka hufvud, fäster på dig sina brinnande blickar, i hvilka vansinnet framlyser; då han, utsträckande sin kalla hand, fattar din, trycker den och med en suck öfvergår till ett annat lif, då, om ej förr, *måste* med eldbokstäfver den satsen ristas in i din själ: *Allt är underkastadt förgängelsen*. Då kan du ej från din bäfvande själ bortvisa den tanken: *En Gud finnes*. Eller då du, på ett slagfält, under det stridens vilda vågor vältra sig fram och tillbaka med förfärlig fart, ser dina vänner, dina bröder, måhända till och med din gamle fader falla med krossadt hufvud, genomstunget bröst och

i dödens ögonblick fästa sina brystna blickar på dig, skall då ej din själ bäfva, din kropp darra, dina läppar neka sin tjenst; skall ej tanken *att det är Guds, den allsmäktiges straffdom*, som öfvergår en syndig verld, djupt inpräglad sig i ditt sinne? O, mången krigare förbannar i sitt hjerta desse despoters outsläckliga hämndlystnad, som, blott för att tillfredsställa en nyck, mången gång ställa tusende sinom tusentals menniskor mot hvarandra, för att röfva, mörda, plundra; med ett ord, begå de aldra gräsligaste grymheter, som ett af hat uppeldadt hjerta kan upptänka. Olyckligt det land, olyckligt det folk som drabbas af denna vilda pestilencia, kriget. Dess fasor skola för många kommande slægter visa att det folk Gud vill straffa, det agar han med *jernris*.

Ensam i sitt tält satt Conrad den förut omtalade aftonen. Han var dyster. Mörka moln drogo öfver hans panna, och de vilda blickarne och sammanbitna läpparne förrådde att hans förfärliga passioner, vrede och hat, tumlade omkring i hans arma hjerta.

Han kunde ej tala. Oartikulerade ljud trängde fram ur hans bröst. Han var nära att qväfvas.

»Undsluppen, undsluppen!» utropade han slutligen med förfärlig stämma. »Undsluppen, då jag var så nära att nå mitt mål! Förbannelse öfver hennes räddare! Axel, du må taga dig till vara för min hämnd. Den skall träffa dig förfärligt. Ha! Till hämnd på den uslingen har jag ett präktigt tillfälle i morgon, då vi skola storma. Storma det stolta Dybböl, som så länge trotsat våra kanoner, och jemna det med marken, . . . och sedan? . . . sedan . . . äro danskarne fångne! Förbannelse öfver dem!»

»Är herr löjtnanten ensam?» frågade en röst, i detsamma tältdörren förmörkades af en stor kropp.

»Ja, hvad vill du din olycksfogel?»

»Jag vill bara tala ett par ord med löjtnanten om morgondagen», sade gestalten och gick fram till Conrad, fattade hans hand, tryckte den varmt och satte sig bredvid honom.

»Hvad vill du? Jag har ej nu tid att förspilla mina ögonblick med ett sådant skräpprat, som du för. Jag kan väl tro att du ännu vill omvända

mig, din tok. Vet du inte att en man med förstånd och eftertanke, som jag och andra fler, ej rätta oss på sådant prat. Det är bara gement folk som gör så.»

Det var mörkt, så att Conrad ej kunde se de glimmande ögon, som fästades på honom med ett vemodigt uttryck. Det tycktes som om mannen bemödade sig att dölja sina verkliga känslor. Många gånger for handen till knifven, men drogs lika många gånger tillbaka.

»Annat folk!» utropade den tilltalade slutligen. »Betänk herre. I morgon kanske ni ej får se solen nedgå. Hur vill ni träda inför den evige domaren med ett sådant samvete?»

»Prat, bara prat! Jag säger dig ännu en gång att du skall hålla inne med sådant tal, eljest skall min sabel för alltid göra slut på ditt eländiga lif, och för alltid tysta din storskräflande mun.»

»Det skulle bekomma er högst illa, herre, att mörda en af edra soldater. Ni skulle då komma att få samma straff tillbaka.»

»Bah, för det man skickar ett sådant oting som en soldat till andra världen. Du är i sanning löjlig.»

»Det är visserligen sannt att ni är både grefve och officer, men hvarthän ville ni komma om ni ej hade soldater?»

»Tig med ditt fördömda prat!» ropade Conrad ursinnig och sprang upp. I sin nuvarande belägenhet tålde han ej mycket.

»Stilla, stilla, herr grefve», mumlade Sven, ty det var han, och fattade Conrads arm, hvilken han höll fast, som om den sutit i ett skrufträd, och hans andra hand fattade knifven för att vara beredd till' sjelfförsvar. »Om ni gör något anfall mot mig, så vet att jag är beväpnad och att min knif då ska' göra bekantskap med ert falska hjerta.»

»Jaså», sade Conrad och stod förstummad, emedan han aldrig trott sin betjent ega ett sådant mod. »Det är på sådant sätt du vill omvända mig! I sanning, min käre Anders, du uppför dig som en riktig fantast. Det kan man kalla gudlighet! När blef du så omvänd? Det måtte ha skett efter förräderiet vid Dybböl?»

»Eller sedan den qvällen då Anna, vansinnig, kastade sig i strömmen vid Oldhaus», svarade Sven med af vrede darrande stämma.

Conrad darrade. Hans onda samvete förenade sig med den som tilltalade honom och marterade honom grufligt.

»Anna vansinnig Oldhaus», mumlade han i en ångest, som ej låter beskrifva sig. Hela hans förflutna lif och den oskyldiga Annas hemska slut stodo nu för hans själ. Han bäfvade. Den brottslige fasade för sina egna brott.

»Eller sedan den natten då den oskyldiga fröken Bille bortfördes från Horsens till den nedriga qvinnan Kajsa, för att blifva ett byte åt er, eländige usling. »Vet ni då ej», och Svens röst darrade, »att en Gud vakar öfver de oskyldiga, att om han än tillstädjer brottet han dock i sinom tid sätter en gräns därför. Vet ni ej att ett lif efter detta ska' komma, der den förhärdade brottslingen i eviga, gränslösa qval skall lida sitt straff. Vet ni ej att äfven på jorden finnes straffet för så'na brott? Darra, usling. Knäböj och bed din Gud om förlåtelse.»

Under Svens tal hade Conrad haft tid att sansa sig. Han förhärdade sitt hjerta och svarade med ett hånleende, dock med darrande stämma:

»Griller! Bara griller, min käre Anders. Jag menar att du är förryckt. Du har troligtvis sett i syne. Du är sjuk och jag förlåter dig för denna gången.»

»Sjuk! Nej, jag är ej sjuk. Jag ska' blotta dig, usling. Jag är ej Anders.»

»Hvem är du då?» utropade Conrad bleknande och sprang tillbaka.

»Se här!» ropade Sven, tände eld på ett smalt ljus och gick fram till den bäfvande.

»Sven!» skrek Conrad med förfärlig röst. »Sven! Är du kommen för att taga mitt lif? Låt mig behålla det. Jag är ej din dotters förförare. Nåd!» Och med dessa ord dignade han till golfvvet och låg der afdånad. Sven tog honom i sina starka armar och bar honom till sängen, der han nedlade den sanslöse, hvarefter han gick att hemta en läkare.

Under de förfärligaste samvetsförebärrelser vaknade Conrad, strök sig öfver pannan, hvarifrån kallsvetten rann, och mumlade:

»O, det är en dröm, en förfärlig dröm. Sven lefver ej. Han är ej här.»

»Jo», svarade denne, som stod bakom hufvudgården. »Han är här och ger er sin förlåtelse. Allt är glömdt, grefve. Tänk på Gud, och bättra er.»

»Nej, nej! Ingen bättring finnes för mig!» ropade Conrad. »Djefvulen har mig redan i sina klor. Jag ser honom... O, der... Bort satan... du får mig ej ännu... jag vill lefva längre... jag vill... jag vill... O, Gud...!»

Med sådana förfärliga uttryck fortfor den olycklige att yra hela natten. Sven satt vid hans sida, och skötte honom med omsorg. Den tillkallade läkaren förklarade Conrads tillstånd betänkligt, och Sven erhöll tillåtelse att sköta honom, på egen begäran, emedan han ej ville deltaga i morgondagens strid mot sine landsmän.

I fästningen voro alla i verksamhet. Af rörelsen i fiendtliga lägret sågo danskarne att en stormning skulle vågas och de beredde sig att så kraftigt som möjligt afslå den. Vallarne befastades. Jättelika mörsare framkördes till de mest hotande punkterna. Soldaterna fingo ej hvila, ty ingen visste antingen anfallet skulle ske på natten eller den följande dagen. Med brinnande luntor i händerne stodo soldaterna på sina poster. Ett allvar hvilade öfver deras barska drag, och det var medvetandet om följande händelser som ammade allvaret.

I de tre frivilliges tält voro de alla samlade. Axel hade dagen förut ankommit till fästningen efter en besvärlig vandring. I förbigående hade han varit och tröstat fru Bille, hvilken blef glad öfver sin dotters lyckliga frälsning och genast ville skicka efter henne, något som Axel helt och hållet ogillade, eme-

dan trakten hvimlade af preussare, och hon sålunda ånyo kunde falla i Conrads händer. Han hade slutligen fått det bestämda löftet att dottren skulle få vistas på sin nuvarande plats tills händelserna vid Dybböl förändrat sig.

Hvad de andra två vännerna angingo, så hade de med dragonerne tappert slagit sig igenom den der natten då Agnes frälstes, och ankommit till de sina blott med tjugu mans förlust. Generalen gillade fullkomligt Axels handlingssätt och mottog honom vänligt då han inställde sig och berättade om fröken Billes räddning och säkra vistande hos den redlige Peders maka, hvarvid den gamle soldaten af generalens egen mun fick uppbära en vacker tacksamhet.

Som sagdt var, voro de tre svenskarne samlade i sitt tält den förut omförmälda natten. Hvar och en af dem hade erhållit sina platser i den förestående drabbningen så nära tillhoppa att de, om så fordrades, kunde bistå hvarandra.

De suto nu fördjupade i tankar och stirrade in i den snart slocknande lägerelden. Hem till moder, syskon, fader, släktingar, vänner flögo de suckar som utgingo från de unge krigarnes bröst. Skulle de måhända återse dem, eller blifva på platsen. Deras öde stod allena i Guds hand och med undergifvenhet följade de sig efter hans vilja.

Slutligen bröt August den nästan hemska tystnaden, endast afbruten af de utanför tältet posterande soldaternes anrop, framkörandet af kanonerne, afdelningars marscher till sine platser, officerarnes kommando m. m., och höjde sina ögon mot sina kamraters ansigten:

»Kamrater, bröder, vänner!» utbrast han. »Snart stundar det ögonblick, då vi skola få erfara, det vi så innerligt åstundat. En stormning och det af de sig kallade de förnämste soldater i världen. Låtom oss visa att vi ej vanslägtas från våra förfäder, de tappre götherne. Låtom oss med kallt blod och säker arm framgå i striden. Låtom oss hålla tillsammans i tumultet och ej skiljas åt, ty då äro vi för svage att hålla stånd, och på vår skans kommer troligtvis den hetaste striden

att utkämpas. Blott mod och förtröstan och segern är vår.»

De tre ynglingarne utbytte en trofast blick och ett kraftigt handslag beseglade deras ingångna förbund.

»Hör!» utropade Fredrik, i det ett aflägsset dån hördes. »Nu börjar deras mörsare brumma och...»

Han hann ej längre, då en kanonkula flög igenom tältet, sönderslet duken och kastade tältstängerna åtskiljs.

Ännu en blick, ett handslag, och de tre svenskarne ilade till sine poster, helsade af soldaternes glada blickar, ty genom sin okufliga tapperhet och älskvärdhet hade de gjort sina namn kära för dessa krigets söner.

Ej många minuter gingo tillända, förrän en förfärlig kanonad öppnades mot fästningen och besvarades lika kraftigt af dess försvarare. Trakten insveptes i en tjock rök, marken darrade, fästningens vallar och försvarsverk skakades som om en jordbäfning inträffat. Men danskarne tappade ändå ej modet. De laddade kanonerna och afskjöto dem med beundransvärd kallblodighet. De visste att lif eller död berodde på deras säkerhet i att sigta. Flere af preussarnes kanoner demonterades af danska kulor. Men slutligen förde preussarne sina bataljoner till storms. Som en hotande lavin trängde de oaktadt det förfärliga kulregnet upp mot fästningen, men hejdades af ett ännu förfärligare då försvararne öfverhöljde dem med kulor och kartescher, Ja, de funnos som till och med slungade stenar. Preussarne ryggade och drogo sig tillbaka, men blott för att hemta andan. Öfverallt klättrade de vigt uppför höjderne igen. Öfverallt möttes de af kulor, bajonetter och sablar, hvilka förorsakade ett förfärligt nederlag i deras led. Men äfven danskarne ledo ofantligt och mest genom fiendernes lång- och snabbskjutande gevär.

Den hetaste striden stod i den skans der svenskarne stodo. Der anföllo österrikarne med sitt vanliga lugn och det var nära att de fått fast fot i skansen, då i detsamma förstärkning ankom och äfven de måste vika.

Öfverallt slogs man med den gränslösaste förbitt-

ring. Kolfven och bajonetten skulle här afgöra dagens öde. Ofantliga fiendtliga massor vältrade sig mot Dybböls murar. De slogos tillbaka af de tappre försvararne, af hvilka ingen sågs vika från sin post förrän striden var afgjord. Höjderne och skansarne voro betäckte med döde och sårade, danskar, preussare och österrikare om hvarandra. Allt blandades i en ryslig förvirring.

Våra tre vänner hade häfdat den gamla välkända svenska tapperheten. Med beundransvärdt mod afhöllo de de stormande från att få fast fot i skansen. Härunder kommo de att tänka på de förra striderne mellan svenskar och österrikare under trettioåriga kriget och detta eldade deras mod. De, afkomlingar af de tappre män som injagat skräck hos sine fiender under nämnde krig, stodo nu emot afkomlingarne af dem, som då fått stryk. En förtviflad strid skulle afgöra hvilkas söner som *nu* bestodo kampen.

Utan att akta de kulor och hugg, som hveno omkring dem, fortforo de tre ynglingarne att uppelda soldaterne till tapperhet. Sjelfve hade de fattat hvar sin bajonett och utdelade kraftiga stötar åt alla håll.

Österrikarne kämpade med raseri. De häfdade fullkomligt sin gamla tapperhet. Danskarne slogos som förtviflade. De kämpade för hem och härd. Intet förmådde dem att vika ett tum tillbaka och då slutligen Axel, som samlat ett kompani, med det togo fienderne i sidan, började de att draga sig tillbaka och anträdde återtag till sitt läger betydligt förminskade. Då de anträdde sitt återtag voro preussarne redan i säkerhet. Icke desto mindre måste österrikarne uppbära skymfen af den misslyckade stormningen. De hade för få trupper i elden anmärkte preussarne. Hade de skickat dit alla, så hade stormningen nog lyckats.

Härigenom bekände ju preussarne att de voro af föga värde om ej österrikarne funnits.

Häftiga debatter föreföllo emellan de båda arméernas befälhafvare, hvilket hade till följd att österrikarne hotade att aftåga, något som ej låg i deras bundsförvandters plan. Orsaken till osämjan var den

gamle fältmarskalken Wrangel, densamme som fått stryk 1848, och nu ville hämnas dessa nederlag.

Ingen af de tre vännerna var sårad. Med glada blickar sökte de hvarandra, och tackade innerligt Gud för räddningen. Soldaterna följde deras exempel och på den blodiga marken, midt ibland sårade och döende, uppstämades af tacksamma hjertan en herrlig lofsång till härskarornas Gud för den vunna segern.

Conrads belägenhet var betänkelig. Ej ens Sven kunde trösta honom med sin förlåtelse. Han marterades af de mest fasansfulla bilder. Än såg han den vansinniga Anna med förtviflans krafter strida emot honom; än såg han Agnes utom sig vrida sina händer. Conrad var förtviflad. Ej en enda stråle af nåd lyste ned på honom. Sjelf var han orsaken dertill ty han ville ej höra talas om förlåtelse. Troget som en hund vakade Sven öfver honom men han led äfven han, genom att se honom förtviflad. Han hade hoppats att kunna verka något på honom, men förgäfves. Conrad var döf för alla bättre känslor, men Sven tröttades ej, och slutligen tyckte han sig finna att Conrads hjerta började vakna. Dertill bidrog äfven Svens ömma omvårdnad om honom, sin fiende, och många gånger var Conrad färdig att fråga honom huru det kom sig att han, som gjort Sven så mycket illa, skulle så omhuldas just af honom och ej af någon annan. Men alltid kom något emellan. Vid underrättelsen om den olyckliga stormningen tycktes han (Conrad) återfalla i sitt vanliga tillstånd. Han blef vild och ville ej tillåta Sven att längre tala tröstens ord till honom. Hans hjerta andades endast hämnd. I sådane ögonblick var äfven Sven nära att söka hämnd på sin värlöse fiende. Men Augusts milda ord voro djupt inristade i hans hjerta och han föresatte sig att följa dem, kosta hvad det kosta ville. I bön till Gud fick han styrka att motstå frestelserne och att vara ståndaktig.

Men som det ej är vår mening att steg för steg

följa Conrads tillfrisknande både i andlig och lekamlig mening, så lemna vi honom så länge på sitt sjukläger med Sven till vårdare, och återse honom snart i striden den 18 april. Huruvida han då är förändrad till sitt sinnelag kommer nog att visa sig. Vi göra i stället ett besök på Horsens och se till hur mor och dotter befinna sig efter så många utståndna själsskakningar.

Tvenne veckor efter de allierades misslyckade stormning på Dybböl den 28 mars återförde Axel den unga flickan i sin mors armar. Återseendet var ljuft emedan den stackars modren tagit för afgjort att Agnes blifvit mördad. Det var därför ett hänryckningens ögonblick då hon fick sluta den älskade dottren, ren och oskuldsfull, i sina armar. Äfven Axel fick i rikt mått erfara hennes glädje. Men de unga beslöto att hålla sin kärlek hemlig till dess kriget var slut. Ej heller talade Agnes om för sin mor att Conrad varit den, som bortfört henne. Pligten kallade Axel tillbaka på sin post. Han måste slita sig ifrån den älskade, men lofvade att så ofta han kunde, komma till Horsens. Det var öfverflödigt att bedja honom derom. Ty hans vägar så väl som hans tankar förde honom alltid dit.

En dag, det var den 16 april, suto mor och dotter i det rum, der Axel först såg den älskade efter hennes sjukdom. Tidtals lutade den unga flickan sitt lockiga hufvud i handen och tänkte på den kommande tiden, huru det då skulle blifva för henne, om möjligtvis Axel glömde henne för någon flicka i hans eget fädernesland. Vid denna tanke tillrade stora tårar ned för den sammetslena kinden och på modrens fråga hvarför hon grät, svarade hon alltid undvikande. Men i dag syntes hon hafva föresatt sig att utforska sin dotters tillstånd.

»Någonting måtte trycka ditt sinne, Agnes. Du är ej så glad som förr. Jag har märkt en stor förändring hos dig.»

»Åh, mamma lilla, du har misstagit dig. Att jag ej är så glad som fordom kommer sig deraf att en oro öfver hur det skall gå i nästa strid, intagit mitt sinne.»

»Ja, jag förstår. Du fruktar för löjtnant Stolpes lif. Är det ej så?» frågade modren, skalkaktigt leende.

En skär rodnad göt sig öfver den unga flickans kind. Med ett hopp var hon uppe, kastade armarne om modrens hals och dolde sin glödande kind vid hennes bröst.

»Mamma, lilla älskade mamma. Du har gissat rätt. Jag älskar Axel och han älskar mig.»

»Ja, jag kunde nog förstå det. Er bekantskap knöts under sådana romantiska förhållanden att ni ej kunnat undgå att fatta tycke för hvarandra. Jag önskar dig lycka och sällhet, mitt älskade barn. Axel är en god och ädel yngling och han skall nog göra dig lycklig.»

Vid dessa hoppfulla ord upplyfte Agnes sina ögon och fästade dem med ett strålände uttryck på modren, sägande:

»Ja, jag älskar och skall aldrig älska någon annan än Axel, och jag vet att han älskar mig öfver allt på jorden. Skulle vi ej då blifva lyckliga? Ack jo, så lyckliga... så lyckliga...»

Hon tystnade. Ögonen fingo ett drömmande uttryck. Hon såg ingen, hon blott drömde om sin Axel.

Den finkänsliga modren störde ej sin dotters tankar. Hon visste att uppvaknandet derur skulle smärta henne. Hon teg därför.

I detsamma öppnades sakta dörren och Axel syntes på tröskeln. Vid modrens åsyn drog han sig förlägen tillbaka, ty han hade hoppats att finna Agnes ensam. Men en vink bjöd honom att stiga in och sakta för att ej störa den drömmande gick han till modren och tryckte en vördnadsfull kyss på hennes hand.

»Agnes drömmer», hviskade modren, »drömmer om dig. Jag vet allt. Gud välsigne er. Gör henne lycklig. Hon förtjenar att vara det.»

»Tusen tack», hviskade den förtjuste Axel till-

baka. »Så mycket i min makt står, vill jag göra henne lycklig. O, jag älskar henne utesägligt!»

Derpå smög han sig på tå bakom den unga flickans stol, lade sina armar om hennes lif och böjde sig ned för att trycka en kyss på hennes hår.

Agnes flög upp som om hon blifvit stungen af en orm. Hennes blickar mötte dens om hvilken hon drömde, och lycklig smög hon sig till hans bröst. Derefter framgingo de unga och emottogo modrens välsignelser.

»Men hvad skall din far säga?» frågade Axel då modren utgått. »Skall han tillåta att jag, en simpel officer och som till på köpet ej är adelsman, skall få äga hans dotter?»

»Ack, älskade Axel, min gode far skall älska dig såväl som både min mor och jag. Han skall bifalla till vår förening, ty han kan ej se mig olycklig och...» En varm kyss tillslöt hennes läppar och i salig förtjusning tillbragte de älskande ett par timmar, som flögo som minuter.

»Men nu höll jag på att glömma mitt ärende», sade Axel då han stod i begrepp att taga afsked af mor och dotter. »Troligtvis kommer inom kort en ny stormning att företagas mot Dybböl. Ni måste således redan i morgon begifva er till Als, dit vi komma att retirera om det skulle gå olyckligt. Gör er redo. I morgon bittida komma femtio man för att eskortera er öfver sundet. Skulle Dybböl tagas, så äro ni ej säkra här, utan utsatta för all skymflig behandling.»

»Vi skola vara färdiga på bestämd tid», sade modren, »och skola äfven tillsammans bedja Gud för er välgång.»

Rörd slöt modren de unga i sina armar och uttalade öfver dem sin välsignelse. Agnes brast i tårar då hon kanske för sista gången omfamnade den älskade och han hade all möjlig möda att intala henne mod och förtröstan. Ännu en gång hvilade de i hvarandras armar, en ljuf omfamning, en ljuf kyss och Axel var försvunnen. På sin snabbfotade gångare ilade han hän mot Dybböl, hvars hotande kanonmynningar

mörka blickade ned på den som i fiendtliga afsigter vågade nalkas för nära.

Så länge den unga flickan kunde se en skymt af den älskade stod hon vid fönstret och vinkade sitt farväl, under det hon suckade djupt. En dyster aning om någon olycka intog hennes själ, och när de sista konturerne af ryttarne försvunnit, nedsjönk hon till-intetgjord på soffan och brast ut i en krampaktig gråt.

Hon hade legat der ungefär en half timma då modren inkom och uppmanade henne att skynda sig och packa ned sina saker, så att de kunde vara färdiga när eskorten kom.

Tigande fogade hon sig efter modrens tillsägelse. Men hennes själ var hos Axel. Han hade tagit den med sig. Varma böner uppsände hon till Gud för den älskades lycka. Hon trodde sig bönhörd och började att med lättadt sinne inpacka det nödvändigaste. Snart inbröt natten och mor och dotter gingo till hvila för att kanske aldrig mera få sofva på Horsens.

XI.

Flykten.

Knappast hade Axel försvunnit, förrän Sven instörtade med andan i halsen.

»För Guds skull!» utbrast han. »Bort genast härifrån, såvida ni ej vilja bli ett byte åt preussarne. Inom en timme äro de här. Fort bort!»

»Hur i Guds namn skola vi göra?» frågade fru Bille under stor ångest, och omtalade den hjälp de skulle erhålla på morgonen. »Kunna vi ej bli kvar till dess?»

»Omöjligt! Rakt omöjligt! Som sagdt är, inom en timme äro preussarne här och då är det för sent. Att skicka bud till Dybböl duger inte heller. Hela

skogen är uppfylld af fiender. En stormning skall företagas mot fästningen. Angående er afresa ska' jag underrätta löjtnant Stolpe. För Guds skull skynda.»

»Axel, Axel!» klagade Agnes. »Kunde du nu se vår nöd, så komme du nog hit! Men nej, fäderneslandet behöfver din arm. Kämpa modigt, min älskling! Faller du, så skall din graf vattnas af din Agnes' tårar. Faller du, så dör du en skön död, en död för frihetens bestånd.»

Med otrolig brådska hopsamlade Horsens invånare allt hvad de ansågo nödvändigt för resan. Sven hade emellertid gått ned till sundet och klargjort en båt, som skulle öfverföra flyktingarne till en mera lugn strand. Med vandt öga spejade han utefter de dansande vågorne och hans skarpa öga upptäckte snart Als' strand. Sjön gick högt. Frigjord från isbojan tumlade de gröna vågorne vildt omkring, liksom manande den djerfve seglaren att ej våga sig ut på deras osäkra område. Emot det hvita snötäcket blef deras färg ännu hemskare.

»Gud låte mitt företag lyckas!» mumlade Sven för sig sjelf, under det han gjorde trossen klar, uppsatte masten, hvaromkring seglet var viradt, samt passade in rodret i sina merlor. »Conrad är obeveklig. Hvem ska' någonsin kunna böja hans hårda hjerta?»

»Gud! Gud!» hviskade en stämman bakom honom. Förvirrad vände han sig om. Agnes stod framför honom i all sin skönhet. Förskräckelsen gjorde henne obeskrifligt hänförande. Hennes vackra ögon tycktes bedja sine osedda förföljare om misskund.

»Nämn ingenting till min mor om Conrad!» bad den unga flickan. »Hon skulle taga det mycket illa, och i nuvarande belägenhet skulle denna jobbspöshand blifva henne till mycket mehn.»

»Var lugn, fröken. Jag ska' ej nämna ett enda ord. Dessutom har löjtnant Stolpe bedt mig tåga.»

»Axel, ja!» svarade Agnes med ett ljust leende. »O, han är så god, så ädel. Han är värd att äras...»

»Tro mig, fröken», svarade Sven infallande, »ni slösar ej beröm på en som ej förtjenar det. Älska

honom så som han älskar er och ni ska' blifva lyckliga. Förlåt att en gammal simpel man säger så, men ser ni, jag håller af löjtnant Stolpe, som vore jag hans far, och jag kan utan skryt säga att äfven de båda andra svenskarne hålla af mig, det har jag märkt. De ä' rara pojkar.»

»Tack, gode Sven för din välönskning. Hvarför skulle ej du, ehuru född i den låga kojans, få gifva oss din välsignelse? Tro mig att den, gången ur hjertat, förr blifver bönhörd vid Guds thron, än den, som i zirliga fraser framstammas af andra. Än en gång tack min käre Sven! Men se här ha' vi min goda mor. Gud låte allt gå bra!» Och hon kastade en blick full af ångest på de svallande vågorna. »Bättre dock att slutas i er kalla famn än falla i Conrads händer», tänkte hon och gjorde sig redo, att med modren nedstiga i båten.

Skälfvande nedsatte sig mor och dotter, under det Sven med stark arm fattade årorna. Just som han skulle lägga ut, framrusade ur skogen en man med förvridna anletsdrag. Sven igenkände genast Matts. Glad att få en till att sköta årorna ämnade han lägga till igen, då den springande med hes röst ropade:

»För Guds skull sätt af, sätt af! Preussarne ä' mig i hälarne. Jag ska' simma ut. Lägg ut bara!»

I det samma knallade efter den flyende flera skott, af hvilka ett gick midt emellan de båda fruntimren, dock utan att skada någon af dem. Matts hade nu hunnit stranden kastande af sig rocken, fattade en pistol mellan tänderna och störtade i vattnet, hvori han modigt kämpade allt under det han ropade till Sven att lägga ut längre. Han skulle nog simma till dem. Kulorna ifrån en trupp ryttare, som i sporrsträck ilade ned till stranden, gjorde flyktingarnes läge ännu mera kritiskt. Fruntimren och isynnerhet fru Bille voro dödligt förskräckta. Kulorna hveno omkring deras öron som en hagelskur, men Gud beskyddade de olycklige. De träffades ej. Snart hade Matts uppnått båten. Vigt svingade han sig upp deri och fattande hvar sin åra började de båda männen att ro utåt sundet,

hvars böljor, vreda öfver deras djerfhet, stänkte öfver dem skurar af vatten. Fru Bille insveptes i en mängd fällar, som medtagits, och nedlades på botten af båten till skydd för de otaliga kulor, som nu började hvina från de ned till stranden ankommande liniesoldaternes gevär. Rodden gick ej fort ty seglet kunde ej uppsättas, med fara att båten skulle kantra. Rodde de fram ett par alnar, så slungades de tillbaka en.

»Ha!» ropade Matts med glödande blickar, ryckte fram pistolen, sigtade och sköt på en ryttare, som främst ibland alla ridit ut i vattnet uppmuntrande sine soldater. Verkan af skottet syntes ej genast men de båda männen igenkände ryttaren. En blick på hvarandra sade dem detta.

»Conr...» ropade Matts, då ryttaren vacklade och störtade ur sadeln ned i de brusande böljorna.

»Tig!» dundrade Syen till Matts, afbrytande hans utrop. Derefter pekade han på Agnes, hvilken vid Matts' ord ryckt till och med rädda blickar betraktade soldaterne på stranden. Flyktingarnes ögon uttryckte fasa. I fallet hade Conrad såsom ofvan nämnts, fallit i sjön och brottades nu i dödskamp med böljorna, hvilka voro angelägna om att få behålla sitt rof. Genom soldaternes förenade krafter blef det dem likväl frånryckt; liflös bortbars han ty kulan hade inträngt djupt så att det var fråga om hans lif. Varsamt blef han förd till lägret och förbunden.

Emellertid sväfvade de fyra på det brusande hafvet, ett rof för dess böljor, hvilka rusade mot den bräckliga farkosten hotande att med ens uppsluka den. Sven och Matts arbetade med oförtruten ifver vid sina åror och lif eller död berodde på deras uthållighet. Svigtade de skulle de drifvas tillbaka eller begrafvas i djupet. Agnes hade tagit sin plats i fören, spejande omkring sig om ej någon hjälp kunde upptäckas. Förgäfves. Öfverallt var vattenytan fri. Intet segel syntes och till råga på olyckan började mörkret att allt mera tilltaga och kölden att ökas. För de båda roddarne gick det väl an, men för fruntimren var det värre. Darrande

af köld låg den arma modren på botten af båten och vågade ej att upplyfta ögonen af fruktan att deras öfvergifna belägenhet skulle allt för mycket angripa hennes af de nyss timade händelserna redan sjunkna mod. Agnes darrade också af köld men hon ilade till modrens sida och hårdt tryckta intill hvarandra uppsände de varma böner till Gud för en lycklig färd.

Under tystnad arbetade Sven och Matts vid årorna. Ej ett enda ljud kom öfver deras läppar, men de dystra blickarne talade så mycket mera. Mörkret tilltog, stormen växte och den lilla båten kastades omkring som en spån i fara att hvarje ögonblick omhvälfvas. Men de både männen förtviflade ändå ej. Ansträngningarne fördubblades och båten, förd af deras kraftiga armar, klöf de vreda böljorna med större fart. Småningom närmade de sig kusten af Als.

Ett glädde likväl flyktingarne och det var att deras förföljare ej längre skulle kunna förfölja dem, alldenstund inga båtar funnos till hands. Dessutom tröstade de sig dermed att, om rätt båtar funnes, fienderne ej skulle våga sig ut i en sådan storm, ty preussarne äro inga sjömän.

En djup suck från botten på båten väckte de både männen ur deras grubblerier. Sven tänkte på Conrad, Matts äfven på densamme; men deras tankar voro helt olika. Vid sucken spratt Sven upp, kastade en orolig blick på de båda fruntimren och utbrast:

»Varen nu lugna! Vi ha' hög sjö, men jag tror nog att vi lyckligt ska' kunna ta' oss till Als. Vi ä' ungefär halfväges.»

»Gud gifve det!» svarade Agnes. »Min mor är nästan förbi ty själsansträngningen har utmattat henne. Gud låte henne kunna hålla ut.»

»Förtrösta blott på Gud. *Han allena* kan hjälpa oss ur denna brydsamma belägenhet», inföll Matts.

Dermed afstannade samtalet, hvilket hade måst föras med hög röst i anseende till stormens våldsamhet, hvilken borttog nästan hvarje ljud. Agnes nedlutade sitt lilla lockiga hufvud mot modrens skuldra och föll snart, oaktadt hafvets buller och sin egen

smärta, i en kort slummer. Åt hvilket håll de rodde var för de båda männen omöjligt att upptäcka. På vinst och förlust arbetade de oförtrutet vid årorna.

»Den Conrad, den Conrad!» mumlade Sven. »Han är ohjelpig. Hans vilda passioner, en gång lössläppta, sky intet hinder att vinna sitt mål.» Högt tillade han: »Hvarför sköt du på Conrad, Matts?»

»Hvarför?» frågade denne förundrad. »Vet ni då inte, fader Sven, att jag så väl som ni, svurit att hämnas på er dotters förförare. Hvarför då denna fråga?»

»Det är väl sannt att jag i första utbrottet af min sorg svor öfver honom ve och förbannelse; men då jag närmare ransakat mitt hjerta, fann jag det vara synd. Vi böra i stället, käre Matts, öfverlemna hämnden åt honom, *som rätt dömer*. Tro mig, Guds straff är ändå det förfärligaste som kan drabba den brottsliges hufvud. Han, den Högste har ju sagt: *dömer icke så varden I icke dömde.*»

»Men han hopar ju brott på brott. Det är väl godt och väl att låta Gud straffa honom, men i *denna* verlden bör han ju också få lönen för sina brott eljest blir han ej menniska mera. Ni ser ju hur er början att förbättra honom, aflupit. Han trotsar ju allt.»

»Sannt. Ännu har jag ej lyckats att uppmjuka hans stenhårda hjerta», fortfor Sven med en suck, tänkande på det sednaste uppträdet. »Men med Guds hjälp ska' jag lyckas. Hade han än ett hjerta af granit, så måste han böja sig. Samvetet måste ropa ve och förbannelse öfver hans mörka gerningar och denna människornas domare, Guds röst i henne, är den omutligaste. Den visar henne med eldbokstäfver hennes handlingar, och för den domarens stämma måste han böja sig.»

»Han har så förhärdat sitt hjerta att det fordras lång tid för att upplena det, vore det aldrig så litet.»

»Ja, om det fordrades årtal, så ska' jag ej tröttna. Någon gång måste det väl lyckas. Men vi ska' ej längre tala om honom, fruntimren kunna vakna,

och de, åtminstone modren, får ej ana något. Undrar huru långt vi ha' till Als?»

»Efter min beräkning ska' vi vara ungefär halfväges till vårt mål. Det är fasligt, hvad sjön går hög.»

»Jo, jo men. Det är ingen lapprisak att vara ute nu, helst såsom vi uti en öppen båt, och till på köpet med två fruntimmer, hvilka ej kunna i någon mån hjälpa till med arbetet.»

»Akta dig!» ropade Matts och drog Sven i det samma i armen. »Der ha' vi en förfärlig våg. Gud stå oss bi!»

De båda männen vände med ansträngning båtens för emot vågen, för att dymedelst klyfva den. Hade farkosten kommit på sidan, skulle flyktingarne varit förlorade. Förfärligt röt den skummande vågen, stänkande omkring sig otaligt gnistrande droppar, förebud till hans väldiga annalkande.

Högt öfver den bräckliga farkosten visade sig det hvita skummet. Roddarne höllo andedrägten och förde med starka händer båten midt emot det rytande vidundret. Det kom allt närmare och redan kände de olycklige de stänkande dropparne nedfalla på dem. Ett ögonblick till och den väldiga vattenmassan kastade sig öfver båten. Den sjönk ovilkorligt för den våldsamma påtryckningen. De båda fruntimren uppvaknade, öfversköljda af det kalla vattnet, och upphäfde höga ångestrop, isynnerhet modren, som trodde döden vara dem nära. Agnes satt dödsblek med till bön sammanknäppta händer. Till hälften fylld af vatten vaggade båten dock snart på ytan igen.

En gemensam bön, uppstigande till Fadrens thron, från de räddades af ångest darrande läppar klingade i den kolsvarta natten. Stormen tog orden. Men han förde dem uppåt.

En ljus strimma framglindrade vid horisonten. Blek, men mild upptågade månen på fästet, liksom bjudande stormen att lägga sig. Förtröstan började uppfylla flyktingarnes hjertan. De sågo nu att de voro räddade och för att fullkomna deras glädje, syntes

Als' kust på blott ett par kabellängders afstånd. Med den sista böljan hade stormen lagt sig. Dyningarne fortforo dock ännu. All fara var nu förbi.

Emedan roddarne ej kände till kusten rodde de helt varsamt för att ej stöta på några underhafsklippor. Stranden syntes öde. Men bättre att vara der än på hafvet. På denna strand voro de åtminstone säkra, på den andra sväfvade de hvarje ögonblick emellan lif och död.

Lyckligt nådde de den räddande stranden, stego upp och knäfallande uppsände de fyra en brinnande bön till Gud för sin räddning. Agnes' tankar ilade till Axel. Hvar han nu var, huru han var till mods, och hvad han skulle tänka då han, när han om morgonen kom att bortföra dem, fann vägen spärrad af fiender. Alla dessa tankar flögo som ett virrvarr omkring i den unga flickans hufvud. Det brände, nerverna skakades och själsansträngningarne hade så utmattat henne att hon maktlös nedsjönk på den hårda marken.

Der stodo nu flyktingarne ensamme på en öde strand, utan snart sagdt kläder; ty de voro alldeles genomblötta af sjön, utan mat, ty de hade ej haft tid att äta vid sin afresa. Förgäfves bråkade de båda männen sina hjernor för att utfundera någon hjälp. De voro obekante här. Hvad skulle de nu göra? Och till råga på allt började, med månens uppgång, en klar luft och i följd deraf ökad köld att inställa sig.

Oroliga blickade de öfvergifne omkring sig. När och fjerran blott tomt, ej så mycket som en sten att luta sig emot. Deras belägenhet var i sanning kritisk.

Slutligen bröt Matts tystnaden med dessa ord:

»Jag ska' forska efter om här ej finnes någon stuga. Hela ön kan väl ej vara obebodd heller vet jag. Ni, fader Sven, stanna ni qvar, så ska' jag gå. Jag är ung och rask.»

»Tack för det, Matts», svarade Sven och tryckte hans händer. »Gud vare med dig och låte dig lyckas. Vi ska' nog berga oss. Men den stackars fru Bille och lilla fröken tänker jag ska' fara rysligt illa i den här stränga kölden.»

Ett qvidande läte från den på marken liggande modren bekräftade Svens utsago. Snabbt ilade Matts derifrån och var inom några ögonblick försvunnen ur de kvarvarandes åsyn. Dessa, med fullt förtroende till Matts, dertill uppmanade af Sven, afbadade med tålig undergifvenhet hvad som komma skulle. På utgången af Matts' företag berodde måhända tvennes lif, modrens och dottrens. Stum nedlade sig den unga flickan vid modrens sida, omfattande henne med sina nästan stel-frusna armar. Djupa suckar trängde sig fram ur deras bröst, suckar vid minnet af det hem de lemnat. Detta var nu måhända sköfladt och lagdt i aska. Men detta ämne sysselsatte dem mindre än det hur utgången nu skulle blifva. Skulle de få öfvernatta här, ett rof för den med hvarje minut tilltagande kölden?

»Allsmäktige Gud! Hvad är detta!» utropade Sven och pekade öfver åt jutländska stranden.

De båda qvinnorna reste sig bäfvande, beredda på det värsta, och i sanning kunde ej den syn, som framställde sig för deras ögon, isa blodet i ådrorna.

Till venster syntes Dybböl, glimmande af otaliga vakteldar, som upplyste den klara himmelen vidt och nära. Noga urskiljde man föremålen. Till och med posterne syntes sväfva fram och tillbaka liksom spöken. Det var ett herrligt skådespel. Infanterimassor syntes röra sig här och der. Något utomordentligt förehadets tydligen.

Men till höger syntes det andra skådespelet. Hela trakten var som ett ljushaf och i bakgrunden skogen, resande sig mörk och hotande. Det var Horsens som brann. Troligtvis hade plundrarne, då de ej funnit något af värde, i raseri satt eld på gården för att illuminera högtidligheten. Jättelika uppstego flammorna mot himmelen liksom anropande den Högste om hämnd på desse plundrare. Med dystra blickar sågo de båda fruntimmerna sitt hem uppgå i lågor. Detta hem var den käraste fläck de egde på jorden. Sven hotade med knutna händer våldsverkane under det han mumlade:

»O, hvilka odjur! Men kriget har det med sig. Förbannad vare dess upphofsman.»

En stund förflöt under pinsam tystnad. Sven gick orolig med snabba steg fram och tillbaka på stranden, kastande sina blickar, än på sina båda följeslagarinnor, än på Dybböl och den hemska branden, under det han fortfarande mumlade nästan obegripliga ord. Nu var hans rådighet borta. Förgäfves grubblade han på medel att få fruntimmerna under tak.

Plötsligt tyckte han sig se en person på långt afstånd skymta förbi. Han stod stilla och spanade. Gestalten kom åt stranden till. Han igenkände honom snart. Det var Matts, som kom springande af alla krafter.

»Jag har lyckats!» ropade han på afstånd, och aldrig har väl något budskap klingat ljufligare än detta nu gjorde i flyktingarnes öron. Lätt som en fjäder sprang Agnes upp och fattade sin mor under armen. Den andra tog Sven, och så bar det af mot den kommande.

»Gud välsigne dig, Matts!» ropade fru Bille. »Vi stå i stor skuld till dig för din hjälpsamhet mot oss, och du skall nog erhålla en hederlig belöning. Utan ert redliga nit och oförtrutenhet», fortfor hon med en tacksam blick på de båda männen, »hade vi varit nu i våra fienders händer. Gud välsigne er.»

»Ingen tack, nådiga fru», svarade Matts. »Vi ha' endast gjort vår skyldighet och intet mera. Men skynda er. Det är bra långt till stugan. Hon är visserligen ej stor, men välvilligt folk bo derinne, så att nog bli ni välkomna alltid, det är säkert.»

»Jag skall nog betala det goda folket för sitt besvär», svarade fru Bille. »Pengar glömde jag ej att medtaga, så att på det skola vi ej lida brist. Men hvar i all verlden skola ni, våra räddare, få tak öfver hufvudet?»

»Har ingen fara, nådiga fru!» svarade Sven. »Se här det förslag Matts och jag uppgjort: En af oss stannar qvar, såsom betjent och den andre...»

»Nå, den andre?» frågade fru Bille med ängslig

röst, då Sven dröjde vid de sista orden. »Den andre då?»

»Måste i natt tillbaka till Dybböl», svarade Sven.

»Till Dybböl!» utropade de båda fruntimren.
»Hur i Guds namn skall det gå?»

»Det går ganska lätt», inföll Matts. »Nu ha' vi vinden på ryggen. Månen har gått upp; stormen har stillnat fastän dyningarne ännu gå höga, och Dybböls vakteldar jemte Horsens brand ska' nog visa kosan. Men som sagdt var, en måste stanna qvar och det blir Sven. Han är äldre än jag och har således svårare att ta' sig fram och skulle han dessutom bli upptäckt så . . . så . . .»

Sven nickade god mening åt Matts. Fruntimren gingo tysta och snart anlände de till en liten koja i hvars dörr värdinnan nigande mottog dem. Matts skiljdes ifrån sällskapet och med tusende lyckönskningar och helsningar till Axel ilade han ned till stranden. Snart var han ur sigte, men en stund efter syntes det hvita seglet under snabb fart ila mot Jutlands kuster, der snart död och förstörelse skulle teckna krigets blodiga stråt.

Just som morgonrodnaden bebådade den gryende dagen landade seglaren midt utanför Dybböl och försvann i den täta skogen.

XII.

Dybböls andra stormning.

Den 18:de April randades. Den dagen skulle i verldshistorien inskrifvas såsom en händelserik dag. Mångas öde skulle då afgöras och många lemna denna jord. Krigets röde hane skulle i dag, förfärligare än någonsin i de förflutna striderna, få bevittna en kamp, drypande af många söners ädla blod. De tyska rövvarhorderne skulle bestiga Dybböls skansar. Men många skulle der finna sin graf.

De belägrade hade vidtagit alla de anstalter till ett kraftigt försvar, som alltid pläga föregå en stormning. De voro modige och beredde att till sista droppen af sitt blod försvara sin plats.

Liksom vid stormningen den 28 mars hade de tre frivillige fått sin plats nära hvarandra. Starka detachementer soldater stodo under deras befäl. Hvar och en väntade sig en het dag.

Vid ett-tiden dånade signalskottet från fiendtliga lägret och genast framskyndade oerhörda massor mot fästningen. Kanonerna dånade. Fienderne vacklade, men störtade åter framåt. En förfärlig både muskött- och kanoneld regnade öfver försvararne, men icke desto mindre qvarstodo de hjeltemodigt på sin post.

Lutad mot en kollossal kanon stod Axel i tysta grubberier. Han hade undgått så många blodiga strider, skulle han äfven lefvande komma ifrån denna? På denna fråga sökte han förgäfves ett svar. Ödet meddelar ej någon i förväg sitt fattade beslut.

Midt framför den skans, der de frivilliga hade sin plats, hade preussarne uppställt ett batteri om 8 kanoner. Ännu hade detta ej öppnat sin eld. Men artilleristerna stodo färdige att vid första tecken låta de jättelika mörsarne dundra.

Naturen var lugn. Den väntade synbarligen på att få se det gräsliga skådespelet: »Död och förstörelse» uppföras. Den ljufva Flora var i annalkande, men hennes spår skulle tecknas med blod.

Allt var i rörelse. Ammunition framkördes. Ordanser sprungo eller redo af och an, utdelande befallningar. Mörka och hotande mottogos de af befälet.

Manskapet isynnerhet och äfven officerarne voro i dag vid dyster sinnesstämning. Den glädje och det lif som utmärkt dem vid striden den 28 mars, var borta. Många hotande blickar riktades än mot fienderne, än mot öfvergeneralens tält. Den förfärligaste fienden till all tapperhet, tron på förräderi, hade insmugit sig i dessa tappres hjertan. Hvarthän ville de komma, om detta hemska spöke stode dem i vägen?

Oaktadt all sin tapperhet skulle de ändå nödgas vika, nödgas öfvergifva sin plats kanske utan strid. En sådan förmodan gör till och med den fegaste ursinnig. Hur skulle efterverlden bedöma dem? Skulle de våga visa sig för föräldrar, makar, barn, älskarinnor? Skulle ej förräderiets stämpel med outplånliga elddrag stå inristad på deras panna? Skulle ej sjelfva samvetet blifva deras domare?

Men föraktet må drabba den allenast som i denna strid tänkte på annat än fosterlandets räddning. Officerare och manskap gjorde i striden så mycket de kunde så att de kunna ej klandras. Hos styrelsen får man söka orsakerna till det fasta Dybböls skymfliga uppgifvande. Dock, hvarför döma ohördan! Ingen vet hvad som rörde sig i general Steinmanns hufvud, der han satt lutad öfver en stor karta öfver Als. Troligtvis ville han der utvälja sig en plats *om* han skulle drifvas härifrån. Hans ansigte var ovanligt kallt och strängt denna dag. Tidt som ofta skuggade mörka moln den höga pannan; ögonbrynen drogo sig till sammans och öfver hela anletet hvilade ett så hotande uttryck att hvar och en, som hade något att andraga, ofrivilligt teg tills det hotande molnet gått öfver.

Krigsrådet var samladt. Som förut är sagdt satt generalen vid ett bord, hvarpå låg en karta öfver Als. Omkring samma bord suto sex af de högre befälhafvarne, alla med tankfulla miner. Deras blickar fästades oroligt än på förmannen, än på hvarandra. Slutligen bortgick det hotande molnet från generalens panna, och med något ljusnad blick pekade han på den framför honom liggande kartan, i det han lifligt utstötte följande:

»Der skall ändå blifva vår sista tillflyktsort. Blir Dybböl tagen, så försvara vi oss der.» Derpå upplyfte han hufvudet och såg med en pröfvande blick på de närvarande, liksom ville han läsa deras tankar, men då ingen af dem yttrade ett enda ord återtog han: »Det är visserligen sannt att Dybböls skansar äro fasta. De hafva motstått ett rasande anfall för ej så länge sedan, men då knäcktes de. Nu disponerar fienden vida större krafter. Deras artilleri har blifvit

förstärkt, då våra kanoner deremot jemförelsevis äro svaga, många till och med demonterade. Handkraften och den personliga tapperheten måste således afgöra om danska flaggan skall vaja på dessa redutter i qväll, eller ej. Och i edra händer, mine herrar, öfverlemnar jag försvaret af fästningen, förvissad om att ni äfven nu ådagalägga det mod och den ståndaktighet, som utmärkt eder i de förra striderna. En het dag få vi, derpå vill jag förbereda er.»

»Men», inföll en medelålders man med skarpt markerade drag, »hvadan kommer det sig att i den skansen der de tre svenskarne postera, ej finnas mera än trenne kanoner och dessa af ganska usel beskaffenhet?

»Det är på min befallning så skedt!» svarade Steinmann stolt och på samma gång förtretad öfver att han inför sina underlydande skulle behöfva stå till ansvar för sine handlingar. »Och jag hoppas äfven att våra frivillige skola häfda sin gamla ära.»

Ett doft mummel, som af en annalkande åska hördes från de församlade. Ingen vågade säga något emot. Slutligen reste sig den förut omnämnde generalen, fäste skarpt sina blickar på öfverbefälhafvaren och frågade?

»Hvad säger ni härom, general? I alla öfriga skansar finnes folk i massa, och kanoner, ja ända till 10 å 12 ehuru ej så många skulle behöfvas der, då deremot i den förut nämnde skansen ej finnas mera än tre kanoner och tre kompanier soldater. Detta ser lindrigast sagdt litet besynnerligt ut, jag tycker så. Men huruvida mina andra kamrater äro af samma mening vet jag inte.» Härvid kastade han skarpa ögonkast på de öfrige generalerne, hvilka syntes liksom litet besvärade.

Öfverbefälhafvaren var kall. Ej en enda muskel rörde sig i hans ansigte men de sammanbitna läpparne rörde en oro inom honom, som han förgäfves sökte bemästra.

Tyst förflöto några sekunder. Man hade kunnat

höra en flugas surrande. Hvar och en var djupt försjunken i egna funderingar.

»Mine herrar!» började ändteligen öfverbefälhafvaren sedan han hostat och harklat några slag, troligtvis för att få fram orden, som hotade att stocka sig i halsen. »Mine herrar! Det är en allmänt känd sats att en befälhafvare, och isynnerhet den som har fått sig ledningen af det hela anförtrodt, nästan alltid är utsatt för klander, och isynnerhet är jag det. Hvad som kan vara orsaken dertill vet jag inte. Troligtvis förmodar man att jag hyser förrädiska afsigter genom att uppgifva Dybböl. Men hvarför, mine herrar, har jag då ej kunnat göra det vid stormningen den 28 mars? Då hade det ju kunnat ske utan några åtal. Ty fienderne läto oss få mycket att göra. De hade beslutat att då drifva oss härifrån. Men genom våra soldaters okufliga tapperhet, och så att säga, trotsiga ståndaktighet lyckades vi att fördrifva fienderne. Och då, märk det, då fanns i den nu omtalade skansen, ej mera än två kanoner och hälften så mycket folk. Der stormade då österrikarne, hvilka vi veta besitta större både tapperhet och mod än deras bundsförvandter. Hjeltomodigt blefvo de emottagne, brådskande var deras återtåg. Nu vet jag att desse fått sin plats på ett helt annat ställe. Deras batterier och stormkolonner ligga norr om oss. Ett preussiskt batteri står här i stället. Skulle, som jag ej tror, hjälp blifva af nöden att sändas till denna, af herrarne benämnda, svaga punkt, så går det ju lätt för sig att genast skicka sådan, alldenstund kommunikationerna äro öppna. Hufvudanfallet kommer med all säkerhet att företagas i bröstet och på norra sidan. Jag har förklarat mig. Ha' ni något att invända så sägen det fort. Soldaterna vänta oss, och nu i det afgörande ögonblicket böra vi finnas på vår post.»

En förfärlig kanoneld, som skakade Dybböl ned i grundvalarne, började. Tryckande hvarandras händer störtade medlemmarne af krigsrådet ut och skyndade till sina platser. Äfven öfverbefälhafvaren gjorde sig redo att lemna tältet. Dystra moln lägrade sig på

hans panna. Ögonen sprutade eld, läpparne darrade och händerne knöto sig konvulsiviskt.

»Ha!» mumlade han, gående ifrigt fram och tillbaka i tältet. »Desse smulgråtar anse mig för en förrädare, för en feg usling. Jag skall visa dem att jag är intetdera. Längre skall jag försvara den mig anförtrodda posten. Men en högre befallning måste jag lyda. Hvad som hädanefter sker är ej min skull.»

Derpå kallade han sin adjutant, utdelade med låg röst några befallningar och försvann bland massan af soldaterna. Men mot fästningens murar dundrade en förfärande åska. Hela trakten insveptes i moln. Dybböls kanoner svarade på preussarnes saluter och en musik exeqverades, som man sällan får höra maken till.

Framåt störtade de fiendtliga skarorne. Fulla salfvor ur kanoner och handgevär mottogo dem. Men de ryggade icke. Framåt bar det, framåt bar det till seger eller död. Men plötsligt hejdades de stormande, mottagne af försvararnes bajonetter. Ett förfärligt handgemäng uppstod. Man emot man, bröst emot bröst kämpade man i ursinnig förbittring. Hvarje tum som vanns måste köpas med tusendes blod. Den mest heroiska tapperhet utmärkte flertalet af de stridande.

Tvenne sablar hade sprungit i bitar för Axel. Omfattande pipan af ett gevär banade han sig väg genom fiendens täta hopar, som oemotståndligt framträngde, och kom slutligen till sina två vänner, hvilka vid en annan sida af skansen modigt afhöllo de stormande att tränga in.

»Gif mig ett kompani soldater!» ropade han till adjutanten, som i det samma red förbi. »Fienden får snart fast fot här om de ej nu motas.»

»Försvara er med det folk ni har!» svarade adjutanten. »På de andra ställena behöfvas nog försvarare.» Med dessa ord sporrade han sin häst och galopperade bort.

Ha, det är ändå som jag trodde!» mumlade Axel.

»Förräderi är å färde. Men mig skall man då finna vid min post. Heldre stupa än nesligt fly.» Återigen störtade ynglingen in i stridsbullret, och lifvade med sin närvaro soldaternes redan sjunkna mod. Men hvad kunde en hand full folk uträtta mot tnsentals fiender, som oupphörligt trängde på. Om en dödades framträdde tio i stället. Till råga på olyckan hade kanonerne blifvit tagne och öfversållade nu danskarne med kulor.

Småningom sjönk modet hos de tappre. Tanken på förräderi fick åter insteg hos dem och förlamade deras krafter. Dock ville de ej höra talas om att fly. Anlitande de sista krafterna anföllö de sina fiender och det med sådant raseri att de sednare vacklade. Men förstärkning ankom och danskarne måste med stor förlust draga sig inåt fästningen.

Flere gånger var Axel illa deran. En soldat hade redan höjt bajonetten, färdig att stöta till, då en kula genomborrade hans bröst. Axels mössa blef honom fränskjuten i det en mörsarekula gick tätt ofvanför hufvudet. Vid den starka lufttryckningen var han nära att störta baklänges, men hejdades i fallet af August, som tillika med Gustaf banat sig väg till sin vän.

»Tack för handräckningen, kamrater!» sade Axel i det han reste sig. »Vi måste draga oss härifrån. Det går ej längre att försvara oss. Fienderne mångdubblas, då de våra deremot betydligt förminskas.»

»Hvad tror du är orsaken dertill?» frågade Gustaf med låg röst och på svenska. »Jo, förräderi, så sannt som jag står här. Och mot denne förfärlige fiende hjälper hvarken kulor eller bajonetter. Vi få anträda ett nesligt återtåg, det är summan af alla våra strider, och det myckna utgjutna blodet.»

»Tyst tala ej så högt. Vi måste förtiga det för soldaterne. Tanken på förräderi har redan vunnit insteg hos dem. Men de veta ingenting säkert. Vi skola försvara oss i det längsta.»

»Gif er!» ropade i detsamma en stark röst bredvid de samtalande. Framför dem stod Conrad omgifven af preussare, hvilka fästade hatfulla blickar på de frivillige.

»Nedrige öfverlöpare och förrädare!» ropade Axel och lät sin sabel hvina genom luften. Från en fallen preussare hade han tagit den. »Tror du att vi utan strid gifva oss, så misstar du dig fullkómligt. Och äfven om vi skulle gifva oss fångne, så vore det endast för att så mycket säkrare kunna hämnas Anna och fröken Bille. Kom och tag oss, men så lätt går det inte.»

Lyckligtvis voro de ej kringrända. Småningom drogo de sig närmare den inre fästningen alltjemt utdelande kraftiga slag på de förföljande. Conrad rasade. Ursinnig störtade han på Axel med dragen sabel. Men hugget parerades och det med en sådan kraft att vapnet flög långt bort. I detsamma dånade en salfva ur de retirerandes leder, hvilken sträckte många preussare till marken, och vännerna kommo lyckligt till sina kamrater.

Conrad var nära att blifva fången. Vid sabelns förlust tappade han alldeles modet, hvilket ögonblick August begagnade till att med en vig rörelse kasta honom till marken. Detta märkte ej preussarne för salfvans skull, och skulle äfven glömt honom om han ej med ett svagt rop väckt deras uppmärksamhet.

Conrad blef snart befriad. Hans motståndare deremot erhöilo lätta sår, hvilka dock ej urståndsatte dem att strida.

Allt längre framträngde preussarne. De yttre skansarne voro i deras våld och de beredde sig att med all kraft storma sjelfva fästningen, då ordres om reträtt ankom ifrån generalen Steinmann. Med hotfulla blickar afhörde de tappra försvararne denna befallning, som skulle hölja dem i verdens ögon med nesa, och föga fattades att de i harmen gjort uppror.

Öfverallt drog sig danskarne tillbaka. Det artilleri, som man lyckats rädda, körde i full fart ned till sjön för att öfverföras till Als, närmaste målet för arméen. Preussarne, som trodde danskarne vara förvirrade och uppskrämda af nederlaget och således skulle retirera i oordning, anföillo dem, men blefvo modigt emottagne och afstodo slutligen från förföljandet.

Hela stranden hvimlade af krigare, bedröfvade af olyckan, men ej modfällde. Nej! Hade det åter kommit till en dust, så hade de troligtvis kämpat med förtviflans krafter för att i någon mån aftvä den skymf som vidlådde deras namn.

Åtföljd af sin stab kom befälhafvaren nedridande till stranden för att sjelf leda öfvergången. Inga entusiastiska lefverop, inga glada blickar mötte honom. Den hedersbevisning man var honom skyldig utfördes också men med synbar motvilja och i de djupa leden funnos många både officerare och soldater som uraktläto att visa honom denna. Ett doft mummel hördes öfverallt. Ej en gång generalens närvaro kunde hindra det. Här och der hördes äfven enstaka utrop, såsom: Feghet, förräderi, usling, menedare m. m. Men den om hvilket detta sades låtsade ej höra det utan satt lugn och kall på sin kolsvarta hingst, och kastade skarpa blickar bort till Als, der trupper syntes röra sig af och an.

Synbarligen väntade han på någon signal. Trupperne stodo uppställde under vapen. Farkosterne lågo vid stranden, färdige att emottaga sin last. Men ändå väntade generalen.

Slutligen uppsteg från motsatta sidan om sundet en, två, tre raketer, åtföljda af lika många kanonskott. Vid denna syn uppklarnade generalens mulna anlete och vändande sig till sin omgifning sade han:

»Allt är i ordning på Als. Befall trupperna att gå ombord med största möjliga skyndsamhet. Ty här är ingen tid att förlora.»

Adjutanterne sprängde bort i karrier och straxt derefter började de ofantliga massorna långsamt röra sig nedåt stranden, med kanonerne framför sig för att skydda dem mot ett möjligt skeende anfall.

För att hindra preussarne från att anfälla hade en afdelning af danska flottan lagt sig framför Dybböl, mot hvilket det öppnat en väl underhållen eld.

Under tystnad och med den största ordning verkställdes inskeppningen. Många saknadens blickar kastades på den lemnade stranden och mången ed förbannade i tysthet den förmodade förrädaren.

Det regemente vid hvilket de tre svenskarne tjänade var ett bland de sista som skulle afgå. Det hade fått sin plats ett litet stycke inne i skogen. Betydligt hade det sammansmält. Nästan hälften af manskapet var borta, flertalet sårade. Gamle Peder saknades och uppriktigt sörjdes han af sina kamrater.

På en stubbe suto de tre vännerna inhöljde i sina kappor och talade med låg röst. Samtalet rörde sig än omkring de sednast förflutna händelserna, än omkring hemorten.

»Hvarför skola vi som rädda harar fly, då vi hade kunnat med fördel försvara oss», sade Axel och fäste sina ögon på de vid stranden befintliga krigarskarorna. Förra stormningen var mycket blodigare än denna och likväl...»

»Ja, hvad veta vi», afbröt August. »Höge herrar hafva alltid andra tankar om saker och ting än vi stackare. Dessutom var det troligtvis redan före bataljen bestämdt att uppgifva fästningen. Oss tillhör endast att lyda och lida.»

»Ja men», fortfor Fredrik med skarp röst. »Om det varit aldrig så litet ruter i öfverbefälhafvaren, så hade han åtminstone försvarat den inre fästningen. Utanverken voro förlorade.»

»Nej ser du», svarade August, »då hade han ej kunnat göra en så herrlig och för historien så berömvärd reträtt som nu. Nu gick det ju som en dans att komma ut. Sednare hade det haft sina svårigheter och att besegra sådana vet du är ej Steinmanns starkaste sida. Ganska förståndigt tog han tillfället i akt och schappade medan 'tider var'.»

»Säg ej så till honom sjelf, då hugnade han dig med sin onåd.»

»Vet ni, kamrater», inföll Axel, afbrytande Augusts svar, »att jag anser general Steinmann vara oskyldig till det af er honom påbördade förräderiet. En inre röst säger mig att han fått befallning från högre ort att utföra denna manöver.»

»Säger du det!» inföllo de båda andra på en gång.

»Jag tror det. Det är visserligen möjligt att jag misstagit mig. Men man bör först ha bevis, innan man dömer och kanske är han lika oskyldig till förräderiet som vi.»

De båda vännerna svarade icke på detta försvar för generalen. Axel själf lät hufvudet nedsjunka i handen och grubblade på hvart Agnes tagit vägen. Han hade hvarken sett Sven eller Matts. Tusen olikartade funderingar dansade omkring i hans hjerna. Sven måste nödvändigt vara antingen fången, död eller också hade han fört damerna i säkerhet, han skulle eljest varit synlig vid stormningen alldenstund han var vid samma regemente som Conrad och då måste åtfölja honom.

Skymningen började att utbreda sig öfver land och haf. Småningom aftog sorlet nere vid stranden i det allt flere och flere truppmassor försvunno. De återstående regementena fingo nu ordres att marschera ned. Just som Axel och hans båda vänner skulle göra sig redo att gå till sin plats kände den förre att någon ryckte honom i kappan, och då han vände sig om stod Matts framför honom.

»Många helsningar ifrån fru och fröken Bille till löjtnanten», sade han och vidrörde mössan.

»Tack! De äro således i säkerhet?»

»Ja!»

»Hvart?»

»På Als!»

»Och Sven? Vet du någonting om honom?»

Matts omtalade i korthet händelserne vid flykten.

Axel blef glad öfver deras räddning och ville för att visa sin tacksamhet sticka en belöning i Matts' hand, hvilken denne likväl sköt tillbaka, sägande:

»Ej så, herre. Hvad jag gjort är af vänskap och tillgifvenhet för er. Det är nog belöning för mig att se er lyckliga. Farväl! Om ni träffar Sven så helsa honom ifrån mig och säg att jag ska' ha mina ögon på Conrad.»

Dervid försvann han. Axel stod handfallen. Han trodde sig drömma, så besynnerligt ansåg han Matts' uppförande.

»Han ville ej mottaga någon gåfva af mig», mumlade han för sig sjelf i det han gick till sin plats. »Men jag skall nog komma ihåg honom. Han är en oegennyttig vän, en sådan som man sällan finner.»

Snart var regementet ute på sjön. De danska krigsfartygen skickade då och då sina varma helsningar mot Dybböl, hvarifrån endast då och då ett skott svarade. Med undantag af ett par kompanier, som blefvo drifna söderut och förlorade några man, kommo alla lyckligt och väl till Als. Några preussiska kulor slogo ned här och der, men gjorde ej synnerlig skada.

Vid stranden voro de öfverkomne bataljonerne uppställda. Arbetet med skansgräfning började genast, oaktadt den stora matthet som tryckte manskapet, och snart uppstod en jordvall hvori de fiendtliga kulorna borrade sig in, öfverhöljande arbetarne med jord.

De sista skarorna landstego och förenade sig med sine kamrater i befästandet af en stark ställning. Midt öfver syntes klart de preussiska vakteldarne på Dybböls vallar der natten förut de danska brunnit. Hvilka känslor som bemäktigade sig de fosterlandsälskande människors hjerta, då de sågo sig så nesligt prisgifne åt föraktet genom förräderi, kunna vi lätt fatta. För mången blef denna natt sömnlös, för många den sista. Vid reträtten hunno danskarne att medtaga några sårade, hvilka här utandades sin sista suck. Med glädje dör krigaren då han stupar för en rättvis sak. Malört blandades dock nu i de döendes bågare: medvetandet om ej väl uträttadt värf. Dock skulden får ej kastas på manskapet.

Det kämpade tappert fastän nederlag blef dess lott. Öfverkommandot bör ställas till rätta för sitt handlingssätt och kan ej samtiden döma dem, som hade sin hand med i spelet, så skall historien göra det. Den är en omutlig domare.

ANDRA DELEN.

I.

På Als.

På Als och litet sydligare än Dybböl ligger den lilla staden Sonderburg. Staden har ett ganska vackert läge vid sundet. Åt landsidan till var den omgifven af vackra skogspartier. Vid tiden för vår berättelse var stor uppståndelse der. Invånarne hade med klappande hjertan följt utgången af striden omkring Dybböl och då denna punkt stormades och danskarne retirerade öfver sundet föll deras mod betydligt. Till råga på olyckan började också preussarne kraftigt beskjuta staden, hvadan invånarne vare sig ute eller inne sväfvade i fara att bli sönderslitne af kanonkulor och ofantliga bomber som här och der slogo ned än på gatorna och än i husen. Den förr så lifliga staden var nu nästan öde. En stor del af invånarne hade flyttat längre inåt ön, för att vara säkra.

I ett hus vid en af de största gatorna hade fru Bille och hennes dotter funnit en fristad. En god vän till etatsrådet bodde der. Han var rik och af stort anseende i staden, hvars borgmästare han var. Hans namn var Christofferson. Äfven han hade en enda dotter jemnårig med Agnes och emellan dessa båda flickor knöts ett starkt vänskapsband, allt fastare tilldraget genom likstämmiga åsigter och ett lika lynne. Agnes hade för Ada — så hette den unga flickan — omtalat händelserne på Jutland, samt sin kärlek till

Axel. Ada prisade henne lycklig, som hade vunnit en sådan mans kärlek.

Det enda som oroade Agnes var ovissheten om hvar Axel var. Danska arméen hade kamperat på Als redan i åtta dagar och ännu hade hon ej hört något ifrån den, som kunde leda till upplysningar om honom. Sven som medföljt de båda fruntimren hade väl ett par gånger varit vid hären, men ej fått träffa den han sökte. Hon visste ej hvad hon skulle tänka och i sådana ögonblick af smärta flydde hon alltid till Ada, hvilken på allt möjligt sätt sökte att trösta henne.

»Hvad tror du Ada om Axels tystnad?» frågade Agnes sin vän under det de suto vid ett fönster i öfre våningen af det förut omnämnda huset, sysselsatta med att sy. »Om han lefde, så kunde han åtminstone underrätta mig om hvar han är, så att jag sluppe sväfvä i denna förfärliga ovisshet.» Hon såg dervid på sin vän med så forskande blickar som ville hon utleta hennes innersta tankar.

»Kära Agnes», svarade Ada och skakade på sitt ljuslockiga hufvud. »Du skall ej vara så het. Om han lefver så var du säker om att han med det första tager reda på dig. Han vet kanske ej hvar du är. Sven har ju flere gånger förgäfvets sökt honom i arméen. Ingen af vännerna har han ju träffat, och det kanske därför att de någonstädes aflägsset ha fått sin plats.»

»Du tröstar mig ganska klent, Ada. Jag är så orolig, så orolig! Tänk hvilken förfärlig dag var det ej den 18. Och Axel var der. Kanondundret hördes ju så väl, som om fienden legat här framför staden.»

Sakta nedsjönk hennes hufvud mot bröstet och hon satt en stund försänkt i djupa tankar under det en och annan tår hängde sig fast i de långa franslika ögonhåren. Ada, som mycket vördade sin väns smärta, satt tyst. Äfven hon grubblade. Men inga tårar hängde i hennes ögonhår. Hon hade ingenting att gråta öfver, om ej för fosterlandets skull, men hon var ej så stämd nu. Tanken på fosterland och egna faror trängdes i bakgrunden vid åsynen af vännens smärta, hvilken hon försökte lindra så mycket i hennes makt stod.

Slutligen upplyfte Agnes sina ögon mot vännen och sade med sakta röst:

»Jag har bedt Gud att han skall skänka mig Axel åter. Tror du han bönhör mig?»

»Ja, det tror jag!» svarade Ada med sin milda melodiska röst.

Flickornas samtal blef här afbrutet genom ett förfärligt kanondunder. Rädsla smögo de sig intill hvarandra liksom sökande skydd. Här och der nedföllu bomber i husets grannskap utan att göra det någon skada. Ett par timmar i den förfärligaste ångest utkämpades. Med kulornas hvinande och det hemska dånet blandade sig flickornas suckar och tårar.

»Ack om Axel vore här ändå», suckade Agnes. »Han skulle åtminstone något kunna trösta oss, och kanske jag kunde få dö med honom.»

»Tala ej om att dö, nådiga fröken», svarade en djup röst vid dörren. Agnes spratt till men vände sig åter bort med en dyster mine.

»Hur går det, Sven?» frågade Ada. »Kanske preussarne ämna storma staden. Då äro vi olyckliga.»

»Åhnej. Var lugn. De storma minsann inte så fort nu. Först måste de komma öfver sundet och det går ej så lätt. Dessutom innehafva danskarne stranden längs utefter och ha uppkastat batterier. Det är egentligen dånet från våra kanoner som nu förskräcker eder. Fiendens eld har aftagit betydligt. En stark besättning kommer snart att inläggas här till skydd för invånarne.»

»Gud ske lof!» utropade de båda flickorna på en gång.

»Du vet inte hvilka regementen, som kommer att förläggas här?» frågade Agnes i hopp att få veta om Axel skulle vara med dem.

»Nej, det vet jag inte. Men en annan sak kan jag omtala och det är att en vapenhvila afslutits på en liten tid.»

»Ack om vi ändå finge fred derefter», var de unga flickornas gemensamma tanke.

Mot aftonen aftog kanondundret betydligt och en-

dast här och der hördes enstaka skott. Befolkningen i den lilla staden, glade för vapenhvilan emedan fred möjligtvis sedan kunde följa, lade sig till hvila med mera lugnt sinne än förut. Men de fingo ej sofva länge, ty inemot tiotiden väcktes de af ett ursinnigt skjutande.

Preussarne hade medfört ifrån fästningen fyra batterier, från hvilka de öfversällade staden med kulor och bomber. Kl. 12 skulle vapenhvilan börja och innan dess ville de skicka de olycklige kanske sin sista helsning.

Darrande af ångest vågade ej de båda flickorna röra sig. Öfver deras hufvuden flögo kulorna och på gatorna upprefvos stenarne af bomberna. Ett förfärligt dån kom dem att mot sin vilja rusa upp och till fönstret. Den syn de der sågo isade blodet i deras ådror.

Midt emot borgmästarens hus låg ett ståtligt palats, tillhörigt hertigen af Augustenburg. Antingen af en tillfällighet eller med afsigt, nog af, en bomb hade slagit ned på taket, genombrutit det och nedfallit i andra våningen der den anställde en stor förödelse på de dyrbara möbler der funnos. Straxt efter kom den andra, tredje, fjerde o. s. v. ända till åtta. Braket af det instörtande taket var det som väckt flickorna. Trävirket antändes snart och hela palatset stod inom några ögonblick i ljusan låga. Vid denna syn fördubblades fiendernes eld besvarad af de danska batterierna, hvilka äfven åstadkommo stor förödelse hos de fiendtliga. Dels af den häftiga skjutningen, dels demonterade af danskarnes batterier kunde fienderne slutligen ej begagna mera än ett batteri och kl. precis tolf afstannade elden alldeles.

Lågorna från det brinnande huset upplyste klart hela nejden. Snart började äfven andra hus brinna och upplyste det hemska skådespelet. Öfverallt på gatorna sprungo menniskor af och an. Stilleståndet hade nu ingått och de kunde med trygghet visa sig ute. Arbetet med släckningen fortgick oafbrutet och tack vare de inryckande regementenas ihärdighet lyckades man att på alla punkter af staden blifva herre öfver

elden, utom vid palatset. Snart låg den stolta boningen i aska. En kolhög utmärkte stället der danskarnes fiende, upphofvet till kriget, augustenburgaren, fordom residerat. Invånarne voro, så att säga, nästan likgiltiga dervid, ty de hatade i själ och hjerta sin hertig.

Lugnade genom det aftagande skjutandet gingo de båda väninnorna till hvila och insomnade snart, Agnes drömmande om sin Axel och Ada — tänkande på de frivillige och på Agnes.

Morgonsolen strålade klar öfver nejden. Kanongapen voro stumma. I den lilla staden herrskade liflig rörelse i det fyra bataljoner danskar blifvit förlagde der som besättning. Hoppet om fred bodde i hvarje hjerta. De till landet flyktade hade återkommit — endast för att snart tvingas att återvända.

Vid det vänliga kaffebordet hos borgmästaren samlades familjen. Christoffersson, en värdig gubbe med grå lockar satt i en stor ländstol. Vid ett af de fönster, som vette åt gatan hade de båda flickorna tagit plats och isynnerhet Agnes betraktade noga de förbimarscherande afdelningarne, för att kunna upptäcka om några soldater af Axels regemente skulle blifva synlige. För hvarje trupp som kom frambröt en djup suck ur hennes bröst, en suck af be-
dragen väntan.

Husets värdinna, en liten treffig gumma med starkt markerade drag, sysslade oförtrutet omkring med hvarjehanda. Fru Bille hade sin plats bredvid husfadren, med hvilken hon ifrigt samtalade. I stället för att afhöra hvad de hade att säga vända vi oss till flickorna.

»Ser du att han inte kommer», sade Agnes till sin vän med sakta röst för att ej höras af de i rummet varande personerne. »Jag har sett mycket folk marschera förbi, men ingen af soldaterne tillhör hans regemente. Kanske han är död...!»

»Eller fången», tillade Ada sorgset. »Stackars svensk om så skulle vara. Jag har hört pappa säga, att preussarne beslutat skjuta alla frivillige som tagas med vapen i hand och...»

Ett lätt skri från Agnes läppar afbröt fortsättningen. Bestört blickade Ada på sin vän och kom ihåg det oförståndiga yttrandet angående de frivillige.

»Men pappa sade äfven», skyndade hon tillägga, »att svenske konungen gjort preussarne allvarsamma föreställningar angående deras råa beteende emot fångarne. Att skjuta dem strider ju dessutom mot all lag. Visserligen äro preussarne råa, men så långt töras de ändå inte gå i sitt hat. Det kan också hända att din Axel kommit till österrikarne och då kan du vara lugn. Der mår han lika godt som här, ja, till och med bättre.»

Agnes svarade ej utan lyssnade uppmärksamt utåt. Hurrarop hördes från en folkmassa och emellan skriken den jemna takten af marscherande soldater. Äfven de andre i rummet varande personerne skyndade nyfiket till fönsterne. Sorlet kom närmare. Snart syntes folkmassan svängande sina hattar och mössor högt i luften.

»Det måste vara nya soldater, som komma hit», sade fadren. »Danskarne vilja inlägga en stark besättning här, ty de inse nog ganska rätt att platsen är vigtig.»

Efter folkmassan kom en öfverskådlig mängd soldater med påskrufvade bajonetter. De marscherade i fyra led och upptogo hela gatan.

Då Agnes kastade sina blickar på de marscherande öfverflög en skär rodnad hennes bleka anlete, och, lutande sig mot sin vän, hviskade hon:

»Det är Axels regemente. Jag känner igen flere af dem.»

Truppen var nu utanför borgmästarens hus. Agnes hade slingrat sina armar om vännens hals och lät sina blickar med feberaktig otålighet hvila på folket.

»Nu ändteligen skall jag få upplysning på om Axel är vid lif eller ej», sade hon sakta till Ada. »Gud!» Hon lade händerne på hjertat för att stilla dess häftiga slag.

»Hvem är den officeren som går der till höger, han med det ljusa håret och smärta växten?»

Agnes riktade sina blickar åt det håll Ada utvisade.

»Det är en af de frivillige, Axels landsman, vid namn Fredrik Ask.»

»Jaså», svarade Ada och betraktade med intresse den unge svenskens vackra ansigte.

»Se der!» utropade Agnes med strålände blickar. »Ada, se då! Der är min Axel, der!»

»Aha!» sade den tilltalade. »Hvad han är vacker, Agnes. Jag har god lust att bli afundsjuk på dig.»

Agnes svarade ej. Hennes blickar fasthänge vid Axels gestalt.

»Ser du, Agnes, den der som du kallade Fredrik har fått se dig.»

»Den tilltalade vände sitt hufvud och mottog rodande Fredriks helsning. Då helsningen försiggått kastade Fredrik skälmska blickar åt det håll der Axel var. Agnes förstod språket och nickade ljuft småleende. Äfven Adas och Fredriks blickar möttes.

Plötsligt hördes brådiskande steg i trappan. Agnes hörde dem ej. Hon var så sysselsatt med att betrakta sin älskling att hela huset skulle fått ramla, utan att hon hört dess fall.

Dörren slogs upp och Fredrik steg in och frågade efter borgmästaren.

»Här, min herre», svarade Christoffersson och gick emot löjtnanten.

»Ni är kallad till allmän sammankomst på rådstugan kl. 2 i eftermiddag», sade Fredrik.

»Jag skall komma.»

»Godt!»

Vid det han ville gå kände han sin arm omfattas och fru Bille stod framför honom.

»Hur mår Axel?»

»Bra fru etatsrådinna. Dessutom har fröken Agnes redan fått honom i kikaren», sade han med en leende mine i det han pekade på den unga flickan, hvilken ännu stod lutad mot fönsterposten och ej hört den inträdande.

»Agnes!» ropade modren. »En vän vill säga dig sitt välkommen.»

Hastigt vände hon sig om, sprang lätt fram till Fredrik, och fattade hans hand i det hon med låg brådslande röst frågade:

»Hur mår Axel? Han är väl ej sårad?»

»Nej, min fröken. Han skall nu blifva glad öfver att så oförmodadt finna er här. Vi ha sökt igenom nästan hela Als utan något resultat och vi voro nu öfvertygade om att ni och er fru mor begifvit er till Köpenhamn. Ej kunde vi ana att vi skulle träffa er här. Jag skall väl helsa Axel?»

»Ja tusen gånger», svarade Agnes. »Men huru mår löjtnant Lind?»

»Han mår bra. Han kom hit i natt med ett kompani.»

Samtalet måste slutas, ty Fredrik fick ej dröja längre. Bugande sig afträdde han, följd af ett par vackra ögon.

»Tusan så vacker flicka den andra», mumlade han då han gick utför de breda trapporna.

Agnes hade återigen hastat till fönstret. Hon såg Fredrik utträda på gatan, och kasta en spanande blick åt det håll der Axel stod. Vidare såg hon att de båda ynglingarnes blickar möttes och att den förre gjorde ett tecken uppåt fönstret. Vid denna syn klapade Agnes' hjerta våldsamt.

»Skall Axel förstå det» var hennes tanke.

Om han ej precis förstod att det gällde Agnes, så såg han dock af vännens blick uppåt att det var något på färde, och riktade sina ögon mot det anvisade stället.

Axels blickar träffade Agnes, hvilken stod nära intill fönstret. Ett ljuft småleende krusade hennes läppar då Axel med glädjestrålade blickar förde handen till mössan. Hon skulle så gerna velat ila ned till honom.

I stället lade hon pek fingret på munnen och skickade honom en lång slängkyss, hvilken han hastigt besvarade.

Truppen satte sig i rörelse och snart försvann Axel ur flickans åsyn. Hon stod qvar vid fönstret ända till dess sista skymten af massan vikit om nästa hörn, derefter lemnade hon stället med en suck af lättnad, ty *han* lefde ju. Hvarför skulle hon ej då vara glad?

II.

Matts afhör en rådplägning och tager sina mått och steg.

På gångstigen som ledde till Kajsas stuga gick en man i tysta funderingar. Ett stort yfvigt svart hår och dito skägg omgäfvade hans hufvud, ofvanpå hvilket en gammal hatt hade sin plats. Hatten var för stor, ty tidt och ofta fördes ena handen till brättet och sköt upp den ett stycke. Men det dröjde ej länge innan den var på sin vanliga plats nere vid näsan. En kort svart rock, stora stöflar och en duktig knölpåk fullkomnade utrustningen. Sakta gick mannen framåt liksom ville han noga undersöka hvarje buske vid vägen och såg sig därför oupphörligt omkring.

Gång efter annan frammumlade han en qväfd ed, om satans väder, ruskigt väglag, djefla preussare m. m., allt under det han noga spejade omkring.

Slutligen stannade han och lyssnade. Gnäggnandet af en häst hördes tydligt på kort afstånd. Sedan han lyssnat en stund och förvissat sig om att ljudet ej kom närmare vek han han hastigt af vägen och smög sig sakta framåt, dold af det täta buskaget.

Snart kom han till en öppen plats vid hvars ena ända en stuga var belägen. Tankfull förde han handen mot pannan liksom ville han draga sig till minnes om han ej förr varit här. Trakten föreföll honom dock bekant.

»Aha», mumlade han och satte sig på ett kullfallet träd, dock så placerad att han utan att upptäc-

kas kunde se allt som tilldrog sig på slätten utan att sjelf vara synlig. Här såg han äfven hästen, som gnäggat, stå bunden bredvid ett träd invid stugan.

Mannen var Matts, hvilken skaffat sig den förklädnad han nu bar för att ej bli igenkänd af Conrad ifall de råkade träffas.

»Denna stuga tycker jag mig känna igen», sade han vid sig sjelf. »Ah, nu vet jag! Det är Kajsas stuga der fröken Bille var. Men den der hästen är misstänkt. Kanske han är der inne den bofven och har ett nytt rof. Jag måste se efter, kosta hvad det kosta vill.»

Vid dessa ord uppdrog han ett par pistoler, hvilka han noga synade och påsatte nya knallhattar. Sedan detta var gjordt smög han sig fram till stugan och gömde sig under det lilla fönstret der han förut varit gömd. Hästen stod honom så nära att han lätt kunde gripa honom i tygeln utan att röra sig.

Slutligen fick han höra röster som häftigt talade inne i stugan och, höjande sig försigtigt på tå kom han i tillfälle att se de handlande personerna.

Plötsligt hördes hästraf på vägen. En gäll hvissling inifrån stugan genomskar väggen och fram på planen störtade 7 ryttare, hvilka på gradtecknet syntes vara preussiske officerare. Hastigt skyndade Matts att gömma sig på sin plats.

Ryttarne bundo sina hästar bredvid den som stod der förut, och togo vägen åt stugudörren. Matts belägenhet var ej afundsvärd. Han hade knappast så stor plats att han kunde resa sig upp. Dessutom spärade hästarne vägen för honom, så att han utan att göra buller omöjligt kunde komma från stället. Han ansåg det därför bäst att ligga kvar på sin plats helst som han förmodade att något var på färde. Så mycket han kunde rätade han upp sig och lyssnade med återhållen andedrägt.

Emellertid vilja vi följa de inträdande.

Två personer funnos i stugan före ryttarnes ankomst. Dessa voro: den längste Conrad, och den mindre en löjtnant Körner.

»Hvad säger du om mitt förslag? Kan det ej duga?» frågade Conrad.

»Åhjo, men...»

»Men! Hvad för men! Ni ären ena rädda backharar. Danskarne ha ju att syssla med sina försvarsverk och vi kunna således utan svårighet utföra det vi ämna.»

»Var du ej säker på att de äro så oförberedda. Desse våra fiender slåss som djeflar med bajonetten, hvilken de mästerligt veta att handtera. Vi kunna lätt falla i ett bakhåll och farväl då med äran först och glädjen se'n.»

Conrad såg på den talande med en föraktlig blick i det han mumlade:

»Jag vänne dj—n toge er allesammans, I rädda krukor.» Högt tillade han: »Det är ej en man som talar så, som du nu gör. Vill du ej följa med så blif hemma vid spiseln, der är säkrare. Och der kan den preussiska tapperheten visa sig i sin högsta glans.»

Blek af raseri sprang Körner upp och slet ut sabeln i det han med stentorsröst utropade:

»Försvara dig eländige smädare. Du skall ej ostraffadt förolämpa en preussare. Drag, säger jag, eljest klyfver jag din eländiga skalle som ett nötskal!»

»Hugg till löjtnant Körner!» sade Conrad och betraktade sin fiende med samma iskalla hån. »Hugg till, säger jag. Ni vill väl till edra öfriga bedrifter lägga den att ha mördat en värnlös man. Se här!»

Sabeln vid Conrads sida fattades.

»Ni är en feg stackare!» ropade Körner och stack sabeln med en föraktlig åtbörd i slidan. »Ni är ej värd ett ärligt sabelhugg!»

Just vid denna vändning i vännernes samtal hade Matts intagit sin plats vid fönstret. De båda officerarne suto i den lilla kammaren, der scenerna med Agnes förefallit. Det yttre rummet var tomt. »Men hvar är Kajsa?» frågar troligtvis läsaren. Derpå skola vi i det följande gifva svar.

Då de sist ankomne officerarne anländt hade de båda kämparne lugnat sig. Conrad hade först räckt sin vän handen till försoning efter han förfördelat ho-

nom och denne mottog handslaget. Så snart de väntade inträdt togo de plats på stolar och bänkar och Conrad reste sig i det han sade:

»Kamrater, Bröder! I veten tvifvelsutän att i morgon är stilleståndet tilländalupet. Vi skola åter börja dessa strider som kräfva så många offer. Hvarför kunna vi ej med ett enda slag tillintetgöra våra fiender? Jo, därför att enighet fattas och enighet gör styrka. Under det österrikiske befälhafvaren vill ett, vill vår ett annat. Sådant måste ju nedslå soldaternes mod, det sågo vi vid Dybböl. Den ene, Wrangel, ville att vi gemensamt skulle anfälla midt i fronten, den andre nemligen österrikaren ville det ej. Hvilken ansen I ha' rätt? Enligt min åsigt hade den sednare rätt.» Vid dessa ord såg han sig omkring med forskande blickar, men alla suto stumma. Derför återtog han: »Så är det nu min mening att vi i morgon, så snart vapenhvilan är slut, försöka öfverrumpla Sonderburg, såsom varande en hufvudplats. Venstra flygeln af danska armén stöder sig derpå och lyckas vi taga den, som jag tror, emedan fienderne äro temligen säkra, så kunna vi sedan lätt operera mot de öfriga. Någon torde väl invända att, eftersom staden är af vikt, den är befästad; men det tror jag mig veta att den ej är. Det är således min plan, att kl. 2 i natt dit öfverföra några kompanier och bemäktiga mig platsen. Gillen I detta mine herrar?»

»Saken är ej så illa uttänkt, herr löjtnant», sade en liten kapten med stora moustacher och ett verkligt ryssansigte. »Men om en sak får jag underrätta er och det är att ni i afseende på befästandet missräknat er. Danskarne hafva dit förlagt 4,000 man och på stranden anlagt ypperliga och långskjutande batterier. Skulle vi än lyckas att taga staden så ha' vi hela venstra flygeln öfver oss och innan vi hinna få hjälp kunna vi vara nedsablade allihopa. För det tredje torde det falla sig ganska svårt att ens komma dit, alldenstund våra motståndare utveckla all möjligt försigtighet.»

Hvad Conrad tänkte yttrade han ej. Men af läppar-

nes konvulsiviska hopdragande kunde man se att vreden kokade inom honom.

»Dock», återtog den lille kaptenen, »kunna vi ju göra ett försök med 4 à 500 man. Lyckas det ej så kan ingen hjälpa det, vi skola väl göra dem något afbräck.»

»I natt således, mine herrar», genmälde Conrad och sprang upp. »Samlingsplatsen blir här. Hvilka utaf er följa med?»

Alla ville vara med om företaget och man var i beredskap att skiljas åt, då den lille morske kaptenen leende vände sig till Conrad och frågade:

»Finns det vackra flickor i staden?»

»Ja vasserra, så många ni vill ha!»

»Godt!» jublade preussären och gnuggade sina händer af förnöjelse. »De danske 'piger' ä' rätt täcka. Men apropos flickor! Jag har hört omtalas att ni lär ha haft en liten förtjusande unge gömd här för er egen räkning. Är det så?»

»Jo jo men», svarade Conrad, som gerna skröt öfver sina bofstreck i den vägen. »Just här i denna kammare var hon.»

»Åh f-n! Men hvem tog henne se'n?»

»Hvem vet hvart fogeln flyger, när han slipper lös.» Han ville ej gerna ut med att Agnes flytt med honom.

»Slipper lös. Således afskedade ni den sötungen. Det skulle ni ej gjort utan afstått henne åt mig. Jag skulle gerna betalt er skäligt honorarium därför.»

Conrad spratt till mot sin vilja.

»Här hade ni det bra», pladdrade kaptenen. »Långt aflägsset i en föga besökt trakt, och till på köpet stugan tom.»

»Hon var ej tom då», svarade Conrad tvärt.

»Hvem tusan bodde här då? Det förstås alldeles tom var hon inte eftersom er älskarinna residerade här. I sanning ett ståtligt residens!» Härvid lät han höra ett rätt oförskämtdt skratt.

»Stugan tillhör en gammal gumma, som bodde här då.»

»Aha, jag förstår. Och henne gaf ni ett förgyldt respass till andra verlden. Ni är en slug sate.»

»Hon är ej död, utan har måst skickas till dårhuset.»

»Bra! Hon kan således ej sqvallra ur skolan.»

Conrad såg på talaren med en förtretad mine, önskande både honom och hans tal dit pepparn växer.

Snart suto ryttarne på sina hästar och galopperade i stark fart åt preussiska lägret. Löjtnant Körner, som var befälhafvare för ett batteri nere vid sjön, hade till fots tillryggalagt det korta afstånd, som var emellan sjön och stugan, och återvände samma väg.

Då hofslagen förklingat i fjerran reste sig Matts i det ett hänleende hvilade på hans läppar och han mumlade:

»Nog f-n ska' jag gifva er piller alltid, som ska' bli bra hårdsmälta.»

Hastigt ilade han åt motsatt håll mot ryttarne. Men snart vek han af till venster och stod snart vid sundet, en half fjerdingväg söder om sista preussiska batteriet, hvarest en liten båt låg förtöjd.

»Ännu är det för tidigt att bege sig af», talade han för sig sjelf. »Jag måste vänta tills mörkret inbryter och hoppas ändå att först komma till Als.»

Nedkastande sig på marken föll han snart i en lätt slummer. Då han vaknade var det så mörkt omkring honom att han ej kunde urskilja de närmaste föremålen. Förskräckt sprang han upp och kastade en spanande blick åt det håll Sonderburg var beläget. Men allt var tyst och stilla. Deraf drog han den slutsatsen att tiden för öfverrumplingen ännu ej var inne, eller också att den redan försiggått. Men då menade han sig skolat vakna vid skotten. Stärkt af sömnen kastade han sig i båten och rodde med raska årtag bort mot nordost. Svetten lackade af honom men framåt gick det. Då han föresatt sig någonting måste det ske om han också skulle vid dess utförande genomgå lifsfaror. Natten var så mörk att han ej kunde se hvartåt han styrde, utan rodde framåt på vinst och förlust.

Plötsligt höll han inne båten. Han hade på kort

afstånd varseblifvit ett sken midt i sundet. Han var villrådig antingen han skulle fortsätta eller vänta. Efter någon tvekan rodde han sakta framåt då båten med sådan våldsamhet törnade emot en annan att Matts trodde att den skulle genast sjunka.

»Hollah! Hvem der?» ropade en barsk stämma från den större båten, och ett litet sken blef synligt äfven från denna.

»En preussare», svarade Matts med fast röst och på temligen god tyska.

»Hur många ä' ni?» frågade samma röst, hvilken Matts igenkände tillhöra samme kapten som varit så frågvis i Karins stuga, och detta igenkännande blef honom till stor nytta.

»Jag är ensam, herr kapten, och är ute för att rekognoscera om danskarne skulle ana oråd.»

»Från hvilket regemente är du?»

»Jag tillhör löjtnant Körners batteri här midt utanför», högg Matts till.

»Löjtnant Körners batteri!» röt kaptenen till. »Hans batteri är ju nu vid Dybböl! Hur hänger detta ihop?»

»Jag menar att jag var med när han låg här vid stranden», svarade Matts under det han småningom aflägsnade sig.

»Du förstår att vrida dina svar din spetsbof!» ropade kaptenen ursinnig. »Du är dansk. Gif dig eller skjuter jag.»

»Spetsbof är ni och alla edra följeslagare!» utbrast Matts.

Han hade knappast fått ut sista ordet, då en kula hven tätt invid örat på honom. Hastigt fattade han årorna och rodde med skyndsamhet utåt sjön. Vid skottets aflossande blefvo många små ljusa punkter synliga invid jutländska stranden. Den båten, i hvilken kaptenen var, skyndade att förfölja, men gaf Matts emot sin vilja tillfälle att undkomma just genom skenets skull. I följd deraf såg naturligtvis flykten hvar fienden var och undflydde derigenom den hotande faran. Plötsligt försvunno alla ljusa punkterna. Nu hade Matts ingenting att rätta sig efter, men till sin

lycka fick han just då sigte på de danska vakteldarne längs Alsstranden och stod snart oskadad på land. På begäran blef han förd till kommandanten i staden och omtalade för honom det tillämnade anfallet.

Genast utdelades befallningar om truppens sammandragning och inom mindre än en halftimme var stranden fullsatt med soldater, hvilka med skarpladdade gevär och påskrufvade bajonetter väntade sin nattlige fiende.

Då kaptenen aflossade skottet på Matts skyndade preussarne att lägga ut från land. De kunde ej medtaga mera än 400 man emedan de ledo brist på båtar. Vid sin reträtt hade danskarne medtagit alla farkoster de öfverkommit. Båtarne, som voro små, fylldes med soldater, och dessa suto så trångt att de ej kunde röra en lem. Lyckligtvis var sjön lugn, i annat fall hade företaget måst uppskjutas.

I den främsta båten finna vi Conrad och 4 officerare jemte 3 soldater, hvilka rodde. För att ej förorsaka buller hade de omlindat årbladen med trasor och hvad annat de kommit öfver.

Midt på sjön stötte de på kaptenens båt, hvilken efter den misslyckade jagten efter Matts vändt om.

»Hörde ni skottet?» frågade kaptenen Conrad, sedan de utbytt lösen.

»Ja, visst hörde jag det. Det var ju tecknet.»

»Förb... dumt. Jag hade fått tag i en spion men den uslingen undkom och vid det här laget ä' väl de derborta förberedde.»

»Nå, än se'n då? De veta ej hur många vi äro och om vi blott med mod anfalla dem, så skola de tro att vi äro flere än vi äro.»

Kaptenen svarade icke. Men en mustig ed sväfva-
de i stället på hans läppar.

Långsamt rörde sig båtflottan framåt och snart var den nära målet, då ropet: »Wer da!» skallade genom luften.

»God vän!» svarade Conrad, som med färdighet talade danska.

»Stanna, eljest skjuter jag!» ropade posten åter.

Conrad hade ordet »fyr» på sina läppar, men han hejdade sig och svarade:

»Vi ä' danskar, som skola se till när preussarne komma.»

Förskräckt knuffade kapten talaren i sidan, mumlande:

»Ni förderfvar ju alltsammans. Ni tillstår ju att preussarne skola komma.»

»Var lugn! Veta de ännu ej af vårt anfall, så är det nu försent att göra motstånd.»

»Jaså ni ä' preussare!» svarade posten.» Då ska' ni åtminstone få en varm helsning.»

Med detsamma blixtrade det till från hans gevär och Conrads sidokamrat, en ung officer, nedsjönk döende.

Här var nu inte tid till öfverläggning.

»Framåt!» kommenderade Conrad och hoppade sjelf i vattnet, hvilket steg honom till knät. Men innan de öfriga hunno följa hans exempel dånade en kanonsalfva mot båtarna.

Somliga sjönko tomma, somliga fulla med soldater, andra åter lyckades undgå förödelsen.

Åtföljd af sine män störtade Conrad upp på stranden och vände sig mot staden. Men på halfva vägen möttes han af bajonetter. En kraftig korseld mottog angriparne, hvilka i första förskräckelsen nära tappat modet, så oförmodadt kom hindret i vägen. Men snart repade de sig och anföllo danskarne. Desse, som endast voro förposter drogo sig i god ordning tillbaka, i hack och häl förföljde af preussarne.

Så snart första skottet dånade från danska batterierna började de preussiska vid Dybböl att äfven låta höra sig.

Långt blef icke Conrads framträngande, ty vid en häck som skulle öfverklättras mottog honom en mångdubbelt öfverlägsen styrka och tvingade honom att snart retirera. Men reträtten gick ej så bra. De efterste började att i full fart löpa ned åt sjön och snart följde

alla deras exempel. Endast Conrad och kapten tillika med ungefär 50 man försvarade sig käckt och uppnådde, endast 6 till antalet, båtarne, hvilkas vaktare också haft en svår strid att utkämpa. Endast tjugu båtar återstodo. De öfriga femton hade blifvit skjutna i sank.

Vid landningsstället måste Conrad åter kämpa en hård strid. I spetsen för några grenadierer angrep honom Axel med den häftigheten att preussarne hufvudstupa kastades i vattnet och en förfärlig oreda uppstod. För att skydda inskeppningen upptog Conrad striden, hvilken blef het och blodig. Tum för tum trängdes han tillbaka och var sjelf nära att snafva om en sten som låg i vattnet.

Axel, som märkte detta vid skenet från handgevären, och som tillika igenkände sin fiende fördubblade sina ansträngningar.

Conrad hade äfven känt igen Axel och de båda fienderne stodo nu åter midt emot hvarandra.

»Tag dig till vara, eljest klyfver jag din svenske skalle som glas!» ropade Conrad öfvermodigt och riktade ett kraftigt hugg mot sin motståndares hufvud. Snabb som blixten höjde Axel sin sabel, högg till, och kände att den stannade i något mjukt föremål på samma gång ett qväfdt rop af smärta hördes från motståndaren.

Då Conrad fick hugget, som träffade högra armen, störtade han baklänges, men föll lyckligtvis i en af båtarne, hvilken ögonblickligen stötte ut, förföljd af elden från kanoner och gevär.

Innan preussarne uppnått andra stranden hade fyra båtar tillsammans med soldaterne funnit sin graf i vågorne.

Conrad blödde starkt. Han var så matt att han ej sjelf orkade resa sig upp, utan måste på en bår föras till fästningen.

Axel utställde fyra dubbla posteringar utmed stranden, och ehuru han trodde att preussarne ej åtminstone nu skulle förnya anfallet, så ansåg han bäst att vara försiktig. Sjelf återvände han till staden till sitt kvarter, der han utmattad nedsjönk på sängen. Men hastigt reste han sig, kastade kappan öfver axlarne och

skyndade ut. Hvert resan gällde kunna väl läsarne gissa. Agnes var ju i staden, och dessutom hade han lofvat att underrätta henne om striden. Han hade varit hos borgmästaren då han blifvit kallad till sin post. Med sin älsklings välsignelse gick han glad och modig i striden. Nu ville han hålla sitt löfte och lugna henne med att han lefde. Öfverallt voro soldaterne i rörelse. Innevånarne hade skockat sig tillsammans på åtskilliga ställen för att afbida hvad som komma skulle. Man trodde att det var ett hufvudangrepp och ej ett af några hundra man. Under gåendet till Agnes måste Axel besvara deras frågor och på hans lugnande svar gingo de fleste hem, glade öfver att faran var öfverstånden.

III.

Agnes.

Samma dag, som Axel fått återse Agnes ilade han dit der hon bodde, och emottogs af den lyckliga flickan. Deras återseende var ljuft, de sågo blott hvarandra, omslutna af hvarandras armar. Efter ett kort samtal med borgmästaren och hans familj blefvo de unga ensamma. Men lyckan plägar ofta vara af kort varaktighet.

Axel fick ej dröja längre än en timme. Han måste åter vara på sin plats. Men om de älskande ej fingo vara tillsammans så länge hvarje gång, så träffades de dock alla dagar. Äfven dagen före preussarnes misslyckade stormning, eller samma dag som Matts afhörde förslaget dertill i Kajsas stuga suto de tillsammans i en soffa och talade om sin kärlek.

»Men, älskade Axel», sade Agnes och lutade sitt hufvud mot ynglingens skuldra, i det hon fästade på honom en kärleksfull blick, »skall du alltid älska din Agnes så som nu? Kanske skall du i ditt fosterland finna någon värdigare din kärlek?»

»Nej!» utropade Axel och tryckte en glödande kyss på hennes purpurläppar. »Nej, aldrig skall jag älska någon annan än *dig*. Du är min första, du blir äfven min sista kärlek. Tro hvad jag säger.»

»Jag tror dig. Förlåt mig mina tvifvel, jag rådde ej för att de kommo på mig.»

»Gerna förlåter jag dig. Jag kunde äfven hysa sådana mot dig, men det får jag inte, ty jag vet att du älskar endast mig och ingen annan.»

»Endast dig och ingen annan», eftersade Agnes och smög sig närmare sin älskling. »Tänk, Axel, hvilket hem skola vi ej hafva då vi en gång blifva för- enade. Nätt och snyggt och deri...»

»Du gå och syssla om din gubbe!» inföll Axel, i det han med hänryckta blickar betraktade den unga flickan, som hvilade vid hans hjerta. »O Agnes, kunna himmelens och jordens fröjder förenas i ett menniskobröst, så få vi då njuta dem, ty vår kärlek är ren som nyfallen snö, och om du rena lilja ej skulle få njuta dem i rikt mått, så vore ingen annan värdig.»

»Säg ej så», svarade Agnes och lade med allvarsam mine sin hand på Axels läppar. »Om jag är värdig en sådan sällhet, så är det endast genom dig. Kärleken till dig har förädlat mig och det är så- lunda din skull. Hade jag älskat någon annan hvem vet hurudan jag då blifvit. Men innerligt skall jag bedja Gud om kraft att rätt kunna uppfatta mina pligter och vara ståndaktig i min tro till dig. Då först, min Axel, blifva vi rätt lyckliga, då kunna vi med lugna blickar se framtiden till mötes.»

Rörd slöt Axel henne till sitt bröst läpparne möt- tes och en lång, varm kyss beseglade hennes ord.

Det knackade i detsamma på dörren. Förskräckt blickade Agnes på Axel under det hon utropade:

»Nu får du ej dröja längre. Gud hvad timmarne äro korta!»

»Stig in», ropade Axel.

En ordonnans inträdde, förde handen till mössan och lemnade ett litet hopviket papper, hvarefter han aflägsnade sig.

Axel kastade en blick på papperet, vände sig till Agnes och slöt henne till sitt bröst i det han sade:

»Jag måste på min plats. Fienden ämnar i natt försöka ett anfall på staden. Farväl älskade! Gud vare med dig.»

»Men om du lefver öfver, så kom åter så snart du kan och berätta oss hur det gått.»

»Det skall jag göra. Men det blir bra sent, ty anfallet skall ej ske förrän kl. 2 och hon är nu 10. Det blir för länge för dig att vaka.»

»Nej, nej. Jag vill sitta uppe här hela natten, ja så länge striden varar, och bedja för dig.»

»Tack, älskade. Jag skall komma så fort jag kan. Farväl.»

Åter en lång kyss och han var försvunnen.

Oroligt såg Agnes efter honom på gatan. Hon såg äfven att han kastade en slängkyss upp emot hennes fönster, och hon besvarade den. Derefter kallade hon Ada. De båda flickorna beslöto att vaka. Borgmästaren gick ej heller till hvila. Endast hans hustru och fru Bille, som tyckte att det var alltför långsamt att sitta uppe lade sig och insomnade snart, men väcktes vid tvåtiden af det häftiga kanondundret och förenade sig sedan med de öfriga. Vid hvarje salfva darrade fruntimmerna. Slutligen aftog kanonelden och en häftig musköteld smattrade istället. Inemot fyratiden tystnade äfven denna, afbruten af ett och annat kanonskott.

Under stor ångest väntade Agnes bud från Axel, eller också honom sjelf. Att fienden blifvit tillbakalagen ansåg hon för säkert då elden småningom aftynade. Men hur det gått med Axel var hon oviss om. Hela sällskapet deltog i Agnes sorg, ty Axel hade blifvit dem en kär vän. Han hade infört äfven sine båda kamrater i familjen och äfven de blefvo med utsökt vänlighet emottagne.

Småningom hade Adas känsla för Fredrik blifvit starkare och snart märkte hon att hon älskade honom.

Ofta fann fadren henne försänkt i djupt grubbel. Hon började blifva alltmera dyster och fåordig, och ofta gaf hon bakvända svar på de frågor som ställdes till henne. Äfven Fredrik älskade Ada, men han ämnade

ej bekänna det för henne förrän freden blifvit afslutad, ehuru han nog såg att han ej skulle få korgen. August hade ännu ej fäst sig vid någon flicka. Hans lynne var ej så häftigt som de andres. Han utförde aldrig någon sak utan att noga öfverlägga om hurudana följderna skulle blifva.

Hastigt hördes snabba steg närma sig, och en sabbel skramla mot gatstenarne.

»Det är Axel», ropade Agnes och lutade sig så nära intill fönsterrutan hon kunde. Genast igenkände hon den älskade, och var med ett språng vid dörren och sedan utom den. Snabbt ilade hon ned för de breda trapporna och störtade rakt i Axels armar, just som denne skulle sätta foten på första steget.

»Hvad står på?» frågade han förundrad i det han tryckte henne i sina armar.

»Kalla det barnsligt af mig, dyre Axel. Men ser du, jag kunde ej vänta till dess du kom upp, därför sprang jag ned för att möta dig.»

En kyss afbröt fortsättningen. Arm i arm gingo de upp, och Axel blef med glädje mottagen.

»Ni ha' väl haft det hett?» frågade borgmästaren.

»Ähja, så der. Preussarne slogos tappert. Men att det ej var fråga om någon stormning, utan endast om en rekognoscering det kan jag förstå af det ringa antal soldater de medförde. De kunde vara omkring 3 å 400 man, och dermed tycker jag skulle vara en galenskap att vilja intaga en stad med nära 4000 mans stark garnison. De fingo också dyrt plikta för sin djerfhet i det knappast hälften af dem kom tillbaka.

»Kunde du känna igen några af officerarne?»

»Ja, anföraren hade jag att utstå en hård dunst med.»

»Hvad hette han?»

»Ursäkta, farbror att jag ej kan omtala det. En hemlighet hvilar öfver denne mans handlingar.» En blick på Agnes sade henne genast hvem det var, och hon förstod den blicken.

»En hemlighet!» sade borgmästaren. »Är det så, då vill jag ej blanda mig i affären.»

»Axel tryckte en vördnadens kyss på den ädle gubbens hand.

Vid middagstiden var det lif och rörelse på Sonderburgs gator och promenadplatser. Underrättelsen om den lyckligt afslagna stormningen hade uppfyllt invånarnes hjertan med glädje och de tappre soldaterna, isynnerhet svenskarne blefvo föremål för allas gemensamma hyllning. Hvar än de frivillige visade sig mötte dem glada blickar och tacksamma hjertan. August hade haft befälet öfver de batterier, som bidragit till preussarnes nederlag, Fredrik öfver den styrka, som vid häcken mött de framryckande och slutligen hade Axel fullbordat deras nederlag. De sjelfve kände inom sig en sådan ljuf känsla, som medvetandet om ett godt utförande af en anförtrodd sak skänker.

Men förnämsta orsaken till invånarnes glädje var att preussarne alldeles inställt sin eld mot staden, åtminstone för en kort tid. Danskarnes batterier hade tystat fiendernes och flere af deras kanoner voro demonterade. Flere gånger hade preussarne väl försökt att anlägga batterier på stranden midtemot staden, men alltid blifvit helsade med en så mördande kartescheld att de ej mera vågade sig dit ned.

Promenaden hvimlade af glada ansigten. Vid ingången till platsen låg en högvakt der vid denna tid på dagen våra tre vänner hade vakt. Axel och Fredrik suto inne och pratade vid ett glas öl. Samtalet rörde sig omkring Ada.

Fredrik afhörde leende hans loftal öfver borgmästarens dotter och försjönk derefter i tyst grubbel. August, som var ute hos posterne, inkom nu och yttmed ett skälmskt leende:

»Det är några personer derute som vilja tala med löjtnanterne.»

»Aha!» utropade Axel och var blixtnabbt utom dörren.

Borgmästarens familj och deras skyddslingar stodo utanför och samtalade med posterne.

»Goddag!» helsade Axel och kramade borgmästarens framsträckta hand. Agnes' lilla hand hvilade länge i den unge löjtnantens och ett utbyte af ljufva

blickar egde rum. Alla de förbigående helsade på Christoffersson och hans familj. Fru och fröken Bille fingo äfven del af helsningarne derför att de voro olyckliga flyktingar och för fadrens, den ädle fosterlandsälskande Billes skull.

På uppmaning af Axel inträdde de besökande i högqvarteret.

Ungefär en timme dröjde sällskapet i vakten och återvände derefter hem. August, Axel och Fredrik voro anmodade att på qvällen komma till borgmästaren på supé, men måste till saknad både för sig sjelfve och tvenne unga flickor och för resten hela familjen gifva ett nekande svar, emedan de voro beordrade att just samma afton företaga en rekognosering åt hufvudlägret till.

Så långt de tre vännerna kunde se de återvändande följde de dem med ögonen. Vid hörnet, som desse måste vika om, vände sig de båda flickorna tillbaka. Officerarna viftade med mössorna och en slängkyss ifrån Agnes hann den älskade. Fredrik tyckte äfven att Adas lilla hand höjde sig. Men August, som var mera långsynt, försäkrade att det var blott till en vanlig afskedshelsning.

Det var vår. Hela naturen jublade. Fogelsång hördes i hvarje buske. Endast på den plats der kriget ännu rasade hade sången förstummats. Skotten hade bortskrämt desse natursångare. Natten sänkte sig öfver jorden. Den milda vårqvällen doftade från de tusentals blomster som stodo på ängarne. Genom Sonderburgs portar utred en ryttarskara, tagande vägen norrut i fullt sporrsträck. I teten finna vi de frivillige.

Ej ett enda ord talades. Alla voro fördjupade i sina egna tankar. Hvert Axels tankar voro kunna vi väl veta, äfven Fredriks? Men Augusts då?

Hans tankar irrade till fosterjorden, der han likom Axel lemnat en gammal mor, sörjande öfver sonen. Hans milda svärmiska ögon blickade drömmande ned framför sig. Han tänkte på det kommande. In-

nerligt önskade han att kriget snart skulle sluta, så att han finge ila hem till den väntande. Han hade för ett par dagar sedan emottagit ett långt bref från modern, deri hon berättar att en svår sjukdom kommit öfver henne, samt bad honom att med det snaraste skynda hem. Ja kanske han ej kunde komma förrän hon slutat sina dagar.

Han gaf sina båda vänner ett tecken med handen och, låtande eskorten rida förut, höllo sig de tre bakom.

»Mine vänner», sade August med låg röst, för att ej höras af de framför dem ridande, »jag har erhållit ett ömt bref från min mor, hvori hon ber mig skynda hem, ej inväntande freden, för att kanske emottaga hennes sista farväl. Huru skall jag nu göra? Jag ville gerna rådgöra med er derom förut, innan jag fattade mitt beslut. Kärleken drar mig dit bort, pligten qvarhåller mig här. Men starkare än allt är kärleken. Den har besekrat alla tvifvel.»

»Du bör resa», svarade Axel. »Du får ej dröja. Du har pligter mot din mor, som ej kunna utträngas ens af kärleken till eget fosterland. Vi skola hjälpa dig att få permission, eller om ej det skulle lyckas, kan du ju taga afsked. Säg orsakerna och resan skall ej vägras dig. Jag skulle vara hågad att resa med dig; men du vet hvad som qvarhåller mig här.»

»Jag vet det, min vän, och lycklig du, som funnit en sådan qvinna. Hon kan ej uppvägas med verdens alla skatter.»

»Nej i sanning», inföll Fredrik. »Det kan hon ej. Du förtjenar också hennes kärlek, Axel!»

»Och du Adas», svarade den tilltalade och betraktade leende sin vän.

»Gud gifve att det vore så väl!» suckade denne.

»Var du lugn», inföll August tvärsäkert. »Jag har nog sett att flickan älskar dig och jag gratulerar dig.»

»Emottag äfven min hjertliga önskan att allt måtte gå er väl», sade Axel och räckte sin vän handen, hvilken denne tryckte. Derefter fortfor Axel vänd till August: »Så snart vi komma till hufvudlägret, beger du dig genast till öfverbefälhafvaren och berättar hän-

delsen med din mor, samt ber om permission på några dagar, 8 dagar ungefär. Längre behöfver du ej vara borta och på denna korta tid tror jag att ingenting af vigt skall inträffa.»

Ryttarskaran var nu vid danske förposterne och inred snart i lägret, der alla lågo i djup sömn.

Så snart hästarne kommit i säkerhet begåfvo sig de tre ynglingarne till generalens tält, genom hvars till hälften öppna dörr ett ljus lyste. Axel och Fredrik stannade utanför under det August inträdde och genast fick företräde.

Efter en stund utkom han med strålände blickar. Han hade fått permission på åtta dagar. Generalen hade sjelf utfärdat hans pass. En förtjenst egde åtminstone Steinmann och det var den att han på allt möjligt sätt omhuldade de frivillige, som stodo under hans befäl. De tre svenskarne hade många gånger rönt stora bevis på denna hans kärlek.

Kl. 4 på morgonen inredo ryttarne åter igenom Sonderburgs portar, men nu ej ensamme. De hade nu med sig 8 24-pundiga kanoner, hvilka placerades så att de kunde bestryka hela den motsatta stranden.

Redan samma dag företog August sin resa, beledsagad af sine vänners och danske kamraters lyckönskan till en lycklig resa och snara återkomst. Ett bref från Axel och Fredrik till deras mödrar medhade han.

En sista omfamning och August hoppade lätt i den vid högvakten väntande vagnen och snart dolde ett dammoln honom för de kvarblifvandes blickar.

IV.

I Sverige.

Snart stod August på fosterjorden. Utan att förlora en enda minut tog han genast skjuts i Malmö och anlände efter 4 dagars färd till den trakt der hans mor bodde. Som han i vägen måste passera förbi

den stuga der fru Stolpe bodde, så lät han skjutsen stanna på vägen och riktade sina steg åt stugan, i hvars fönster ljus glimmade.

August klappade på och ett vänligt »stig in!» ljud emot honom.

Gumman, som icke kände igen honom gick förundrad honom till mötes. Att han var militär såg hon genast, både på hans hållning och af sabeln, som skramlade vid hans sida.

»Förlåt mig min fru, att jag så här sent stör er! Men ett angeläget budskap tvang mig till detta steg.»

Vid dessa ord framräckte August Axels bref.

»Från Axel!» utropade den gamla och kysste det dyrbara papperet. Sedan hon betraktat det en stund lade hon det på bordet, bad August sitta ett ögonblick och gick derpå ut i köket.

August satte sig, kastade kappan tillbaka och försjönk i grubblerier. Hastigt upprycktes dörren och modren jemte Gertrud inträdde. Förvånade stannade de vid dörren då de varseblefvo den danska uniformen och Gertrud drog sig blyg bakom modren vid åsynen af den främmande.

»Hvad ser jag!» ropade slutligen fru Stolpe, sedan hon någorlunda hemtat sig från sin öfverraskning.

»Ni är dansk. Ni känner kanske Axel personligen?»

»Nej, min fru. Jag är svensk! Men hvad tiden ändå kan förändra! Ni känner således ej mer igen August Lind?»

»August Lind!» utbrusto både modren och dottern.

»Är ni August Lind. Oändligt välkommen under mitt låga tak.»

»Är kriget slut nu?» frågade Gertrud med liflighet. »Kommer Axel snart hem?»

»Nej kriget är ej slut ännu, och Gud vet när så blir. Jag har dock fått permission på några dagar för att helsa på min mor, som lär vara mycket sjuk.»

»Ja, fru Lind har varit sängliggande några veckor, men nu lär det ej vara farligt.»

»Gud ske lof för det då», svarade August helt glad.

»Ni vältrar en tung börda från mitt bröst.»

»När kommer ni att resa?» frågade fru Stolpe.

»I öfvermorgon. Jag måste skynda mig tillbaka till Als så fort som möjligt.»

Samtalet fördes derefter egentligen om kriget, hvars aldra minsta detaljer fru Stolpe noga tagit reda på genom tidningarne.

August dröjde en stund qvar; men slutligen tog han afsked och lofvade att återkomma förrän han reste tillbaka för att taga med sig ett bref till Axel. Fredriks mor, som bodde nära intill, hann han dock ej att besöka utan gick han dit bittida andra dagen och blef äfven der emottagen med öppna armar, samt lofvade att taga bref äfven ifrån henne.

Då han närmade sig sitt hem klappade hans hjerta af otålighet, att snart få omfamna den älskade modren. Vid stora inkörsporten hoppade han af åkdonet och sprang en bakväg. Der mötte han kökspigan, som kom med ett stort vattenämbar och som var nära att springa omkull honom.

»Herre jestaness!» ropade den förskräckta flickan och släppte sin börda så att ämbarets innehåll rann utåt det nyskurade golfvet. »Herre jestaness! Hvä' håller lyttanten för spektakel! Kan han inte' fara fram som e' menniska!»

August hörde ej hennes harang, utan störtade upp och låg snart i sin mors armar. Flerfaldiga gånger öfverhöljde hon honom med smekningar ehuru hon ännu var så svag efter sin sjukdom att hon måste hålla sig vid sängen, der sonen höll troget vakt.

På morgonen dagen efter besökte han Fredriks mor, som blef glad öfver att få bref ifrån sin älskade son. Den fryntliga gumman bjöd budbäraren på kaffe och färska bullar, hvilka denne lät sig väl smaka.

På eftermiddagen voro Fredriks och Axels mödrar bjudna till fru Lind, som var så pass återställd att hon kunde, sittande uppe i sängen, hålla sina gäster sällskap. Att Gertrud ej saknades, behöfva vi väl ej säga?

August underhöll med den unga flickan en liflig konversation och öfverraskades på det högsta af den fina takt hon visade och af hennes okonstlade nästan naiva svar. Samtalet ledde dem in på historiens område och då blef hans förundran ännu större i det den

unga flickan med en säkerhet, som skulle gjort heder åt en professor, redogjorde för både allmänna, medeltidens och nyare historien. Hennes mor hade flitigt hållit henne vid studier och som hon sjelf egde ovanlig bildning, kunde hon bibringa sin dotter densamma.

Då slutligen de främmande togo afsked tyckte de unga — fastän de ej sade det — att tiden gått fort. Den qvällen lade sig August ej så lugnt som vanligt i afseende på sina känslor. Beständigt såg han framför sig ett litet ljuslockigt hufvud och hörde de näpnaste svar under det den lilla munnen drog sig till det aldrig täckaste leende. Han var sårad stackars August. Den lille skälmske guden hade ånyo utsett ett offer.

»Nå min flicka», frågade fru Ström på hemvägen. »Är du belåten med din afton? Jag såg att herr Lind lifligt underhöll dig.»

Smått rodnande svarade flickan:

»Jag är visst belåten, mamma lilla. Jag har fått tala om mitt älsklingsämne historien och herr Lind är deri mycket skicklig.» Med ett barnsligt godt leende tillade hon: »Du må tro att din flicka hade att utstå en svår examen; men gudskelof att jag redde mig bra, och därför har jag dig att tacka, älskade mamma.»

»Tacka den gode Guden, min snälla flicka, som har gifvit mig krafter att kunna gifva dig de kunskaper du eger.»

Samtalet slöts och de anlände snart till sin lilla stuga.

Dagen för Augusts afresa randades. Efter ett ömt farväl från sin mor, som nu gick uppe, stod han snart i fru Ströms vänliga stuga för att enligt löfte medtaga bref till Axel. Fredriks mor hade han redan besökt.

Den första som mottog honom var Gertrud. Sedan de första komplimenterna voro undangjorda bjöds August taga plats och vänta ett ögonblick medan modren slutade brefvet.

Om det gällt aldrig så mycket, hade han väntat; ty glansen från de underbara ögonen, som strålade emot honom, höllo honom fångslad.

»Hvarför säga löjtnant?» frågade August. »Kan ej Gertrud så gerna säga mitt namn; eller rättare sagdt: Kan jag ej få räkna min bästa väns syster som min vän?»

Blyg nedslog flickan sina ögon; men hastigt uppslogos de åter och framgående till ynglingen räckte hon honom den lilla handen sägande:

»Gerna för mig, om *du* sjelf vill så!»

»Så skall det vara!» utropade August och behöll den lilla hvita handen qvar, utan att Gertrud gjorde mine af att draga den tillbaka.

»Gud hvilka faror ni få utstå», sade flickan och satte sig bredvid August på soffan. Hennes hand hvilade fortfarande i hans »Om jag vore man, så skulle jag då visst ej välja den banan.»

»Hvilken bana skulle du då välja?»

»Jag skulle bli läskarl!»

»Professor förmodligen?»

»Nej, så högt sträfvar jag inte.»

»Men jag tycker att krigarens yrke är herrligt. Hvem får som han se det menckliga lifvets skuggsidor. Hvem får så lära känna menniskorna? Hvem har sådant tillfälle att betrakta sin egen vanmakt? En krigares kall är heligt. För det rätta, sköna, sanna bör han draga sina vapen. Hans död är skön. Tro mig Gertrud. Den man, som stupar för sitt fosterland, för en ädel sak, han bör hedras och han blir det också. På hans graf blomstrar minnets rosor skönast, hviskande ett lof åt den slumrande.»

August hade talat med värme. Gertruds ögon hängde fast vid hans läppar, hennes blickar strålade, och de halföppna läpparne utvisade att hon insög hans ord. Då han tystnade smög en tyst suck öfver läpparne och med sakta röst sade hon:

»Om du nu skulle dö?»

»Hvad skulle du då säga derom, om du finge höra att jag, genomborrad af bajonettstyng, stupat? Skulle du då egna en enda tanke åt mitt minne?»

»O ja», svarade flickan och en hög rodnad steg upp på hennes kinder. Jag skulle tänka på dig jemnt.» Och hvad gjorde August då han hörde dessa ord?

Han satt stum. Handen hvilade ännu i hans. Stormande känslor bodde i hans bröst. Slutligen bröt Gertrud tystnaden i det hon frågade:

»Hvad tänker du på?»

»På dig!» Blyg och förvirrad nedslog hon i detsamma sina ögon.

August svarade ej, men han upplyfte hennes hufvud och såg henne in i ögonen. En strålände blick mötte honom. Ej längre mäktig sig sjelf lutade han sig ned och — en kyss brann på Gertruds läppar, den första kyssen hon emottagit af en man.

Gertrud flydde ej, eller skrek till, såsom annars flickor bruka göra. Hon kunde ej tala, men ögonen sade mera. Hon lutade sitt lockiga hufvud mot Augusts bröst.

I detsamma öppnades dörren och modren visade sig i dörren. De älskande märkte det ej. Förvånad blef den gamla qvarstående. Ett allvarsamt uttryck syntes i hennes ansigte.

Nu slog Gertrud upp sina ögon och fästade dem kärleksfullt på sin älskling. Modren smög sig sakta fram och, läggande sin hand på sin dotters hufvud, sade hon mildt:

»Hvad betyder detta?»

Som stungen af en orm sprang flickan upp, slog sina armar om modrens hals och gömde sitt rodnande anlete vid hennes bröst.

»August steg äfven upp, gick vördnadsfullt emot den gamla och sade:

»Välsigna oss, moder. Vi älska hvarandra.»

»Är det så, Gertrud?» frågade hon och upplyfte dottrens hufvud.

»Ja!» svarade denna med låg röst.

»Jaså, Gud välsigne er då, mina barn», sade den åldriga och lade de ungas händer tillsammans.

Men Augusts afresa tvang honom att skiljas från den älskade. Gråtande hängde sig den unga flickan om hans hals och utbröt i konvulsiviska snyftningar. Den gamlas ögon stodo äfven fulla af tårar och hon mumlade:

»Arma barn. Nu först är du riktigt olycklig.»

För att ej förlänga den stackars flickans qual slet sig August, efter en brinnande kyss, lös ur hennes armar, och störtade ut, kastade sig i vagnen och jagade i sporrstreck derifrån.

Gertrud nedföll afsvimnad.

V.

Etatsrådet.

Vi införa läsaren i ett stort palatslikt hus vid Kongens Nyttorg i Köpenhamn. I ett rum, beläget i andra våningen finna vi etatsrådet Bille sittande framför ett med kartor, bref och handlingar fullsatt bord. Han var af medelmåttig växt, omkring 60 år. Men ungdomens liflighet bodde ännu i hans ögon. Oaktadt den framskridna åldern fanns ännu på hans vackra ansigte ingen skrynkla, ett tecken till att bekymmer ej varit hans följeslagare genom lifvet. Den höga hvälfda pannan, tankens boning, var jemn som en vattenyta. De grå lockarne, hvilka voro de enda tecken till ålderdom, ringlade sig ned på axlarne, omsvepande den gamle ärevördige liksom med ett silfvermoln. Dragen kring den fint bildade munnen uttryckte en fast och bestämd karakter.

I den stund vi nu se honom hade dock en fåra bildat sig på den höga pannan. Ögonbrynens lindriga hopdragning visade missnöje och de annars milda ögonen blickade dystert och tankfullt ned.

Och hvilken dansk kunde väl vid denna tidpunkt vara annat än nedstämd? Fienderne hade segrat och stodo nu färdige att öfvergå till öarne, kanske till hufvudstaden? Landet var ödelagdt. Folket hade flytt undan, dels uppåt norra Jutland, dels till Fyen och Seeland. Stora hopar kommo dagligen till Köpenhamn klagande öfver sin nöd.

Bille, såsom varande en af de mest fosterlands-

älskande män, kände djupt den olycka, som öfvergick fäderneslandet. Hans starka, modiga själ böjdes icke under dess slag, men den bäfvade för hvad som komma skulle.

Nitisk som han var i att i allt understödja regeringens åtgärder till det allmännas bästa, sökte han äfven att så mycket i hans makt stod, lindra de olyckliges klagan, som till honom togo sin tillflykt, och många af dem välsignade i tysthet den ädle mannen.

Vi hafva sagt att flera bref lågo på bordet, vid hvilket etatsrådet satt. I synnerhet tycktes han fästa sig vid ett. Han upptog det och läste. Det var från hans hustru. Då han slutat läsningen vek han sakta ihop det i det han sade:

»Gud ske lof att de mina äro helbregda. Och lilla Agnes blomstrar, skrifver hon. Ja, ja! Jag förstår nog hvem som är stängeln omkring hvilken hon slingrar sig. Nå, gerna för mig. Att han ej är adelsman gör ingenting. Jag tror han hette Stolpe. Nå lika godt. Är det en hederlig karl så må han i Guds namn få min flicka. De kanske blifva lyckliga och då blir äfven jag lycklig. Skada blott att han ej är dansk! Men hvad gör det. Han är i stället svensk och det qvittar lika, tycker jag.»

Här afbröts gubbens monolog af en betjents inträdande.

»Hvad vill du?» frågade Bille, hopsamlade sina bref och omband dem med ett fint silkessnöre.

»En som säger sig vara betjent hos etatsrådets fru ber om företräde.»

»Låt honom komma in. Han är välkommen.»

Sven inträdde och bugade sig djupt.

»Är du betjent hos min hustru?» frågade Bille och gick emot den bugande.

»Just inte det, nådig herre. Men... men...»

»Men! Hvad för men? Säg ut och var ej rädd.»

»Rädd är jag visst inte», svarade Sven och såg etatsrådet modigt i ögonen. »Men si, herrns fråga kom så hastigt på mig att jag ej vet hur jag ska svara, alldenstund jag både kan svara ja och nej.»

»Du är då kanske den mannen som förde min

hustru och dotter öfver Alssundet, dagen före då Dyböl stormades?»

»Rätt gissadt, herre!»

»Då står jag till dig i evig skuld, min modige man!» sade gubben och fattade Svens båda händer, dem han varmt tryckte.

»Nej, inte så, herre», sade Sven och såg besvärad ut öfver 'Billes nedlåtenhet', som han sedan plägade säga. »Jag gjorde endast min pligt, och förnämligast för löjtnant Stolpes skull. Hvad belöningen angår, så är jag tillräckligt belönad genom nådig fruns mot mig alltid visade vänlighet.»

»Min hustru kan ej nog visa den vänlighet, som räddat både hennes och hennes dotters lif.»

»Det var ej min skull att de blefvo räddade. Upphufvet dertill var löjtnant Stolpe. Jag var blott verktyget.»

Den gången sade Sven en osanning. Ty vi veta ju att han straxt efter Axels bortgång från Horsens, inkommit och manat dem att resa redan samma dag, då Axel deremot, okunnig om den hotande faran, bestämdt deras afresa till dagen derpå. Orsaken hvarföre han vältrade skulden på Axel var att han liksom skämdes öfver att tillstå sin ädla handling inför fadren.

»I alla fall», svarade Bille, »har jag din rådighet att tacka för att de lyckligen undkommo, och hvad löjtnant Stolpe angår, så skall jag särskildt tacka honom då vi träffa hvarandra. Men huru må min hustru och dotter?»

»De må bra och låta helsa herr etatsrådet. Egentliga orsaken hvarför jag kommit hit», fortfor han, »är den att jag har en bror, som ligger här svårt sårad. Han har låtit säga mig att han troligtvis ej har lång tid till och vill gerna tala med mig innan han dör.»

»Stackars man», sade Bille med deltagande. »Äfven du, såväl som många af våra landsmän, är utsatt för bekymmer...»

Estatsrådet satt en lång stund i stumma betraktelser med det grålockiga hufvudet hvilande i handen. En suck uppsteg ur hans bröst, och med svag röst mumlade han:

»Gud allena vet när detta skall sluta.»

Med stilla vördnad betraktade Sven den åldrige, hvilkens ord ljödo profetiska. Det gjorde på honom ett djupt gripande intryck att se den starke mannen böjd under olyckan, och en tår perlade fram ur hans öga, händerne sammanknäppte sig och han återhöll andan för att ej störa den gamle.

Slutligen uppreste sig Bille. I bådass ögon stodo tårar. Båda förstodo hvarandra. Bille sprang upp med liflighet och fattade Svens hand, i det han utropade:

»Du är en fosterlandsälskande man. Ära vare dig, och Gud beskydde dig.»

Sven kunde ej svara, så rörd var han. Djupt bugande tog han afsked, men måste först lofva gubben att återkomma innan han afreste till Als.

Straxt efter det Sven gått anmälde betjenten att en dansk officer anhöll om äran att få aflägga ett besök hos etatsrådet, hvilket beviljades honom.

Ett par minuter derefter inträdde August, som brann af begär att få se den man hvilken han hört omtalas såsom en prydnad för män och fosterland.

Då August sagt sitt namn, uppsprang Bille med ungdomlig liflighet och slöt den förvånade i sina armar. Deras samtal räckte länge och vidrörde många ämnen. Äfven kom Bille att nämna Axel, och fick han veta mycket genom August. Gubben var så förtjust i den man hans dotter valt till följeslagare genom lifvet att han lade August på hjertat att ej glömma helsa Axel med att denne redan hade hans faderliga välsignelse.

Slutligen tog August afsked af den gamle mannen och reste till Als beledsagad af många välsignelser. Vi hasta före honom till ön, för att se hvad som der tilldragit sig.

VI.

Fångenskap och räddning.

Dagen efter den då August rest till sitt hem erhöll Axel en oförmodad befallning från kommenderande generalen att återkomma till lägret för att taga kommandot öfver en hop rekryter, som skulle förläggas i staden. Han måste resa så brådstörtadt att han ej fick tid att taga afsked af Agnes, hvadan han bad Fredrik, som nu var daglig gäst hos borgmästaren, att framföra hans helsning till hela familjen men isynnerhet till Agnes.

Solen lutade mot sin nedgång då ryttaren såg staden försvinna bakom sig. I raskt traf ilade han framåt.

Han hade ridit ungefär en timme, försjunken i tankar då vid en krökning af vägen en kula hven tätt förbi hans öra. Axel var ej rädd, men en obehaglig känsla påkom honom. Vid detta nattliga öfverfall skulle han kanske bli nedskjuten som en hund, utan att få tid att försvara sig. Men hvem kunde angriparen vara? Dansk? Omöjligt! Tysk? Ännu omöjligare. Ty hvilken fiende skulle nu våga vistas på den väl besatta ön?

»Hvem der?» ropade han slutligen och spejade med skarpa blickar inåt en liten björkdunge, som låg tätt vid vägen.

Ingen svarade och Axel var just i begrepp att fortsätta sin ridd då han plötsligt hejdades af en mot honom framsprängande ryttare vid hvilken åsyn han ovilkorligen studsade.

Samtidigt med den obekante ryttarens uppträdande på skådeplatsen störtade två män beväpnade ända till tänderne ut ur dungen. Alla tre voro civilt klädda.

Snabbt ryckte Axel en pistol ur bältet, sigtade, och träffade den ene af dem, så att han blödande föll ned på marken. Han var just i begrepp att sända den andre en lika varm helsning då ryttaren i civila kläderne var honom så nära att han kunde höra hästens

flåsande. Hastigt vände han om sin häst och — stod ansigte mot ansigte med Conrad.

Den sednares blickar glödde af hat och ett demoniskt hånleende krusade hans tunna läppar då han utropade:

»God dag, herr löjtnant, och tack för sist. Då var ni likväl mig öfverlägsen, nu äro vi lika mot lika.»

»Hvad är din mening, Conrad?» frågade Axel allvarsamt. »Vill du hoga ännu flera brott på ditt skuldbelastade samvete? Hvart ämnar du dig?»

Axel anade att han fått spaning på hvar Agnes befann sig.

»Hvart jag ämnar mig!» svarade Conrad i spotsk ton. »Hvad angår det dig? Jag har nu mött dig och nu undgår du mig inte. Drag ditt vapen, eller jag nedskjuter dig som en hund.»

»Hvad i all verlden kommer åt dig, Conrad, eller har preussarne gjort dig till hjälte? Du som aldrig förr vågat dig i envig, du utmanar nu mig. Men en sak skall jag säga dig och det är att jag ej slåss med en usling som du. Gjorde jag rätt så skulle jag föra dig till lägret, men denna gång får nåd gå för rätt.»

Dessa ord yttrade i lugn ton hade gjort Conrad ursinnig. Han gaf sin häst sporrarne och störtade på sin motståndare.

Axel var alldeles oförberedd på anfallet och undvek faran endast genom att snabbt kasta sin häst åt sidan. I nästa ögonblick satt han med dragen sabbel väntande på det andra anfallet. Men Conrad, som visste att han ej kunde mäta sig med Axel i fäktning, sprängde blixtnabbt ifrån platsen och var snart försvunnen.

Axel sände en föraktfull blick efter den flyende under det han mumlade:

»Fredrik skall nog skydda Agnes.»

Snart anlände han till lägret, öfvertog kommandot öfver de nybildade soldaterne och begaf sig genast i väg för att vid morgonens inbrytande intåga i staden.

Truppen hade hunnit ungefär till samma plats, der Axel utstått sitt äfventyr, då fyra ryttare kommo

jagande i sporrsträck emot honom. Vid åsynen af danska uniformer stannade de och deras anförare, en underofficer, gick fram till Axel och rapporterade att de i stadens grannskap hade fångat en ryttare, som ej nöjaktigt kunde styrka hvem han var. Axel anade straxt hvem den fångne var och beslöt, ehuru med motvilja, att rädda honom.

»Känner ingen af er honom?» frågade han vidare ryttarne.

»Nej!» svarade de gemensamt.

Detta var en möjlig räddning för Conrad. I hela danska hären var han känd såsom öfverlöpare, och skulle genast blifvit skjuten om han ertappats. De som nu fångat honom voro af de trupper, som stött till arméen på Als, och hade således aldrig sett Conrad, ehuru de väl hade hört talas om honom.

»Han följer oss till staden», sade Axel lugnt. »Rid ni i förväg. Jag vill tala med fången och försöka utleta af honom hvem han är.»

Detta var så naturliga skäl att ryttarne och soldaterne genast satte sig i marsch, lemnande de både officerarne ensamme.

»Jo nu har du ställt det vackert till för dig, Conrad», sade Axel. »Hur tror du nu att det skall gå? Att låta föra dig till lägret kunde jag ha' tillåtit, men då hade du varit utan räddning förlorad. Nu skall jag försöka att rädda dig, kosta hvad det kosta vill.»

Conrad blickade högst förundrad på talaren. Då han råkat i händerne på ryttarne, trodde han lätt kunna rädda sig, men nu. Nu hade han fallit i dens våld, hvilken han så nesligt anfallit dagen förut. Någon räddning såg han ej. Han var fast säker på att Axel skulle på honom utkräfva en blodig hämnd både för förräderiets skull och för hans oridderliga uppförande mot Agnes. Han visste att Axel kände till hans bedrifter. Så mycket mera förvånad blef han då han hörde Axels yttrande om räddning. Han var så bestört att han ej på länge kunde komma sig före.

»Det står dig fritt att antaga eller förkasta mitt anbud», sade Axel, då han märkte den andres tvehåg-

senhet. »I förra fallet kommer du åter till de dina; i det sednare deremot kan du vara säker på att den innan morgondagen gått till ända är ett hufvud kortare, ty klara bevis på ditt förräderi finnas. Säg således fort antingen du vill lefva eller dö!»

»Lefva!» mumlade Conrad med nedslagna ögon. För första gången i sin lefnad slog honom samvetet. Han vågade ej se upp.

»Nåväl! Hör nu hvad jag säger! Då jag vänder mig till ryttarne med befallning att komma hit, så fly. Men först en sak: Kan du lita på din hästs snabbhet?»

»Ja!»

»Godt!»

Derefter red Axel fram ett stycke i det han ropade: »Hitåt, ryttare. Den här fången är så egensinnig att jag ej får ett enda ord ur honom. Men jag hoppas att Sonderburgs fångelser skola återgifva honom talförmågan.»

Axel hade knappt fått sista ordet ur munnen, förr än Conrad hastigt kastade om sin häst och i vildt galopp störtade fram på vägen. Förvirringen bland trupperne blef allmän. Ryttarne med Axel i spetsen jagade med lösa tyglar efter rymmaren, men denne hade fått så stort försprång att han omöjligen kunde upphinnas.

Axels uppförande väckte inga misstankar, ty alla trodde att den fångne sjelf iakttagit tillfället till flykt.

»Nå ja», sade underofficeren, »låt honom löpa. Han kommer ändå ej igenom våra förposter.»

Axel svarade ej. Snart intågade truppen i staden. Klockan slog just då 4. De utåt stranden posterade batterierna började sin morgonsång just som solen blodröd höjde sig i öster. Nedåt sundet, midt utanför Als syntes preussarne sysselsatte med ihärdigt arbete. Derifrån började snart en förfärlig kanoneld och ditåt riktades äfven danskarnes kulor. Allt var i oro i staden. Kommo fienderne öfver till ön, så skulle ej Sonderburg blifva skonad.

Framemot kl. 6 på morgonen började kulorna att flyga öfver staden. Liksom genom ett trollslag blefvo

gatorna tomma. Soldaterna voro de enda menckliga varelser, som vågade sig ut. Här och der antändes ett hus. Släckningsredskap var väl tillreds men fåfångt, kulorna spridde död och förstörelse i manskapets leder.

I borgmästarens hus var allt i oro. De båda flickorna slöto sig bäfvande intill hvarandra. Hur önskade de icke att någon af de tre svenskarne hade kommit. De fingo dock ej gå från sin post. Ett afgörande ögonblick nalkades. Alla måste vara beredda på det värsta.

Inemot klockan 10 kom en soldat och lemnade Agnes en liten biljett. Glad kysste hon den kära skrifvelsen. Hon såg genast att det var ifrån Axel. Hon öppnade genast brevet och läste:

»Älskade Agnes!

Orsaken hvarför jag ej kan komma till dig är den att fienderne ärna våga en stormning, efter hvad vi kunna se af deras rörelser, samt genom pontonbryggors slående öfver sundet. En het stund förestår. Var dock ej rädd, min älskade, jag skall till sista droppen af mitt blod försvara dig eller också dö. Jag hinner ej att skriva mera hur gerna jag än ville. Helsa Ada och säg henne att Fredrik tar sig friheten sända henne sin helsning. Lef väl älskade. Gud vare med oss.

Din Axel.»

Otaliga gånger kysste den unga flickan detta ljufva budskap från honom. Glädjen deröfver förbittrades dock af den honom hotande faran.

Rodnande hörde Ada Fredriks helsning. Agnes skämtade med henne öfver detta förrädiska vittne på hennes känsla. Ada låtsade blifva smått förargad, men en ljuf omfamning gjorde henne snart god och glad igen.

Framåt i det vildaste karrier sprängde Conrad, mumlande mellan de sammanbitna tänderne:

»Fördömdt att jag skall hafva honom att tacka för min räddning! Detta var ett fult streck i räkningen,

men kanske jag skulle bevisa honom någon gentjenst? Ha, ha, ha! Såsom belöning för min räddning vill jag bortföra hans brud! Hans brud!» ropade han med gnisslande tänder. »Nej, hon skall aldrig blifva hans. Förr skall min dolk genomborra hans hjerta. Hon får ej njuta någon sällhet i hans famn. *Min* måste hon blifva, min eller ingens.»

Intet hade förmått böja detta okuffiga hjerta. Yttre olyckor, själslidanden, fienders ädelmod, allt var för honom likgiltigt. Hämnden ensam glödde i hans hjerta. Han var så inne i sina tankar att han ej kände de törnen som sönderrefvo hans kläder, de qvistar, som piskade hans ansigte.

Han hade ridit en stund då stranden började synas på afstånd. Jublande öfver att snart vara fri, alldenstund han ej såg några poster, ökade han hästens lopp och snart kände han vågorna skölja sina fötter. Spejande såg han sig omkring om ej någon båt till-äfventyrs skulle finnas och slutligen upptäckte han en liten sådan. Vigt svingade han sig ned på marken, vände hästens hufvud uppåt landet och gaf honom ett kraftigt slag med flata sabeln. Hästen, som kände sig fri, galopperade snabbt derifrån.

Hastigt hoppade Conrad i båten och ämnade just sätta ifrån land, då en kula hven förbi hans öron. Nedåt stranden marscherade med raska steg en trupp soldater. Vid denna syn ansåg sig Conrad förlorad ty han igenkände det regemente vid hvilket han förut tjenat. Här var ingen tid att förlora. Död eller fångenskap var nu hans val. Till råga på olyckan började också soldaterna igenkänna förrädaren och rusade i språngmarsch ned mot stranden.

Conrad stötte med kraftig arm båten från land. Den gled ut på vattnet, kedjan var slut, båten stannade, den var fastläst. Hvad var nu att göra? Lefvande ville han ej falla i sine fienders hand. Desse närmade sig snabbt och många af dem lade redan geväret till ögat. Här var intet ögonblick att förlora.

Snabbt ryckte Conrad upp en lång ryttarepistol ur bältet, och afsköt den mot sine angripare. Kulan träffade anföraren, en underofficer. Soldaterna stannade.

Detta ögonblick begagnade Conrad, och högg af kedjan, som höll båten fast, och det med den styrka att sabeln också sprang af på midten. Han var fri, en länk hade brustit. Med förtviflans krafter stötte han farkosten från land och lade sig ned på bottnen, ty kulorna från de anfallande började att tätare hvina öfver hans hufvud. Många nedföllu i båten utan att träffa honom. Han vågade slutligen att upplyfta hufvudet och såg nu huru soldaterna beredde sig till att vada ut i vattnet, hvadan de för att underlätta detta arbete lagt ifrån sig vapnen på stranden. Detta blef Conrads räddning. Hastigt fattade han årorna och rodde med kraft utåt. Ett ursinnigt skri skalade efter honom. Soldaterna rusade upp på land, fattade sina gevär och sände varma helsningar efter flyktingen. Kulorna träffade dock ej ty afståndet var nu redan för långt. Preussarne, som på andra stranden sett uppträdet började också att skjuta, hvar vid några danskar stupade och de andra drogo sig i ordning tillbaka.

Conrad kom lyckligt till sine vänner. Hans första besök gällde generalen, som kommenderade batterierna. En följd häraf blef den förnyade skjutningen samt pontonbryggornas slående. Conrad hade talat så ofördelaktigt om danskarnes positioner att preussarne ansågo sig böra iakttaga tillfället att anfalla.

Så snart August anländt till sin plats och för kommandanten anmält sin återkomst skyndade han att uppsöka Axel och träffade honom vid en barack straxt utanför staden. Vid vännens åsyn ilade Axel emot honom och slöt honom i sina armar under utropet:

»Hur mår min mor, hur mår Gertrud?»

»De må bra», svarade August med lätt förvirring, som dock ej märktes af Axel. »De låta helsa dig tusen gånger. Se här är ett bref. Men hvar är Fredrik? Jag har ett bref till honom också?»

»Kan du ej tänka dig hvar han är då vi ej äro tillsammans?»

»Hos borgmästarens?»

»Ja, jag skulle så oändligt gerna vilja vara der jag också men kan omöjligt komma ifrån. Jag måste nödvändigt hafva vakten här hela natten.»

»Nå, hur långt har han avancerat i sin sköna synnest?» frågade August och satte sig på en kanonlavett.

»Så långt», svarade Axel och bröt modrens bref, »att i öfvermorgon skall deras förlofning eklateras.»

»Det var böfveln till hastighet. Han kunde väl ha' väntat.»

»Under krigstider måste man taga hvarje tillfälle i akt det vet du väl.»

»Ja visst. Han handlar som en klok general.»

Axel svarade ej utan fortfor att med ifver studera de kära raderna hemifrån. Flere gånger kyste han brefvet och vikande ihop det, vände han sig till vännen i det han sade:

»Min mor talar om att jag ska' få veta någonting af vigt utaf dig. Det är väl ej sorgligt efter som hon ej vågade nämna det?»

»Det kommer an på huru man tar det», svarade August smått rodnande.

»För Guds skull säg, August. Jag brinner af nyfikenhet att få veta hvad det är.»

»Min vän», sade August och fattade Axels hand. »Du får ej bli stött på mig för hvad du nu får veta. Det är bäst att säga det i få ord: Gertrud och jag älska hvarandra. Din mor har gifvit oss sin välsignelse; gif mig nu din.»

»Victoria!» ropade Axel och slog ihop sina händer. »Mina tysta önskningar äro då uppfyllda och jag är tacksam för att du gifvit min älskade syster en henne värdig man och ett fast stöd. Af hela mitt hjerta ger jag er min broderliga välsignelse. Blifven lyckliga, ty ni förtjena det.»

Länge suto de både ynglingarne och samtalade om hemmet, om sina framtidsplaner och om — Conrad. Axel berättade då äfventyret med denne.

Först inemot midnatt återvände August till sitt kvartér och just som han passerade borgmästarns hus,

utkom Fredrik derifrån. De båda vännerna omfamnade hvarandra. Fredrik fick sin mors bref, hvarefter de skiljdes.

VII.

Sonderburgs intagande.

Ett storartadt anfall förbereddes af fienderne mot ön. Allt var i verksamhet. Från morgon och till afton, ja ibland hela nätterna dundrade motståndarnes kanoner mot hvarandra, preussarnes för att underlätta slåendet af de pontonbryggor, som skulle öfverföra dem, danskarne för att hindra dem derifrån.

Under allt detta voro de tre svenskarne så upptagne af sin tienst att de ej fingo tillfälle att besöka sina hjertans herskarinnor och dessa åter sväfvade i beständig ångest för deras älskares öden. Kärleken hade ännu fastare knutit Agnes och Ada tillhopa. De hade nu gemensamma tänkesätt, gemensamma sysselsättningar och gemensamma intressen.

Oron i staden tilltog med hvarje dag. Lyckades fienderne att storma danskarnes förskansningar, så skulle säkerligen ett förskräckligt öde öfvergå de arme stadsboerne, ty preussarne framforo med största grymhet vid sina plundringar.

Axel darrade för den älskades öde, ty Conrad befann sig ju ibland fienderne. Tvifvelsutan skulle han rikta sitt anfall mot staden för att nå det mål han så länge eftersträfvat: Agnes' egande och komme hon i hans våld fruktade han det värsta. Han var betänkt på att låta henne resa till Köpenhamn, men hindrades i sin föresats af mellankomna hinder. Han jemte hans två kamrater blefvo nemligen beordrade att stöta till stora lägret med en fjerdedel af stadens besättning. Efter ett långt afsked från de älskande aftågade skaran.

Knappt hade de kommit till bestämd ort förrän fienderne började öfvergången. Danskarne voro beslutne att till det yttersta försvara sig och hade späckat stranden likasom förskansningarne med kanoner. Bakom de framför lägret befintliga häckarne hade tiraljörer blifvit förlagde, hvilka genom en förhärjande korseld anställde stora luckor i fiendernes led. Isynnerhet sigtade de på officerarne.

Det regemente vid hvilket våra tre hjeltar tjenade, hade sin plats i redutten n:o 4 på södra sidan om lägret. Ifrån denna plats kunde man se öfver hela sundet ända till dess Slesvigs kust försvann i det blånande fjerran.

Axels öga var oupphörligt fästadt på staden och motsatta stranden. Så snart han såg att något anfall mot staden ej gjordes var han lugn. Han hade af generalen fått tillåtelse att så snart staden anfölls genast skynda till dess undsättning.

Utåt hela linien smattrade snart en liflig muskötdeld, hvarmed kanonernas grofva stämmor blandade sig. Preussarne ryckte upp på stranden, danska rytteriet gjorde chock och fienderna måste draga sig tillbaka för det häftiga anfallet. Men tusental kom i stället och nu var det rytteriets tur att retirera. Då marscherade Axels regemente fram och fyllde den i linien uppkomna luckan, striden blef het och blodig. Hvarje tums bredd jord fingo fienderne dyrt köpa. Danskarne drogo sig slutligen inom sina förskansningar för att bättre kunde hålla stånd.

Under stridens hetta hade Axel ej gifvit akt på staden. Just som danskarne retirerade började kanondunder åt detta ställe till och Axels blick träffade en fiendtlig flottilj, som var nära staden och slungade död och förstörelse in i den.

»Ha!» utropade han, »jag har förgäfves spanat efter Conrad här. Derborta måste han finnas. Gud beskydde de arme!»

Hastigt ilade han bort och sökte reda på sina vänner. De kastade sig upp på friska hästar och störtade bort i galopp. Skymningen började att inbryta. Det var ej att tänka att de skulle hinna fram före

nattens inbrott, hvarför de saktade sin fart, så att hästarne måtte kunna bära dem ända fram. Der måste de sålunda overksamme åse stormningen af den ort der deras *allt* befann sig. Dystra redo de bredvid hvarandra. Deras sinnen voro beklämda. Intet muntert skämt eller tal om gamla minnen kryddade deras resa. Hvar och en tänkte blott på sig sjelf.

»Ah!» ropade August», nu äro de inne i staden!»

Tre sporrhugg svarade på detta utrop. Hästarne gjorde en sista kraftansträngning och buro sina ryttare till målet. Just som fienderne började få fast fot inredo de genom stadsporten.

När de tre vännerna aftågat försjönko de båda flickorna i ett tyst grubbel. Hvar och en tänkte på det öde som väntade dem om fienderna skulle lyckas få fast fot på Als och vid dessa tankar ryste de ofrivilligt. Slutligen sade Agnes till den i tårar badande Ada:

»Låtom oss bedja den gode Guden att de våra må segra, och om vi ej bönhöras, så åtminstone räddas undan våra fienders händer.»

»Hur många oskyldiga bli ej offer för en despots hersklystnad», utbrast Ada. »Tro mig du Agnes, att så länge Danmark står blir Bismarck hatad och afskydd af alla dess söner. Denne blodsugare för hvilken intet är heligt, blott roffa till sig hvad han kan, se der hans politik, utan afseende på om han handlar rätt eller ej.»

Agnes svarade ej på dessa utgjutelser. Hon blickade tyst ut genom det öppna fönstret. Sakta inträdde Sven, närmade sig henne och sade med låg röst:

»Akta er fröken. Löjtnant Muntze torde komma hit i dag.»

»Himmelens Gud fräls mig!» ropade den arma flickan och sprang upp. »Sven, du gode redlige Sven, för mig härifrån så att jag ej må falla i det odjurets våld, ty då är jag förlorad». Ett kanonskott afbröt hennes tal. Ännu ett, flera . . . en dof skakning förmärktes och derpå började en förfärlig kanonad.

»Nu är det försent», utbrast Sven, darrande för de unga flickornas skall. »Vi måste nu försvara oss till sista man, eller dö. Preussarne anfälla lägret och snart skola de vara här, men vi ha' gudskelof ännu en stark besättning i staden så att vi åtminstone må kunna försvara oss till dess någon räddning yppar sig. Nu är det ej lönt att tänka på flykt, ty fiendens kanoner bestryka hela stranden».

På stadens gator rådde lif och verksamhet. De utaf borgrarne, som kunde föra vapen bidrogo till försvaret. De tunga kanonvagnarne rullade med ett hemskt dån genom gatorna, soldaternes taktmässiga steg förlorade sig i långa echo och deremellan ljödo de armas klagorop, som blifvit träffade af någon kula, eller bomb, på samma gång som brakket af instörtade hus, itända af granaterna, gjorde det hjertslitande skådespelet ännu hemskare.

Vid landstigningsstället var allt i strid. Fåfångt utvecklade försvararue den mest heroiska tapperhet, det beundransvärdaste dödsförakt. Fiendernes mera snabbskjutande gevär mejade ned deras led och för att ej aldeles nedgöras drogo de sig in i staden allt under strid.

Men det stod skrifvet i ödets bok att staden skulle falla. Genom en omväg instörtade en hop fiender och togo försvararne i sidan. Detta dubbla angrepp af en, dem så många gånger öfverlägsen fiende, kunde danskarne ej uthärda. Dock flydde ingen. I god ordning drogo de sig tillbaka och en lycka var det att de ej blifvit afskurne.

Striden vältrade sig i vilda vågor den gatan framåt vid hvilken borgmästarens hus var beläget. Från fönstren slungades allehanda föremål ned på segrarne men det oaktadt framträngde de oemotståndligt.

Midt under den hetaste striden framstörtade tvenne män ur fiendernas leder och togo vägen framåt gatan. Danskarne försökte mota dem, men måste snart vika sedan undsättning ankommit.

Den ene af de båda männen, i hvilka vi igenkänna Conrad, lutade sig ned mot en fallen dansk och frågade på den fallnes språk:

»Hvar bor borgmästaren?»

Soldaten ämnade just säga det då en bredvid honom liggande kamrat lade handen på hans mun i det han med svag stämma utbrast:

»Tyst eljest är den hedervärda familjen olycklig. Den som frågar är förrädaren Muntze. Förbannelse öfver honom.»

Han hade knappt utsagt sista ordet förrän Conrads kamrat, i hvilken vi igenkänna den lille morske kaptenen, med sitt sabelfäste tilldelade honom ett väldigt slag i hufvudet, så att han med en tung suck föll tillbaka mot gatan.

»Dj—en anamma!» röt Conrad i ilska. »Här stå vi och förspilla tiden onödigt».

I det samma kom en preussisk soldat linkande på ett ben och hållande med venstra armen den sårade högra.

»Du vet väl inte hvar borgmästaren bor?» frågade kaptenen.»

»Jo vassera, herr kapten», svarade soldaten, »fjerde huset härifrån framåt gatan på höger hand.»

De båda männen störtade fram. I ett par språng mätte de trappan och stodo snart i öfre tamburen. I ett ryck öppnade kaptenen dörren, men emot sin vilja stannade de båda våldsverkarne liksom fastnaglade.

I rummet var hela familjen samlad. Den gamle mannen, frun och kommersrådinnan suto bredvid hvarandra i en soffa. Framför dem knäböjde de båda flickorna med bleka anletsdrag och i ena hörnet var Sven sysselsatt med att ladda en lång ryttarpistol.

Plötsligt vände sig Agnes om och gaf till ett anskri. I ögonblicket stodo de båda fienderna i rummet. Vid Svens åsyn bleknade Conrad märkbart, men snart hemtade han sig, gick fram till honom och sade:

»Nu är du min, förrädare!»

»Förrädare sjelf», svarade den gamle och såg på löjtnanten med lugna fasta blickar, hvilka denne ej förmådde uthärda. Han vände sig därför ifrån Sven och tog ett steg emot Agnes.

»Kom mig ej för nära, usling!» ropade hon i ångest och omslingrade Ada med sina armar. »Du borde

blygas, Conrad att visa dig här inför våra ögon efter de brott du begått. Har du någon blygsel i dig så lemna oss i fred.»

»Ni måste blifva vårt byte, vackra damer», tog nu kaptenen till ordet. »Ni veten att krigslagarne tillstädja sådant!»

Det är endast de preussiska som göra det», svarade Ada med fasthet. »Men af desse uslingar kan man vänta allt.»

»Ni skymfar oss!» ropade kaptenen både förvånad och arg öfver flickans mod.

»Ja, jag vidblir i all evighet att ni ären ena usle fege stackare och edra skönaste mandater härleda sig från att anfalla de värnlösa. Sedan skryten I öfver er seger och mena att den var så präktig!»

Ursinnig drog kaptenen sabeln, men lät den sjunka ned igen inseende att det tjenade till ingenting att låta sin vrede utbryta.

»Ni skall ändå följa mig», hväste han åt den förskräckta flickan och lät sina brinnande ögon hvila på hennes herrliga gestalt.

Ada ryste och gömde sitt hufvud vid fadrens bröst. Nu uppstod en scen, som skulle ha rört äfven ett tigerhjerta. Agnes och hennes mor omfattade båda Conrads knä och bådo honom att lemna dem, men han var obeveklig. Den gamle borgmästaren, hans fru och Ada hade fallit på knä för kaptenen och borgmästaren sade:

»Skona en gammal faders grå lockar, skona en oskyldig flickas heder.»

»Hon måste följa mig!» skrek kaptenen, fattade tag i Ada och stötte den gamle fadren för bröstet så att han föll baklänges på golvet. Modren svimnade.

Sven som hittills varit en overksam åskådare af uppträdet, sprang nu fram och ställde sig midt emot de båda röfrarne i det han spände pistolen och höll den framför sig.

»Den förste af er, som rör sig ett tum, eller ger ett enda ljud ifrån sig», sade han med lugn fast stämma, »den skjuter jag ned som en hund. Ni vet dessutom, löjtnant Muntze, att jag har en enskild oförrätt

att hämnas och er», fortfor han vänd till kaptenen »skall jag förfara med som med en röfvare. Med ett ord: Så sannt som en Gud lefver jagar jag hvarsin kula genom edra skallar derest ni tager ett halft steg fram eller tillbaka och en man håller ord.»

Hans röst var så fast, hans min så hotande att de båda männen stodo som förstenade. De vågade ej röra en enda lem, ty i nästa ögonblick kunde det dödade lodet sitta i deras hjertan och att utsätta sig för en sådan fara dertill voro de för fega.

Meningen var att att fruntimren skulle kunna komma ut derigenom att han höll våldsverkarnes i schack och han var fast besluten att kosta hvad det kosta ville verkställa sin hotelse.

Knappt två minuter hade försvunnit då dörren rycktes upp och Matts visade sig likaledes med en spänd pistol i handen.

»A-h!» ropade han vid preussarnes åsyn». Tack, herr löjtnant, för samvaron vid Kajsas stuga dagen före anfallet här. Jag lyssnade på ert samtal, och er kapten hade jag det nöjet att sedan träffa ute på sjön. Ni var dum den gången, det påstår jag då ni lät ert ljus lysa för mig och derigenom beberedde mig tillfälle att undkomma».

De båda fångarne gnisslade med tänderne af raseri. De buro ej pistoler och vid minsta rörelse hade de att frukta en kula.

Åter förflöto några minuter och Matts återtog:

»Edra snygga kamrater, mine herrar, hafva dragit sig ned åt sjön utan att besätta ingångarne till staden. I denna del finnes ej en enda fiende.»

Nu hördes hästtramp på gatan och det stannade utanför huset. Det bullrade i trapporna, och i dörren visade sig snart de tre svenskarne.

Vid denna syn förbyttes familjens sorg i glädje. Conrad slog sig förtviflad för pannan, i det han mumlade:

»Förb—, att han jemt ska' vara mig i vägen!»
Allt är förloradt.»

Utan att gifva akt på kaptenen hvilkens ansigte hade antagit en hemsk färg, gick Axel fram till Con-

rad, lade sina båda händer på hans axlar och fäste på honom en lång förebrående blick. En sekund uthärdade Conrad den, men måste slutligen nedslå sina blickar och ovisst är antingen det var harmens eller blygselns rodnad som nu uppsprang på hans kinder.

»Conrad», sade Axel så lågt att sällskapet ej skulle höra det, »hvarför förföljer du så dina släktingar? Ha' de brutit emot dig, eller ha de ej alltid bemött dig med vänskap?»

Den tilltalade mumlade några ord emellan tänkerna, hvilkas mening Axel ej kunde höra. Mildt fattade han derefter Conrads hand och såg på honom med en bönfällande blick i det han fortfor:

»Ändra dig, Conrad. Du skall ej tro att jag hyser något agg till dig för det skedda. Vid den vänskap, som du fordom svor mig, men hvarpå du så grymt bedragit både mig och mine kamrater, besvär jag dig att blifva en annan menniska. Låt alla hämdeplaner flyga bort med vinden. Ty, tro mig, de gagna till ingenting. Alla de gånger du varit nära att vinna ditt skändliga uppsåt har du af mellankomna hinder blifvit afhållen derifrån. Du ser således att öfver dig vakar en hämnare och öfver ditt oskyldiga offer en mäktig försvarare, en försvarare som med en enda vink kunde störta dig död till jorden, ty det är Gud. Betänk min vän hvilken skuld du hopar på ditt samvete, betänk att *Hans nåd* en gång måste dragas ifrån dig och hvad återstår dig då, olycklige? Förtviflan. Ångrens känsla skall ej blifva dig förunnad. Förhärdad skall du slutligen falla i den hopplösa belägenhet, som ofta förer till vansinne.»

Axel tystnade. Conrad stod stum. Ej ett enda ord kom ifrån hans mun, men hans blickar tordes ej möta Axels. Slutligen sade denne med en stämman, som han bemödade sig om att göra fast:

»Res med Gudi.»

Jag har felat, rysligt felat. Gud skall en gång döma mig», suckade Conrad.

»Förtvifla ej, Conrad», utbrast Axel. »Bed i stället den Högste att han ger dig sin nåd, att du må hädanefter föra ett annat lefverne.»

Axel hade knappast uttalat sista ordet innan Conrad kastade sig i hans armar. Isen kring hans hjerta hade smält.

Ögonblicket var gripande. Full af tacksamhet uppsände de räddade en brinnande bön till Honom, som förmår allt. Längre höllo de båda försonade hvarandra omfamnade men slutligen lösgjorde sig Conrad, gick fram till etatsrådinnan, knäböjde och sträckte sina händer emot henne under det han med qväfd röst utropade:

»Älskade moster, kan du förlåta mig och äfven du, Agnes? Jag vet, jag erkänner, och jag afbeder här allt hvad jag brutit emot er.»

»Vi förlåta dig gerna», svarade mor och dotter på en gång.

Conrad steg upp, hviskade några ord i den förbluffade kaptens öron och sade:

»Nu mine vänner kunnen I ju begifva er af all den stund det ej finnes några preussare, som skola hindra er. Farväl! Bed för mig.»

Snart suto de tre vännerne jemte Agnes och Ada till häst och sprängde ut genom porten utan att möta något hinder. De gamla kvarstannade i bostaden dels emedan den ädle borgmästaren ej ville lemna staden och de båda fruarne ej heller ville lemna honom, dels emedan de ej voro i stånd att uthärda resan på hästryggen och vagnar ej stodo att finna.

De voro dock lugna efter att hafva öfverlemnat sina barn i de unge männens vård. Gamle Sven kvarstannade äfven i staden. Matts hade försvunnit vid Axels och hans vänners ankomst.

I raskt traf redo flyktingarne fram emot danska lägret, men plötsligt hejdades de af ett hinder som reste sig i deras väg. Blanka pikar glänste emot dem i morgonens ljusning. Hästarne stannade ofrivilligt.

Då Conrad tillika med kaptens utträdde ur borgmästarens hus förvandlades hans ansigte till den grad att till och med hans kamrat ryste.

»De narrarne!» ropade han och ådrorna i hans panna svällde upp, ögonen sköto blixtrar och händerne knöto sig omkring sabelfästet. »Hur kunde de tro mig, mig, vara så vekhjärtad och lyssna på deras galna prat. Ha, ha, ha. Men jag skall min lif och själ visa dem att Conrad Muntze ej är den som så lätt ryggar. Spelade jag ej min röl ganska bra?» frågade han och vände sig till sin följeslagare.

»Jo», svarade denne och började hvissla på en marsch. »Du var till och med *stor* i ett ögonblick, min bror. Men hvilka voro desse officerare, de äro ena djerfve sällar, som vågade sig ensamme midt in ibland oss?»

»De voro svenskar och frivillige i danska arméen.»

»Ha, således desse, som vi länge önskat att ha i våra händer! Fördömdt! Men man måste medgifva att det är duktigt folk. Rädsla synes då vara främmande för denna nation, hvilken vi alltid få till motståndare. Den rättvisan måste man göra dem att de slåss som lejon och är hela deras armée så tapper som desse så måtte hin bestå en dust med dem.»

»Ja, de äro onekligen tapper», svarade Conrad, som utan tvifvel tänkte på andra saker, annars hade han ej fällt detta yttrande om sine fiender.

»Hm, hm!» mumlade kaptenen och fortsatte tyst sin väg vid vännens sida.

Conrad mumlade en förbannelse mellan de sammanbitna läpparne. Återigen såg han sina sträfvanden tillintetgjorda och det midt ibland sine vänner.

»Hvad ämnar du nu företaga?» frågade kaptenen slutligen, emedan han tyckte att Conrads tystnad varade för länge.

»Jag måste uppnå min afsigt om jag också skall med hull och hår förskrifva mig till den *onde*», svarade den tilltalade och blickade hatfullt åt det håll der hans byte försvunnit. »Men säg mig, hvad du tyckte om borgmästarens dotter?»

»Förförande skön!» utbrast han med låg röst. »O, den som hade henne i sitt våld!»

»Ännu är det ej för sent!»

»Hvad säger du?» utropade kaptenen och fattade

Conrad i armen. »Kan hon ännu fångas? Men det är ju omöjligt! De äro ju på vägen till danska lägret.»

»O du kortsynte!» svarade Conrad och såg på sin kamrat med en halft föraktlig, halft medlidsam blick. »Tror du att en sådan som jag ej har förutsett hvad som skall komma att ske! Ganska riktigt beräknade jag att Axel, Agnes' älskare, den Gud fördöme, skulle vara vid hennes sida och om möjligt vore försöka att rädda henne. Till den ändan rapporterade jag för general Wrangel att några höga personer och danskar till börden funnos i staden, och att de vid anfallet troligtvis skulle försöka att undkomma till sine landsmän. Derfor bad jag honom att så snart stormningen på lägret lyckats, han skulle afskicka patruller åt staden till för att tillfångataga flyktingarne. Der ser du mitt lugn vid vårt sammanträffande. Visserligen brusade mitt sinne upp vid Axels åsyn, men jag lugnade mig genast vid tanken på att de ändå ej skulle undkomma och i det här taget tror jag att de väl äro i de våras våld.»

»Du är mig en slug satan», sade kapten och sände beundrande blickar till sin vän. »Sannerligen skulle du ej passa till statsråd, ty du skulle nog öfverflygla dina motståndare. Men det är då tusan att du ej blifvit bemärkt af våra befälhafvare, ty nu är just tid att framdraga förtjensten. Vid nästa sammankomst vill jag låta anmäla dig såsom en bland kaptenskandidaterne.»

»Gör som du vill, mig qvittar det lika hvilken rang jag innehar blott jag kan få hämnd på mine fiender. Dertill har jag invigt mitt svärd och min arm.»

De voro nu nere vid stranden der det regemente, vid hvilket de tjenade, hade slagit upp sina tält. Glada sånger och rusige soldater mötte dem öfverallt. Der bemödade sig en halffull underofficer om att taga en kyss från en flicka, der spelade några terningar, andra slipade bajonetterna, andra drucko hvarandra till ur sina kaskar i brist på glas eller stop. Hade danskarne i detta ögonblick öfverfallit dem, så hade de blifvit nedgjorde till sista man, eller också fångne. Långt i fjerran dånade ännu de grofva kanonerne af-

brutna af lifliga handgevärssalfvor, ett tecken till att striden ännu ej afstannat.

Inkomne i sitt tält kastade sig Conrad och hans vän på hvar sin säng och pratade en stund om hvarjehanda, men inslumrade snart.

VIII.

Matts.

På högra sidan om den väg, på hvilken flyktingarne blefvo så oförmodadt uppehållna, reste sig en tjock skog.

Med en hastig blick öfversåg Axel den hotande faran utan att yttra ett enda ord. Han tänkte på räddning. Men huru? Framför honom en ogenomtränglig mur af bajonetter, bakom honom den af fienderne intagna staden och på sidorna en okänd trakt.

»Gif er!» ropade en röst från fienderne. »Allt motstånd är förgäfvets. Lägret är stormadt och staden likaså. Hela danska arméen är fången.»

»Det är ej möjligt!» svarade Axel. »Ni förer nog svek i er sköld.»

»Tror ni det. Men vill ni ej frivilligt lemna er i vårt våld, så ha vi här något som kan tvinga er.»

»Låtom oss kasta in oss till fots här i skogen», hviskade Fredrik i Axels öra. »Äro våra fiender ryttare, så kunna vi säkert undkomma, i annat fall skola vi åtminstone försöka.»

»Må göra», svarade Axel med lika låg röst och ämnade just kasta sig af hästen då August närmade sig honom och sade:

»Ett par famnar bakom oss finnes en smal väg hvilken efter hvad jag kan finna, fienderne glömt att besätta. Vi kunna ju obemärkta draga oss tillbaka och undkomma.»

Axel nickade. Derefter vände han sig till den fiendtlige officeren, och sade:

»Min herre. Efter rådgörande oss emellan ha vi kommit till den slutsatsen att det ändå är bäst att vi gifva oss åt er. Ty vi anse det omöjligt att göra motstånd, alldenstund vi hafva så tappre fiender framför oss.»

»Jo de ä' lagom tappre», mumlade August, »men låt gå. För denna gång må vi smickra dem.»

Axels tal hade åsyftad verkan på preussarne. Bröstande sig sade officeren:

»Ni har sagt sannt, min herre, vi preussare äro verkligen oemotståndlige och ingen makt kan motstå oss. Edra vapen, mine herrar!»

Flyktingarne hade nu kommit midt för afvägen. Ansträngande all sin synförmåga blickade Axel in i busksnåren för att upptäcka om möjligtvis något försåt kunde vara att befara. Men då han ingenting kunde märka gaf han, utan att låtsa höra officerens uppmaning, ett tecken till sine kamrater. I blinken voro hästarne vända och ilade i sporrstreck fram på den smala vägen beledsagade af de förbluffade fiendernes svordomar och förbannelser. Några skott sändes väl efter dem, men dessa voro så illa riktade att de ej träffade.

Ingen af flyktingarne visste hvar de befunno sig ty trakten var okänd. Men de beslöto dock att följa vägen, hända hvad som hända ville.

Agnes och Ada höllo sig tappert. De ville ej vidkännas någon trötthet, ehuru då och då en stark blekhet utbredde sig öfver deras kinder, men i sådana ögonblick understöddes de af Axel och Fredrik, hvilka hviskade kärleksfulla ord i deras öron och fingo till svar ljufva småleenden.

»Wer da!» ropade slutligen en barsk stämman, då de hade ridit ungefär en timme.

»God vän», svarade Axel och märkte med glädje att slumpen fört dem till vänner. Några minuter derefter voro de helbregda i lägret.

Axel uppsökte generalen och berättade honom omständligt händelserne i staden och vid flykten, hvadan på hans begäran 20 man blefvo beordrade att genast

i en båt landsätta de båda flickorna på Fyen. Agnes längtade efter att få återse sin far.

Gråtande låg hon tryckt till Axels bröst. Han sjelf var nära att följa hennes exempel, men han bemannade sig, tryckte en kyss på hennes läppar och förde henne ned till sundet. De båda flickornas afsked der nere ifrån sina älskare var kort och snart gungade den lilla slupen öfver hafvets vågor och försvann snart vid horisonten. Längre stodo Axel och Fredrik och sågo efter de bortfarna. Slutligen återvände de till sina poster sorgsne och nedstämda. Den bättre delen af deras eget »jag» hade flugit bort med de älskade.

Ett par dagar förflöto utan att något anmärkningsvärdt inträffade. Då och då drabbade väl de begge fienderne tillsammans, hvarvid danskarne för det mesta hade öfvertaget. På tredje dagen efter sedan Agnes och Ada rest inkom en morgon, helt bittida, Matts i det tält der Axel och hans kamrater bodde. Stora stöflar fulla med dam prydde hans fötter, kläderne voro här och der sönderrifne och ansigtet bar märkbara skråmor.

»Hvar i all verlden kommer du ifrån?» frågade Axel uppspringande. »Har du varit i slagsmål?»

»Ej så utan, herr löjtnant», svarade Matts och lade sin mössa på en stol. »I går qväll begaf jag mig ifrån staden, men kunde ej komma hit förrän nu, ty preussarne snoka omkring som vargar. För att ej komma i deras klor har jag måst taga afvägar och derutaf ser ni hvarför jag kommer sådan som jag nu är.»

»Har du sett Conrad?» frågade August.

»Jo, det har jag nog. Han uppför sig emot de arme stadsborne som ett vilddjur. Han och den der lille kaptenen upptänka alla möjliga medel att pina sine fångar och mest får Sven kännas vid deras ursinne.»

»Hvad säger du!» utbrast Axel häpen. »Det är

ej möjligt att Conrad kan vara så i grunden förhärdad.»

»Jo, jo men, herre, så är det och till bevis härpå kan jag anföras, att det var just han som lät fångsla Sven och ej nog dermed; han lät äfven piska honom, emedan han, som han sade, var öfverlöpare och spion.»

Bestörtning lästes i vännernes drag. De visste ej hvad de skulle tro derom ty det föreföll dem gätlikt, ja nära nog omöjligt att en sådan dubbelhet kunde bo inom en menniska.

»Det är hans tillställning; jag är så säker derpå, som om jag själf sett det», svarade denne. »Återigen en nedrig plan. Men det var det jag ville säga, mine herrar, att om han en gång till kommer i min väg, så är han evigt förlorad. Nu har jag intet förbarmande med den skurken. Han har visat sig ovärdig att heta menniska och därför måste han dö. Nu hjälper ingenting.»

»Sansa dig, Matts», sade Fredrik. »Vi kunna kanhända blifva ett verktyg i Guds hand till hans frälsning, fastän tiden därför ännu ej är inne.»

»Jo det blir vacker frälsning. När ni stå öga mot öga med honom, då är den fege stackaren så ödmjuk, men låt honom komma ut bara, då finnes intet heligt för hans händer och tusen ränker och planer att tillintetgöra eder bli uppspunna. Nej, nu har jag haft sådant tålmod att det börjar allt högre och högre gräma mig det jag ej förut gjort slut på hans usla lif, men hädanefter må han taga sig till vara, ty hvar jag träffar honom skall min kula måttas åt hans falska hjerta så sannt en Gud lefver. Farväl!»

Utan att kunna hindras störtade Matts ut. Axel stod blek och stammade:

»Olycklig du, Conrad, om du kommer inom skott-håll för honom. Hans kula förfelar sällan sitt mål och på en fiende sigtar man alltid säkrare. Din sista stund är slagen. Men Gud ske lof att vi fått flickorna härifrån. Nu skall väl ej hans blick upptäcka dem och om rätt så skulle vara, så äro de i godt förvar hos sin far.»

Axel trädde ut. Morgonsolen förgyllde redan top-

parne på Dybböls fästningsverk och kastade sin långa strålgång öfver jutska heden. Vågorna i Alssundet och i Östersjön gnistrade som diamanter och på det mjuka gräset glindrade dagdropparne.

I båda lägren var allt i rörelse. Stora preussiska kolonner marscherade fram och intogo de åt dem bestämda platserne, kanonserviserne fördubblades och allt bebådade att solen innan sin nedgång åter skulle lysa öfver ett blodigt bataljfält.

Kanonerna började snart dundra sin morgonhelsing. Småningom tilltog elden och snart var hela trakten insvept i tunga rökmoln, hvilka för åskådarnes ögon till en del dolde de enstaka detaljerna af drabbningen.

Bakom en häck lågo Axel och hans kamrater tillsammans med 200 man och sköto ifrigt på de anryckande stormkolonnerne. Dagen var tryckande het och denna omständighet i förening med stridens liflighet gjorde att svetten lackade från pannorna. Här och der omkring denna tappra skara, som trotsade mångdubbla fiendens bemödanden, nedslogo kulorna så tätt som hagel och upprispade jorden, hvarvid krigarne blefvo alldeles öfversköljda af sand. Men med leende miner ruskade de af sig stoftet och fortforo med sitt skjutande liksom om ingenting händt.

»Bom, bom!» hördes i luften och midt i truppen nedslogo en ofantlig bomb, vid hvars åsyn soldaterna hastigt skingrade sig. Bomben kreverade och många af dem vältrade sig i sitt blod.

Fredrik stod bredvid Axel. Båda blefvo öfverhöljda af jord, och då dammet skingrade sig såg man den förre vackla och störta till marken. En skärfva hade stannat i venstra armen. Såret var visserligen ej farligt men det starka blodflödandet tillika med luftens qvafhet hade gjort att han svimmat. Fyra soldater anlände, och på en bår bortburo de den sårade. Två af bärarne stupade under vägen, men de öfrige kunde likväl arbeta sig fram med sin börda till sjukhuset.

Plötsligt studsade Axel. På kort afstånd från de sina såg han Matts med ett lodjurs spejande ögon betrakta de anryckande fienderne. Än lade han handen öfver ögonen, än höjde han en lång musköt, men

alltid var det något hinder som kom emellan. Matts märkte ej, eller låtsade ej märka Axel. Nu varseblef denne att en liten trupp skiljde sig från de öfrige och tog vägen åt högra sidan, troligtvis för att kringgå förskansningarne. I spetsen för truppen igenkände han Conrad. Hans hjerta klappade våldsamt och blickarne delades emellan fienden och vännen.

I ett nu antogo hans kinder en högre färg. Han såg Matts med stadig arm föra geväret till axeln, såg honom stödja det på en sten och . . . skottet small. Ett doft ångestrop ljud ifrån fiendernes led och han såg Conrad vackla och falla i soldaternes armar. Axel bleknade emot sin vilja. Hindra skottet kunde han ej, dertill var han för långt aflägsen, ej heller kunde han förbjuda Matts att skjuta.

Länge fick han ej egna sig åt sina tankar. En full salfva från fienderne smattrade och blott några alnar från häcken visade de sina fysiognomier.

Nu började ett lifligt skjutande. Danskarne sköto väl saktare men bättre. Ingen kula förfelade sitt mål då deremot preussarnes kulor för det mesta flögo öfver hufvudet.

Det preussiska tändnålsgeväret är ej att sigta med utan skjutes dermed under det geväret ligger på höften i samma ställning som vårt »färdigt gevär.» Det skulle vara nästan omöjligt att sigta med det alldenstund midt på pipan, der hanen har sin plats på våra gevär, står en 4 å 5 tums stålpelare för att vrida pipan åt sidan när patronen lägges in. Detta sätt att skjuta förefaller litet besynnerligt och i verkligheten råka knappast 9 skott af 10 såvida ej föremålet är så stort att de utan sigtning kunna träffa. Deraf följer äfven att dessa gevär äro alldeles otjenliga till målskjutning. Ett annat fel är att kulorna äro runda hvarigenom farten minskas, och så små att de, såvida de ej träffa de ädlare delarne af kroppen, ej äro farliga. Det finnes till och med exempel på att soldater, som den ena dagen blifvit skjutna i ett ben, en arm, den andra dagen åter varit i tjänst.

I följd af sin öfverlägsenhet i antalet kunde fienderne uppställa emot försvararne en vida större styrka.

De bakom häcken posterande försvarade sig likväl käckt men måste dock slutligen vika för mängden och drogo sig, ehuru med många sårade, i god ordning tillbaka. Hade danskarne haft lika mycket folk som preussarne så är det ovisst hurudan utgången af slaget blifvit, oaktadt de sednares öfverlägsenhet i skjutvapen.

Ännu en häck måste preussarne öfvergå innan de kunde komma danskarne in på lifvet. Vid denna häck beslöto de sednare att till det yttersta försvara sig. I en kedja på 4 mans höjd uppställdes de bakom detta skydd och inväntade der fienderne, som ej dröjde att infinna sig och gáfvo danskarne en mörtsande salfva hvarvid mången buss fick bita i gräset. Danskarne svarade kraftigt och hoptals föllo preussarne, utsatte för en väl underhållen eld. På sidan stod ett danskt batteri, hvilket började att häftigt beskjuta de stormande.

Både med ord och handling uppmuntrade Axel sitt folk och hade den glädjen att se det preussarnes bemödanden att få häcken i sitt våld ännu voro fruktlösa. Slutligen vågade de en stormning. Deras led förtunnades dock, men manade af sine officerares flata sabelklingor gingo de fram. Vid häcken stötte de på ett hårdnackadt motstånd. Axel var i första ledet och kämpade med manlighet och eggade derigenom soldaterna till ett tappert motstånd. Plötsligt voro de kringgångne. Batteriet hade blifvit taget, deras undergång var oundviklig.

Med blödande hjerta befallde Axel sin afdelning att draga sig tillbaka. August gjorde samma rörelse så att de båda vännerna nu stodo sida vid sida.

Just som de voro färdige att taga till reträtten uppsteg bakom dem ett tjockt dammoln och fram sprängde en bataljon danske husarer som med häftighet kastade sig öfver preussarne. Anfallet var oemotståndligt; led efter led nedtrampades och då nu fotfolket förenade sina ansträngningar med husarernes måste snart preussarne hals öfver hufvud begifva sig öfver häcken igen. På den punkten voro de således tillbakaslagne med stor manspillan.

Men på de andra ställena, der det kämpades, gick

det olyckligt för danskarne. Öfverallt trängde fienden fram och på det Axel och hans kamrater ej skulle blifva afskurne drogo de sig tillbaka för att förena sig med den öfriga hären.

Snart var föreningen verkställd. Hela danska hären drog sig tillbaka och preussarne intogo de retirandes plats. Liksom på ett gifvet tecken upphörde elden vid nattens inbrytande.

Ett klart månsken strålade öfver nejden med sina milda strålar liksom ville detta nattens öga ingjuta frid i alla de hjertan som här voro i förtviflan. Öfverallt hördes jemmerrop och suckar ifrån de tusentals sårade som hoptals lågo på den stora slätten. Det enda ljud som afbröt dessa brutna ljud voro posternes anrop. Klockan var 11 då Axel insvept i en kappa styrde sina steg till valplatsen. Ingen sömn hade tillslutit hans ögon. Hemska bilder plågade hans sinne. Det blef honom för qvaft inne i tältet. Han måste ut. Hans tinningar bultade men den svala nattvinden afkyldes dem och gjorde att hans tankar återtog sin förra kraft.

Efter att ha vexlat lösen med yttersta posten stod han på platsen der striden utkämpats.

Sakta smög han sig bort till häcken och stod snart vid målet. Mörka punkter i jorden syntes här och der. Den enslige vandraren lutade sig ned och vidrörde med fingret föremålen. De kändes mjuka.

Hastigt drog han handen tillbaka och upptäckte vid månens utträdande ur ett moln blodfläckar. Ofrivilligt ryste han vid denna syn.

»Gud», suckade han, »huru många arma människor hafva ej här fått släppa till sitt lif blott för en nycks skull. Men tyst hvad var det, jag tyckte mig höra en suck.»

Fattande sabeln i ena handen och en skarpladdad pistol i den andra gick han försigtigt fram mot det håll han trodde sig finna hvad han sökte. Då syntes på ett litet afstånd några liksom han smygande gestalter. En stor sten låg händelsevis i Axels närhet. Anländ dit nedhukade han sig bakom den och beslöt att derifrån åse hvad som komma skulle.

Gestalterna kommo närmare och snart upptäckte han att det var preussare. Desse spridde sig åt alla håll. Endast en framskred emot den plats der Axel låg.

Till lycka för honom betäcktes just nu himlen af tjocka moln, hvilka någorlunda dolde honom för alla spejare. Emellertid närmade sig mannen allt mer och mer och Axel tyckte sig i den kommande igenkänna Conrads kamrat, den lille kaptenen.

»Ha, då måste Conrad finnas här i närheten», mumlade Axel. »Det är nog honom han söker.»

Den lille kaptenen, ty det var han, hade nu hunnit fram till stenen. Der stannade han i det han talade för sig sjelf:

»Här var det han blef skjuten och han måste ligga här. Dock var det bra oförståndigt att så der midt framför fiendernes mynningar utsätta sig för en temligen säker död. Men man måste hafva öfverseende med honom. Ty just i den truppen vi hade framför oss, fanns den svenske löjtnanten, hans fiende.»

Vid dessa ord kunde ej Axel afhålla sig från en rysning.

»Här måste han finnas!» ropade kaptenen åter och började att undankasta de lik som lågo hopade deromkring. Snart tillkännagaf ett rop att han funnit hvad han sökte.

Äfven Axel igenkände Conrads bleka drag. Han var nära att hasta fram. Men just som han skulle taga första steget genomskars luften af en kula och med ett anskri sjönk kaptenen ned bredvid sin vän.

Axel var förstenad. Hvem hade skjutit? Han afbröts i sin tankegång af ett hest skratt, och öfver slätten jagade i vildt karier en ensam ryttare. Vid första ögonblicket igenkände Axel Matts.

»Ha», utbrast han. »Denne Matts ser mig ut som en hämdens demon. Han vet att hämnas och olycklig den, som faller i hans händer. Någon försonlig känsla finnes ej i hans bröst. Arme Matts, du har fullt skäl att vara sådan du är.»

I fjerran hördes hästtramp och en sqvadron preussiske husarer sprängde in på slätten. Skottet hade lockat dem dit. Snabbt drog sig Axel tillbaka för att

ej sjelf blifva fången och var snart hos de sina. Han var någorlunda lugn, ty nu skulle väl husarerne föra de båda sårade till sitt läger.

Då ryttaren, som Axel igenkände vara Matts, inkom i den intill slätten gränsande skogsdungen fick han höra ljudet af en ryttartrupp. Snabbt kastade han sig af hästen och gömde sig i ett busksnår tätt bredvid vägen. Hästen, befriad från sin ryttare, fortsatte i fullt språng sin väg,

»Ni ären hämnade Anna, och Sven» sade Matts till sig sjelf, »och skulle ej mina kulor nu hafva gjort åsyftad verkan så finnes det flera och I skolen ej undgå dem om ni gömden eder vid verdens ända.

Han tittade nu fram från sitt gömställe och såg de annalkande ryttarne vara nära. Försigtigt drog han sig tillbaka, men bibehöll dock en liten öppning, hvarigenom han, utan att sjelf synas, kunde åse allt. Ryttarne redo förbi utan att ens ana att här låg den gömd, som genom sitt skott lockat dem fram. Då siste ryttaren försvunnit steg Matts upp och smög sig sakta derifrån, tagande vägen åt Sonderburg till.

Himlen hade nu blifvit fullkomligt molnfri och månen strålade i sin fulla glans på det mörkblå firmamentet. Vinden hade gått till hvila. Ej ett löf rörde sig.

Här och der stannade Matts och såg uppåt himmelen, liksom ville han efter stjernorna leta sig fram den väg han borde gå. Han hade gått ungefär omkring $\frac{1}{2}$ timme då han på en fri plats såg en rök uppstiga. Tyst smög han sig närmare och varseblef fyra preussiske soldater omkring en lägereld. De hade aftagit sina uniformer, och gevären stodo några alnar ifrån dem mot ett träd. Sorglöshet stod tecknad på deras ansigten och de öfverlemnade sig åt en bedräglig säkerhet. De anade ej att tvenne glödande ögon olycksbådande betraktade dem.

»Ja, varen sorglöse ni», grinade Matts och hans fingrar kramade pistolen. »Jag skulle ha god lust att sända er en varm helsning. Men jag vill förbida

tiden. Eftersom jag tycker ansen I er temligen säkre för alla öfverrumplingar. O hvad jag hatar desse preussare, desse skurkar, som fara fram värre än vild-djur. Nej intet medlidande. Han spände hanen för att sända det mördande lodet i sine fienders bröst, då han hejdades derigenom att en af soldaterne steg upp och började syssla med något. Hvad det var kunde Matts ej märka, emedan preussaren vände honom ryggen.

Efter några minuters väntan såg han soldaten makligt utsträcka sig på marken och göra ett tecken åt sine kamrater. Vid åsynen deraf blixtrade det till i Matts' ögon af en hemlig segerglädje. Krypande på händer och fötter kom han soldaterna ganska nära på motsatta sidan från hvilken han sjelf kommit. Nu märkte han att de slagit sig ned straxt invid skogsbrynet och att det således skulle vara lätt för honom att komma dem ännu närmare. Snart låg han gömd endast ett par alnar ifrån elden och så nära gevären att han blott behöfde utsträcka en hand för att kunna taga dem. Nu började soldaterne att samtala och som Matts väl förstod tyska, så spände han sina örhinnor och fick då höra följande samtal:

»Hör du Fredrik», sade en liten gråskäggig man till en lång medelålders karl med mörkt skägg, »vet du något om hvad som blifvit af löjtnant Muntze? Vår kapten sa' i går qväll se'n striden var slut, att han ej föll för nå'n dansk soldats hand, utan för en annans, en holsteinsk tiggares med rödt hår och dito skägg och det är just honom vi ä' ute för att knipa. Ty kaptenen tror att han ska' finnas här i närheten.»

»Aha!» tänkte Matts »ska' ni knipa mig, edra mullvadar? ja så ta' mej då.»

»Förb—a mej jag begriper hvarföre vi ska' vara här», utbrast en annan. Kunde inte kaptenen tagit med sig några husarer. De ha' ju fortare kunnat knipa honom.»

»Det der förstår du inte», svarade den förre. »Begriper du inte att en sådan helst gömmer sig i skogarne och då äro ryttarne oförmögne att få fatt i honom. Men till yttermena visso har han äfven medtagit 50 sådane för att hålla vakt på slätterne och

skulle han nu undgå oss, då måste han ha' fan i kroppen. Den karnaljen har många gånger varit framme och gäckat våra förhoppningar. Var det ej han, som vid första anfallet på den fördömda staden spelade oss det sprattet att varsko besättningen. Djefvulen vet hur han fått reda på vår plan, men åt fanders gick det. Det skulle ändå vara bra roligt att få se den gynnaren hängd, men att inte kaptenen kommer tillbaka.»

Matts var nära att kikna af skratt öfver att se sig hedrad öfver att blifva efterspanad af så »hyggliga herrar», som han sade... Han var betänkt på att fortsätta sin väg men efter något begrundande beslöt han att vänta på hvad som komma skulle. Han reste sig litet på ena armbågen och betraktade noga soldaterna, »ty», mumlade han, »kan jag ej nu ge dem på pelsen, så kan det väl ske framdeles.» Soldaterna hade just nu slutat sitt samtal och gjorde sig i ordning att njuta en kort hvila »till dess kaptenen återkommer», yttrade den långe.

»Ja så ligg der till er kapten kommer», hånlog Matts.

Lägerelden var nu nedbrunnen. Endast då och då uppflammade en matt låga, som ögonblickligen slocknade, och lemnade rum för ett tätare mörker. Månen började att luta mot vester och inom en timme skulle allt vara insvept i mörker. Derpå byggde Matts sin plan.

Annu några minuter lågo soldaterna vakne och pratade spridda meningar, hvilkas sammanhang Matts förgäfves bemödade sig om att sammanlägga. Slutligen insomnade först den långe och snart följde de öfrige tre hans exempel.

»Nu är tiden inne att handla», mumlade Matts, reste sig försigtigt och fattade ett gevär. Lyckligt fick han i sitt våld alla fyra, och uppsökande en säker plats, nedgräfdde han tre, det fjerde behöll han sjelf.

»Nu ska' vi ha' litet roligt, gubbar», skrattade Matts och hoppade vigt fram till de sofvande i det han skrek:

»Upp edra lathundar. Nu har jag spionen!»

Som stungne af en orm sprungo de fyra soldaterna

upp och ville fatta sina gevär, men famlade endast i tomma luften.

»Hvad djefvulen är detta!» skrek den gamle med grå skägget.

»Jo, det betyder att ni edra storskrytande backharar är i den mans våld ni ville fånga!»

»Hvem f—n är du!» skrek den länge som väl hört orden men ej förr än nu blef varse Matts. »Svara, eljest...»

»Stanna din länge drull!» ropade Matts och höll pistolen framför sig, »annars jagar jag en kula genom din tjocka fårskalle, så att du slipper från denna verdens bestyr.»

Preussarne skummade af raseri men med aktning för den hotande mynningen drogo de sig tillbaka på vördnadsfullt afstånd, och den gamle tog till ordet:

»Hvem är du och hvarifrån kommer du?»

»Jag är den I söken.»

»Du skulle således vara den rödhårige spi...?»

»Jaha», afbröt Matts, »men säger du om det sista ordet en gång till så adjö med dig.»

Nu fick preussaren mod då han såg sitt byte framför sig och framgående ett par steg ropade han med befallande röst:

»I preussiska nationens namn aresterar jag dig, såsom misstänkt för mord på löjtnant Muntze och att hafva förrådt våra rörelser för fienden.»

»Basta litet», svarade Matts med lugn. »För det första får jag förklara att jag ej har något att skaffa med er eller er krona, som jag värderar mindre än min gamla ludna mössa, för det andra skall jag säga er att orsaken hvarför jag sköt Muntze, den erkebofven, var att han skymfat mig och att jag svurit att hålla mina ord, och vore ni karlar och ej käringar så borde ni kunna begripa att en karl står vid sina ord, och för det tredje får jag berätta att er kapten ligger derborta bredvid den han sökte. Jag sköt honom nyss.»

Hans åhörare stodo förstenade. Så mycken djerfhet hade de ej tilltrott några andra än sig sjelfve. Slutligen sade den länge:

»Återgif oss våra gevär och du skall få gå fri.»

»Ja visst ja», svarade Matts med ett försmädligt skratt. »Tror ni verkligen att jag skulle vara så dum. Då ä' ni dummare än jag trodde.»

»Menniska!» röt den gamle. »Gif oss gevären och på vår heder lofva vi att ej vidare befatta oss med dig.»

»Ni ha' ingen heder! Men nu tycker jag att vi pratat länge nog», fortfor Matts, hvilkens fina öra upptäckte ett buller af hästar, som nalkades. »Packa er bort eljest skjuter jag ner er som en flock harar! Fort marsch!»

I stället för att lyda hans kallelse sprang den länge framåt. ett skott small och med ett förfärligt vrålände vältrade sig preussaren på marken. Ännu ett och den gamle låg der äfven. Vid deras fall togo de båda andra till flykten. På måfå skickade Matts en kula efter dem. Kulan flög hvinande emellan träden ut på slätten. Just i samma ögonblick framsprängde ryttarskaran, som hemtat de båda sårade. I skogsbrynet störtade den främste ryttaren baklänges. Kulan hade tagit honom till mål.

Då Matts såg detta kastade han geväret ifrån sig och skyndade tillbaka åt danska lägret till på en annan väg än den han kommit. Väl försökte ryttarne att sätta efter flyktingen men han hade fått för stort försprång och med en förbannelse på läpparne måste de draga sig tillbaka.

Morgonen inbröt och solen spridde sitt guld öfver land och haf. Nere vid östra stranden syntes en man sökande. Plötsligt ljusnade hans blick. Han hade fått syn på en båt, lösgjorde den och stötte med ett kraftigt tag från land. Det var Matts och snart försvann han åt Fyen till.

IX.

Fosterlandsvännen och Förrädaren.

Utan några äfventyr kommo Agnes och Ada dagen efter deras afresa till Fyen. Dervarande kommen-

derande generalen var personligen bekant med etatsrådet och hade ett par gånger varit på Horsens. Då nu Agnes ställde sig under hans beskydd fick hon en stark eskort på sin resa. Men hon afslog all hjälp i den vägen med den förklaring att hvarje arm var fosterlandet dyrbar, utan anhöll endast om ett pass, hvarigenom hon skulle kunna lätt slippa igenom de städer hon skulle passera. Detta beviljades henne naturligtvis och sedan hon vistats tvenne dagar på Fyen anträdde hon tillika med sin vän, resan till Köpenhamn, dit hon efter två dagar ankom. Det första föremål hennes ögon träffade var den redlige Jens, hvilken ej kunnat förmås att lemna den plats han innehade vid hufvudstadens garnison.

Hans tillfrisknande hade gått långsamt och ännu var han ej fullkomligt återställd, men ville ändå nödvändigt göra tjänst.

»Hvad ser jag!» ropade den sårade och lyfte artigt handen till mössan. »Fröken Bille här!»

»Ja, min redlige Jens, hur är det med dig nu?» frågade Agnes och räckte sin hand åt den gamle.

Jens ledsagade, efter det han besvarat frågan, de begge fruntimmerna till det hus etatsrådet bebodde och blef först lätt om hjertat då han såg dem försvinna i dess inre.

Vid ingången till etatsrådets rum mottog dem en betjent, men som han var från Köpenhamn kände han ej de båda flickorna.

»Är etatsrådet hemma?» frågade Agnes med en omärklig darrning på rösten.

»Ja, det är han. Hvem får jag anmäla?» frågade betjenten ödmjukt bugande.

»Gör ingenting», svarade Agnes. »Vi bli nog emottagna utan att anmälas. Släpp in oss min vän.»

»Jag är ganska ledsen öfver att jag ej kan villfara er begäran, ty etatsrådet har befallt att *ingen*, eho det vara må, får företräde.»

I detsamma ringde det. Betjenten skyndade in, men återkom efter några minuter och öppnande dörren sade han:

»Stig in!»

Agnes gick först in. Den gamle fadren satt med ryggen vänd mot dörren och varsnade ej de inträdande. Sakta smög sig dottren fram, lade sina mjuka armar om gubbens hals och närmade sina purpurläppar till hans kind.

»Hvem är det, hvem är det!» ropade den gamle öfverraskad och vände sig om. Vid den sköna dottrens åsyn lifvades hans allvarliga drag och med glädjestrålade blickar utropade han:

»Hvad ser jag. Du, min älskade dotter. Du här?»

Betjenten, som stannat vid dörren, spärrade upp mun och ögon så mycket han kunde.

»Förlåt, förlåt», stammade han. »Jag visste ej att det var herr etatsrådets dotter.»

»Det kunde du ej heller veta, min vän», svarade Agnes. »Du har ju aldrig sett mig förr.»

»Hvem är denna unga flicka?» sade Bille i det han tog Agnes vid handen och gick fram till Ada, som stannat vid dörren och med tårade ögon åsåg scenen emellan far och dotter.

»Dottren till den man i hvilkens hus vi åtnjutit och min mor ännu åtnjuter en utmärkt aktning. Det är Ada Christofferson.»

»Oändligt välkommen», sade gubben och slöt Ada i sina armar. »Hela mitt hus står er öppet. Ni kan vara hemma hos er, ni min dotters bästa vän . . . , men apropos vän», sade etatsrådet och drog ned de båda flickorna i en soffa. »Jag har hört att du min Agnes redan skaffat dig en sådan. Jag ser nu bekräftelse derpå af din mors bref.»

Agnes rodnade som en ros och gömde den glödande kinden vid fadrens bröst.

»Rodna ej för det min flicka», fortfor den gamle. »Är det en bra pojke och ni älsken hvarandra, så gerna för mig.»

»O, min far! Min Axel är den bästa karakter man kan tänka sig.»

»Ja, då är allt godt. Men ni Ada har ni ej skaffat er någon vän?»

»Jo, min far», svarade Agnes i den förlägna Adas ställe. »Hon har kommit ännu längre än jag ehuru

Axel och jag varit längre bekanta. Hon är formligt förlofvad med Axels vän Fredrik Ask.»

»Ja, de svenskarne, de ta' då alla våra danska flickor ifrån oss», svarade Bille med ett småleende. »Men är det bara bra pojkar så kunnen I så gerna få dem, som någon annan. Svensk och dansk är nu ett. Gud välsigne er, mina barn, ty så får jag ju kalla äfven dig, min flicka?»

Intagen af djup vördnad knäböjde Ada för den åldrige och lade sitt vackra hufvud i hans knä under det hon hviskade:

»Tack, tack för denna kärlek. Gud löne er.»

»Så mina barn, nu skall jag styra om att ni fån eder ett rum och sedan måste ni ursäkta att jag lemnar eder, ty jag måste upp i konseljen.»

Ett par timmar derefter voro de unga flickorna i sitt egna rum, sysselsatta med att ordna sina res-effekter.

»O», sade Ada och slog sina armar om vännens hals, »hvad din far är god och hvad jag älskar honom. Det är en ädel man. Jag har många gånger hört honom ömtalas af mine landsmän och då alltid med aktning och kärlek.»

»Min far gör hvad han kan för det allmännas väl. Tro mig, Ada, att med den plats han innehar inom samhället följer ofta bekymmer och sorger. Vi anse en sådan ställning vara den mest lugna, men det är alldeles motsatsen helst under en sådan tid som nu, då faror öfver allt hota. Och på rådet faller ofta beskyllningarne om sakerna ej gått som sig borde. Dessutom, hvilket ansvar hvilar ej på dem! Ett enda ord sagdt i orätt mening kan hafva de sorgligaste följder.»

»Du har nog rätt, Agnes. En rådsherres kall är svårt och viktigt, men ser du därför har också kungen utvalt sådane fosterlandsälskande män, som din far och med så rena grundsatser och en så oböjlig karakter som hans.»

»Ja, Gud gifve min älskade far krafter att rätt, såsom en dansk egnar och anstår, och med trohet och nit sköta sitt ansvarsfulla kall. Ännu har jag ej märkt någon minskning i hans krafter, men tar kriget ej slut

snart, så fruktar jag att så sker. Min mor brukar alltid säga att han öfveranstränger sig.»

»Vi skola hoppas att fejden snart må få en ända och derefter friden uppblomstra.»

Samtalet afbröts här af betjenten, som inkom med tillsägelse att bordet var dukadt. Etatsrådet hade så befallt, sade han, alldenstund fröknarne hade rest så långt.

Ett par minuter derefter suto de vid en anspråkslös middag. Blott det nedstämde dem, att fadren var förhindrad att deltaga deri.

I preussiska lägret var allt lif och rörelse. De segerdruckne tyskarne visade i sitt öfvermod ett stolt förakt för sine motståndare, hvilka dock så mycket i deras makt stod gjort sin pligt.

Nästan öfver allt såg man halfrusige soldater göra sina piruetter i tältgatorna och med skrål gifva sin förtjusning tillkänna. Här och der hade slagsmål, som oftast blefvo blodiga, uppstått der det tyska ölsinnet pöst öfver.

På en af de största tältgatorna möttes tvenne preussiske soldater båda med tapperhetsmedalj i knapphålen och hvarföre? —

»God dag Märten», sade den ene. »Har du hört hvad som blifvit af den styrkan, som gått ut för att efterspana den der spionen?»

»Nej!» svarade den andre och såg nyfiken ut.

»Jo, dermed förhåller det sig så», sade den förre och satte sig på en trumma, under det den sednare blef stående, med korslagda armar framför honom. »Två utaf dem äro återkomne. Den gamle och Fredrik ha stupat och det för spionens egen hand. De till platsen kommande ryttarne ha funnit dem i full strid med just den de sökte.»

»Kunde ej fyra tappre preussare göra kol på en eländig holsteinare», utbrast den stående med ädel harm, liksom ville han säga: Hade det varit jag skulle det blifvit annat utaf.

»Jo ser du kamrat, det är på det viset att de våra lagt sig ned att *lura* litet medan kaptenen gått ut att rekognoscera. Då hade spionen smugit sig fram och i all tysthet borttagit deras gevär. Hvad ville de nu göra oaktadt de voro fyra och han bara en. Han var väl beväpnad och de...»

»Jag skulle ändå lärt honom veta hut och ha respekt för oss», inföll kamraten med stolthet rätande sig.

»Ja visst skulle du det! Den gamle försökte det också, men hvad fick han för sitt besvär? Jo en kula i bröstet och det till och med ur sitt eget gevär.»

Den andre mumlade några ord för sig sjelf. Derefter frågade han: »Huru står det till med löjtnanten och kaptenen?»

»Löjtnanten yrar och pratar en hel hop smörja om svenskar och flickor och Gud vet allt, men kaptenen är lugn. Han har blott blifvit skjuten i armen, så att han kommer sig nog snart, men för den andre ser det mörkt ut.»

Vi vilja nu inträda till de båda sårade och se huru de befinna sig.

Kaptenens sår var lätt. Han satt upprätt i sängen och ehuru blicken var matt såg man dock derinne då och då blixtar som sköto ut.

Midt emot honom låg Conrad. Soldaterne ville föra dem till lazarettet, men kaptenen lyckades utverka att de skulle få njuta vård i sitt eget tält. Orörlig låg Conrad med en mängd bindlar omkring sig. Läkaren hade nyss lemnat honom, sedan han anlagt en ny förbindning.

»Himmel och helvete!» rasade kaptenen och hans händer knöto sig, »att han skulle undkomma mig. Men om jag bara kunde få veta hvem som sköt mig. Anamma den hunden, han ska' ej undgå min hämd, att det var en dansk det är då säkert. Men någon soldat? Nej, de hålla sig nog inom sitt område, således måste det vara någon annan.» Han försjönk i tyst grubbel, hvarur han väcktes af en inträdande.

»Hvem der?» frågade den sårade derefter med matt röst.

Soldaten gick fram till sjuklägret och vi såg att det var samme man hvilken vi nyss hört berätta om spionens knep. För kaptenen omtalade han detsamma, och då han slutat gnisslade den sårade mellan tänderna:

»Och hvem var det som sköt på mig?»

»Spionen, herr kapten.»

»Gud fördöme hans själ!» pustade kaptenen och nedsjönk på sitt läger. Men efter en stund reste han sig. Hans ögon sprutade eld då han fortfor:

»Inga kval kunna vara nog stora åt den uslingen som brukat sin fega arm till ett lönnmord. Men jag begriper inte hvarföre han syftade på mig?» Han lade handen på pannan för att liksom erinra sig något. »Ha!» utropade han efter en stunds besinning. »Nu har jag det. Han är den rödhårige, som kom emellan i Sonderburg. Ja, han är densamme. Derfor bär han agg till mig. Det måste vara en listig satan. Men jag skall nog finna honom hvar han än må gömma sig. Om jag bara snart komme på benen, men nu hålles jag ju här fängslad af denna fördömda blesstyr. Men tyst, nu börjar Conrad röra på sig. Den arme saten har fått så mycket han kan tåla.»

En rörelse i den andre sängen förrådde att Conrad lefde. Ett doft mummel hördes liksom då någon talar. Kaptenen lyddes. Meningarne voro ännu så förvirrade och osammanhängande att ingenting kunde uppfattas. Slutligen började den sjuke tala redigare och snart kunde man urskilja vissa ord såsom:

»Agnes, . . . himmel Kajsa . . . dårhuset . . . ha, ha, ha, der mår hon bra! Kom . . . i min famn Anna . . . bäcken . . . du oförskämde bonde . . . klå dig . . . Sven . . . hjälp . . . hjälp!»

Conrad vaknade, torkade sin i svett badande panna och blickade sig omkring. Med matt röst frågade han:

»Är du der bror Steinmetz?»

»Ja», svarade den tillfrågade, hvilken var kaptenen.

»Hur gick det med striden? Jag vet om ingenting endast att jag varit död och lidit helvetets kval.»

»Danskarne ä' slagne, min bror. Men hvad det anbelangar att du varit död, så irrar du dig. Du har blott legat i yrsel.»

»Men hur är det med dig? Jag tycker att du talar så sakta. Är du äfven sårad?»

»Ja min bror!»

»Blef du det vid samma tillfälle som jag?»

»Ja», svarade kaptenen utan tvekan. Han ansåg sig ej böra yppa förhållandet af fruktan att det skulle förvärra Conrads tillstånd.

Med ett sakta qvidande nedsjönk denne på sitt läger, ett rof för gräsliga plågor. Yrseln öfverföll honom åter och en scen för hvilken till och med den mest förhärdade skulle fasa, började nu. Med bäfvande hjerta åhörde kaptenen hans rysliga tal.

Som en vansinnig kastade sig Conrad fram och tillbaka under utösandet af de förfärligaste eder och under hela tiden var Axel, Agnes och Anna föremål för hans raseri.

»Gud», utbrast kaptenen. »Denne man måtte hafva förfärliga brott på sitt samvete. Hu, jag blir verligen hemsk vid att vara här.»

Efter ett par dagar var kaptenen på benen, men så svag att han ej kunde företaga någonting i tjensten. Fördenskull tillbragte han allä timmar hos den sjuke Conrad, hvilken länge sväfvade mellan lif och död. Slutligen försvann febern och med den yrseln och snart började han att repa sig så mycket att han kunde sitta uppe på sitt läger och samtala med sin vän. Men hur förändrad var han ej.

Hvad hvarken Axel, Agnes' böner eller tårar kunnat uträtta det hade sjukdomen gjort. Den förfärliga belägenhet i hvilken han varit; de rysliga både kroppens och själens plågor hade böjt hans marmorhjerta. Med en rysning såg han sitt usla lif och de bevekelsegrunder som styrt hans handlingssätt. Det var nära att förtviflan gripit honom men i bön till *Honom* som allt förmår fick han styrka att kunna ångra. Många bittra tårar fuktade hans kinder och lifligt önskade han att få träffa de af honom förfördelade och att ännu en gång, men nu allvarligt få afbedja sin förbrytelse. Endast en sak grämde honom nemligen Svens öde. Ingen visste något derom. Sedan Conrad lemnade honom fången i staden hade han ej hört någonting om honom.

Dock tröstade honom kaptenen, hvilken blifvit delaktig i alla sin kamrats brott, med den förklaringen, att han skulle så mycket i hans makt stod, söka reda på Sven. Detta lugnade i någon mån den sjuke. De både vännerna samtalande ofta om det förflutna, vid hvilka minnen Conrad ofta fällde bittra tårar.

»Det är besynnerligt», sade kaptenen då han en dag som vanligt satt vid sin väns sjuksäng med hans afmagrade hand sluten i sin, »hvad det kännas lätt att hafva frid med sitt samvete.

»Ja, min vän», svarade Conrad med ett matt fridfullt leende. »Det uppväger alla jordens skatter och jag tackar innerligt den Högste, som har låtit en sådan nåd vederfaras mig. Tänk om döden gripit mig i de ögonblick då vansinnet, ty så kallar jag yrseln, gripit mig. Då hade jag varit ohjelpigt förlorad. Men Gud är nådig. Den som ropar till honom hör han och de betryckta upprättar han med mildhet. O ja, jag är säker om att *Han* tillgifvit mig alla mina brott och efter denna stund skall jag, med Guds hjälp, blifva en annan människa.»

Då han slutat stodo tårarne honom i ögonen. I sin väns ögon såg han samma känsla och med rörelse slöto sig de både vännerna i hvarandras armar.

Ögonblicket var rörande. Kort förut verkliges gudsförnekare nu ångerfulle syndare. Derute susade den milda vestanvinden och förde på sina vingar frid och välsignelse. De både vännerna voro så försjunkne i sina tankar att de ej märkte hur tältdörren öppnades och trenne män visade sig på tröskeln. Slutligen vände kaptenen sin blick emot dörren. Med ett glädjeskri sprang han upp, ilade mot de inträdande, hvilka voro de svenske frivillige, och slöt dem i sine armar under utropet:

»Gud har då hört vår bön!»

Äfven Conrad utsträckte sine armar och Axel låg deri, sedan hans kamrater. Då första glädjen var förbi och Conrad med tårar i ögon och helt annat hjerta än hos borgmästarens bedt dem om förlåtelse, frågade kaptenen:

»Men hur ha' ni sluppit in här?»

»I går afslöts stillestånd för fredens uppgörande», svarade August. »Och därför var vår föresats den, att besöka er.»

Länge dröjde de tillsammans. Flere officerare inkommo för att efterse de sårade och sedan de tre svenskarne blifvit dem föreställde, dröjde de kvar. Klockan var 11 på aftonen då Axel och hans kamrater aflägsnade sig beledsagade ända till de danske förposterne af sine preussiske och österrikiske vänner, hvilka lofvade att följande dagen aflägga ett kontrabesök hos dem.

X.

Upprättelsen.

Onsdagen den 16 november utvexlades fredsratifikationerne. De stridande fingo nu ändteligen andas ut efter fejden.

På Oldhaus, den gamle aristokratens stamgods, såg allt ut som då vi i början af vår berättelse gjorde ett besök der. Den enda olikheten bestod i att Svens stuga var borta. Den gamle tålde ej detta vittne på hans sons ovärdiga handlingssätt. Då underrättelsen om hans förräderi träffade familjens öron blef väl fadren i början mäktad vred men resonnerade slutligen så: Conrad vet min vilja och har rättat sig derefter. Fadren anade ej att egentliga driffjedern till detta steg var en lumpen hämnd mot en enskild person.

Modren, såsom varande danska, tog det hårdare, Dock knotade hon icke. Hennes milda natur tog ut sin rätt. Otaliga voro de böner hon uppsände till Gud för sonens lycka. Hennes helsa förut svag, fick nu knäcken och den 2 Juli afsomnade hon lugnt och stilla.

Muntze förut nedstämd blef det nu ännu mera. Ingen ville han se hos sig och till ingen reste han.

Den 6 Augusti var ovanligt varm. Höstens analkande började redan föreådas i det löfven här och der antogo en gul färg och så småningom afföllo.

Klockan var ungefär 8 på aftonen. I sitt rum satt gamle grefven sysselsatt med att läsa en hop papper, som lågo spridda här och der i en »behaglig oordning». Den raka gestalten var något böjd och här och der framtittade några grå hårstrån. Kring munnen hade ett fast drag lägrat sig, och tvenne djupa fåror i den höghvälfda pannan bevisade att sorgen deröfver gått.

»Conrad, Conrad, hvi skulle du vanära mitt rena namn genom din kärlek till Svens dotter», mumlade han. »Hon, en simpel trädgårdsmästaredotter! Men flickan var onekligen vacker och hade ett medfödt behag i hela sitt väsende, som ganska många skulle önska sig hafva egt. Visserligen är hon nu död, men fadren, fadren lefver och skall alltid anklaga oss...»

Han afbröts af en betjent, som inkom och sade att en sämre klädd karl önskade tala med grefven.

»Det är väl en, som vill tigga», sade grefven med ett tvetydigt småleende. »För in honom.»

Dörren öppnades och.... Sven stod inför fadren till sin dotters förförare.

Grefven ville ej tro sina ögon. Han lade handen öfver dem för att kunna se bättre. Hela hans kropp skälfdde och rösten darrade då han sade:

»Hvad vill du?»

»Ni känner mig igen!»

»Ja, du är ju Sven, men hvad vill du?»

»Kan fadren till min dotters mördare fråga så», svarade Sven och ett hälften medlidsamt, hälften föraktligt småleende krusade hans läppar. »Anar ni inte att jag är hemkommen för att ställa er höge son till rätta för hans brott?»

Grefven darrade och med möda kunde han frampressa följande ord:

»Hvad är då din mening. Vill du ha pengar, så se här. Vill du ånyo ha plats vid gården, så står det dig fritt? Vill du resa långt bort, så skall jag bekosta dig det?»

»Intetdera, herre», svarade Sven och gick fram till den höge mannen. »För närvarande vill jag att ni skall höra mig och döma sedan!»

»Tala!»

»Straxt efter sedan er son inkommit i arméen, anlände jag också dit. Han kände mig ej igen, ty jag hade anlagt förklädnad och bytt om namn. Mitt sinne glödde ännu af hämnd och jag beslöt att vid passande tillfälle verkställa den. I danska arméen tjenade äfven tre svenske frivillige löjtnanter. För dem hycklade er son vänskap, då de deremot omfattade honom med en verklig sådan.»

Vid desse ord spratt grefven till, men gjorde ett stumt tecken till Sven att fortfara.

»Som jag alltid ställde mig listig och inbunden blef jag snart ett föremål för unge herrns blickar och inom kort tid voro vi allierade. Jag skulle nemligen hjälpa honom att en natt förråda den skansen vid Dybböl, öfver hvilken han förde befälet, till preussarne.»

»Olycklige», mumlade grefven med låg röst.

»Nåväl», fortfor Sven utan att låta störa sig af grefvens mellankomst, »allt gick bra ända till dess fienderne voro nära att vinna sitt mål. Då erhöll unge grefven ett döfvande slag bakifrån af den ene svensken, löjtnant Axel Stolpe, hvilken fått reda på vårt förhållande. Likväl undkommo vi svårt sårade till preussiska lägret. Men har ni mod att höra fortsättningen?»

»Tala, för Guds skull tala. Jag vill veta allt!»

»Ett litet stycke från Dybböl ligger Horsens...»

»Horsens!» utropade den gamle förvånad. »Hvad har det stället med Conrad att skaffa?»

»Er svåger bor ju der?»

»Ja.»

»Nå. Han sjelf är i Köpenhamn, men hans fru och dotter voro qvar. Som ni vet att unge herr Conrad alltid haft begär till unga vackra flickor, så ville han också här försöka, men si det tog inte bättre än att han fick en korg.»

»Hvad säger du menniska!» röt grefven och reste sig till sin fulla längd.

»Sanningen, herre», svarade Sven lugnt. »Som sagdt är, han friade till den vackra fröken Agnes men då han fick nej beslöt han att enlevera sin vackra

kusin, hvilket upptäcktes och han var nära att falla ett offer för sin obetänksamhet.»

»O Gud!» suckade fadren, »det är för mycket. Dock tackar jag dig att min hustru ej fått veta skymfen.» Högt tillade han: »Fortsätt, fastän det är smärtsamt att höra.»

»Ifrån denna tid daterar sig löjtnantens hat mot Axel Stolpe, hvilken var den som befriade fröken och eröfrade hennes hjerta. Men er herr son var ej den som i första hugget gaf tappt. En gång till försökte han sig i den ädla rövverikonsten, utstyrd med mask, och då lyckades han...»

»Himmel! Hvilken skymf han dragit öfver mitt grå hufvud!»

»Men han fick ej länge behålla sitt byte, ty Axel utspanade snart hennes fängelse och då herr Conrad efter vanligheten skulle gå till sin fånge var hon borta.»

»Säg mig ett ord först», bad grefven med ångestfull röst. »Lyssnade Agnes till hans böner?»

»Nej, herre, och bättre trodde jag att ni skulle känna er slägting. Lika ren som hon kommit i hans våld lika ren kom hon åter till sitt hem. På allt möjligt sätt försökte jag att bringa grefven till förnuft, men det tjenade till ingenting.»

»En dag träffade jag händelsevis löjtnant Stolpe, hvilken talade om att preussarne ämnade just samma natt storma och intaga Horsens. Genast begaf jag mig dit, omtalade förhållandet och förde fru och dotter öfver sundet till staden Sonderburg...»

»Tack för det», sade grefven.

»Vi hade knappast hunnit lägga ut från land, förrän herr Conrad i spetsen för en flock ryttare kom ned till stranden. Men efter fåfänga försök att gripa oss, återvände de och straxt derefter uppgick det vackra herresätet i lågor.»

»Gud, och Conrad var anstiftaren», klagade den arme fadren och dolde sitt ansigte i händerne. »O, hvilka qual jag måste utstå.»

»Sedan träffades vi ej förr», återtog Sven, »än vid stormningen af Als, då han försökte att för tredje

gången få Agnes Bille i sitt våld alldenstund hon bodde hos borgmästaren. Men äfven detta försök misslyckades. Mig tog han. Jag blef fånge och dömd att arkebuseras men lyckades fly och nu är jag här.»

»Känner du något om min son sedan?» frågade grefven med låg röst, liksom skulle han varit rädd för hvarje ord.

»Nej, herr grefve, det gör jag inte, ty ifrån min fångenskap kom jag direkt öfver till Jutland och har sedan fortsatt vägen ända hit till fots. Ofta måste jag göra stora afvägar för att ej falla i preussarnes händer då min sista dag varit gifven. Nu begär jag blott nattherberge. I morgon beger jag mig af till Lübeck och derifrån till Sverige, ty der är jag viss på att finna vänner.»

»Du skall ej behöfva göra den resan, min gubbe» svarade grefven och fattade Svens hand. »Min son har mycket brutit emot dig och det är således både hans och min pligt att sörja för dig. Vill du stanna kvar här?»

»Låt mig få betänka mig först», menade Sven och stridiga känslor tycktes sysselsätta honom. Här hade han ju framlefvat sina lugnaste dagar. Men öfverallt skulle möta honom beviset på hans olyckliga dotters förfärliga slut och hans egen vanära.

»Du får betänketid tills i morgon», sade grefven. »Säg till betjenten att han skaffar dig rum och mat och gå nu, ty jag vill vara ensam med mina tankar, hvilka i sanning ej äro de angenämaste.»

Sven gick och grefven blef ensam. Men hur förändrades han icke nu! Det stolta, kalla var försvunnet och i stället intog fadren sin plats i hans hjerta. Den gamle knäföll vid soffan. De grånade lockarne svallade omkring honom, händerne sammanknäpptes öfver bröstet och tårarne strömmade ur hans ögon. Han led, led utsägliga qval öfver att se sin ende älskade son beträda brottets bana. Han led så som *endast en fader* kan lida.

Då öppnades saktadörren och på dess tröskel visade sig en man med bleka aftärda drag, Med en förfärlig smärta såg han gubbens kamp. Han hörde

honom framstamma böner, innerliga böner för sig. Han såg det gråa håret, ett verk af honom sjelf. Han såg fårorna i anletet... längre kunde han ej hålla sig och med ett: »Fader förlåt!» störtade han fram, slog sina armar om den gamles hals och utbrast i våldsamma snyftningar.

Den gamle var oförmögen att tala. Stum höll han sonen i sina armar, ty hans hjerta slog ännu varmt för den vilsekomne. Intet hårdt ord kom öfver hans läppar.

»Fader, låtom oss bedja», sade Conrad med bruten röst. »Låtom oss bedja dem himmelske fadren om nåd att jag må kunna blifva en annan menniska. Min dyra mor ser ned från sin himmel, men icke strängt. I hvarje aftonstjerna ser jag hennes blick med mildhet fästad på mig. O, jag känner det på mig. *Han* derofvan har förlåtit mig. Frid bor i mitt samvete och det är Guds frid.»

Länge lågo de både männen försänkte i bön. Om morgonen bad Conrad Sven om förlåtelse på sina knän. Han qvarstannade, fick sin tjenst igen och beslöt att finna sig i hvad försynen pålade honom.

Men hvarje qväll stod han nere vid ån lyssnande till vågornas entoniga sång. Besynnerliga tankar kommo då för hans själ. Om hon drunknat skulle väl någon hittat henne, men hittills hade all spaning varit förgäfvad.

»Det susar så underbart», mumlade han, »månne det är hennes förklarade ande som hviskar till mig. Men en så besynnerlig känsla bor här», han lade handen på hjertat, »det är som om någon sade till mig att hon lefver. Ack nej! Det är en bedräglig villa. Lycklig du, liten Anna, som slapp öfverlefva allt hvad som skett.»

Ett par stora tårar tillrade ned för den fårade kinden och med tunga steg återvände enslingen till sin tysta boning.

XI.

Ett oväntadt möte.

I fru Stolpes lilla stuga var putsadt och rent, såsom alltid, men i dag för en viss orsaks skull. Fru Lind jemte Fredriks mor hade bedt om att få dricka en kopp kaffe hos sin vän, hvilket naturligtvis glädde fru Stolpe.

Omkring ett rundt bord suto de tre fruarne flitigt språkande med hvarandra. Gertrud satt emellan Augusts och sin mor. Rosorna på hennes kinder hade bleknat betydligt af sorg öfver sin älsklings bortvaro. Till fru Lind hade intet ord nämnts om deras kärlek. August hade förbehållit sig att derom sjelf få underrätta sin mor.

Midt under det samtalet var som bäst i gång öppnades dörren och postbudet inträdde med ett bref till fru Lind.

»Det är från August!» ropade hon och slet upp det med en hastighet att hon nära sönderrifvit det. Då hon slutat läsningen hopknäppte hon sina händer, i det hon sade:

»Gud vare lof och tack; nu få vi snart fred. August säger att fredspreliminärerne äro undertecknade.»

På Gertruds kind uppspirade glädjens blommor. Hon skulle nu få råka den älskade och kanske snart nog, snarare än hon anade.

Åter kom samtalet i gång och denna gång ännu lifligare. Föremålen voro naturligtvis sönerne. Det var ej utan att den moderliga stoltheten i viss mån tog ut sin rätt. Men intet öfvermod lyste i deras ögon.

Gertrud hade ilat till det öppna fönstret och riktade sina vackra ögon åt det håll Danmark var beläget. Hennes tankar voro hos den älskade. Hon märkte ej tre män, som skyndade genom skogen försigtigt döljande sig, att de ej måtte upptäckas.

Just som den unga flickan gick ifrån fönstret

öppnades dörren och fru Bille jemte Agnes och Ada visade sig i dörren. Med utsökt behag gick fru Stolpe emot de inträdande i det hon sade:

»Jag kan se att ni mitt herrskap är resande och viljen troligtvis hemta någon hvila. Waren välkomne i mitt tarfliga hem.»

»Stor tack, ädla fru», svarade fru Bille och satte sig. De båda flickorna blefvo stående. Agnes betraktade med hänryckta blickar sin Axels mor, ty på hans beskrifning igenkände hon henne genast. Gumman såg väl den unga flickans klara blick, men kunde aldrig ana att hon här hade sin blifvande sonhustru framför sig.

»Ni ären danskar!» utropade fru Stolpe lifligt då hon hörde fru Billes svar. »I ären troligtvis från Köpenhamn?»

»Nej, min fru», sade etatsrådinnan med sin milda stämma, »vi äro från Jutland men blefvo efter stormningen på Dybböl tvungna att lemna vårt hem och hafva nu rest hit till Sverige för att helsa på blifvande slägtingar.»

Fru Stolpe suckade.

»Hvarför suckar ni?» frågade den danska frun.

»Jag har en son, som just var med vid Dybböl», svarade fru Stolpe, »och för hans skull är jag orolig. Men Gud har underligt bevarat honom och jag väntar honom snart hem.»

Fru Bille ämnade svara, då dörren häftigt rycktes upp och . . . Axel låg i modrens armar . . . Fredrik och August i *sina* mödrars.

Sedan den första öfverraskningen gått öfver, hvar under de främmande damerna med tårade ögon åsett glädjen, sade Axel vändande sig till fru Lind:

»Min fru, när August sist var hemma lyckades en ung flicka att vinna hans varma hjerta. Han å sin sida har fäst sig vid henne med hela sin första kärlek — gör dem lyckliga.»

»Är den flickan värd hans kärlek så skall jag gerna helsa henne som min älskade dotter.»

Axel tog den rodnande Gertrud vid handen, förde henne fram till Augusts mor och sade:

»Här min fru är hon. Ni vet bäst sjelf om hon är värdig er sons kärlek.»

»Gud vare lofvad», utbrast fru Lind rörd. »Dig min lilla Gertrud har jag länge i hemlighet önskat såsom maka åt min son. Gud vare med er mina barn.»

Nu vände sig August till fru Ask, tog Adas hand och sade:

»Här ser ni Fredriks fästemö. Välsigna dem.»

»Än du sjelf Axel», sade modren till denne, som med glädjestrålände blickar betraktat de älskandes lycka», har du ej någon sonhustru åt din gamla mor. Men först må du presentera de öfriga damerna för mig.»

»Här min mor ser ni den ädle etatsrådet Billes maka och här hans dotter.»

Vid detta namn, som fann genklang i hvarje ädelt bröst, gjorde fru Stolpe en djup bugning för de höga gästerna. Men hennes förvåning blef ännu större då Axel förde Agnes fram till henne, sägande:

»Och här ser du, älskade moder, min Agnes, min älskling.»

»Hvad!» stammade modren, »fröken Bille din fästemö. Gyckla ej med din stackars mor, Axel!»

»Nej min Axel gycklar ej!» ropade Agnes och slog sina armar om den gamlas hals. »Han har sagt sannt. Vi älska hvarandra. Både min far och mor hafva gifvit sin välsignelse till vår lycka, nu återstår blott er.»

Nu bröt tårströmmen fram ur den öfverlyckliga modrens ögon. Varmt omfamnade hon de unga, lade sina af rörelse darrande händer på deras hufvud och sade:

»Den Evige, hvars nåd och godhet är omätlig, gifve er sin välsignelse, älskade barn. Min moderliga välsignelse hafven I. Länges har jag bedt Gud gifva min son en ädel maka och han har hört min bön. Men glömmen ej, I unga, som nu knyten ett förbund, oupplösligt för evigt» — hon vände sig till alla De tre paren hade fallit på knä för den vördnadsvärda — att törne ofta möter eder på eder vandring

genom lifvet. Glömmen icke att bedja den Högste om hjertats frid, den frid, *som öfvergår allt förstånd.* Glömmen icke de pligter I ären skyldige hvarandra. Glömmen icke hvad I ären skyldiga edra efterkommande. Blifven alltid värdige medlemmar i den kristna församlingen. Glömmen icke edra medmenniskor. Lindra nöden, hvar I sen honom. Borttorka de olyckligas tårar, så skolen I bilda eder en skatt, *som hvarken rost eller mal skola förtära.»*

Så snart preliminärerne voro underskrifne inlade de frivillige om sitt afsked och erhöilo det jemte dannebrogen och hjertliga tacksägelse från danskarne. Derefter beslöts att etatsrådinnan med dotter och Ada skulle göra sällskap till de tre ynglingarnes hem för att begära sina mödrars välsignelser. Etatsrådet skulle gerna velat följa med, men just nu behöfdes aldrebäst hans närvaro i Köpenhamn, då den verklige fosterlandsvännen skulle visa sig.

Då ångbåten lade ut, höjdes ett dånande hurrarop både på bron och på fartyget, och med tårar i ögonen och vemodet i hjertat sade de tre vännerna farväl till det land, der de lidit så mycket, älskat så mycket och för hvars skull de offrat sitt blod, men der funnit lyckan.

Så länge en skynt af Danmark syntes, qvarstodo de tre ynglingarne hand i hand och betraktade dess allt mer och mer försvinnande kust. Slutligen försvann den i fjerran.

Troligtvis kommer läsaren ihåg gamla Margarethas, Peders hustrus, stuga, dit Axel flydde, förföljd af Conrad. Allt var i sitt gamla skick. Peder var återställd efter den blessyr han erhållit, men var ännu qvar vid arméen. Gamla Greta, som hon kallades, var dock ej ensam i sin torftiga bostad. Midt emot henne vid bordet sitter en ung flicka med bleka

afmagrade drag, förrådande en utomordentlig skönhet, hvilken ej ens den svåra sorg, hvaraf hvarje anletsdrag bar prägel, förmådde utplåna. Ansigtet var omgifvet af ett moln af ljusa lockar.

»Men min vän», sade Greta och drog upp glasögonen i pannan, »hvarför vill du ej yppa ditt namn för mig? Vill du att det skall vara en hemlighet. Trör du ej att jag kan tiga? Jo, jo men. Men jag kan väl förstå att du är en mycket förnäm dam, som skäms att yppa ditt stånd...»

»Nej, goda mor Greta», sade den unga flickan med sakta och sorgsen röst, »jag är helt enkelt och simpelt en flicka af er klass. Men så mycket kan jag säga, att min far var trädgårdsmästare vid ett stort gods i Holstein innan kriget utbröt.

Men» fortfor hon, »till tacksamhet för hvad ni gjort mig vill jag berätta för er mina öden.»

»Ja, gör det mitt barn. Att du är olycklig, det kan jag nog ana.»

Sedan Anna, ty det var hon, omtalat sitt förhållande till Conrad, fortsatte hon:

»Det kalla vattnet afkyldde hastigt min brinnande feber och i fara att alldeles stelna, lyckades jag komma upp på andra stranden. Mitt förnuft började snart återkomma. Med förskräckelse såg jag min belägenhet. Återkomma till mitt hem tordes jag inte, ty det skulle blifvit till större sorg för min arme far. Jag beslöt således att gå ut i verlden och försöka min lycka, och heldre kämpa mot nöd och brist, än att utsätta mig för föraktet. Men som jag ej kände vägen gick jag på vinst och förlust framåt utan att möta eller om jag händelsevis mötte någon, tilltalas. Utan tvifvel var mitt utseende ej egnadt att ingifva någon god tanke om mig. Slutligen började hungern plåga mig och förgäfves såg jag mig omkring efter något herberge. En ryslig tanke började plåga mig. Skulle jag nu, så ung, så olycklig, falla ett offer för hungerns alla gräsliga qval? Efter tvenne dagar, under hvilka jag ej smakat en enda brödbit, kom jag slutligen till ett uselt och förfallett kyffe djupt in i en tjock skog. Med bäfvande hjerta klappade jag på och

helsades efter en lång väntan, med ett, »Stig in!» Utan betänkande öppnade jag dörren och inträdde. Straxt möttes jag af en liten käring, af ett fult frånstötande yttre, som kärft frågade mig hvad jag ville.

Med darrande röst bad jag om en bit bröd. Qvinnan teg, men fixerade mig med en ihärdighet, som började förefalla mig besvärlig. Slutligen sade hon, troligtvis dertill föranledd af mitt lidande utseende, att jag skulle stiga fram och äta af hvad hon hade att bjuda på. Detta lät jag ej säga mig två gånger, utan störtade mig öfver den sura sillen och vidbrända gröten, slukande allt i några tag. Ack måtte den, som har sitt jemna dagliga bröd, tacka Gud för denna gåfva. Först i en sådan belägenhet som min skola de lära sig att rätt sätta värde på den lekamliga födan. Ute i skogen hvirflade snön i stora flingor och med en inre rysning påminde jag mig min vandring. Gumman, hvilken fattat medlidande med mig och som märkte denna min tvekan att ånyo våga mig ut på vandring, erbjöd mig vänligt att stanna qvar till dess vädret blef sådant att jag kunde fortsätta vägen. Med tacksamhet antog jag detta anbud, men hade knappt kommit i säng förrän jag öfverfölls af en brinnande feber, hvilken höll mig qvar der i två månader. Under denna tid måtte jag hafva yrat, ty då jag blef så pass återställd att jag kunde redigt meddela mig med gumman upptäckte hon för mig att jag talat besynnerliga ord... Häraf förskräcktes jag mycket och omtalade slutligen mitt föregående lif. Den goda gumman lofvade att hysa mig till dess jag alldeles tillfrisknat. Men våren kom och mitt sinne längtade ut. Jag ville bort till Dybböl, ty jag anade att *han* fanns der. Med tårar i ögonen tog jag afsked af min hjertegoda vär-dinna och vandrade åt det håll jag fått anvisning på, men hann ej längre än hit och resten vet ni!»

Här tystnade Anna och gömde anletet i händerne under det hon suckade:

»Gud styrke mig i den svåra pröfningsstunden.»

»Arma barn!» sade mor Greta och klappade den unga flickan vänligt. »Du har genomgått mycket och har kanske ännu mera att utstå.»

Den unga flickan lutade sitt lilla hufvud mot den vänliga qvinnans skuldra och grät sakta.

»Nå men *han*, hvad tänker du om honom?» frågade Greta.

»O jag har länge sedan förlåtit honom», svarade Anna snyftande. »Skulle jag händelsevis träffa honom, så vill jag bedja honom uppfostra mitt barn till en rätt kristen. Endast på detta sätt kan han i någon mån betala hvad han brutit mot mig och min arme far.»

Fjorton dagar derefter tryckte Anna en gosse till sitt bröst. Då hon blef så återställd att hon kunde uthärda en resa ämnade hon sig till sin hemort ännu en gång innan hon kanske för alltid lemnade den.

En vacker dag tog hon afsked af mor Greta, tog sin lille son på armen och vandrade mot söder. I renseln hade soldathustrun inlagt mat för 14 dagar, samt försett barnet och modren med varma kläder. Afskedet från den gamla var smärtsamt. Anna hade så fäst sig vid sin välgörarinna, i hvilken hon såg nära nog en mor, att hon ej utan bitter saknad kunde skiljas från henne.

Ännu en vink med handen och den unga modren var försvunnen. Tvenne stora tårar tillrade utför mor Gretas grofva kind, och med ett: 'Gud välsigne det stackars barnet', gick hon i sin stuga, tog ned sin bibel och började att andäktigt läsa deri.

Lätt vandrade den vackra trädgårdsmästardottren sin dunkla bana framåt, alltid med blicken fästad på sin älskling, som slumrade i menlös frid, ej anande de strider och försakelser hans mor gick att möta.

Vill du se en ljus glimt i mörkret; vill du se kärleken i dess skönaste ögonblick, himmelen på jorden, betrakta då modrens blick, hvilande på barnet vid hennes hjerta, en blick den ingen menniskotunga förmår tolka, en blick innehållande *allt*.

Omsider började Anna känna igen trakten och hon andades lättare, men hennes hjerta hotade att spränga bröstet. För hennes blickar framställde sig tornen på den gamla borgen Oldhaus. I dalsänknin-gen kunde hon skönja fadrens koja, hennes fordom lugna hem. Öfverväldigad af sinnesrörelse nedsjönk

hon på sina knän och bad Gud i en brinnande bön om nåd och kraft att kunna bära de hårda slag, som nu tvifvelsutän skulle träffa henne.

Ett lätt halfdunkel hvilade öfver nejden. Sakta smög hon sig fram till fönstret, der hon så mången gång förtjust lyssnat till fågelsången, och spejade in i stugan. Vid den syn hon fick skåda sammanpressades hennes hjerta. Hon såg den gamle fadren med grånande lockar sitta lutad öfver ett bord, hvarpå en bibel låg. Hon såg de feberheta ögonen och de aftärda kinderna, och hjertat var nära att brista.

Hastigt lade hon ned gossen på gräset, störtade in och . . . låg i den öfverraskade fadrens armar. Hans sorg förbyttes i glädje. Ingen förebräelse kom öfver hans läppar. Han blef liksom föryngrad. Flerfaldiga gånger tryckte han sin dotterson till sitt bröst och öfverhopade honom med kyssar och smekningar. Anna var förbluffad öfver hvad hon såg och fick endast till svar på sina frågor: Allt skall nog bli bra.

Dagen derefter sågs Sven med högtidliga steg styra sin gång upp till slottet och infördes genast till gamle grefven. Ty denne hade befallt att när han (Sven) kom, skulle han få tillträde.

Då Sven inkom suto far och son och talade lifligt om ett ämne, som syntes intressera dem. Sven fick knappt tid att helsa förrän den gamle grefven sade:

»Vi ha' uppgjort den planen att annonsera efter din dotter för att på den vägen få reda på henne, ifall hon finnes vid lif. Går du in derpå?»

»Behöfs ej herr grefve», svarade Sven. »Hon är återkommen.»

»Hvad säger du!» ropade Conrad och sprang upp det ångest och glädje vexlade i hans anletsdrag.

»Sanning herre, och ert barn med.»

»Gud! O, att jag kunde utplåna allt det onda jag gjort henne. Jag vill gerna uppoffra hela min lycka, blott hon blir lycklig.»

XII.

Mor och son. Slut.

I Peder Mattssons rymliga stuga sutto vid en mugg öl Matts och farbrodern och samtalade om ett ämne, som åtminstone intresserade den ene af dem. Matts var nu klädd i sin vanliga dräkt. Ett sorgset leende spelade öfver hans läpppar vid farbrodrens väl-talighet och då och då mörknade hans panna.

»Som jag säger dig, min käre brorson», sade gubben och tog sig en väldig pris ur sin näfverdosa, »du kan aldrig få någon bättre hustru än Kerstin. Hon är allt en rar tös och är kunnig i mycket må du tro. Ser du jag vill gerna att du ska' ha' gå'ln för du är en duk-tig pojke om du slägtas på bror min. Du må tro att tösa är inte utan friare och skulle kunna få *tie* på en gång, men nu vet jag att hon har kärlighet te' dej, å ho' kan inte lefva om inte du tar' na, så har ho' sagt mej. Nå hva' säger du?»

»Jag vet inte hvad jag ska' svara farbror. Det skulle allt vara en stor lycka för mig att få Kerstin men se farbror att... att...»

»Hva' för att? Kanske du tycker om nå'n ann', Hvasa?»

»Inte så utan, farbror!»

»Åh skräp. Ja' ska' säja dej pojke, att qvinnfolka di ä' inte te' å tro, för vet du när jag skulle fria te' mor, så ville ho inte ha mej me' ens. Men då hitta' jag på råd, å så sa' jag så här: Älskansvärda Lisa, du är, som det står i visa, mi' ögons sol och mitt dagsens ljus, utan dej kan ja inte ta' ett enda andetaj te. Om du inte tar mej, så går ja' å hugger nacken å mej. Ja så sa' ja' å så sa' ja' se'n: Kom å ge mej en puss Lisa lilla så ska vi krypa ihop se'n sa' ja' å så glodde ja' på na så vackert vet du, så att ho ble alldeles perplexter å sa te mej: Söta Pelle sa' ho, du ä' allt en kavater pojke å ja' har länge ha't goa ögen te dej. Ja töcker din mun ser ut som mors nya kittel för

han ä' lika rö', sa' ho, å kom te mej så ska' du få en smällande puss å se'n gå vi te presten, ja så sa' ho.»

»Nå hvad gjorde ni se'n?» frågade Matts, som fann sig road af farbrodrens öppenhet.

»Se'n! Å du frågar så konstigt», svarade Petter smått förlägen. »Se'n vet jag gick vi te far hennes å så så' han att vi skulle ha' hvarandra, å da'n etter så gick vi te presten å andra söndan lyste de' för oss å se'n hade vi bröllop å...»

»Sen då?» inföll Matts.

»Se'n får du inte veta mer», afbröt Peter tvärt.

»Nå hva' sa' pojkarna, som ville ha Lisa?»

»Di glodde allt argt på mej. Men så sa ja' åt dem att di skulle hålla truten på sej å si de' to' skruf, som di säger. Se'n klyfde di allri' näbb mer.»

»Ha, ha, ha farbror! Det va' roli't att ni kunde knipa'na från di andra.»

»Ja, va' de inte de'?» sade gubben och plirade med ögonen småförnuftigt, »men nu ska' ja' säja dej pojke att du ska göra på samma sätt som ja. Gå du genast te tösa, jag vet ho' sitter uppe på vi'n och väntar på dej. Du behöfver inte säja många ord förrän ho' ger dej pussen. Skynda dej å töfva inte.»

»Ja' ska säja farbror att jag är för ung ännu att gifta mig», svarade Matts som ville om möjligt slippa ifrån partiet.

»Ung, säger du, å de ska' du tro. Nej du! Jag va' två år yngre än du när jag gifte mej å jag ska' säja dej att de' ä' allt bra när folk gifter sej tidigt.»

»Se så för f—n, nu har jag blifvit fast», tänkte Matts för sig sjelf och såg så olycklig ut att farbrodren förskräckt utropade:

»Hva' går åt dej pojke?»

»Ingenting farbror. Jag tänkte bara på att få en korg, å så så' jag framför mej en åtta, tie barnungar å...»

»Herre Gu' Matts du lurar mej te å gråta när du talar om barn. Tänk du så rolig't å få heta pappa, som herrskap säger. Jag minns nog jag när de' gick så bra för mej. Körs hva' ja' ble' gla när Kersti kom te' väla. Jag trodde jag skulle klämma ihjäl' na.

Dörren öppnades i detsamma och Kerstin inträdde

klädd i en blårutig kort klädning, ett »rosigt» kläde på hufvudet och stora klumpiga skor på fötterna.

»Si der kommer du, som du skulle bli't kallad», sade fadren och smekte flickans rödblommiga och solbrända kind.

Vid tanken på ett eget hem klappade allt Matts hjerta fortare än vanligt, och han var nära att utan betänkande gå in på farbrodrens förslag. Men vid närmare besinning tyckte han sig ej kunna hafva någon trefnad. Äfven runno händelserna på Jutland och Als honom i minnet och vid denna erinran uppflammade ånyo hans hämdkänsla emot Conrad. Hastigt uppgjorde han sin plan och beslöt att meddela farbrodren den.

Han hviskade några ord i gubbens öra. Kerstin blef anmodad att gå ut igen. Derefter sade Matts:

»Blif ej ond på mig, farbror för hvad jag nu ska' säga er!»

»Nej vasserrattricken! Sjung ut du!»

»Jo ser ni. Förrän jag kan gifta mej, måste jag ännu ett slag ner till far min. Men om en månad är jag här igen och då må ni ge' mej Kerstin. Är ni med om det?»

»Får väl lof, eljest begriper jag, fan i min lilla låda, inte hva du ska' der neråt å göra!»

»Det är min hemlighet, farbror och på det att det må gå fort undan, så ska' jag resa i morgon, så att jag må hinna.»

»Kör för de', å välkommen te' baka me' helsan.»

Samtalet afstannade. Tidigt nästa morgon satt Matts på vagnen och kuskade åstad ej märkande ett par ögon, som med tårar i ögonhåren betraktade hans affärd.

Dagen för fru Billes och de båda flickornas afresa nalkades med stora steg. Sedan freden hunnit under-tecknas skulle de tre parens bröllop oförtöfvadt stå. De tre vännerna ville finna sin lycka på samma dag, och dertill samtyckte mödrarne. Långe öfverlades

om, hvar bröllopen skulle firas och slutligen kom man öfverens om att hålla dem på fru Linds egendom.

I en liten berså vid ena sidan om den lilla stuga fru Stolpe bebodde suto qvällen före afresan Axel och Agnes med armarna om hvarandras lif, och tänkte på den tid, som låg emellan deras högtidsdag och den närvarande stunden.

»Tänk Axel», sade Agnes, »om nu freden ej skulle blifva bekräftad, då få vi ej njuta vår kärleks lycka, ty då kallas du ut i striden igen.»

»Var du lugn, älskade. Båda makterne inse nog hvad som är af nöden. Ingenting önskas nu så lifligt som en snar fred. Preussen fruktar dessutom inblandningen af en annan makt ifall det skulle vilja gå längre. Frankrike har nog sina ögon fästade på Rhen och skulle ej tyskarne vara böjd för fred så skall du få se att det blir annat af. Efter hvad jag hört lär Österrike redan draga sina trupper tillbaka och Preussen skall ej vara sen att följa exemplet.»

»Tror du det. Ack det skulle vara ett glädjens budskap.»

»Hvarför det?» frågade Axel och tryckte en innerlig kyss på sin vackra fästmöns purpurläppar.

»Hvarför det?» eftersade Agnes långsamt och såg ynglingen trofast i ögonen. »Huru kan du fråga så?

»Förlåt, dyra Agnes. Du vet väl att jag ingenting högre önskar än att inför Gud och människor få kalla dig min maka, min dyra älskade maka! Ingen kan vara lyckligare än jag då den dagen randas.»

Bersåens öppning förmörkades plötsligt af fru Stolpes gestalt. Den gamla gaf sig ej någon ro om hon ej fick vara i de ungas sällskap, hvilkas sällhet och joller påminde henne om flydda dagar då äfven hon var lycklig.

Just nu uttryckte hennes ansigte ett allvar, som Axel ej förr sett sedan sin hemkomst.

»Hvarför så allvarsam, min goda mor?» frågade han och kyste vördnadsfullt den moderliga handen. »Ni är sorgsen. Slå dessa tankar ifrån er och var glad med oss.»

»Min älskade son», sade modren och tog plats

vid Axels sida, »det är nu tid att du får veta något om din stackars mors öden, som jag så ofta lofvat dig. Nu är stunden inne och må äfven du, Agnes, få veta hvilken du utvalt till din man.»

»Gud!» ropade Axel och fattade modrens hand. »Hemligheten, ja. Men den måtte väl ej vara af den beskaffenheten att jag måste försaka min Agnes. Då ber jag min mor att tåga dermed.»

»Tvertom min son! Din fars namn har du som en son egnar och anstår utmärkt häfdat och kunde din far uppstå från sin mörka gömma, så skulle han med glädje helsa dig som son. Du är värd hans namn och du Agnes, du kan vara lugn, *han* är dig fullt värdig.»

»Gud vare lof!» svarade Agnes och omfamnade sin andra mor. »Men tala, goda mamma. Jag är liksom litet nyfiken.»

»Kan just tro det», sade fru Stolpe och smålog. »Du är ej fruntimmer för inte.»

»Nej inte därför», sade Agnes smått förtretad, »utan därför att allt, som rör min Axel, rör också mig.»

»Ja, jag vet, min flicka. Men se här kommer din mor.»

Fru Bille inkom nu och tog plats, hvarefter fru Stolpe afgaf sin berättelse sådan vi i 4 kap. 1 delen läst den, men med utelemnande af namnet. Då hon slutat störtade Axel på knä framför henne och öfverhöljde hennes hand med kyssar i det han utbrast:

»Och namnet, älskade mor! Namnet! För Guds skull, namnet!»

»Silfversköld», svarade modren.

»Aha!» ropade Axel och sprang lifligt upp.» Således af adel, och Gertrud vet hon något?»

»Ja, min son, hon har länge vetat det.»

Ej en stormande glädje utan en mild, stilla fröjd intog Axels sinne. Han var således adelsman. Han hade fått svar på sina frågor den der stjernklara natten på skansen vid Dybböl, och sjelf ansåg han sig värdig att bära det namn, som var hans tillhörighet. En timme ungefär hade sällskapet dröjt i bersån då de andra vännerna med de båda grannfruarna i spet-

sen inträdde. Gertrud, som såg på sin brors strålande panna, att han nu visste hvem han var, slöt sig rörd till hans hjerta. Glädjetårar fuktade de båda syskonens kinder. Lång och innerlig var deras omfamning.

Det körde på vägen och inom några minuter stod i den församlade kretsen den åldrige läraren, gladt helsande alla. Emedan Fredrik, August och Ada, samt de förras mödrar ej visste om hemligheten, blef den nu yppad och förorsakade ej så liten uppståndelse. August var den, som var mest förbluffad, men en kärlekssmekning af Gertruds små händer förde honom återigen in i sitt vanliga tillstånd. Först sent skiljdes man åt och dagen derpå anträdde de danska gästerna sin hemresa, beledsagad till Malmö af Axel och Fredrik.

Afskedet var temligen lugnt, ty de visste ju att de snart skulle återse hvarandra antingen i Danmark, eller i Sverige.

Då Sven uppgått till slottet skyndade sig Anna att egna hela sin omvårdnad åt det späda foster Gud anförtrött henne och för dess skull glömde hon allt omkring sig. Qvällen kom och sänkte sina vingar öfver det gamla slottet och den lilla anspråkslösa trädgårdsmästareboningen. Ovanligt mild var också vestanfläkten; den talade endast om frid och försoning.

Ännu en gång se vi Conrad vandra åstad mot Svens stuga, men med huru olika sinnelag nu än första gången! Den raka gestalten var nu böjd, och hvart hade det spotska leendet tagit vägen? Ett dystert svårmod låg lägradt omkring läpparne och en djup fåra hade dragit sig öfver pannans hvalf. I motsats mot förra gången voro nu hans steg långsamma och dröjande liksom skulle han icke vågat sig till det föresatta målet.

»Männe hon skall förlåta mig», sade han vid sig sjelf. »Männe hon skall gå in på denna min lifligaste önskan, det som mitt hjerta åtrår?»

Han hade nu hunnit fram till dörren, som stod halföppen. Den syn, som här fångslade hans blickar och

fastnaglade honom på stället, var hänförande skön. Conrad trodde att han drömde. Han vågade knappast andas, ty han var rädd för att synen då skulle försvinna. Hjertat slog så våldsamt i hans bröst, att han med handen måste hämma dess slag.

Midt på golfvet i den lilla stugan satt Anna med sin lille gosse hvilande i sitt sköte. Hennes blick var lugn och klar och med utesäglig kärlek betraktade hon sin älskling.

Länge kunde icke Conrad styra sig. I ett språng var han inne och slöt Anna med häftighet i sina armar. Förgäfves bemödade hon sig om att lösgöra sig från hans bastanta famntag.

»O, förlåt, förlåt», stammade Conrad med af tårar qväfd röst. »Jag har gränslöst brutit emot dig, men om du har några mänskliga känslor, så tillgif mig. Låt mig få höra från dina rena läppar förlåtelsens milda ord. Fördöm mig ej, Anna.»

»Herr grefve!» svarade Anna djupt rodnande, »det är visserligen sannt att ni djupt kränkt mig. Men jag förlåter er, om ni hädanefter vill blifva en god människa.»

»Tack, tusen tack!» ropade Conrad och kysste med vördnad hennes liljevita hand. Derpå tog han gossen i sina armar och smekte honom ömt. Han var så lik sin mor.

Allt var glömdt. Försoningens engel hade med sina hvita vingar omfläktat fader och moder. I frid och lugn förflöt denna sköna afton. Då Conrad gick hördes ej nu, som fordom, något pistolskott, ej heller sprang han sin väg. Väl gick han äfven nu med snabba steg mot slottet men det var för att få berätta för fadren om försoningen.

Då Conrad kom från Anna, reste sig från samma plats som fordom en man. Det var Matts. Men intet drag af vrede syntes i hans anlete. Med tårdränkt blick lyfte han sina händer mot höjden i det han sade:

»Gud vare evigt lof och pris. Nu är Anna lycklig och jag jag går att förena mitt öde med den som jag ej älskar men högaktar, ty Kerstin är en bra flicka. Ske Guds vilje, och farväl du mitt gamla

barndomshem. Dig återser jag väl aldrig mer. Farväl fader, farväl moder», och med en sista blick i hvilken både djup smärta och tålig undergifvenhet afspeglade sig, försvann den enslige vandraren. Att Matts varit den som skrifvit de båda biljetterna fick Conrad aldrig veta, alldenstund Matts ej anförtrodde detta åt någon.

Två år efter ofvannämnde händelse göra vi återigen ett besök på Horsens. Der residerar nu löjtnant Axel Silfversköld och hans unga maka, Agnes Bille. I ett smakfullt prydt kabinett satt i Augusti månad hela familjen, bestående af de unga makarne, Agnes' far och mor, Axels mor och gamle Peder — han räknades också till familjen — och förde ett lifligt samtal.

Efter gårdens förstöring af preussarne hade den ånyo blifvit uppbyggd i ståtligare slottsstil.

»Jag tänker att vi snart skola hafva våra svenske vänner här», sade Bille och klappade sin dotters bleka kind. »Ni längta väl efter dem lika mycket som jag, kan jag tro.»

»Visserligen», svarade Axel och kyste vördnadsfullt den gamles hand. »Det skulle verkligen vara bra ledsamt om något hinder kommit emellan, så att de ej kunna stå fadder åt min förstfödde, eller hur älskade maka?»

»Du vet att jag hyser samma känslor som du, min Axel», svarade Agnes och lade sitt hufvud vid makens bröst, »men jag tror nog att de komma. Tyst, jag hör vagnsbuller.»

De väntade kommo och hvilka dessa voro, är lätt gissadt. Omfamningar och kyssar till höger och venter vankades nu och derefter början till ett samtal, som torde blifva allt för enformigt att införa här, hvarför vi närma oss de fordom tre frivillige, hvilka tagit plats vid ett af de fönstren, som vette åt gården.

»Du är lycklig, Axel», sade Fredrik och kramade sin väns hand. »Din Agnes är en engel och ditt hem ett paradys.»

»Ja, jag kan inte nog skatta mig lycklig att hafva vunnit en sådan qvinna. Min sällhet är omätlig, men hvem har jag att tacka därför? Jo Conrad.»

»Ha», inföll August. »Du nämner ett namn, som fordom utgjorde hela vår afsky. Hvar vistas Conrad nu?»

»Jag vet inte säkert, utan har blott ryktesvis fått höra att han är hemma på sin fars gård och är gift.»

Axel hindrades i att svara emedan återigen en vagn rullade fram till stora trappan.

»Hvem i all verlden kan det vara», undrade alla och skyndade till fönsterna för att gifva akt på de kommande och på Axel, som gått dem till mötes.

Men hvad är det! Agnes bleknade och vacklade. Men ett mildt leende krusade ändock hennes läppar. Hon hade sett Conrad falla i sin makes armar, och hon hade sett tårar i bådass ögon. Men hvem är den unga sköna qvinna, hvilkens hand Axel nu kysste och som så förtroligt är stödd på Conrad sarm? En dunkel aning genomfar alla, men ingen är viss på sin sak.

De främmande inträdde. Bille och hans maka ilade emot sin släkting, men Conrad gjorde en afvisande rörelse med handen i det han sade:

»Jag har utbedt mig af löjtnant Axel Silfversköld att få vara fadder åt hans förstfödde tillika med denna qvinna. Då detta är gjordt skall jag tala.»

Alla tego. Den heliga akten var snart slutad. Conrad gick fram till ett bord med sin följeslagerska, torkade svetten ur pannan och började för sitt lyssnande auditorium förtälja sitt lifs historia. I mångas ögon stodo tårar. Då och då måste Conrad bortkyssa dem från sin unga makas ögon. Han talade med värma, skonade sig icke, utan framhöll allt i sin rätta dager.

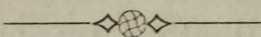
Till slut sade han:

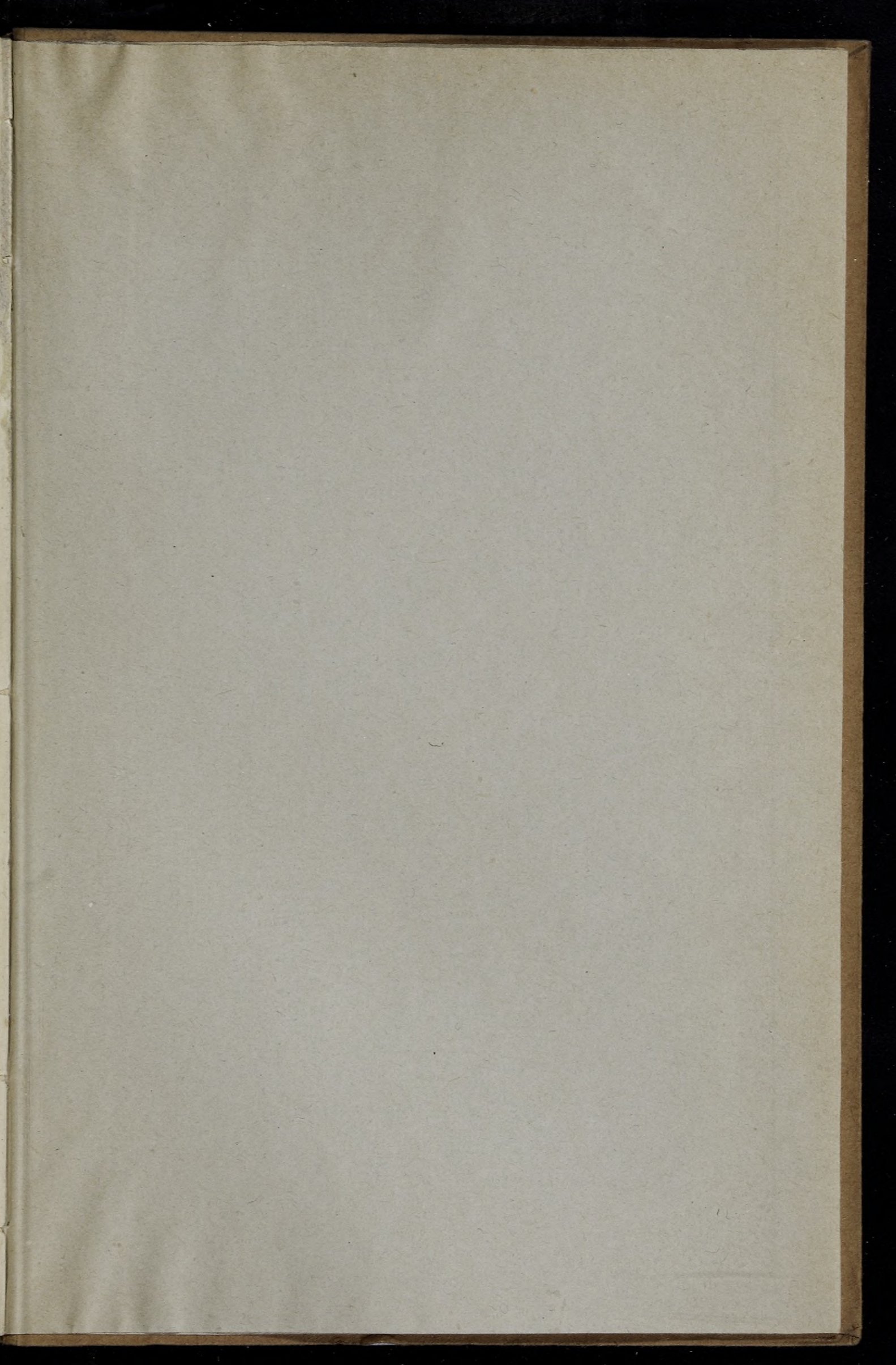
»Den qvinna jag så grymt bedrog, den Anna, som för min skull led så förfärliga qual, denna Anna är nu min maka sedan två år och står här.»

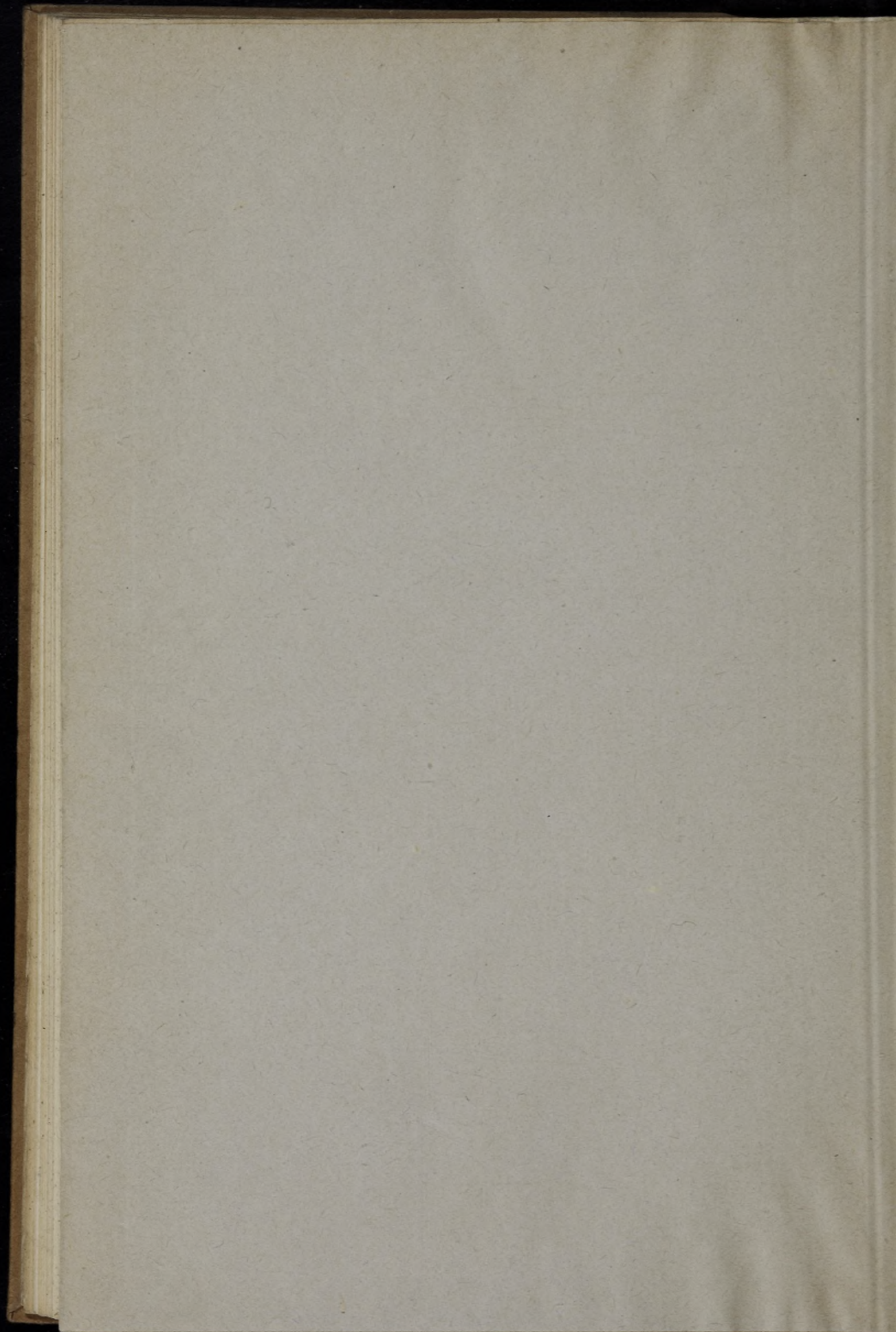
En allmän glädje följde på dessa ord. Alla omfamnade denna så hårdt pröfvade qvinna. De båda makarne blefvo med hjertlighet mottagne och fingo i

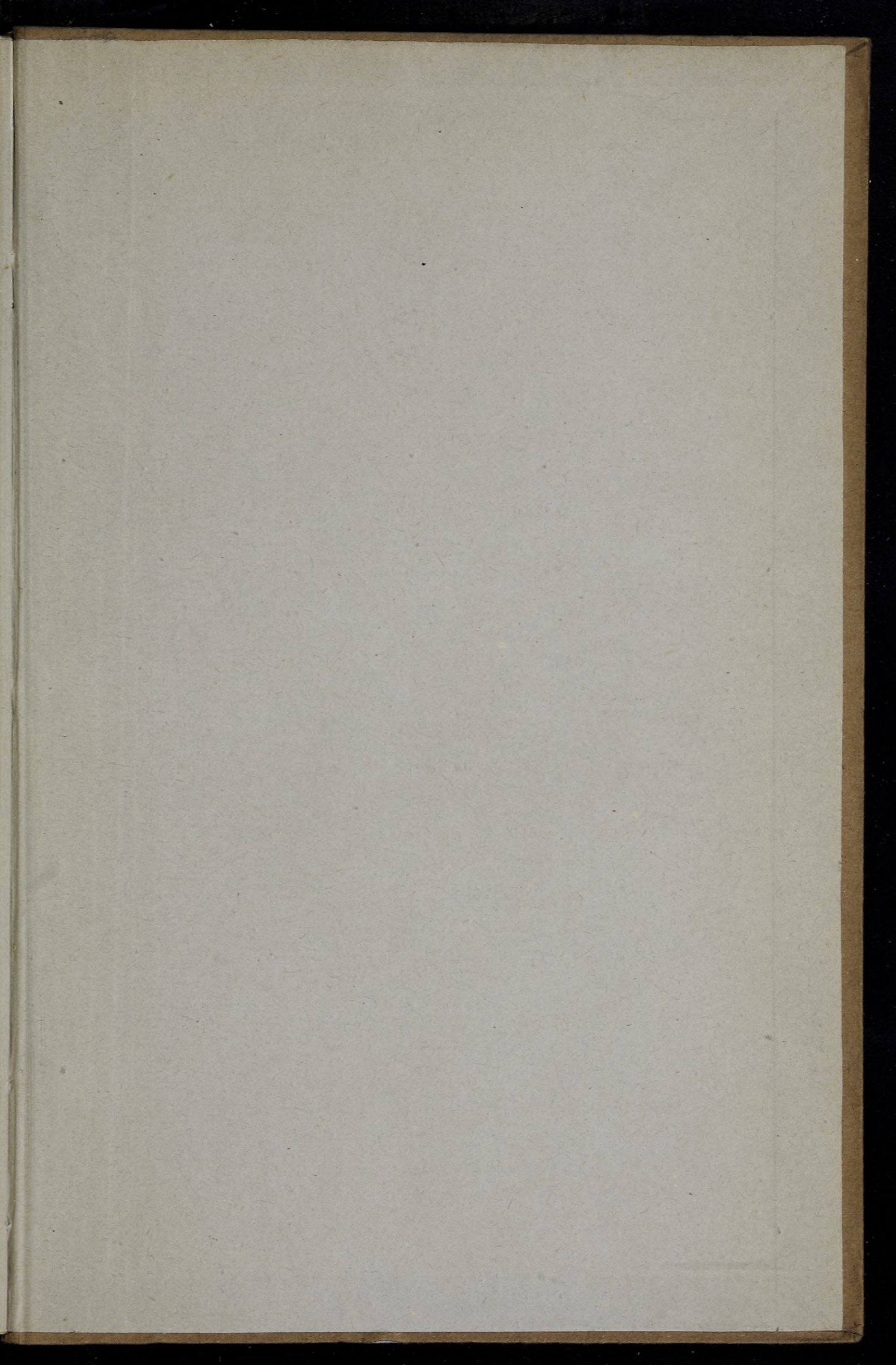
dessa ädla människors krets njuta en lycka, som var sann.

En innerlig vänskap förband sedan alla släktin-
garne och gjorde deras lefnad till en rosengård, der
tro, hopp, kärlek prunkade såsom de skönaste blom-
morna.

Historiska romaner

af J. O. Åberg.

- Erik Ollikainen*, pris 1 krona.
Spofvens Pistol, pris 50 öre.
Sammansvärjningen i Krakau, pris 50 öre.
Karl XII:s värja, andra upplagan, pris 80 öre.
Ett Qvinnodåd, andra upplagan, pris 60 öre.
Lots-Jakob, andra upplagan, pris 1 krona.
Skräddarne i Greiffenhagen, andra upplagan, pris 35 öre.
Karl XII som fångvaktare, pris 50 öre.
Lasse i gatan, pris 60 öre.
Bané i säcken, pris 1 krona.
Måns Lurifax, pris 75 öre.
Snapphanarne, pris 2 kronor.
Den siste karolinen, pris 60 öre.
Mjölmarflickan vid Lützen, pris 50 öre.
Under snapphaneeken, pris 1 krona.
Öfverlöparen, pris 50 öre.
Länsmannen, pris 60 öre.
Svenskarne på Hammershuus, pris 1,75.
Kapten Severin, pris 1,25.
I hälvägen, pris 60 öre.
Nattvärdsgästerna, pris 75 öre.
Gustaf II Adolfs sista julafton m. fl., pris 1 krona.
Tyrannens lön, pris 50 öre.
Gösta Kroknäsa, pris 75 öre.
- Rebellens dotter*, pris 75 öre.
Soldattorpet vid Rajalaks, pris 75 öre.
På Köpingshus, pris 60 öre.
Rifjernet, pris 35 öre.
Storm, Strid och Frid, pris 60 öre.
Hjeltarne från Savolaks, pris 2,25.
Stensö-Lasse, pris 60 öre.
Fiskarflickan, pris 60 öre.
Daniel Juth, pris 40 öre.
Eleonora Lubomirski, pris 2,25.
Räfskinnet, pris 75 öre.
Carl XV:s skyddsling, andra upplagan, pris 60 öre.
Furstinnans smycke, andra uppl., pris 30 öre.
Björneborgaren, pris 50 öre.
En Konungasons öde, pris 40 öre.
Karl XII i Stralsund, pris 60 öre.
Gustaf IV Adolf och Torparflickan, pris 50 öre.
Kosackeflickan, pris 1,50.
Karl XII:s Skyddsling, pris 40 öre.
Berättelser vid Soldattorpet I, pris 1,50.
Fyrvaktaren på Moikepää, pris 75 öre.
Arvid Herner, pris 80 öre.
Snapphanen, pris 35 öre.
Femte brigaden.
De frivillige, pris 2,25.
Barrikadkämparne, pris 1,75.

Af Sylvia.

- Magdalena Rudenschöld*, pris häftad 4,50, inb. 5,50.
Axel Fersen och Marie Antoinette, pris häftad 2,50, inb. 3,50.

Af Lodbrok.

- Fänrik Flinks minnen från trettioåriga kriget*, häftad 3,75, inb. 5 kr.
Fröken Bärfelts hemlighet, pris 6 kr., inb. 8 kr.
Birger Jarls söner, pris häftad 6,75, inb. 9 kr.

Icke historiska romaner

af Lodbrok.

- Nybygget vid Vargkullen*, pris häftad 4,50, inb. 5,50.
Millionärens dotterson, pris häftad 3 kr.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

400875488